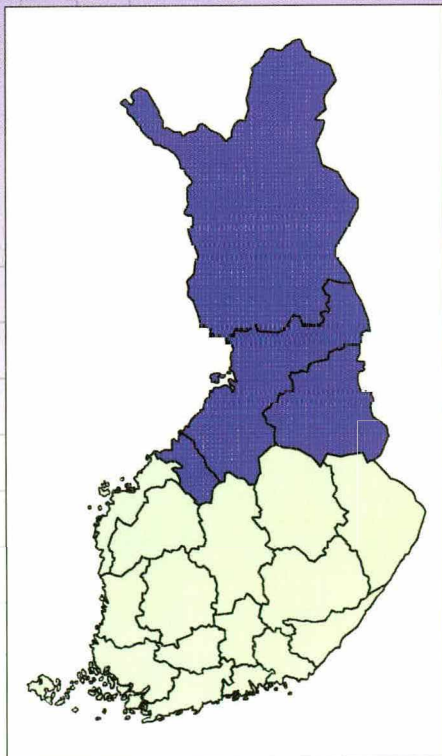
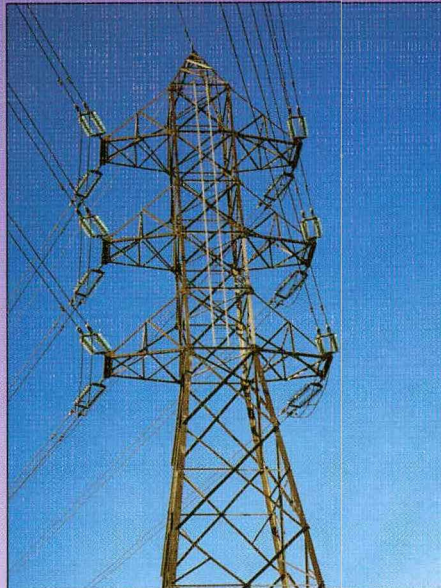
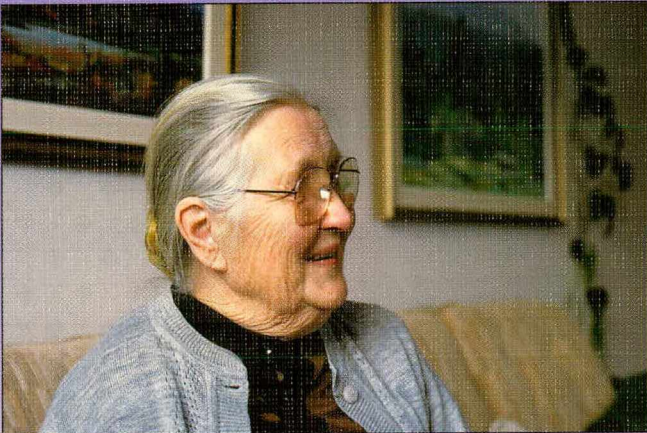

Pohjois-Suomen katsaus 2000

1600
1400
1200
1100
1000
900
800

Tilastokeskus

Pohjois-Suomen katsaus

Tiedustelut:

Esko Syrjäkari (08) 537 2045

Leena Jäntti (08) 537 2046

Sirkku Hiltunen (08) 537 2046

*Kansi: Mainostoimisto Turbiiniryhmä Oy
Kannen kuvat: Leena Jäntti*

*ISSN 1238-9064
ISBN 951-727-746-6*

© 2000 Tilastokeskus

Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.

Multiprint, Oulu 2000

ALKUSANAT

Pohjois-Suomen katsaus 2000 on jatkoa aiemmin kuudesti Oulun läänikatsauksen ja viidesti Pohjois-Suomen katsauksen nimellä tuotetulle vuosijulkaisulle. Pohjois-Suomen katsaus on alueellista tilastotietoa visuaalisessa muodossa tarjoava julkaisu. Vastaavalla tietosisällöllä ja esitystavalla tuotetaan myös Itä-Suomen, Etelä-Suomen ja Länsi-Suomen katsaukset. Katsaussarjan koko maata eri aluetasoilla käsittelevät julkaisut ovat Seutukunta- ja maakuntakatsaus sekä Kuntakatsaus.

Pohjois-Suomen katsauksen tavoitteena on antaa alueellista tietoa Pohjois-Suomesta, sen lääneistä, maakunnista sekä kunnista ja niiden keskinäisistä eroavaisuuksista. Vertailukohteena on yleisimmin käytetty koko Suomen tietoa. Tiedot esitetään visuaalisesti joko kuntapohjaisina teemakarttoina tai diagrammeina.

Katsauksen tietosisältö on pyritty pitämään kutakuinkin samanlaisena edellisten julkaisujen kanssa, jotta ajallinen vertailtavuus säilyisi. Tämänvuotinen katsaus sisältää 157 diagrammia tai teemakarttaa omalta alueeltaan. Katsauksessa on myös 16 kuvaa sisältävä kaikkia Suomen läänejä käsittelevä osuus. Julkaisun tietolähteinä on käytetty runsaasti muitakin kuin Tilastokeskuksen tuottamia tilastoja.

Nyt aluekatsausten hyödyntäminen on entistäkin helpompaa, sillä toukokuusta 2000 lähtien Aluekatsausten sisältö on ollut saatavissa myös AlueOnline-internetpalveluna. Paperijulkaisuista poiketen AlueOnlinen koko kuvamateriaali on värillistä. Itse julkaisujen Word-muotoisten tekstitiedostojen lisäksi tarjolla on kaikki katsausten teemakartat ja diagrammit PowerPoint-kuvina. Internet-palvelussa kuvia päivitetään jatkuvasti. Esimerkiksi tämän julkaisun tilastokuviot on julkaistu AlueOnline-palvelussa sitä mukaa, kun itse tilastotiedot ovat päivittyneet

Pohjois-Suomen katsaus 2000 on tehty Tilastokeskuksen Oulun aluepalvelussa. Sen toteutukseen ovat osallistuneet suunnittelijat Leena Jäntti, Sirkku Hiltunen, Katja Niemelä ja Tea Remahl.

Oulussa, marraskuussa 2000

Esko Syrjäkari
Aluepäällikkö

AlueOnline

**Aluekatsaukset
nyt myös
internetissä!**

**- yli 1 000 jatkuvasti päivitettävää teema-
karttaa ja diagrammia
PowerPoint-kuvina internetissä**

Nyt aluekatsausten hyödyntäminen helpottuu entisestään, sillä katsausten sisältö on saatavissa myös *AlueOnline* -internet-palveluna.

AlueOnline'ssa kaikki kuvat ovat värillisiä. Itse julkaisujen Word-muotoisten (Word 97) tekstitiedostojen lisäksi tarjolla on kaikki katsausten teemakartat ja diagrammit PowerPoint (97) -kuvina. Voit avata kuvat suoraan PowerPoint-ohjelmistosi ja käyttää niitä hyväksesi omissa esityksissä tai teksteissäsi.

AlueOnline'ssa kuvia päivitetään jatkuvasti. Uudet tilastokuviot ovat siten käytettävissä keskimäärin puolta vuotta aiemmin kuin vastaavissa paperijulkaisuissa.

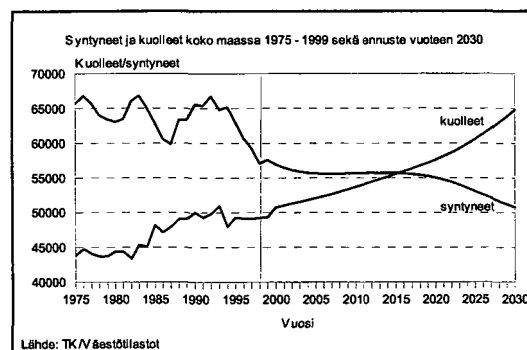
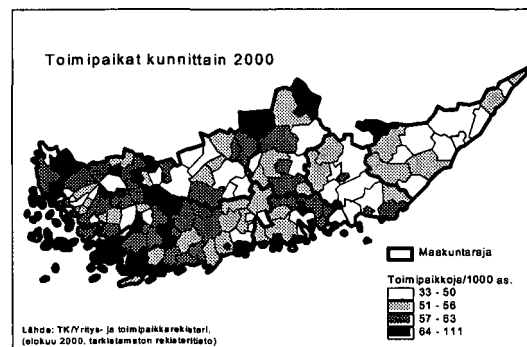
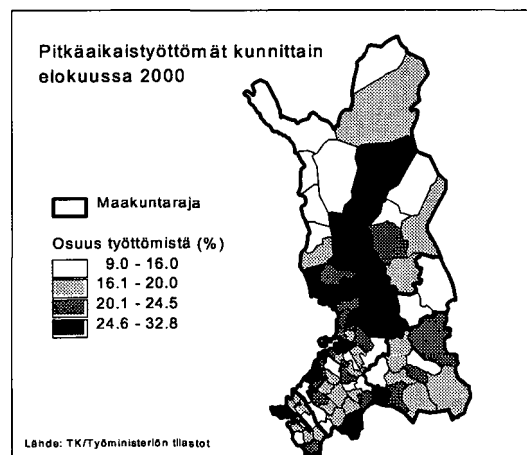
AlueOnline sisältää runsaasti myös paperiversioissa julkaisematonta materiaalia.

AlueOnline'n käyttäjätunnuksen voit tilata yksittäisiin tai kaikkiin katsauksiin joko yhdelle nimetylle käyttäjälle tai koko organisaatiolle vuosi- tai kestopilauksena.

AlueOnline-palvelun esimerkkiaineistoon ja hinnastoon voit tutustua internetsivuillamme, josta voit myös tilata käyttäjätunnuksen:

www.tilastokeskus.fi/aluekatsaus

***AlueOnline*'ssa nämäkin kuvat
ovat värillisiä!**

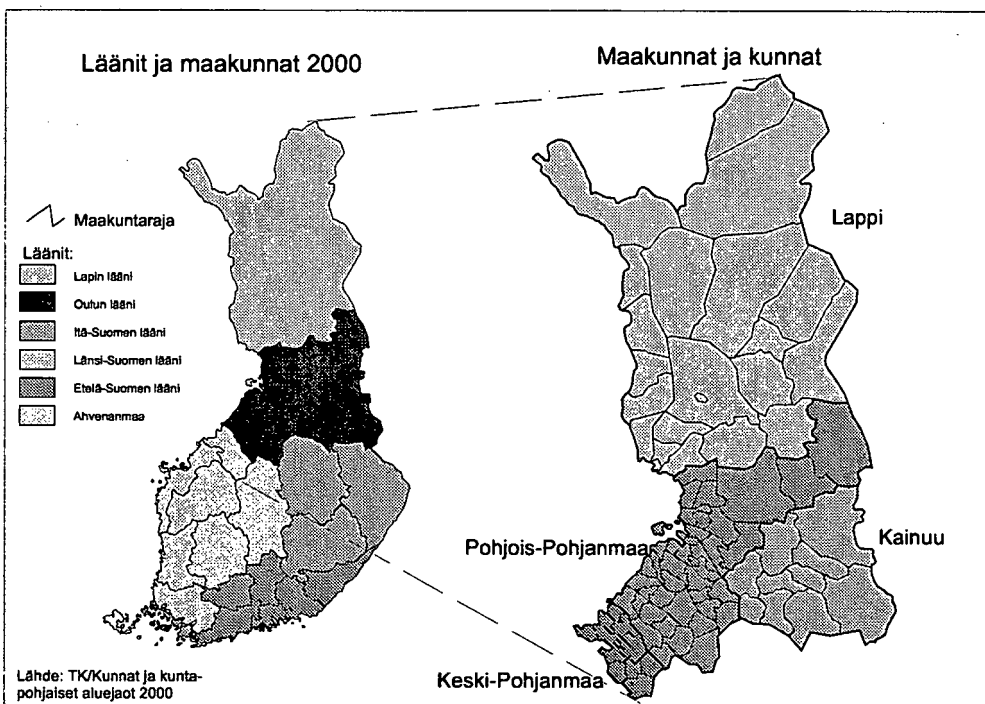
SISÄLLYSLUETTELO

	SIVU
POHJOIS-SUOMI.....	7
VÄESTÖ.....	13
ELINKEINOELÄMÄ.....	34
Yritysten toimipaikat.....	34
Elinkeinorakenne.....	40
Alkutuotanto.....	40
Jalostus.....	46
Palvelut.....	52
Tulonsaajien tulot.....	56
Bruttokansantuote.....	59
TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS.....	62
KOULUTUS.....	70
TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT.....	75
RAKENTAMINEN JA ASUMINEN.....	82
Vapaa-ajan asuinrakennukset.....	88
LIIKENNE JA MATKAILU.....	90
Majoitus- ja ravitsemispalvelut.....	92
ENERGIATALOUS.....	96
YMPÄRISTÖN TILA.....	100
OIKEUSTILASTOT.....	104
KUNNALLISTALOUS.....	107
ALUEPOLITIikka.....	118
VAALIT.....	122
LÄÄNIT.....	126
KÄYTETYT KÄSITTEET JA LYHENTEET.....	133
KUVALUETTELO	

POHJOIS-SUOMI

Pohjois-Suomen katsauksessa Pohjois-Suomella tarkoitetaan aluetta, joka käsittää maan kuudesta läänistä *Oulun ja Lapin läänit* sekä Länsi-Suomen läänistä *Keski-Pohjanmaan maakunnan*. Oulun lääni muodostuu Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnista ja Lapin lääni on yhtenevä Lapin maakunnan kanssa. Suomen läänien erityispiirteitä esitellään katsauksen viimeisessä kappaleessa diagrammikuvien avulla.

Katsauksen tarkastelualueella sijaitsee Suomen 452 kunnasta 86, jotka ovat muodostaneet 18 seutukuntaa. Vuoden 2001 alusta kuntien määrä alueella vähenee 85:een kun kuntajakoa eheytetään Lakeudella ja Temmeksen kunta lakkautetaan. Entinen Temmeksen alue siirtyy tällöin osaksi Tyrnävää. Myös seutukuntajakoihin on tulossa muutoksia.

Kuva 1. Läänit ja maakunnat 2000.

Euroopan Unionin hierarkisessa NUTS (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) -alueluokitusjärjestelmässä Suomi on jaettu ylimmällä NUTS 1 -tasolla Manner-Suomeen ja Ahvenanmaahan. Kuusi suuraluetta muodostavat NUTS 2 -tason ja maan 20 maakuntaa NUTS 3 -tason. Lisäksi seutukunnat ja kunnat muodostavat omat tasonsa (NUTS 4 ja NUTS 5). Koko Euroopan Unionin alueella NUTS 2 -alueita on yli 200 ja NUTS 3 -alueita noin 1 100. Katsauksen maakunnista Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin maakunnat kuuluvat NUTS 2 -tasolla Pohjois-Suomen suuralueeseen. Kainuun maakunta kuuluu Itä-Suomen ja Keski-Pohjanmaan maakunta Väli-Suomen suuralueeseen.

Maakunnat

Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa on 42 kuntaa, joista Oulu on väkimäärältään suurin ja Temmes pienin. Yhteensä maakunnassa asui vuoden 1999 lopussa 362 388 henkeä eli seitsemän prosenttia suomalaisista. Maakunnan maapinta-ala on 35 301 km² ja väestötiheys siten 10.3 asukasta neliökilometrillä.

Lapin maakunnan väestömäärä oli vuoden 1999 lopussa 194 352 henkeä ja maapinta-ala 93 057 km². Lappi on siten maakunnista harvaanasuvin, väestötiheys on vain 2.1 asukasta neliökilometriä kohti. Maakuntaan kuuluu 22 kuntaa, joista neljä on kaupunkeja. Maakunnan keskus ja väkirikkain kunta on Rovaniemi. Pelkosenniemellä asukkaita on vähiten.

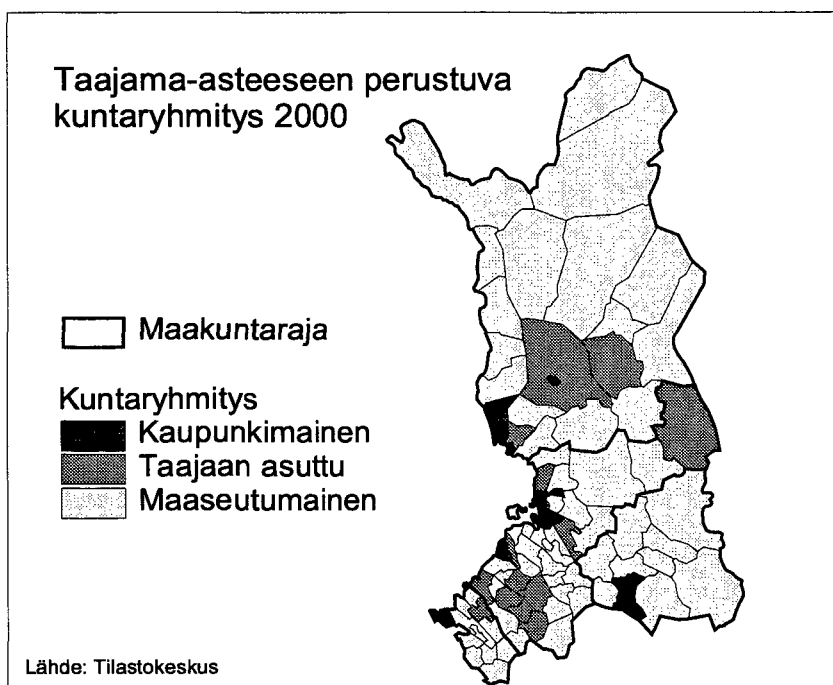
Kainuun maakunnan kymmenestä kunnasta Kajaani on väkiluvultaan suurin ja Ristijärvi pienin. Kajaanin lisäksi Kuhmo on kuntamuodoltaan kaupunki. Maakunnan väkiluku oli vuoden 1999 lopussa 91 081. Pinta-alan ollessa 21 567 km² asukastiheys Kainuussa on 4.2 asukasta neliökilometrillä.

Keski-Pohjanmaan maakuntaan kuuluu 12 kuntaa, joissa asukkaita oli vuoden 1999 lopussa yhteensä 71 646. Väkiluvultaan alueen suurin kaupunki on Kokkola, pienimpiä kuntia ovat Lestijärvi ja Ullava. Maakunnan pinta-ala on 5 286 km² ja väestötiheys siten 13.6 asukasta/km².

Kunnat

Vuoden 2001 alussa kuntien määrä laskee lakkautusten vuoksi 452:sta 448:aan. Helsinki on väkiluvultaan maan suurin kaupunki (551 123 asukasta 31.12.1999) ja Ahvenanmaalla sijaitseva Sottunga puolestaan pienin kunta (122 as). Pohjois-Suomen 86 kunnasta asukasluvulla mitattuna suurin on Oulu (117 670 as) ja pienin samoin Pohjois-Pohjanmaalla sijaitseva Temmes (680 as). Kaupunkeja Pohjois-Suomessa on 17, kun Kuusamon kuntamuoto muuttui 1.1.2000 kaupungiksi. Pinta-alaltaan Suomen suurin kunta on Inari.

Taajamaväestön osuuteen ja suurimman taajaman väkilukuun perustuvan Tilastokeskuksen kuntaryhmittelyn mukaan vuonna 2000 kaupunkimaisia kuntia on alueella kymmenen, taajaan asuttuja 14 ja maaseutumaisia 62. Kaupungeista Pyhäjärvi ja Kuhmo lasketaan kuuluvaksi maaseutumaisiin kuntiin. Toisaalta Haukipudas, Kempele ja Oulunsalo luetaan kaupunkimaisiin kuntiin, vaikka eivät hallinnollisesti kaupunkeja olekaan.

Kuva 2. Taajama-asteeseen perustuva kuntaryhmittys 2000.

Pohjois-Suomen kunnat ja maakunnat 2000

Lähde: TK/Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot 2000

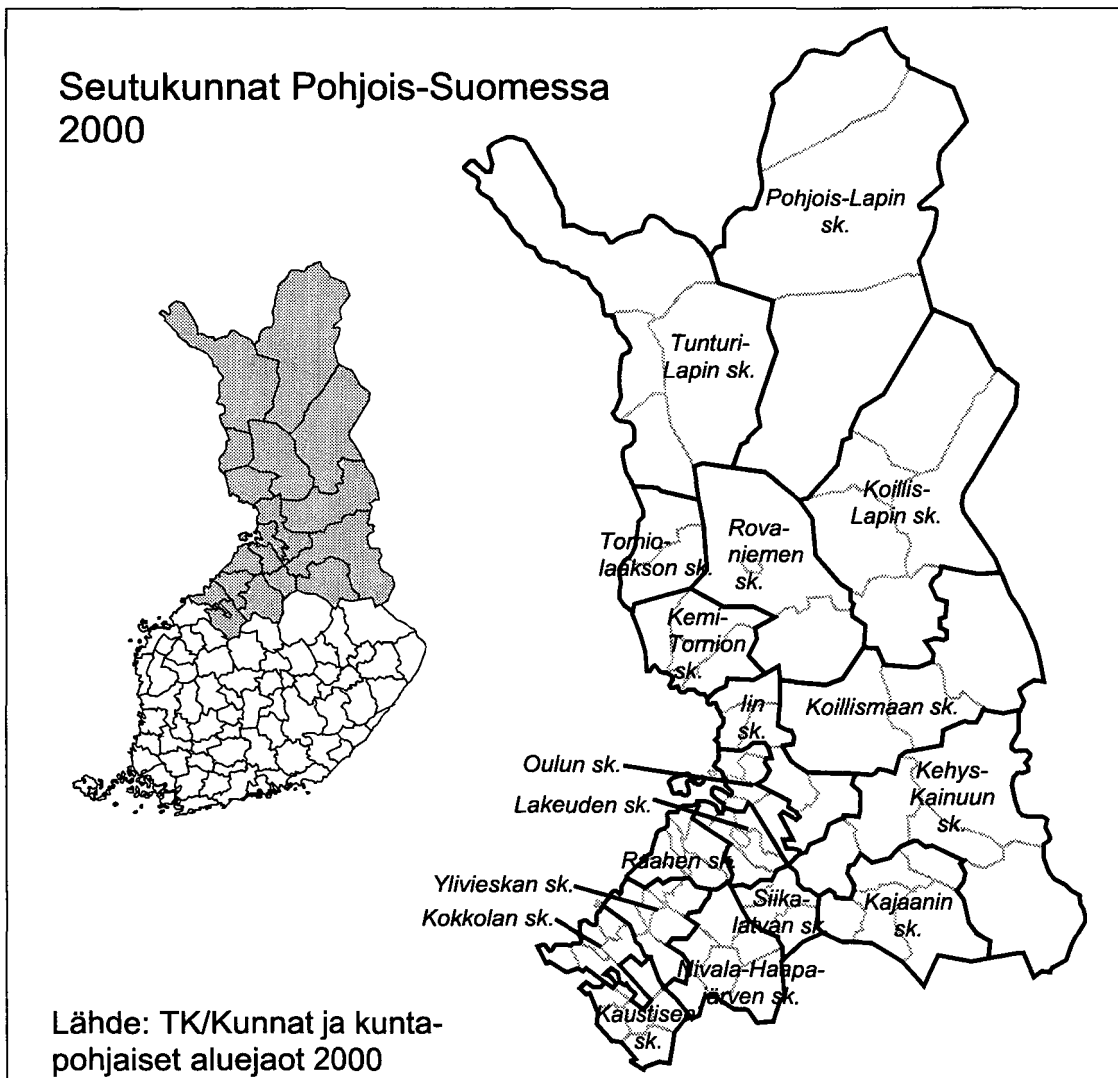
Kuva 3. Pohjois-Suomen kunnat ja maakunnat 2000.

Seutukunnat

Seutukunnat ovat kahden tai useamman kunnan muodostamia kuntaryhmiä. Seutukuntien muodostamisen kriteerinä on käytetty kuntien välistä yhteistyötä ja työssäkäyntiä. Sisäasiainministeriö on määritellyt seutukunnat aluepoliittisen tuki-aluejaon perusalueiksi. Uusi seutukuntajako tulee voimaan 1.1.2001.

Suomen kaikkiaan 85 seutukunnasta 18 sijaitsee Pohjois-Suomen alueella. Pohjois-Pohjanmaalla seutukuntia on kahdeksan, Keski-Pohjanmaalla sekä Kainuussa kummassakin kaksi ja Lapissa kuusi. Kuntien lukumäärä seutukunnissa vaihtelee Torniolaakson seutukunnan kahdesta Oulun ja Kaustisen seutukuntien seitsemään kuntaan. Maapinta-alaltaan kuusi Suomen suurinta seutukuntaa sijaitsee Pohjois-Suomessa. Laajimmat niistä ovat Pohjois-Lapin, Koillis-Lapin ja Tunturi-Lapin seutukunnat. Lakeuden seutukunta on pinta-alaltaan Pohjois-Suomen pienin. Oulun seutukunnassa on eniten asukkaita, Siikalatvan seutukunnassa vähiten.

Aluetietoa Suomen seutukunnista ja niiden välisistä eroista löytyy Tilastokeskuksen vuosittain ilmestyvästä vastaavalla tavalla toteutetusta *Seutukunta- ja maakuntakatsaus* -julkaisusta.

Kuva 4. Seutukunnat Pohjois-Suomessa 2000.

Taulukko 1. Perustietoja Pohjois-Suomen kunnista.

	Väkiluku 31.12.1999	Väestön- muutos 1999 (%)	Väestön keski-ikä 1999 (vuotta)	Tulot mk/ tulonsaaja 1998	Työttömyys aste 2000 (%)	Toimipaikkoja/ 1000 asukasta 2000	Vuosi- kate mk/as. 1999
<u>Pohjois-</u>							
<u>Pohjanmaa:</u>							
Alaveska	2 990	-1,3	38,0	70 881	10,2	41	353
Haapajärvi	8 300	-1,5	37,7	74 048	15,3	49	-1 351
Haapavesi	8 075	-1,1	36,7	73 832	14,1	45	1 293
Hailuoto	976	0,2	45,2	77 249	12,2	59	-13
Haukipudas	15 515	1,7	34,1	90 648	12,7	37	1 564
Ii	6 297	0,9	36,8	77 264	15,5	44	1 091
Kalajokki	9 150	-0,3	38,0	77 648	10,1	57	1 570
Kempele	12 087	3,6	32,0	111 679	11,4	44	1 555
Kestilä	1 831	-1,8	40,8	69 437	9,5	41	-486
Kiiminki	10 101	3,5	32,2	100 309	11,2	33	950
Kuivaniemi	2 182	-2,9	40,0	68 213	19,5	49	176
Kuusamo	17 891	-1,7	37,3	74 981	17,4	54	1 539
Kärsämäki	3 238	-3,1	39,0	68 808	14,2	50	1 788
Liminka	5 639	1,0	33,1	89 249	8,7	43	634
Lumijoki	1 683	-0,5	36,3	77 574	12,0	40	565
Merijärvi	1 398	-1,1	37,3	66 059	6,7	30	1 011
Muhos	7 796	-0,5	37,0	85 318	8,4	40	1 355
Nivala	11 151	-0,7	36,9	78 132	11,7	44	880
Oulainen	8 267	-0,3	38,1	79 971	10,6	42	662
Oulu	117 670	1,9	35,9	103 351	15,3	46	3 696
Oulunsalo	7 871	4,0	29,8	118 248	10,6	36	1 421
Pattijoki	6 069	-0,4	33,9	97 927	12,0	31	297
Piippola	1 420	-1,9	38,3	70 454	14,4	53	427
Pudasjärvi	10 231	-2,7	39,1	67 118	21,8	45	2 001
Pulkkila	1 843	0,2	40,8	76 236	11,3	58	565
Pyhäjoki	3 672	-0,8	39,7	78 535	12,3	42	1 424
Pyhäjärvi	6 860	-2,8	41,8	72 635	15,7	45	98
Pyhäntä	1 958	-0,1	34,8	77 686	10,7	45	-966
Raahe	17 244	-1,2	37,1	98 790	15,5	44	915
Rantsila	2 161	-2,0	40,8	69 183	11,4	49	996
Reisjärvi	3 337	-1,7	38,3	67 727	7,9	43	779
Ruukki	4 721	-1,9	37,6	76 619	10,5	44	-183
Sievi	5 119	2,3	34,6	81 200	7,4	39	303
Siikajoki	1 448	-1,9	36,1	80 199	10,6	45	-255
Taivalkoski	5 224	-1,7	37,4	67 114	23,0	41	-191
Temmes	680	-2,7	39,4	73 816	12,3	47	-2 582
Tyrnävä	4 273	2,3	33,4	85 190	8,9	30	481
Utajärvi	3 388	-1,7	40,2	69 978	12,5	56	-166
Vihanti	3 596	-1,1	39,8	75 620	15,1	42	-1 227
Yli-Ii	2 406	-0,8	37,0	67 274	15,0	40	1 195
Ylikkiiminki	3 354	-0,9	36,8	69 136	16,5	38	-946
Ylivieska	13 276	0,1	36,8	85 344	11,6	52	240

Väkiluku 31.12.1999	Väestön- muutos 1999 (%)	Väestön keski-ikä 1999 (vuotta)	Tulot mk/ tulonsaaja 1998	Työttömyys aste 2000 (%)	Toimipaikkoja/ 1000 asukasta 2000	Vuosi- kate mk/as. 1999
------------------------	--------------------------------	--	---------------------------------	-----------------------------------	---	----------------------------------

Keski-Pohjanmaa:

Halsua	1 602	0,6	39,9	69 769	9,2	58	-1 004
Himanka	3 301	-0,6	39,4	73 401	10,8	62	503
Kannus	6 175	-0,9	37,1	81 662	7,9	55	1 280
Kaustinen	4 437	-1,6	38,0	75 698	9,8	66	516
Kokkola	35 492	0,0	38,2	89 863	16,7	53	1 992
Kälviä	4 589	-0,1	37,6	80 419	13,4	42	701
Lestijärvi	1 030	-3,1	40,4	66 086	13,3	60	-1 781
Lohtaja	2 994	-1,5	37,9	74 426	12,9	45	-86
Perho	3 230	-1,6	35,6	65 577	12,5	48	739
Toholampi	3 841	-1,7	39,0	76 041	6,9	56	-214
Ullava	1 102	-2,3	37,7	66 319	7,9	41	496
Veteli	3 853	-1,8	39,8	76 007	13,1	57	155

Kainuu:

Hyrnsalmi	3 575	-2,4	42,3	68 620	23,6	49	-94
Kajaani	36 373	-0,5	37,9	91 632	19,0	43	676
Kuhmo	11 348	-2,0	41,4	73 012	21,7	45	991
Paltamo	4 530	-1,5	41,4	69 718	21,0	43	512
Puolanka	3 953	-1,9	42,7	66 495	19,1	53	822
Ristijärvi	1 826	-2,6	45,4	65 585	19,6	51	596
Sotkamo	11 237	-0,5	40,4	79 053	14,8	49	1 654
Suomussalmi	11 236	-1,5	41,9	70 290	25,0	42	1 553
Vaala	4 138	-2,1	41,8	73 351	18,1	40	309
Vuolijoki	2 865	0,8	40,1	80 534	18,5	37	477

Lappi:

Enontekiö	2 225	-4,3	40,2	64 524	24,7	70	-1 184
Inari	7 452	-1,4	38,7	79 998	21,3	65	582
Kemi	23 967	-0,6	40,3	91 494	21,9	48	552
Keminmaa	9 027	-1,9	37,5	92 757	17,5	52	459
Kittilä	5 901	-1,6	40,4	72 864	22,4	80	-86
Kolari	4 061	-1,4	40,5	69 652	23,8	79	-284
Kemijärvi	10 743	-2,7	41,8	81 370	17,6	47	732
Muonio	2 565	-0,7	39,4	77 229	21,3	71	-627
Pelkosenniemi	1 263	-3,6	42,7	68 993	22,4	60	489
Posio	4 792	-3,0	41,2	65 173	17,8	50	53
Ranua	5 204	-2,2	36,1	66 131	22,9	49	748
Rovaniemi	35 700	-0,1	37,0	92 414	20,6	59	1 282
Rovaniemen mlk	21 919	0,1	37,0	85 736	18,2	37	1 449
Salla	5 289	-3,2	43,7	64 619	26,2	47	-681
Savukoski	1 530	-0,8	41,5	69 376	24,5	51	-692
Simo	3 924	-1,9	39,8	84 336	19,6	42	-312
Sodankylä	10 105	-1,7	38,6	76 875	23,3	56	810
Tervola	3 953	-2,0	41,2	73 275	19,5	51	1 121
Tornio	22 719	-0,7	37,3	88 548	16,8	55	465
Pello	4 949	-3,2	42,3	68 673	20,0	62	222
Utsjoki	1 412	-3,1	40,0	75 091	15,6	79	705
Ylitornio	5 652	-1,7	42,2	67 764	14,5	55	547

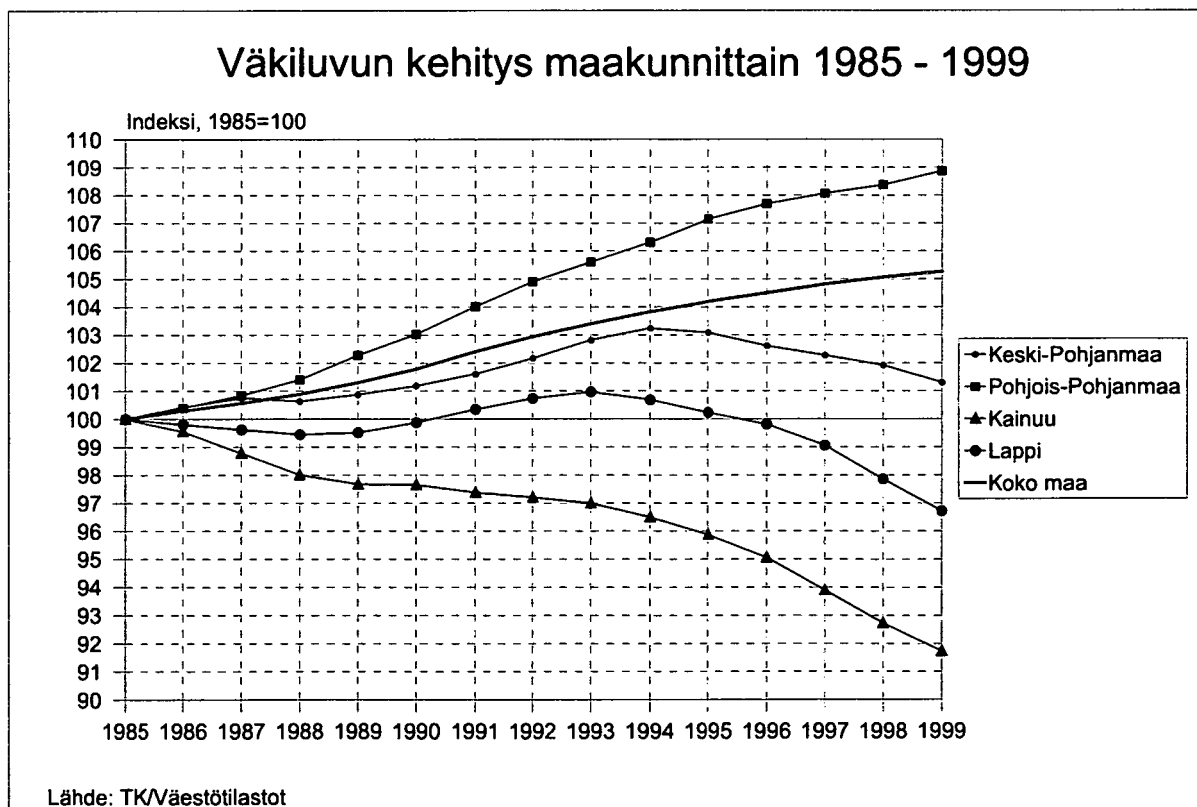
VÄESTÖ

Pohjois-Suomen katsauksen kattamalla alueella asui vuoden 1999 lopussa 719 467 asukasta, joka on noin 14 % koko maan väkiluvusta. Alueen neljästä maakunnasta Pohjois-Pohjanmaa on väkirikkain, sen väkiluku (362 388) on jo yli puolet koko alueen väestömäärästä. Selvästi vähemmän asukkaita oli Lapissa (194 352), Kainuussa (91 081) ja Keski-Pohjanmaalla (71 646). Pohjois-Pohjanmaan maakuntakeskus Oulu on alueen suurin kaupunki 117 670 asukkaallaan. Lapin suurimmassa kaupungissa Rovaniemellä oli vuoden 1999 lopussa 35 700 asukasta, Kainuun keskuksessa Kajaanissa 36 373 asukasta ja Kokkolassa Keski-Pohjanmaalla 35 492 asukasta. Väkimäärältään pienimmät kunnat olivat Pohjois-Pohjanmaalla Temmes, Keski-Pohjanmaalla Lestijärvi, Kainuussa Ristijärvi ja Lapissa Pelkosenniemi.

Väestönmuutokset

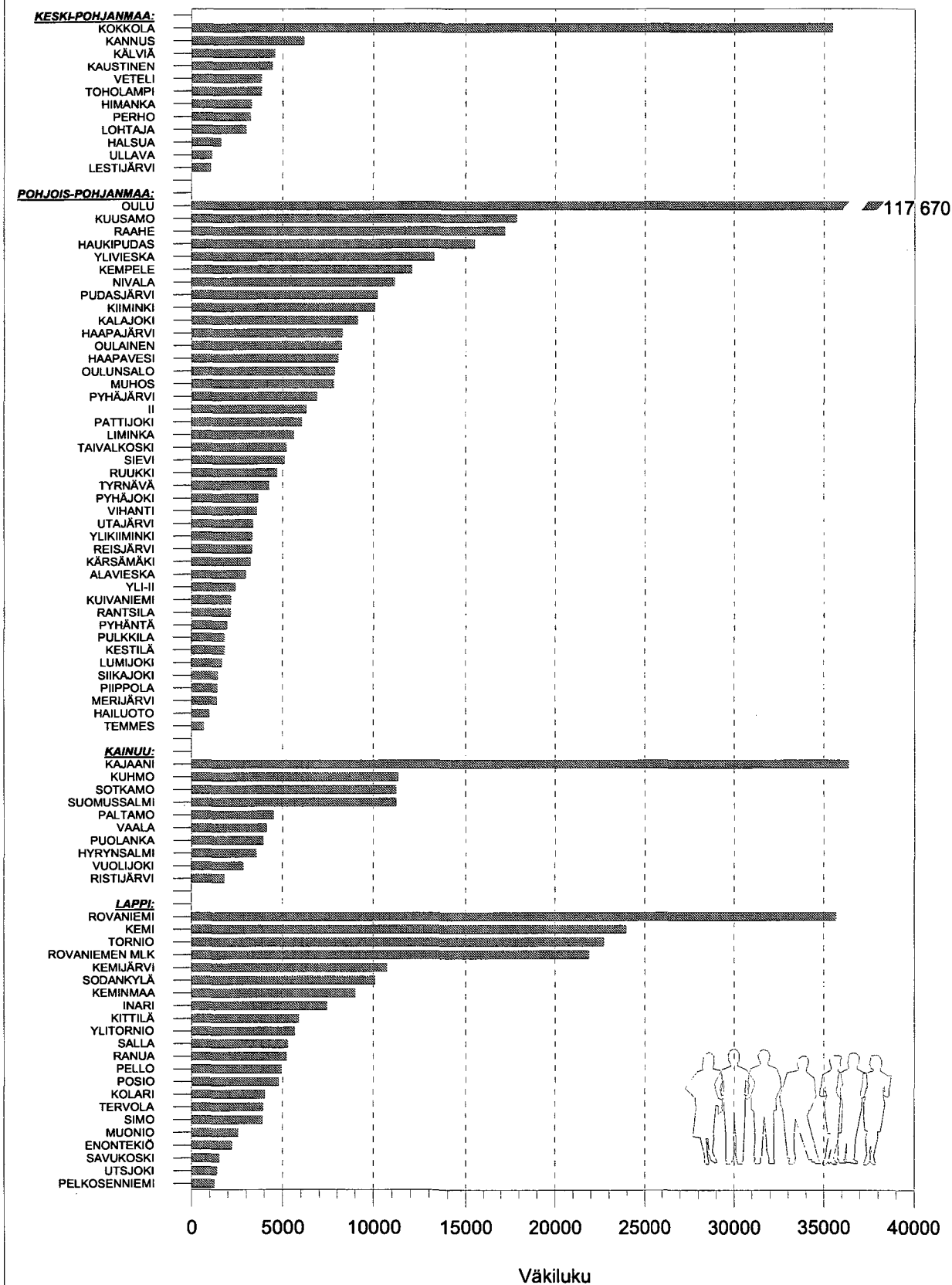
Pohjois-Pohjanmaan väkiluku on jatkuvasti kasvanut vuosien 1985 ja 1999 välillä, yhteensä lähes 9 %. Kasvu on ollut suhteellisesti nopeampaa kuin koko maassa. Vuodesta 1985 vuoteen 1999 väkilukuaan on hieman kasvattanut myös Keski-Pohjanmaa, joskin viime vuosina väkimäärä on kääntynyt laskusuuntaan. Samaan aikaan Lapin väkimäärä on vähentynyt yli 3 % ja Kainuun yli 8 %.

Vuosien 1995 ja 1999 välillä väestö kasvoi Pohjois-Suomessa vain Oulun seudulla, Sievissä sekä Rovaniemellä ja Rovaniemen maalaiskunnassa. Eniten kasvua oli Kempeleessä. Vuoden 1999 aikana väkiluku kasvoi eniten Oulunsalossa. Kaikkiaan väestö kasvoi tuolloin 12 kunnassa Pohjois-Pohjanmaalla sekä yhdessä kunnassa muissa tarkastelualueen maakunnissa.

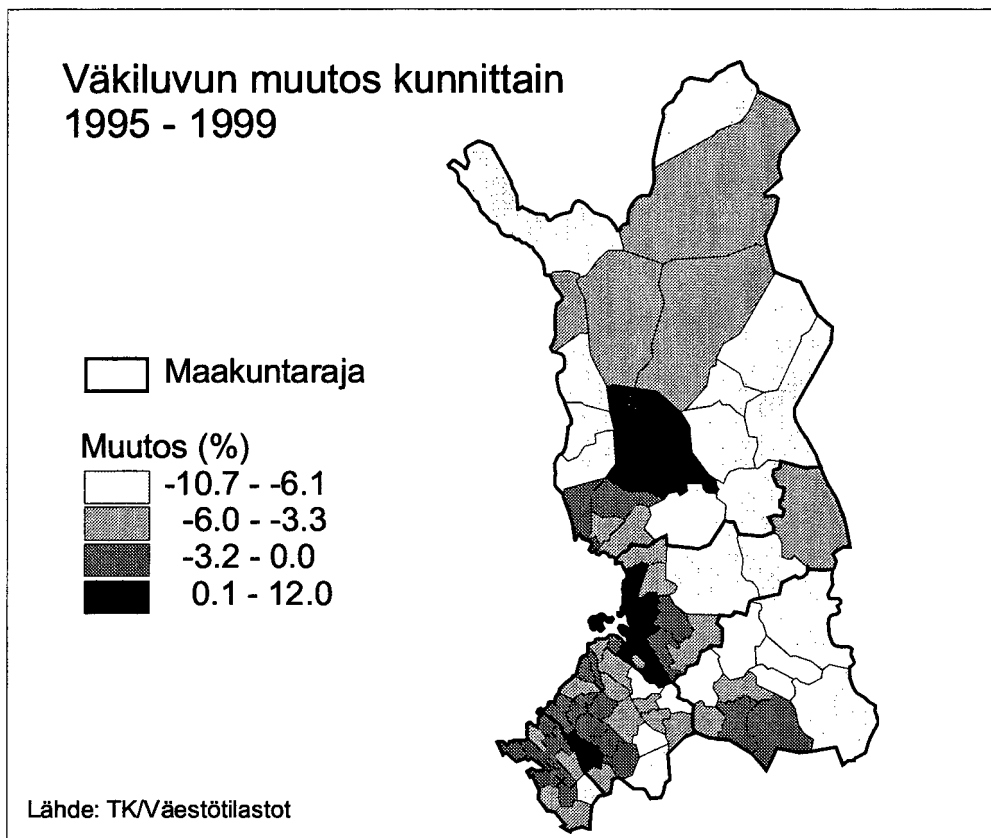
Kuva 5. Väkiluvun kehitys maakunnittain 1985 – 1999 (1985=100).

Väkiluku kunnittain 31.12.1999

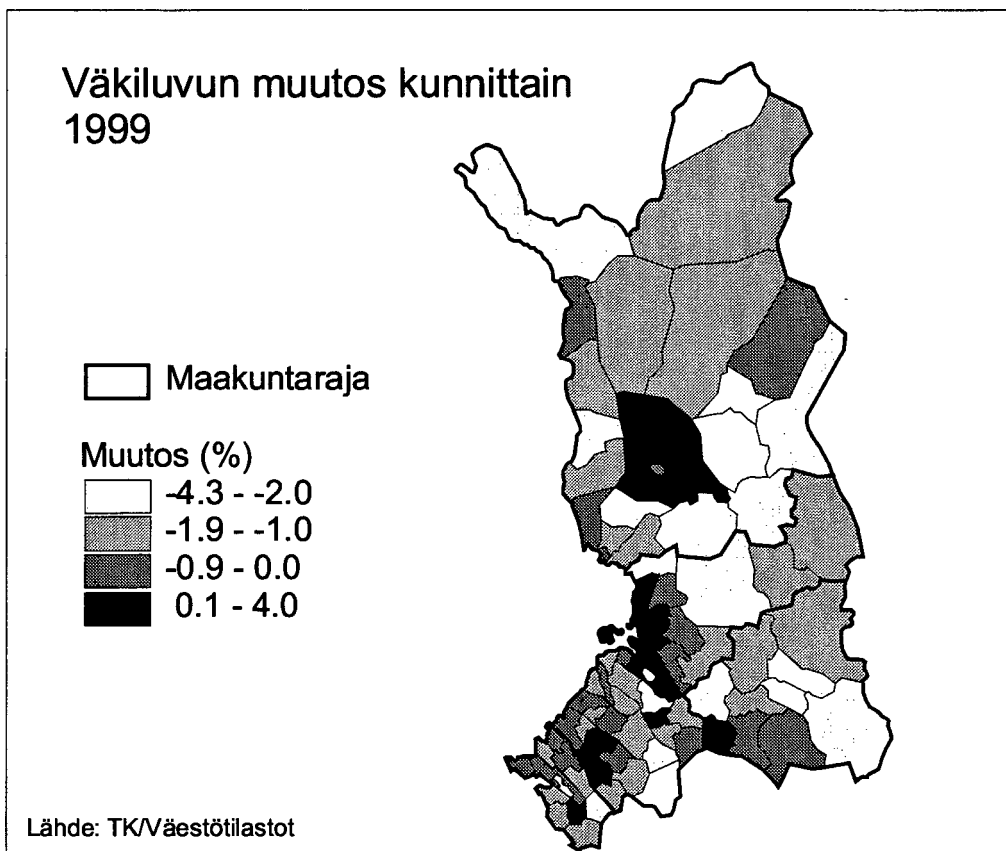

Lähde: TK/Väestötilastot

Kuva 6. Väkiluku kunnittain 31.12.1999.

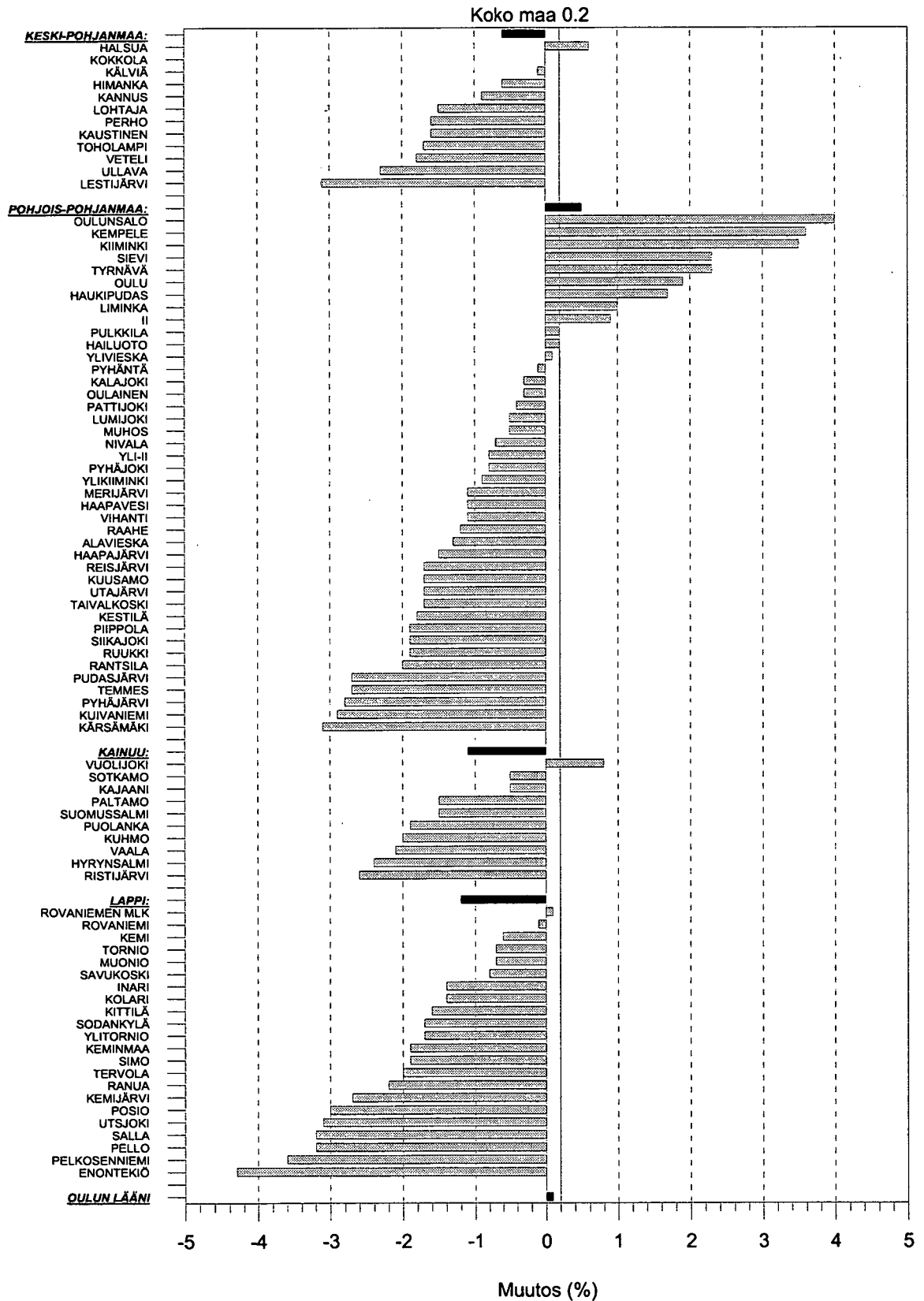

Kuva 7. Väkiluvun muutos kunnittain 1995 – 1999.

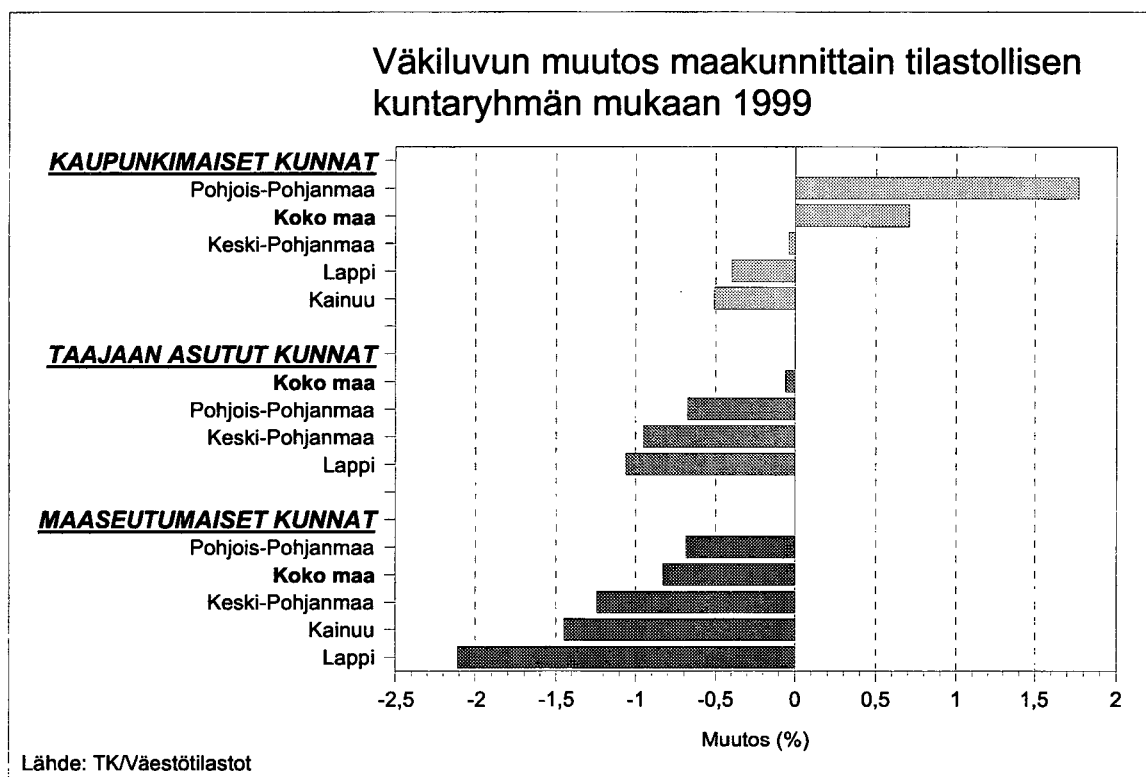

Kuva 8. Väkiluvun muutos kunnittain 1999.

Väkiluvun muutos kunnittain 1999

Kuva 9. Väkiluvun muutos kunnittain 1999.

Kuva 10. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 1999.

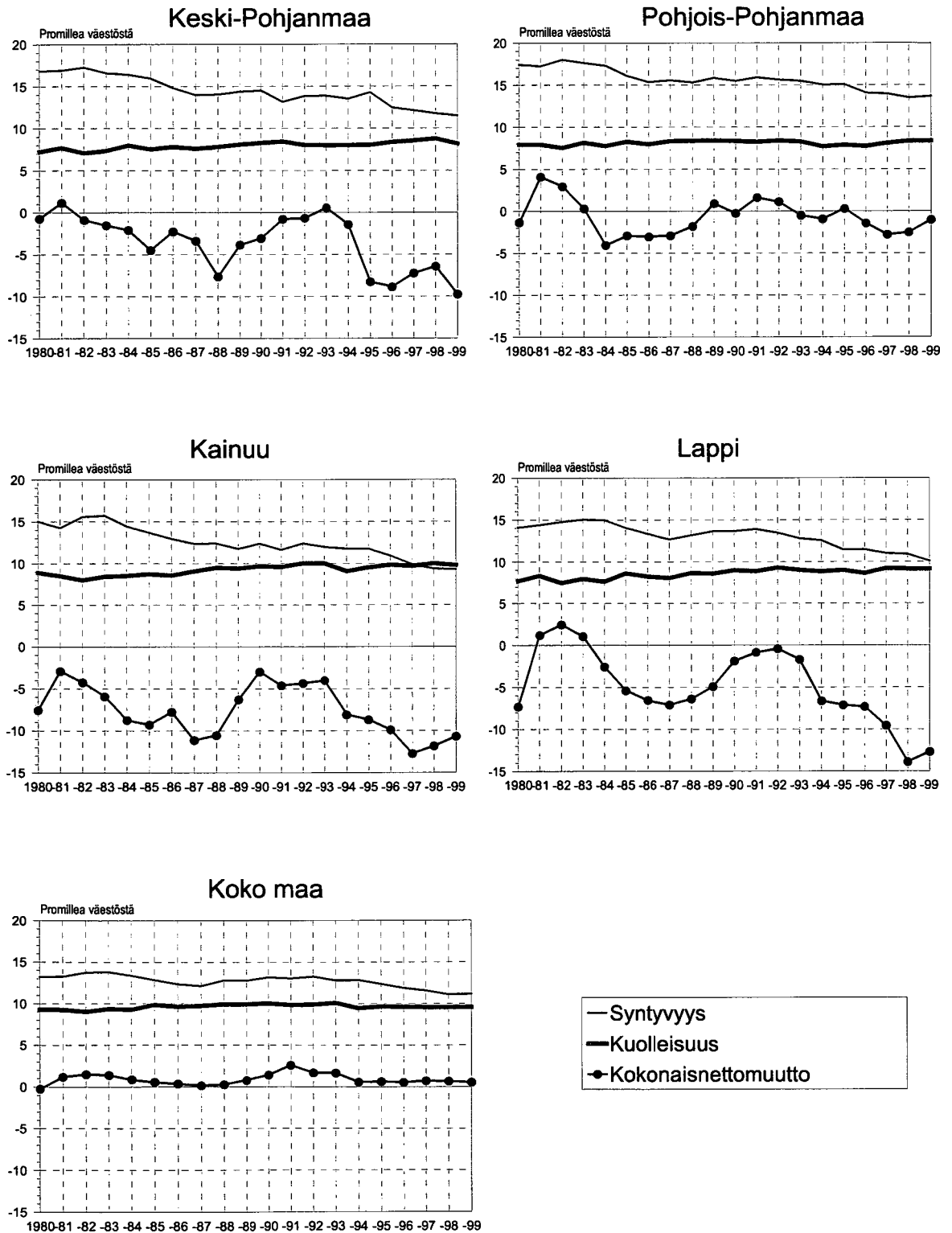
Tilastolliseen kuntaryhmittelyyn perustuvassa tarkastelussa väkiluku kasvoi Pohjois-Suomessa vuonna 1999 ainoastaan Pohjois-Pohjanmaan kaupunkimaisissa kunnissa. Se on ainoa väestönkasvun ryhmä myös koko maan tasolla. Jokaisessa maakunnassa suhteellisesti eniten väestöä ovat menettäneet maaseutumaiset kunnat.

Pohjois-Suomen maakunnista Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla syntyvyys on ollut selvästi kuolleisuutta suurempaa koko 1980- ja 1990-lukujen ajan, joskin määrät ovat alkaneet lähentyä toisiaan. Kainuussa kuolleiden määrä ylittää jo syntyneiden määrän ja Lapissakin määrät ovat lähes yhtä suuret. Kokonaisnettomuuton tase on pysytellyt alueen maakunnissa pääosin negatiivisena.

Luonnollinen väestönkasvu

Syntyneiden enemmyydellä eli syntyneiden ja kuolleiden määrän erotuksella ilmaistaan luonnollisen väestönkasvun suuruutta. Vuonna 1999 Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla luonnollinen väestönkasvu oli suurempaa kuin maassa keskimäärin. Suurinta se oli Oulun ympäristökunnissa Oulunsalossa, Kiimingissä ja Kempeleessä. Useassa Pohjois-Suomen kunnassa kuolleita oli enemmän kuin syntyneitä vuonna 1999. Negatiivisin syntyneiden ja kuolleiden määrän erotus oli Ristijärvellä ja Hailuodossa.

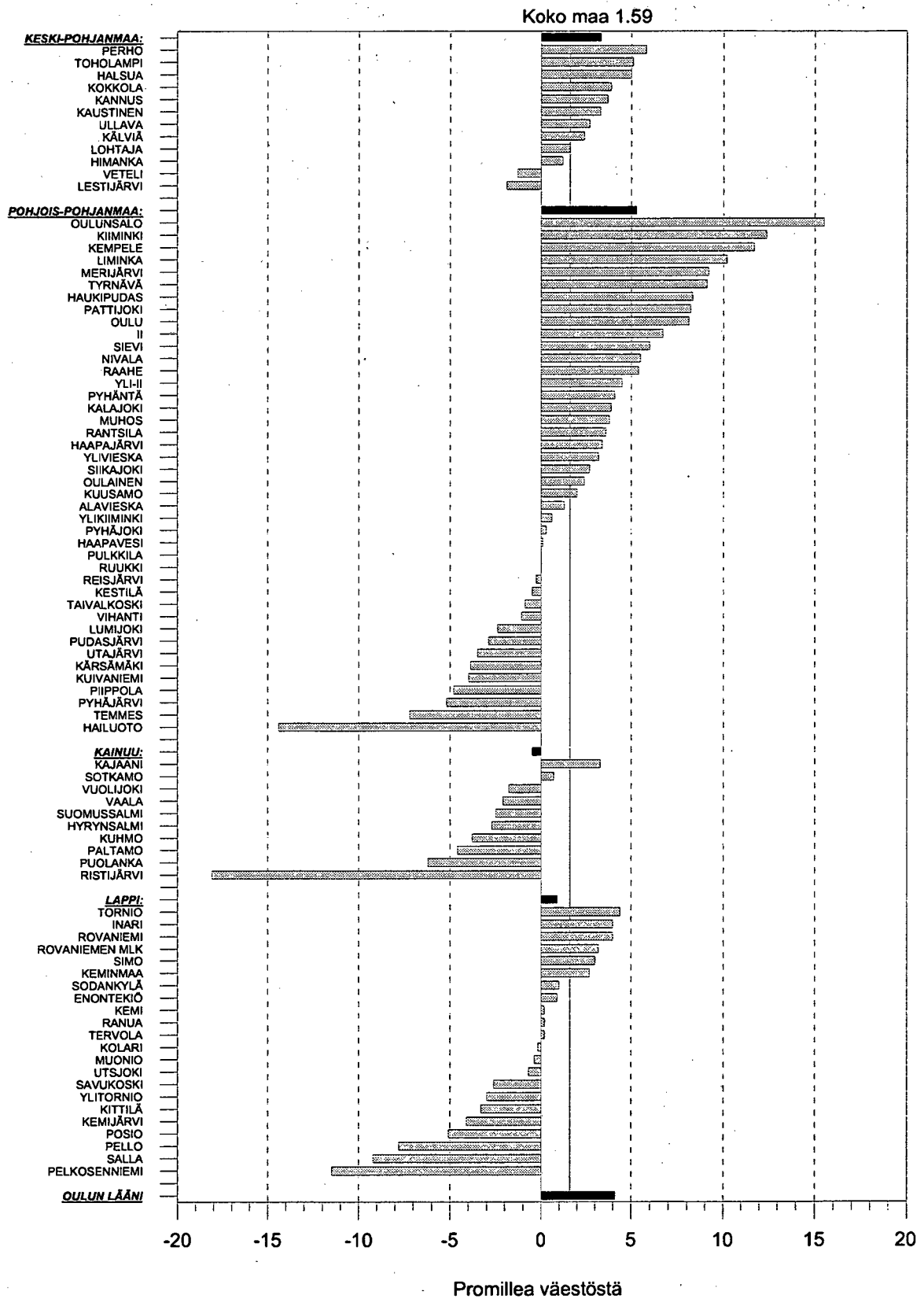
Väestönmuutokset maakunnittain 1980 - 1999

Lähde: TK/Väestötilastot

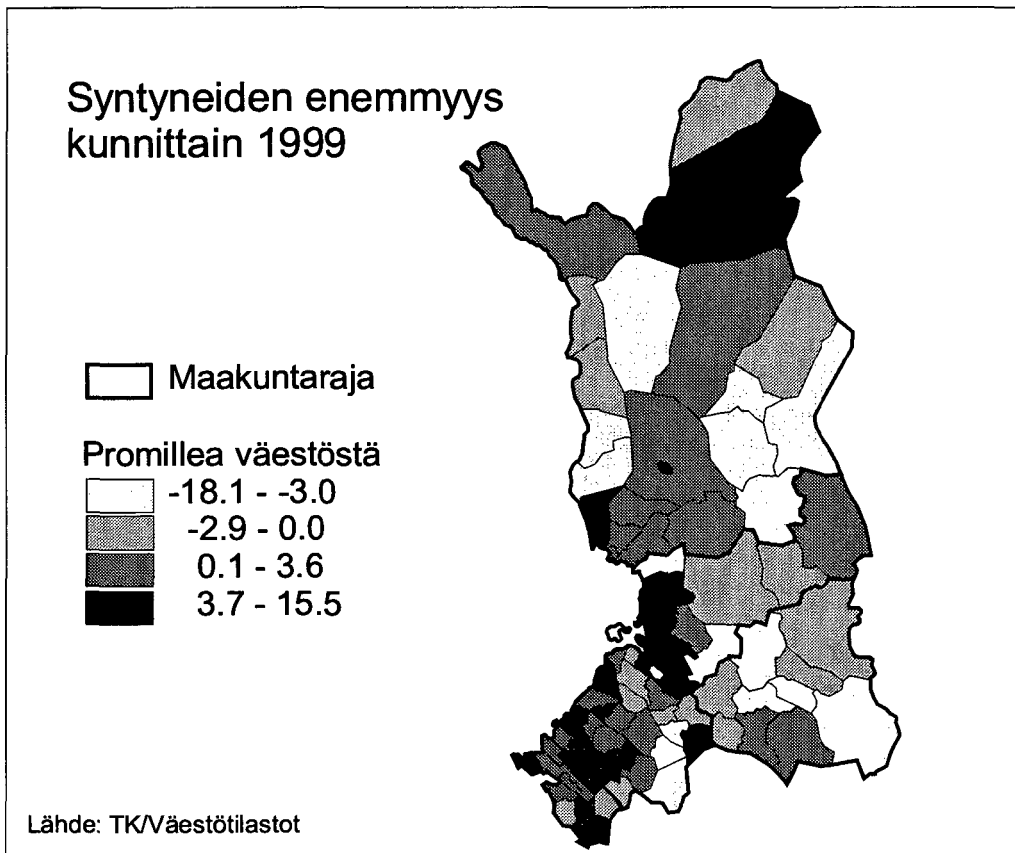
Kuva 11. Väestönmuutokset maakunnittain 1980 – 1999.

Syntyneiden enemmyys kunnittain 1999

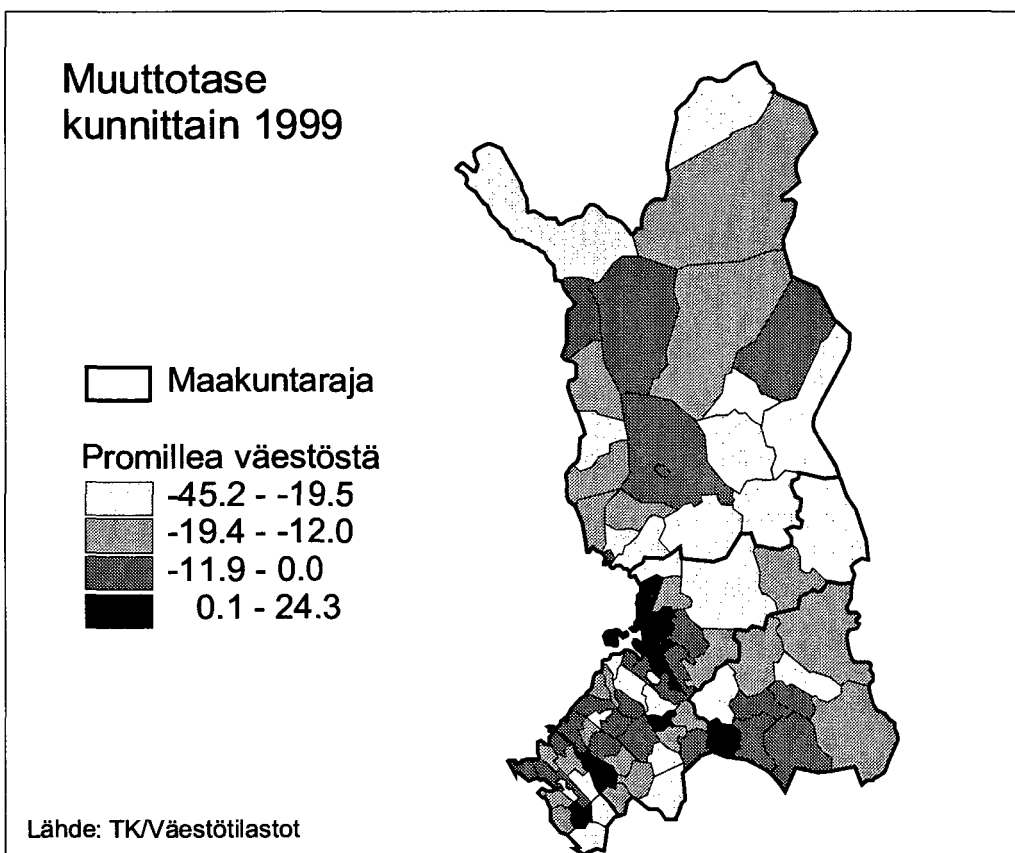

Lähde: TK/Väestötillastot

Kuva 12. Syntyneiden enemmyys kunnittain 1999.

Kuva 13. Syntyneiden enemmitys kunnittain 1999.

Kuva 14. Muuttotase kunnittain 1999.

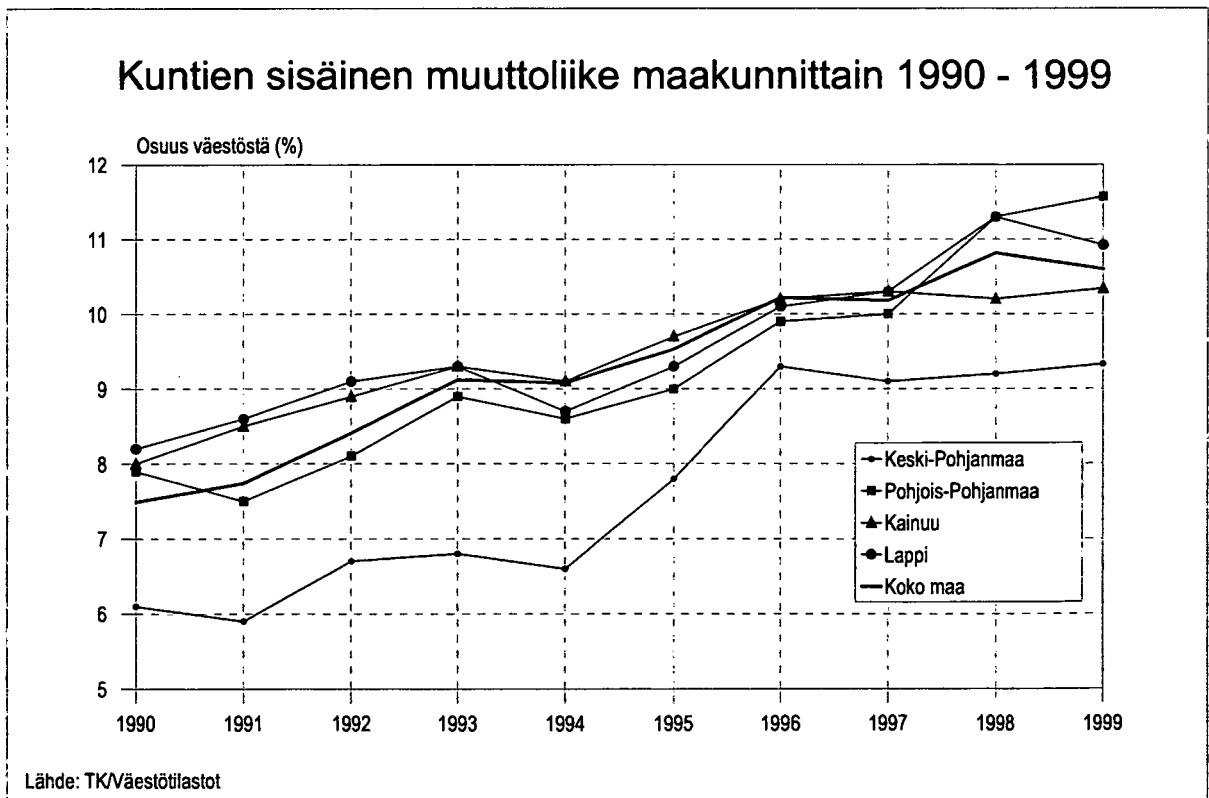
Muutot

Vuonna 1999 Pohjois-Suomen 86 kunnasta 12 oli muuttovoittoista. Suurin osa näistä kunnista sijaitsi Oulun seudulla. Maakunnista Lappi menetti eniten väestöä muuttoliikkeen seurauksena, mutta muissakin maakunnissa muuttotase oli negatiivinen. Suhteellisesti suurimmat kuntakohtaiset muuttotappiot koettiin Utsjoella ja Enontekiöllä.

Kuntien sisäinen muuttoliike on pääosin kasvanut koko 1990-luvun ajan kaikissa tarkasteltavissa maakunnissa, kuten myös koko maassa. Vuonna 1999 kuntien sisäiset muutot kuitenkin hieman vähenivät Lapissa ja koko maassa. Keski-Pohjanmaalla kuntien sisäiset muutot suhteessa väestömäärään ovat olleet Pohjois-Suomen maakuntien alhaisimmat. Kunnassamuutto oli erityisen vilkasta Rovaniemellä, Oulussa, Kemissä, Kajaanissa ja Kokkolassa eli alueen suurimmissa kaupungeissa.

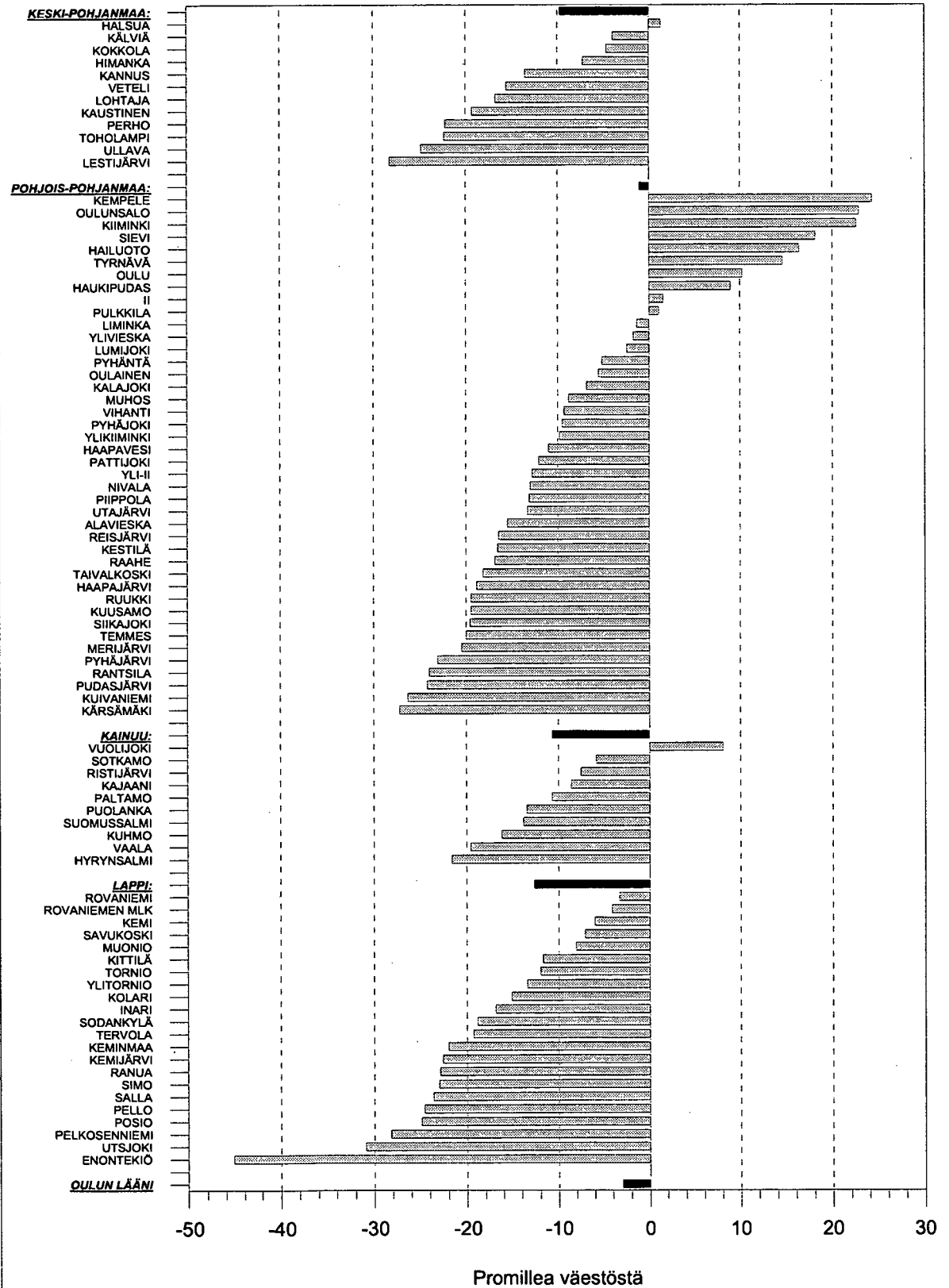
Suurimmat maakuntien väliset muuttovirrat alueella kulkivat vuonna 1999 tulomuuton osalta Lapista Pohjois-Pohjanmaalle ja lähtömuuton osalta Pohjois-Pohjanmaalta Uudellemaalle. Myös lähtömuutto Lapista Uudellemaalle oli vilkasta, samoin Pohjois-Pohjanmaalta Lappiin. Lapista lähtömuutto oli tulomuuttoa suurempaa kaikkien maakuntien osalta.

Keski-Pohjanmaa sai hieman muuttovoittoa Lapista ja Pohjois-Karjalasta. Useimmat muutot Keski-Pohjanmaalta suuntautuivat Pohjois-Pohjanmaalle ja Uudellemaalle. Myös Kainuusta muutettiin useimmin näihin maakuntiin. Kainuu sai muuttovoittoa Lapista, Etelä-Karjalasta ja Keski-Pohjanmaalta.

Kuva 15. Kuntien sisäinen muuttoliike maakunnittain 1990 – 1999.

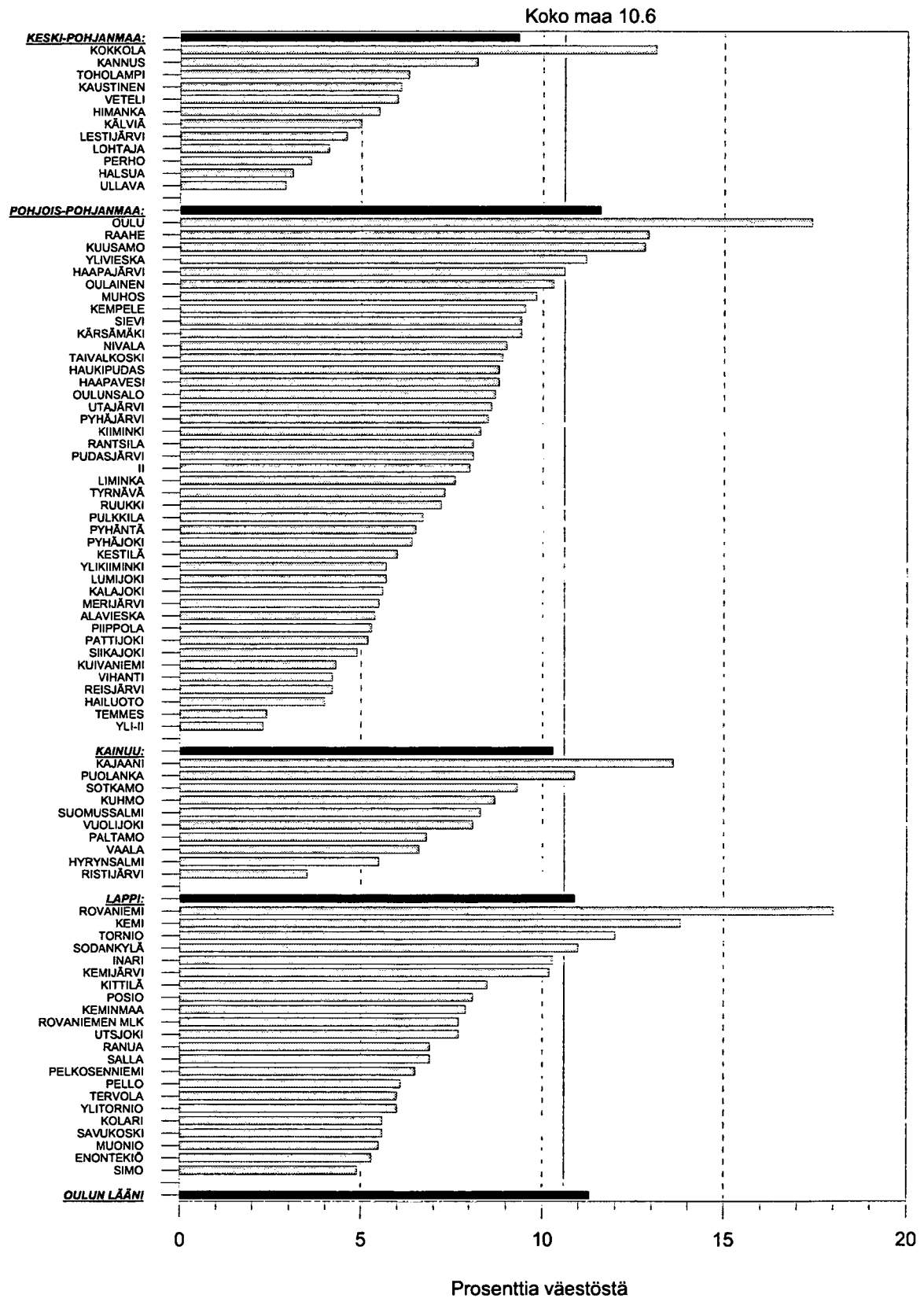
Muuttotase kunnittain 1999

Lähde: TK/Väestötilastot

Kuva 16. Muuttotase kunnittain 1999.

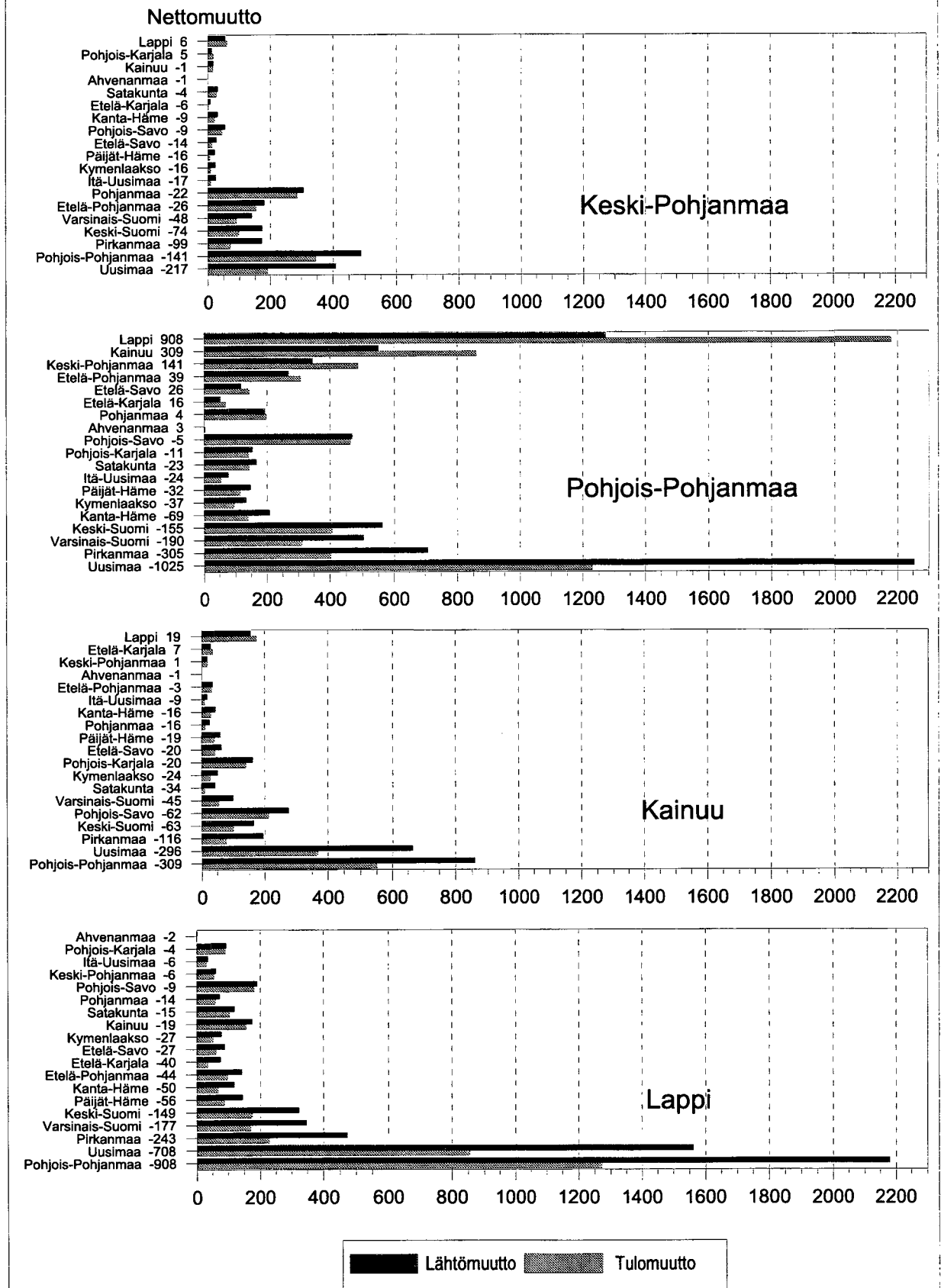
Kunnassamuutto 1999

Lähde: TK/Väestötilastot

Kuva 17. Kunnassamuutto 1999.

Maakuntien väliset muutot 1999

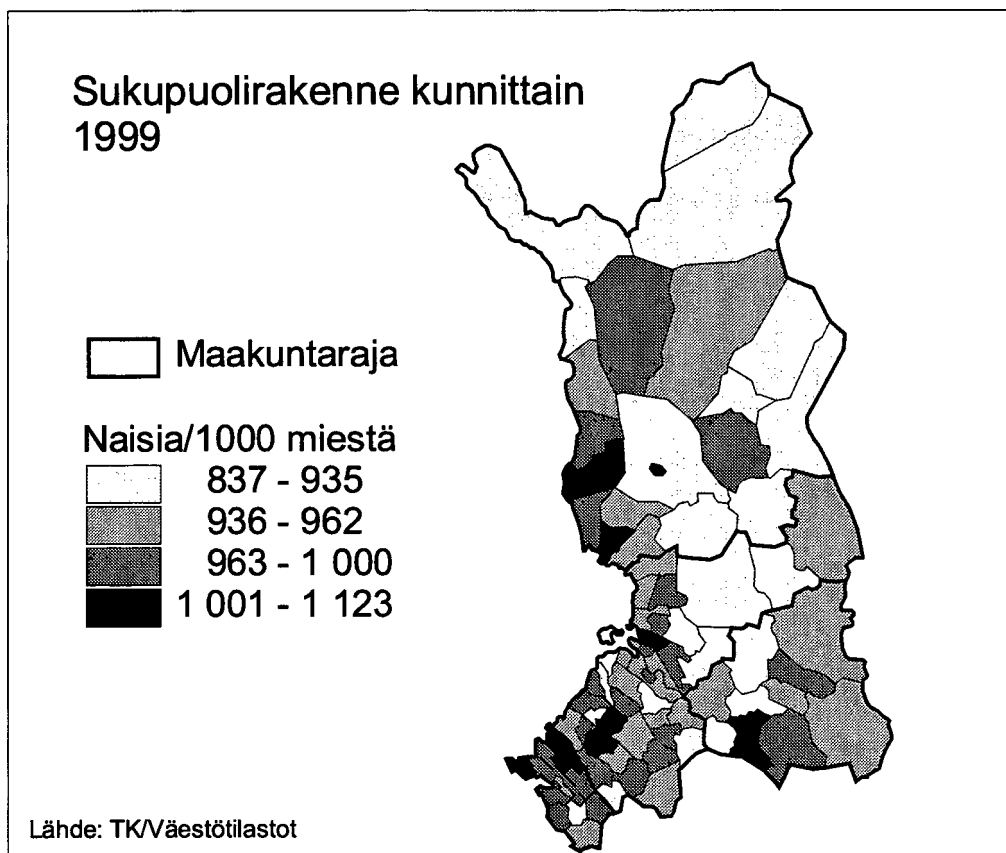
Kuva 18. Maakuntien väliset muutot 1999.

Ikä- ja sukupuolirakenne

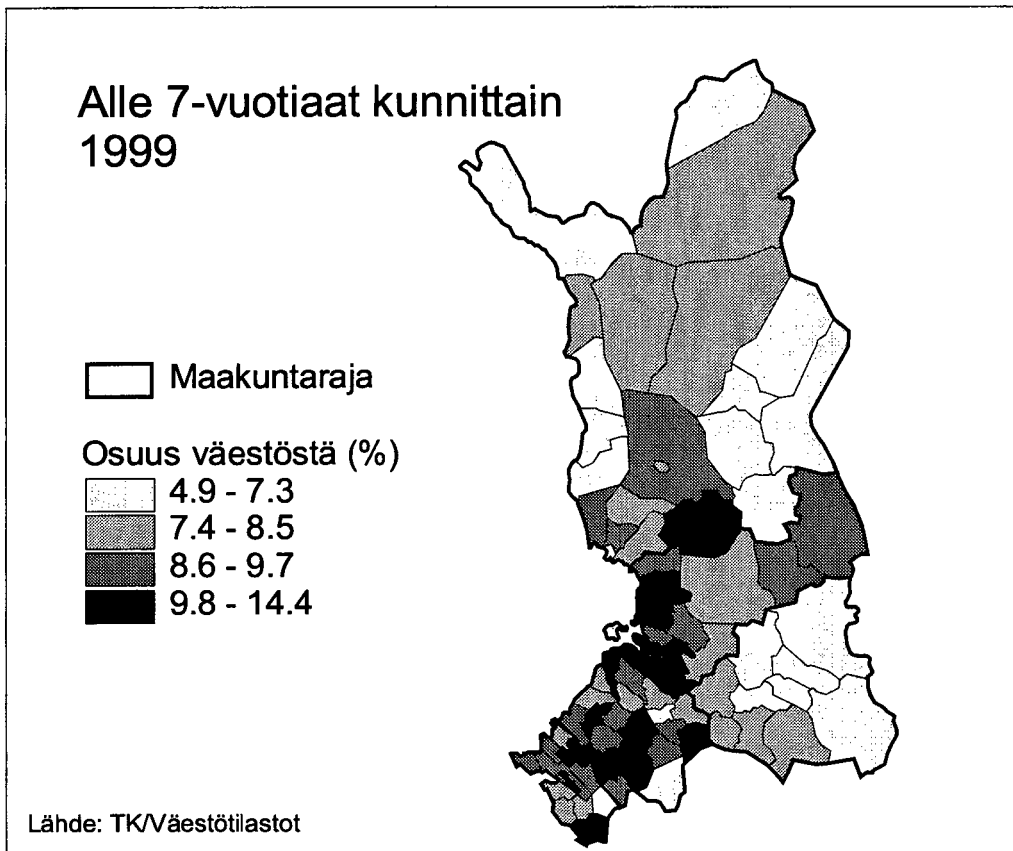
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä oli vuonna 1999 suurin Oulunsalossa ja yli 64-vuotiaiden osuus vastaavasti pienin. Alle 7-vuotiaita oli myös suhteellisesti eniten Oulunsalossa ja Limingassa, vähiten Pelkosenniellä. Lähes kaikissa Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan kunnissa alle 15-vuotiaiden osuus on selvästi suurempi kuin yli 64-vuotiaiden osuus. Suuressa osassa Kainuuta ja joissakin Lapin kunnissa yli 64-vuotiaita on sen sijaan jo enemmän kuin alle 15-vuotiaita. Suhteellisesti eniten 65 vuotta täyttäneitä on Ristijärvellä, yli neljännes koko väestöstä. Myös 20 – 34-vuotiaiden osuus on Kainuussa ja Lapissa pieni muuhun maahan verrattuna. Työikäisiä (15 – 64-vuotiaita) on puolestaan eniten Raahessa ja vähiten Merijärvellä.

Väestön keski-ikä oli Pohjois-Pohjanmaalla vuonna 1999 36.3 vuotta, mikä on Suomen maakuntien alhaisin. Koko maan väestön keski-ikä oli 39.2, ja Pohjois-Suomen maakunnista vain Kainuussa väestön keski-ikä oli tätä korkeampi, 40.1 vuotta. Keski-Pohjanmaalla keski-ikä oli 38.2 vuotta ja Lapissa 38.9 vuotta. Kunnista Ristijärvellä ja Hailuodossa keski-ikä ylitti 45 vuotta, kun Oulunsalossa se jäi alle 30 vuoden. Vuodesta 1997 vuoteen 1999 väestön keski-ikä laski Pohjois-Suomessa ainoastaan Sievissä. 30 kunnassa keski-ikä nousi tuolloin yli vuodella. Vuosien 1980 ja 1999 välillä keski-ikä on noussut kaikissa Kainuun ja Lapin kunnissa enemmän kuin maassa keskimäärin, ja laskenut hieman ainoastaan neljässä Pohjois-Pohjanmaan kunnassa.

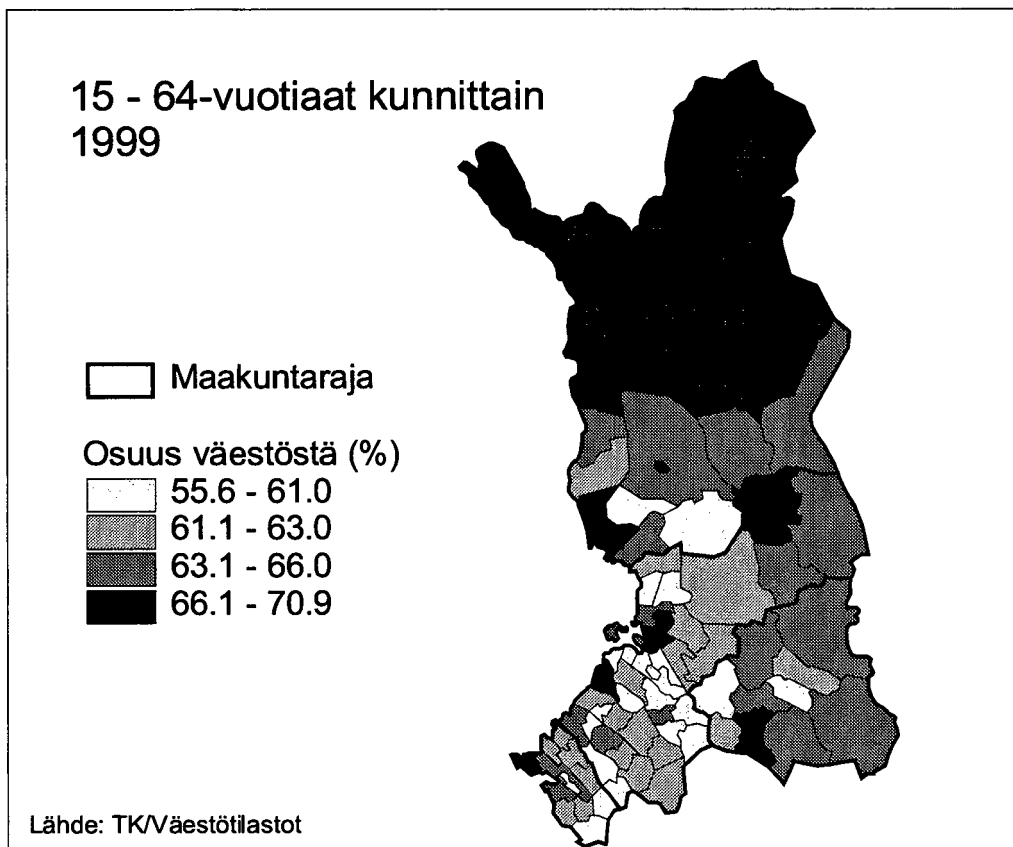
Suurin osa Pohjois-Suomen kunnista on sukupuolirakenteeltaan miesenemmistöisiä. Naiset olivat enemmistönä vuonna 1999 vain 11 kunnassa. Pohjois-Suomen naisvaltaisin kunta on Rovaniemi. Vähiten naisia tuhatta miestä kohti oli Savukoskella, vain 837.

Kuva 19. Sukupuolirakenne kunnittain 1999.

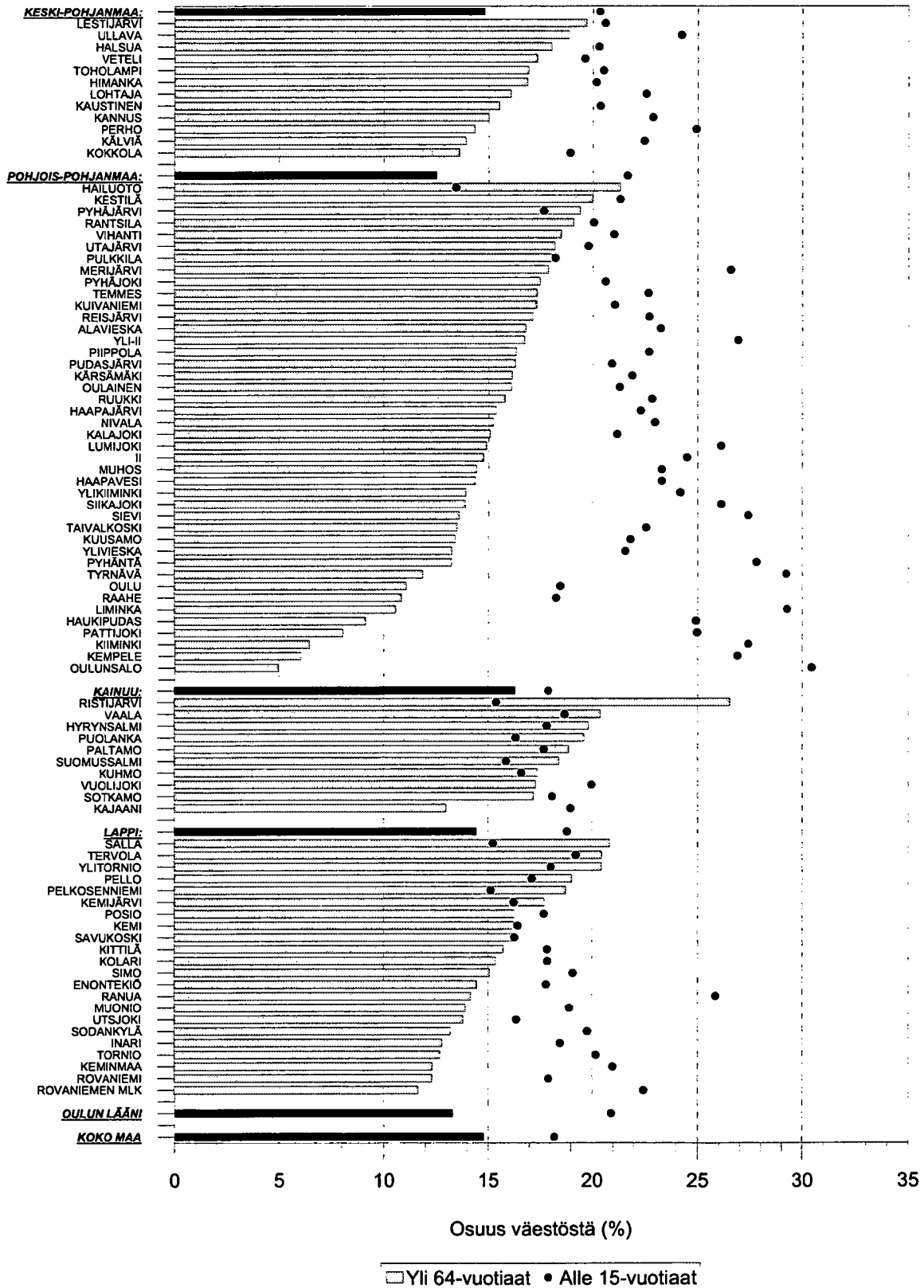

Kuva 20. Alle 7-vuotiaat kunnittain 1999.

Kuva 21. 15 – 64-vuotiaat kunnittain 1999.

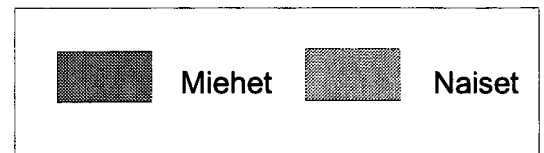
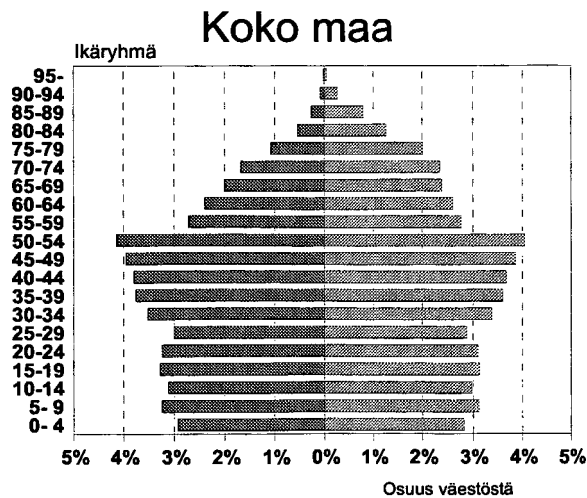
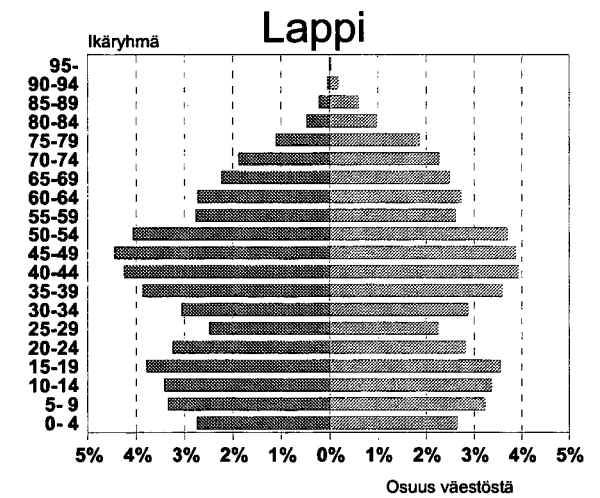
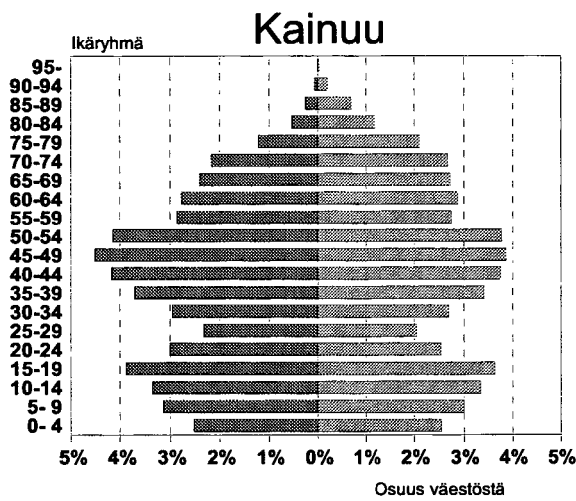
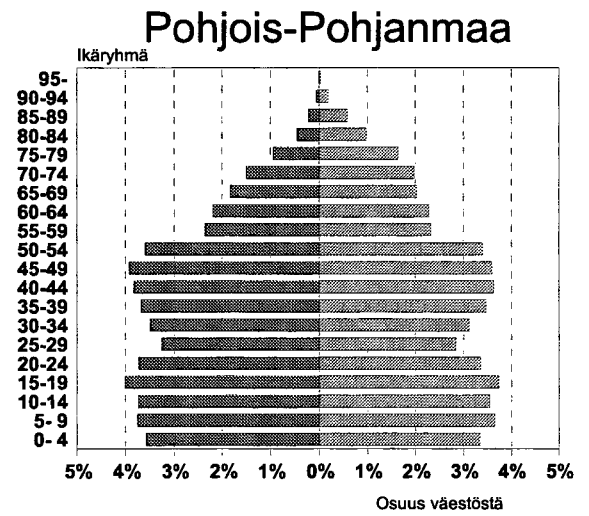
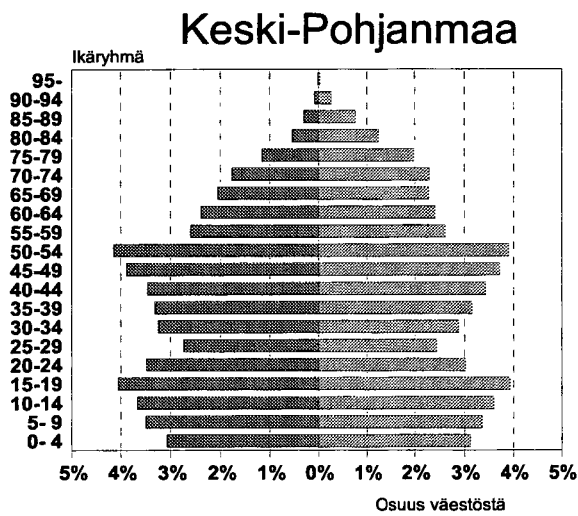
Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 1999

Lähde: TKVäestötilastot

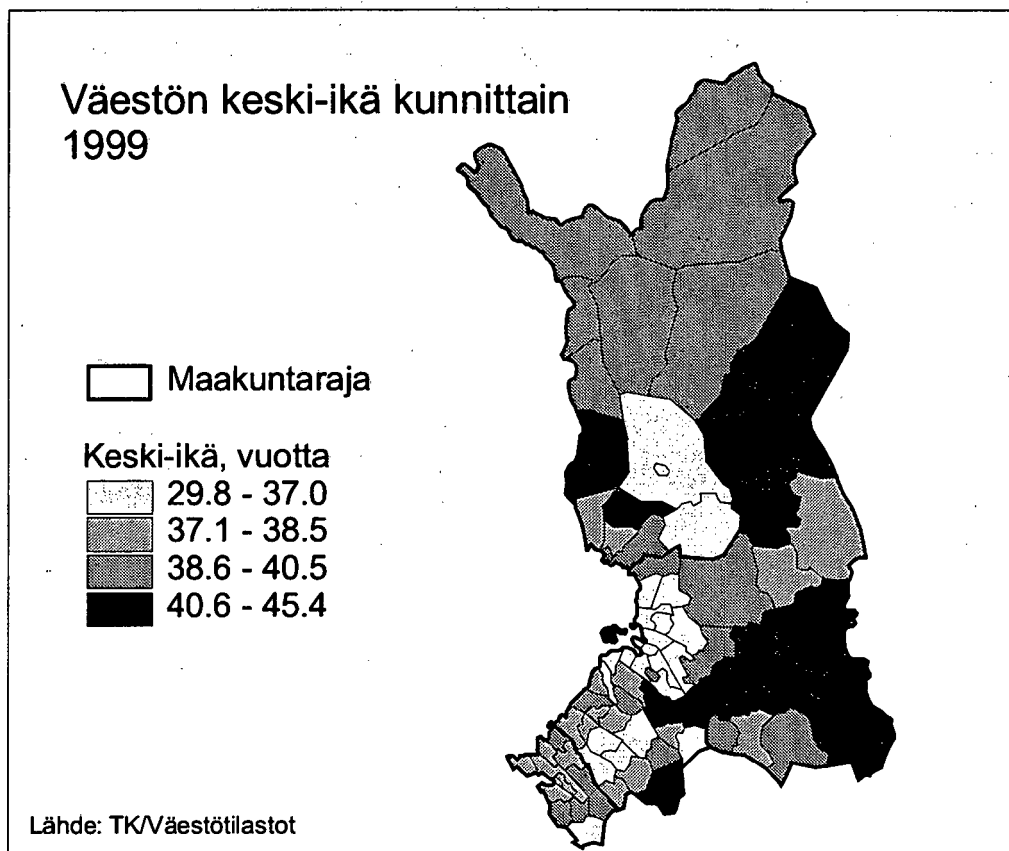
Kuva 22. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 1999.

Väestön ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain 1999

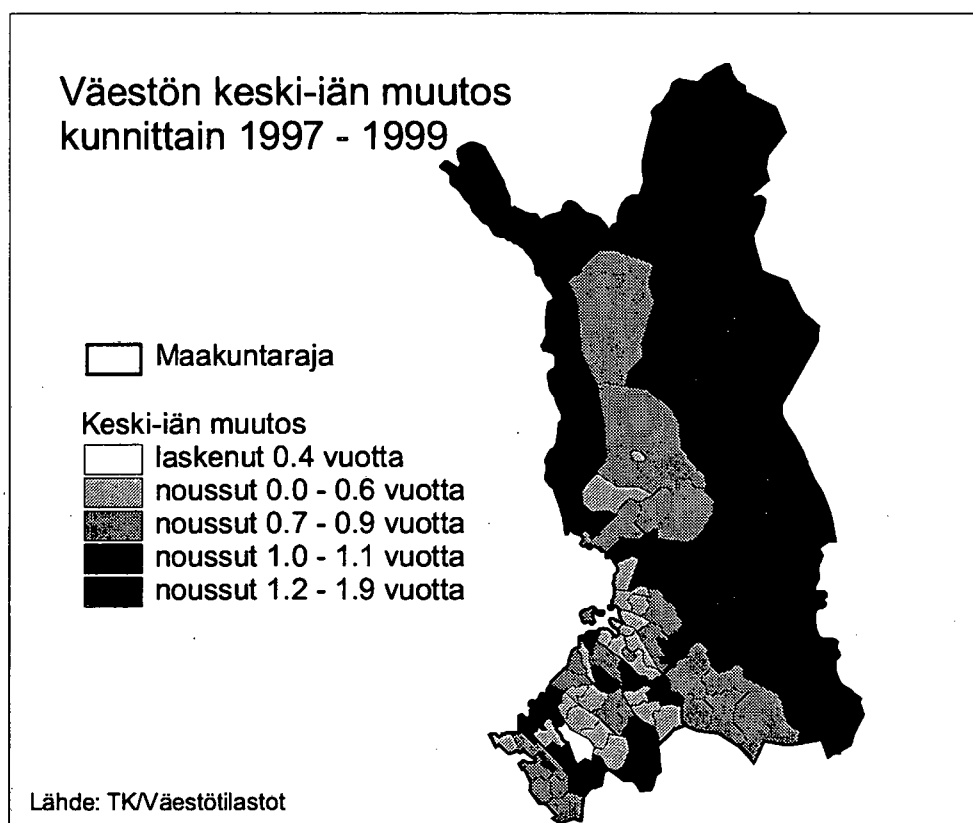

Lähde: TK/Väestötilastot

Kuva 23. Väestön ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain 1999.

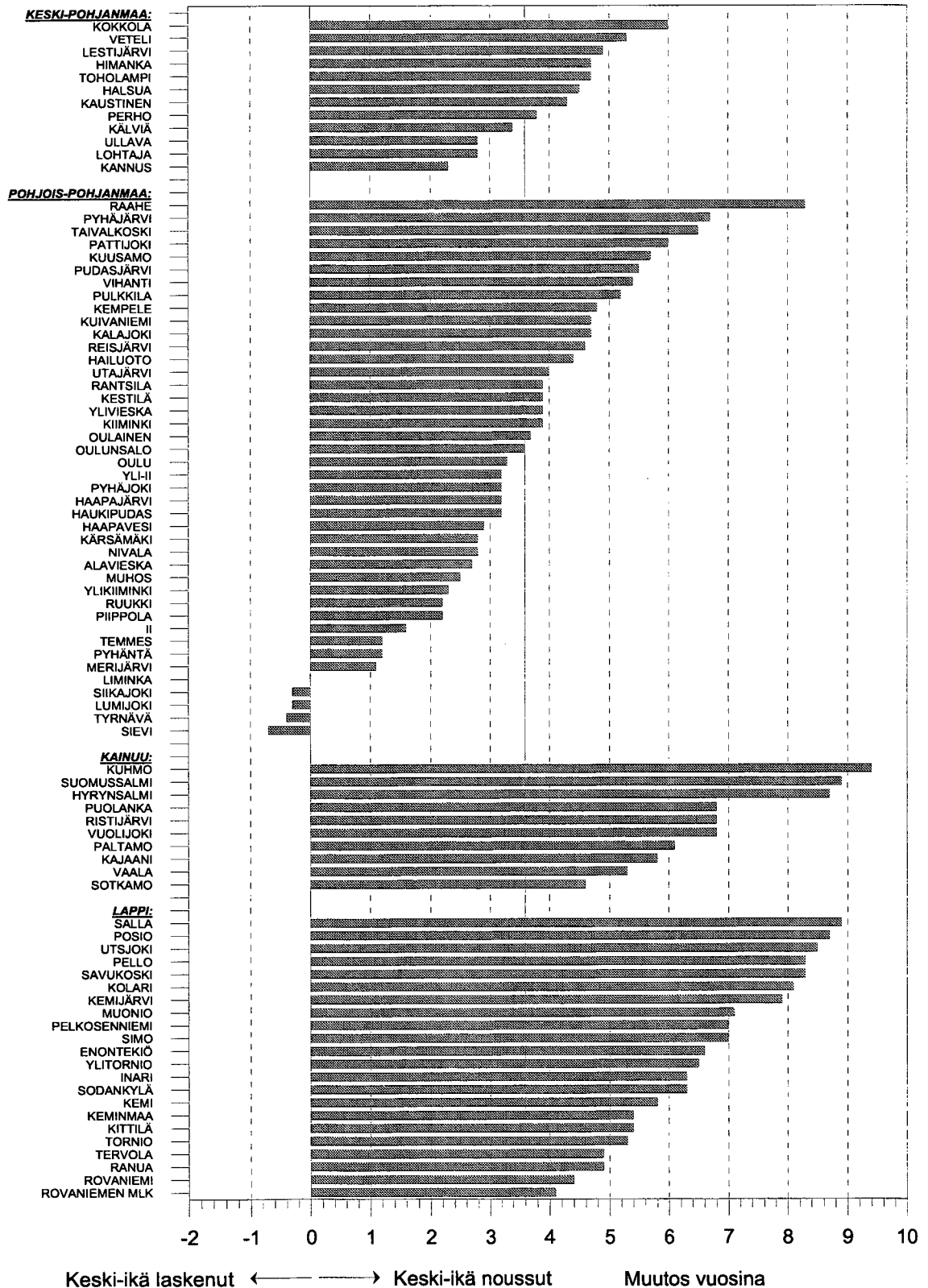
Kuva 24. Väestön keski-ikä kunnittain 1999.

Kuva 25. Väestön keski-ian muutos kunnittain 1997 - 1999.

Väestön keski-ian muutos kunnittain 1980 - 1999

Koko maa 3.6

Lähde: TK/Väestötilastot

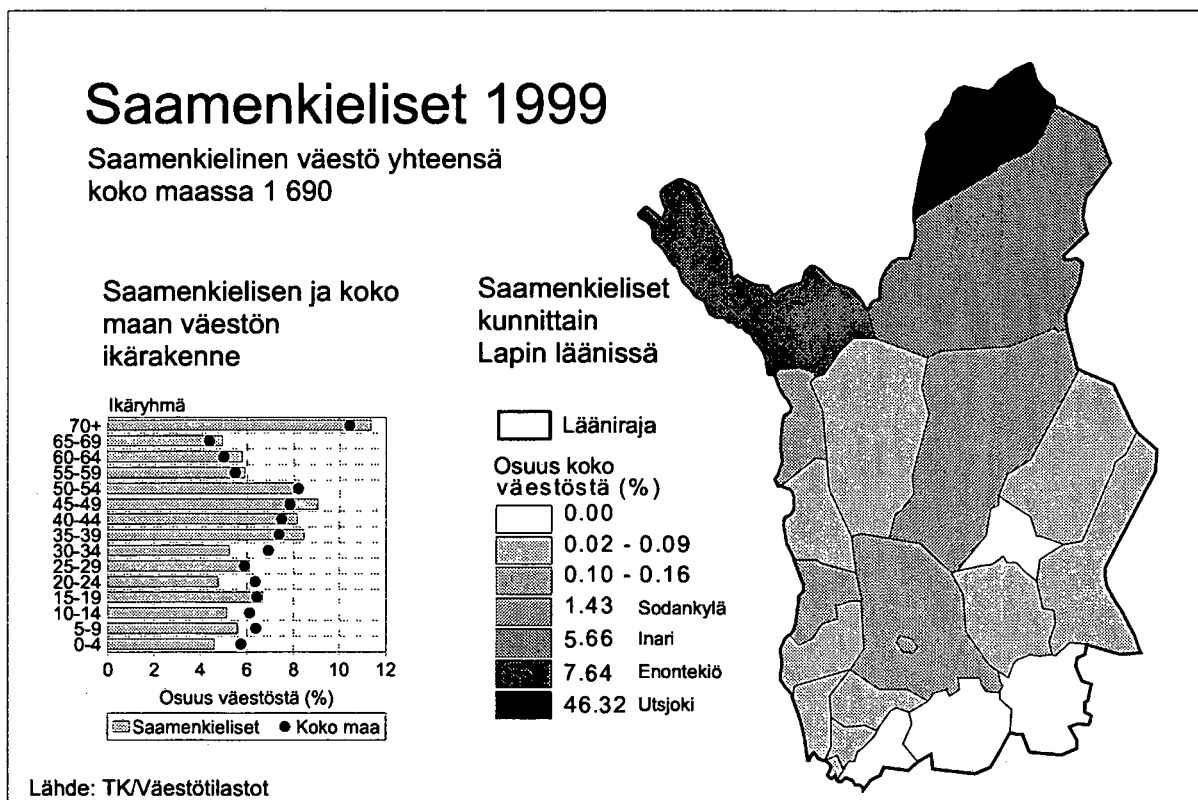
Kuva 26. Väestön keski-ian muutos kunnittain 1980 – 1999.

Saamelaiset

Saamelaiset ovat Euroopan pohjoisin alkuperäiskansa. Heitä on Suomessa noin 7 000 henkeä, joista yli 4 000 asuu Suomen pohjoisimmassa osassa sijaitsevalla kotiseutualueella, yli 2 000 muualla Suomessa ja loput ulkomailla. Saamelaisten kotiseutualueeseen kuuluvat Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnat sekä Sodankylän kunnan pohjoisosa. Utsjoen kunnassa saamelaiset ovat enemmistönä, muualla vähemmistönä.

Suomessa saamelaiseksi katsotaan henkilö, joka itse pitää itseään saamelaisena, edellyttäen, että hän itse tai hänen vanhemmistaan taikka isovanhemmistaan ainakin yksi on oppinut saamen kielen ensimmäisenä kielenään. Suomessa on käytössä kolme saamen kieltä: pohjoissaame, inarinsaame ja koltansaame. Saamen kielen virallista asemaa ja käyttöä säädellään Suomessa lailla. Saamelaisten kotiseutualueella saamenkielisillä oppilailla on oikeus saada saamenkielistä kouluopetusta. (Lähde: Saamelaiskäräjien internet-sivut: <http://netti.fi/~samedigg>).

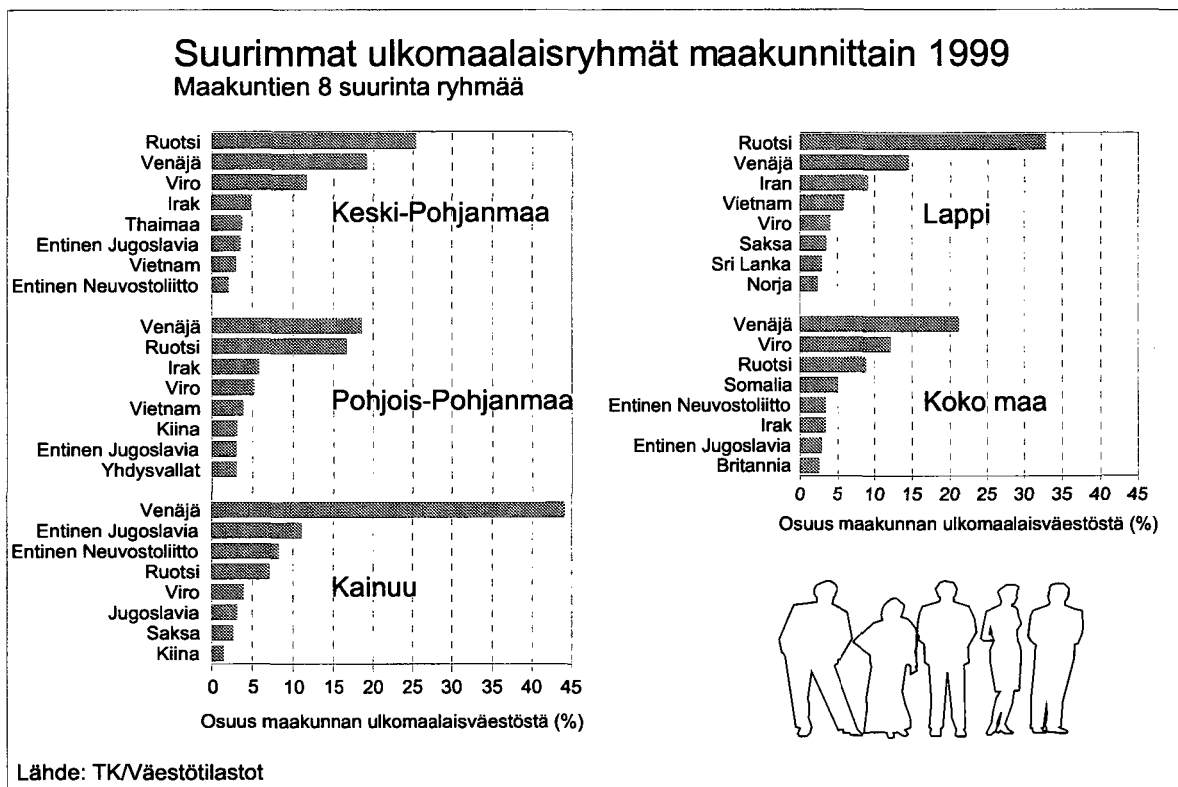
Vuonna 1999 koko maassa oli 1 690 saamenkielistä. Heistä 1 516 asui Lapissa, pääosin saamelaisten kotiseutualueeseen kuuluvissa kunnissa. Saamenkielisen väestön ikärakenne poikkeaa hieman koko maan ikärakenteesta. Nuoremmat ikäluokat ovat saamenkielisten keskuudessa pienempiä ja vanhemmat ikäluokat vastaavasti suurempia kuin koko maassa.

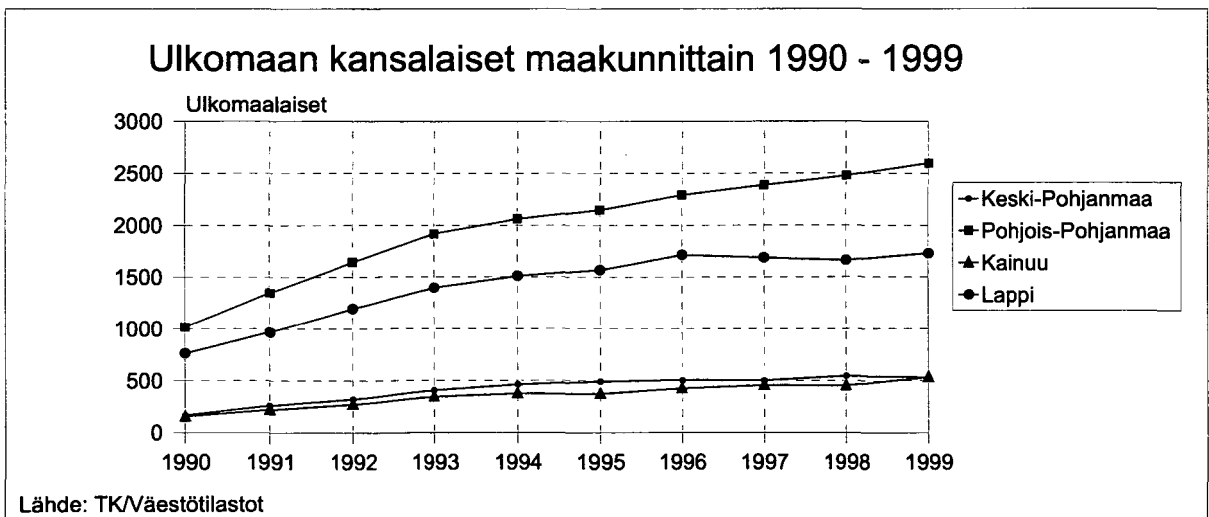
Kuva 27. Saamenkieliset 1999.

Ulkomaalaisväestö

Vuonna 1999 Suomessa asui 87 680 ulkomaalaista, joka on 17 promillea väestöstä. Vuolijokea lukuun ottamatta ulkomaalaisten suhteellinen osuus jäi tätä alhaisemmaksi kaikissa Pohjois-Suomen kunnissa. Suhteellisesti vähiten ulkomaalaisia asui Ristijärvellä ja Piippolassa. Maakunnista Lapissa ulkomaalaisten osuus oli suurin ja Kainuussa pienin. Määrällisesti eniten ulkomaan kansalaisia asui kuitenkin Pohjois-Pohjanmaalla. Kaikissa maakunnissa ulkomaalaisten määrä on kasvanut koko 1990-luvun ajan. Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla suurin ulkomaalaisryhmä olivat venäläiset, Keski-Pohjanmaalla ja Lapissa ruotsalaiset.

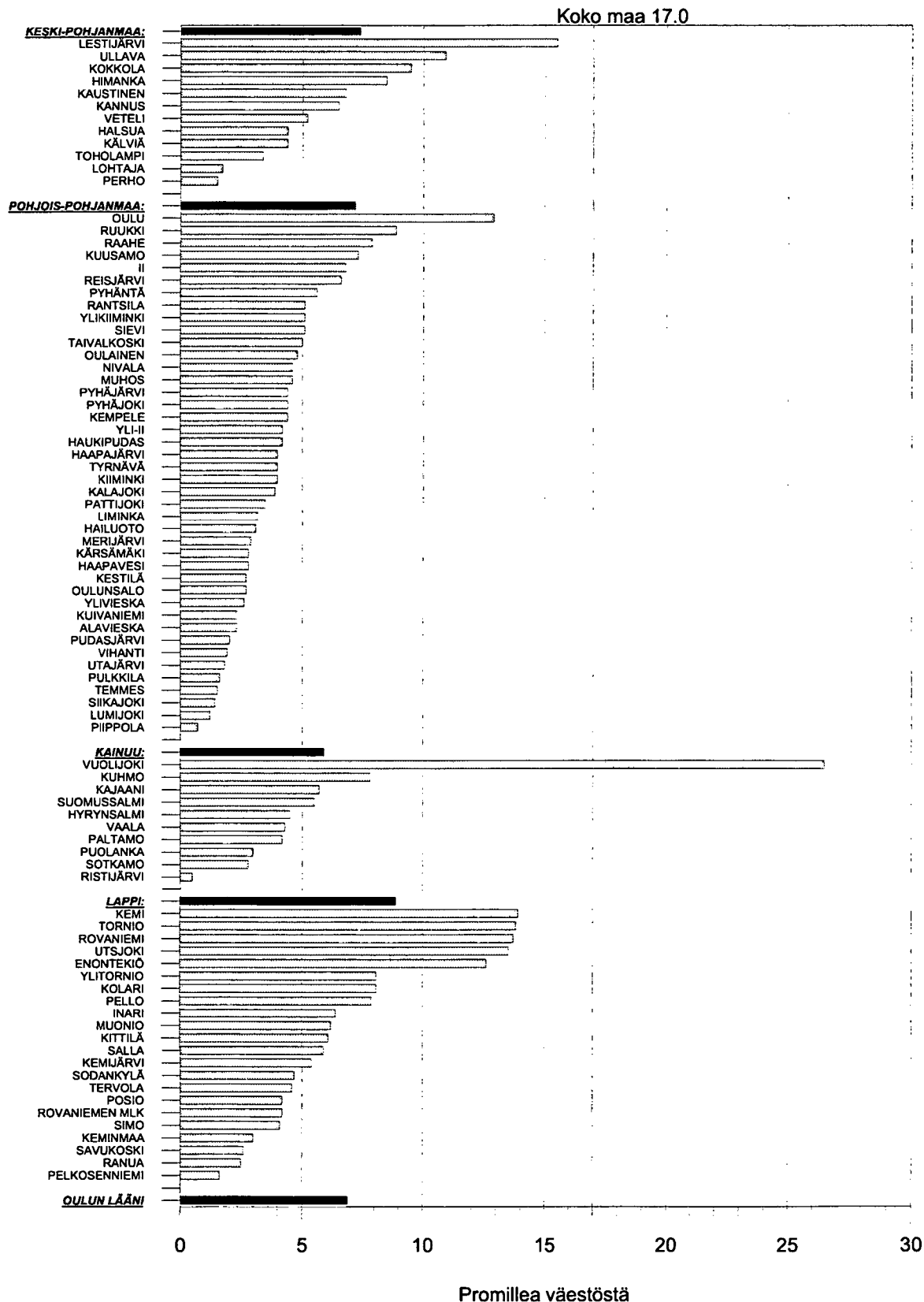

Kuva 28. Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 1999.

Kuva 29. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990 – 1999.

Ulkomaalaiset kunnittain 1999

Lähde: TK/Väestötilastot

Kuva 30. Ulkomaalaiset kunnittain 1999.

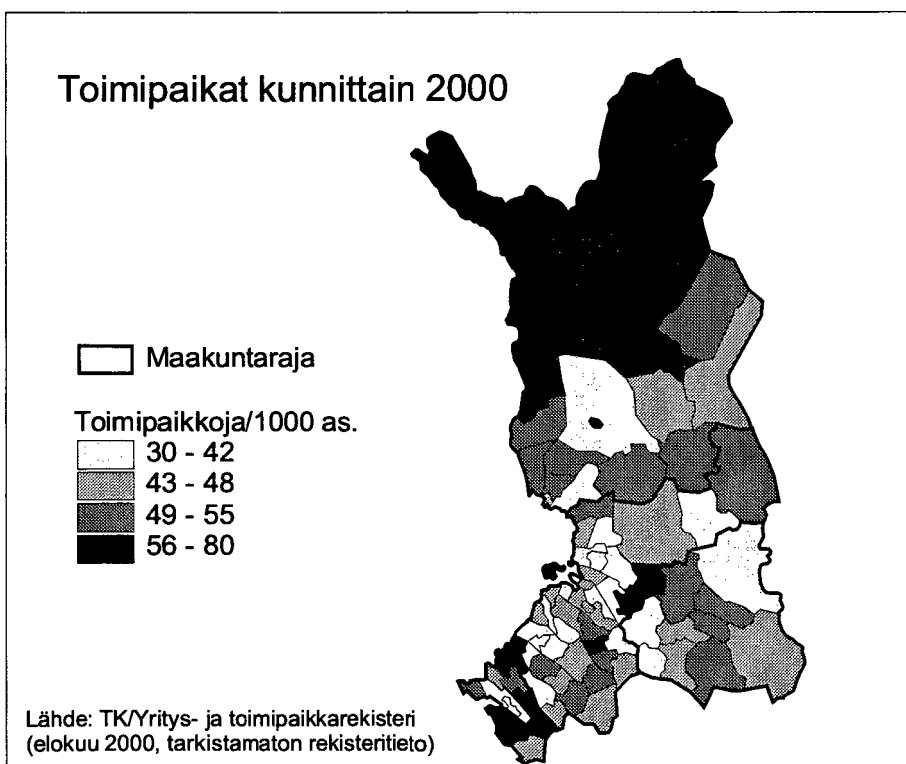
ELINKEINOELÄMÄ

Yritysten toimipaikat

Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan elokuussa 2000 katsauksen tarkastelualueella oli 34 545 yritysten toimipaikkaa. Eniten niitä oli Pohjois-Pohjanmaalla, 16 178. Lapissa toimipaikkojen määrä oli 10 466, Kainuussa 4 060 ja Keski-Pohjanmaalla 3 841. Asukasluukuun suhteutettuna toimipaikkojen määrä on alueella suurin Lapin pohjoisissa kunnissa. Merijärvellä ja Tyrnävällä toimipaikkoja oli tuhatta asukasta kohti vähiten. Rekisteri kattaa kaikki yritykset, yhteisöt ja yksityiset elinkeinoharjoittajat, jotka ovat arvonlisäverovelvollisia tai toimivat työnantajina lukuun ottamatta julkisia viranomaisia.

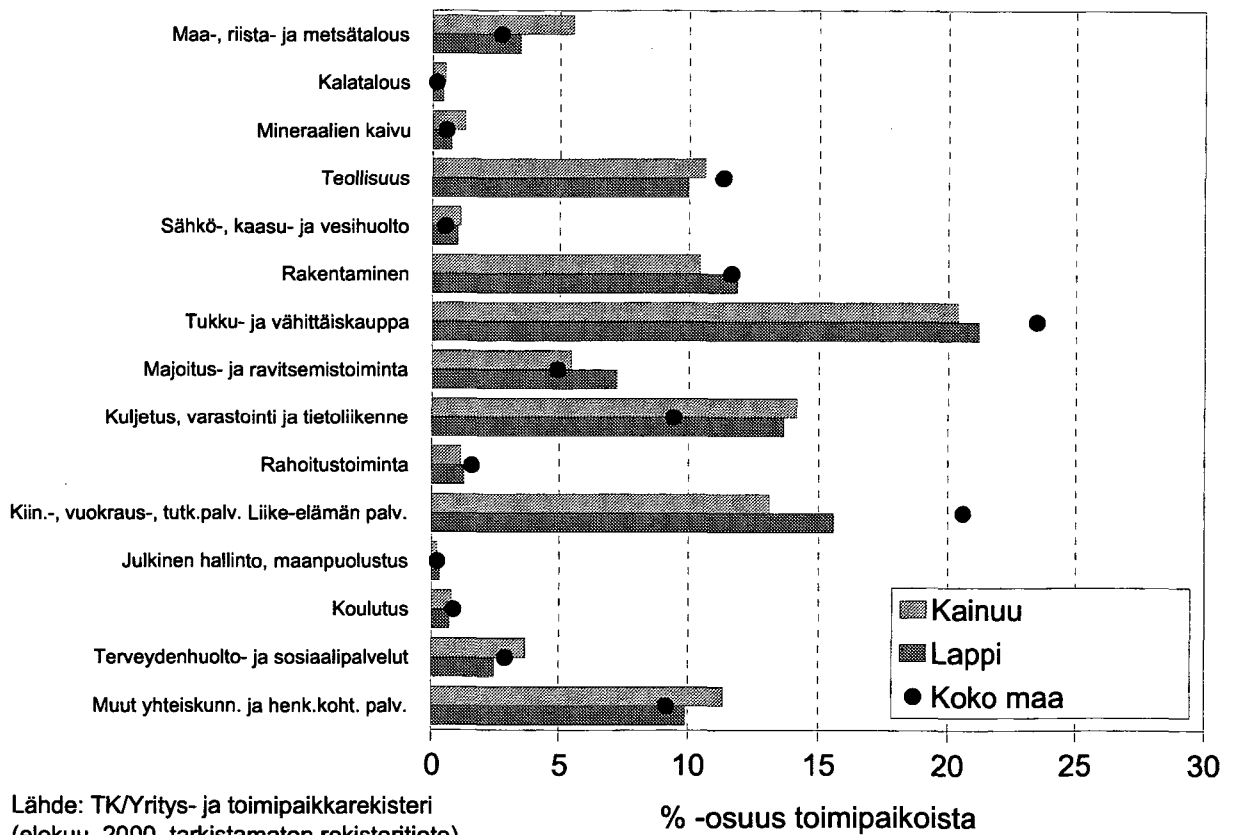
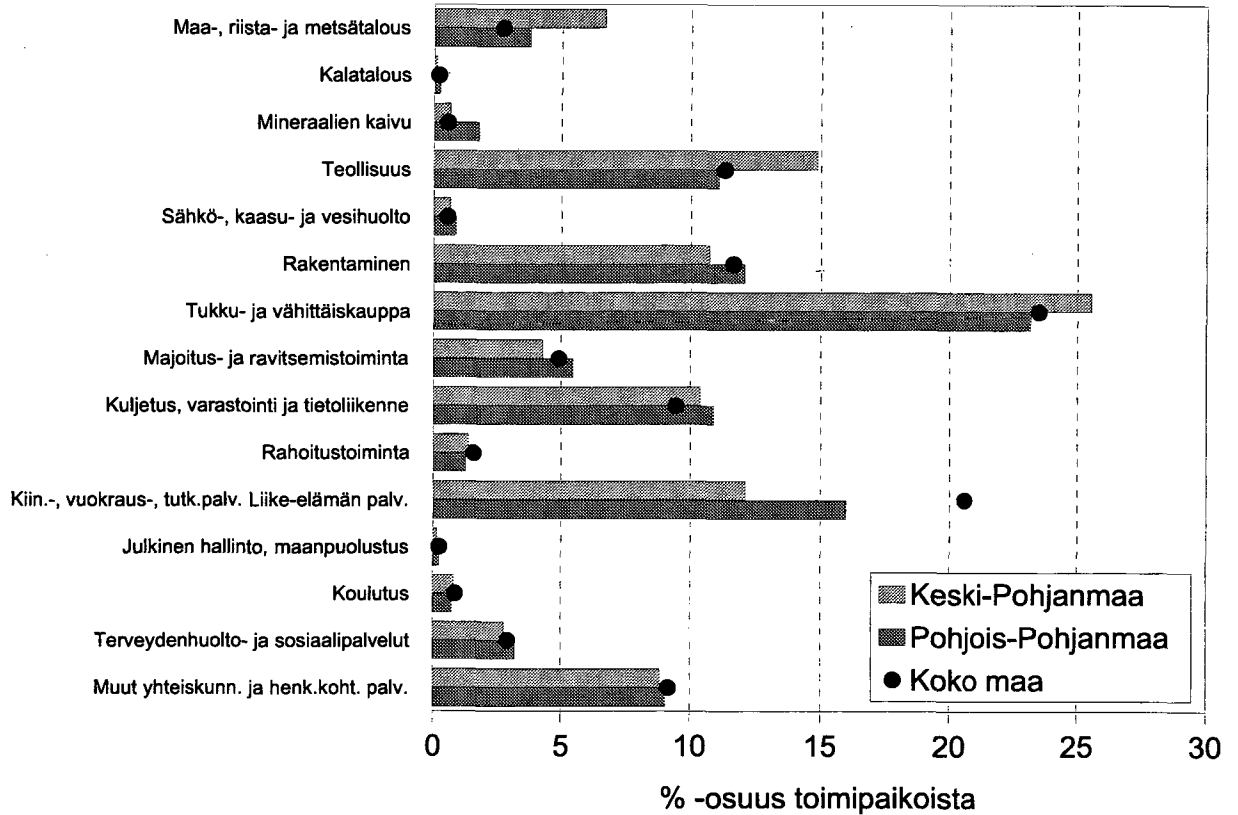
Pohjois-Suomessa on toimialoittain tarkasteltuna eniten tukku- ja vähittäiskaupan toimipaikkoja. Koko maahan verrattuna maa-, riista- ja metsätalouden sekä kuljetuksen, varastoinnin ja tietoliikenteen toimipaikkoja on paljon. Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimus- sekä liike-elämän palveluiden osuus on sen sijaan verraten pieni. Toimipaikkojen henkilöstöstä teollisuuden osuus on suurin kaikissa maakunnissa. Liikevaihdon osalta tukku- ja vähittäiskaupan osuus on ainoastaan Keski-Pohjanmaalla teollisuuden osuutta suurempi.

Suuressa osassa Pohjois-Suomen kuntia toimipaikkojen lukumäärän, liikevaihdon ja henkilöstön määrän kehitys vuosien 1995 ja 1998 välillä on ollut koko maata hitaampaa. Maakunnittain tarkasteltuna Keski-Pohjanmaalla liikevaihdon kehitys on ollut koko maan luokkaa ja Pohjois-Pohjanmaalla henkilöstön määrä on lisääntynyt koko maata enemmän. Yksittäisistä kunnista toimipaikkojen määrä kasvoi eniten Halsualla, liikevaihto Utajärvellä ja henkilöstö Merijärvellä. Savukoskella, Hyrynsalmella ja Pellossa niin toimipaikkojen määrä, liikevaihto kuin henkilöstökin vähenivät.

Kuva 31. Toimipaikat kunnittain 2000.

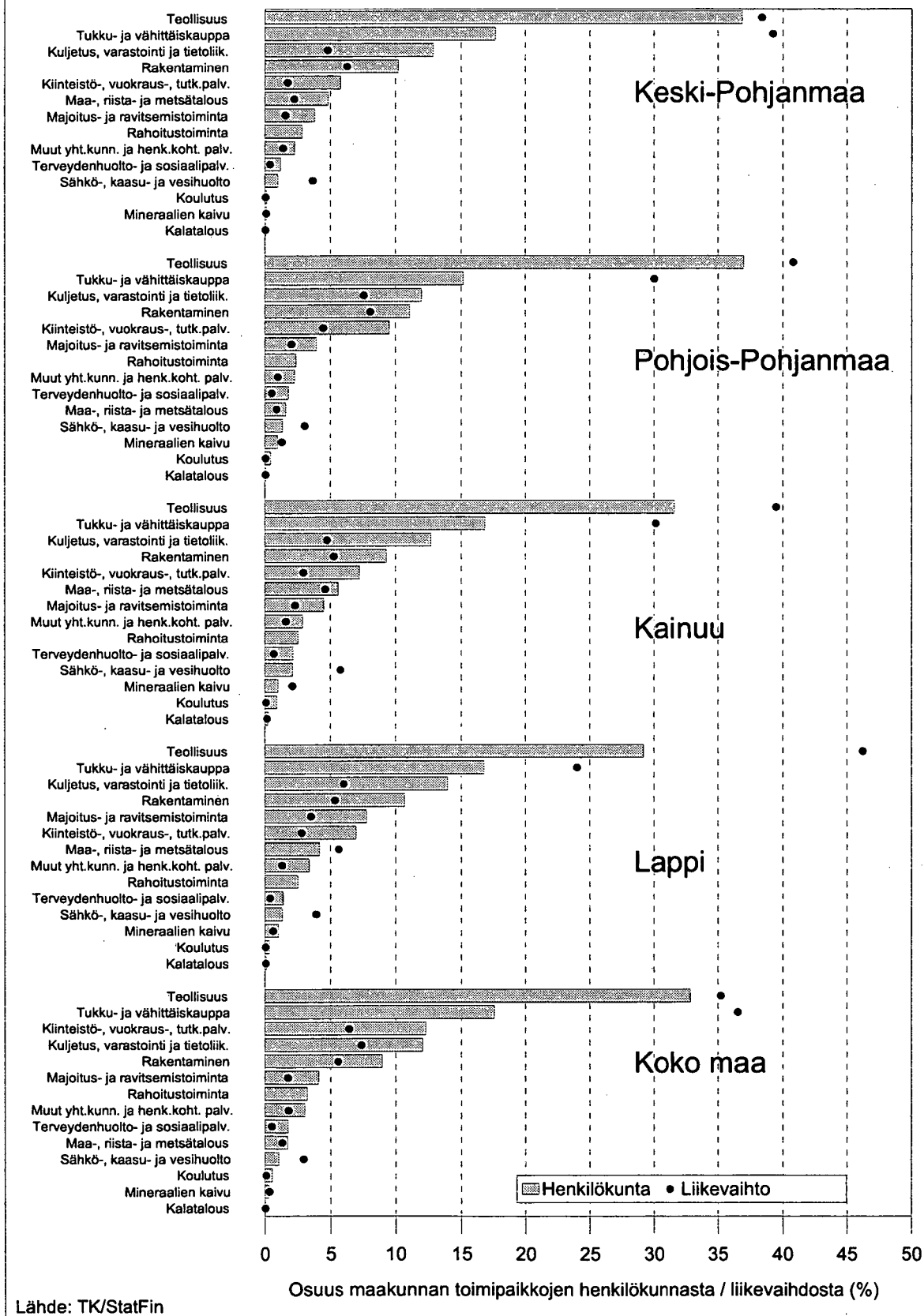
Toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2000

Lähde: TK/Yritys- ja toimipaikkarekisteri (elokuu 2000, tarkistamaton rekisteritieto)

Kuva 32. Toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2000.

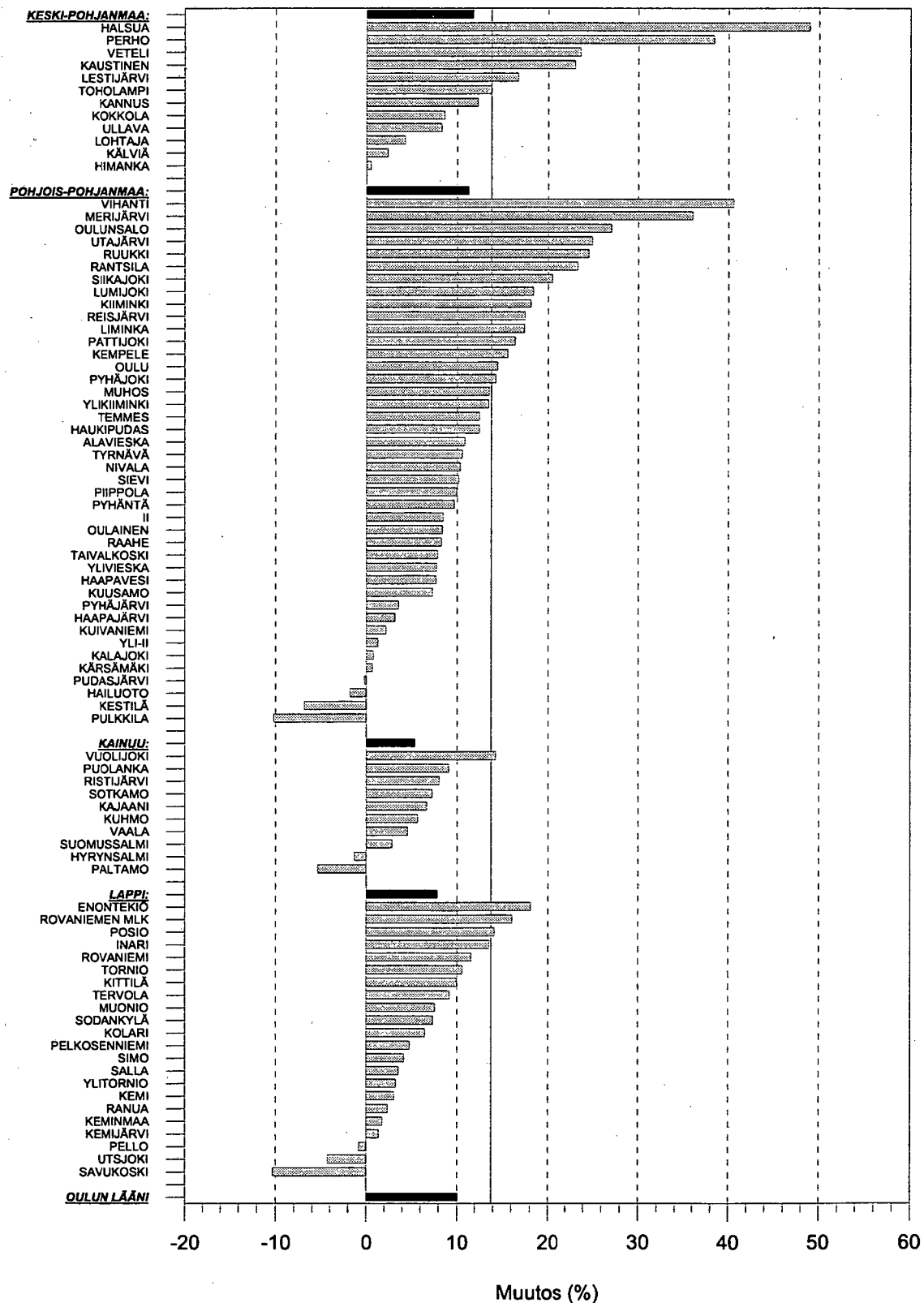
Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 1998

Kuva 33. Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 1998.

Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 1995 - 1998

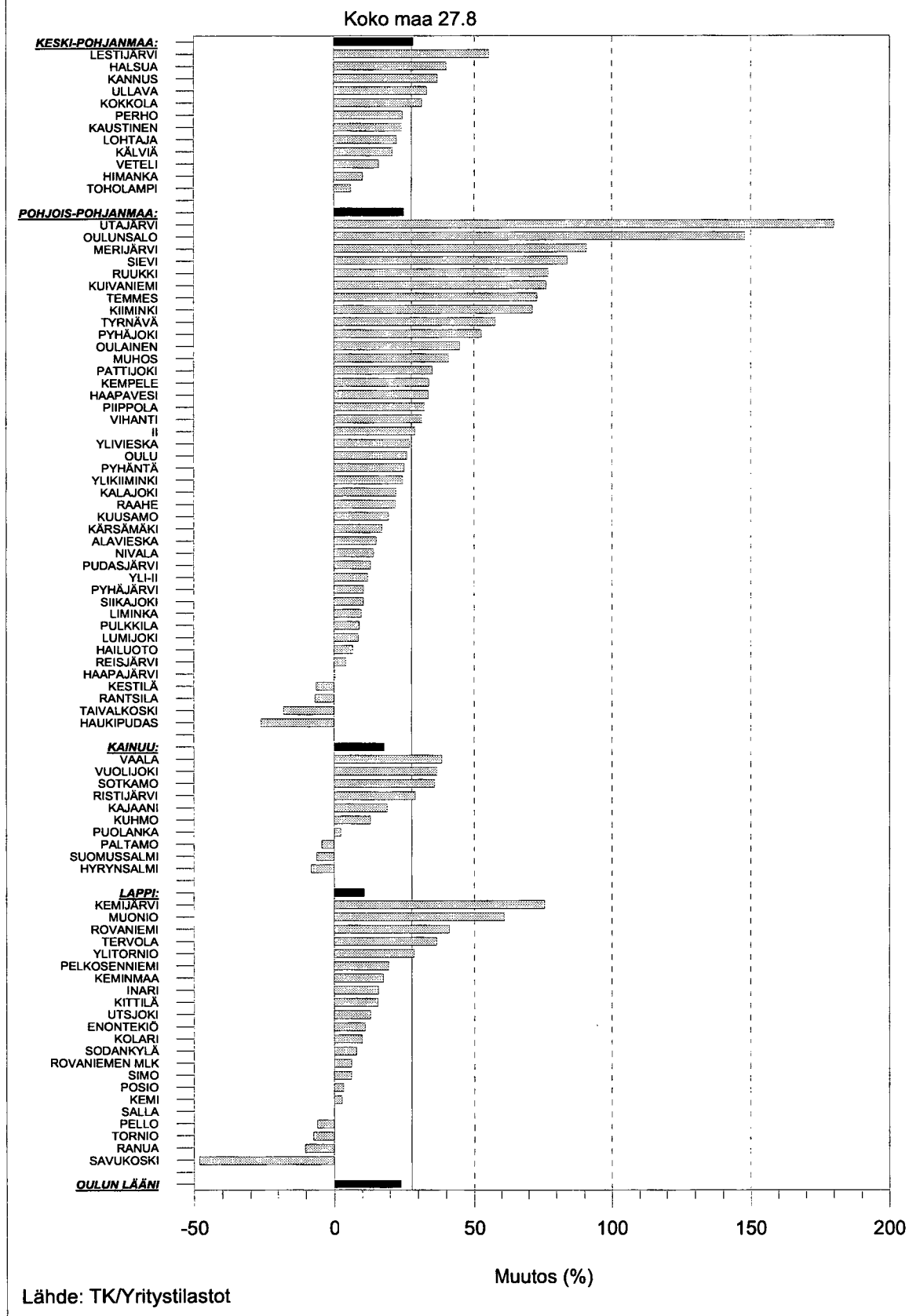
Koko maa 13.8

Lähde: TK/Yritystilastot

Kuva 34. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 1995 – 1998.

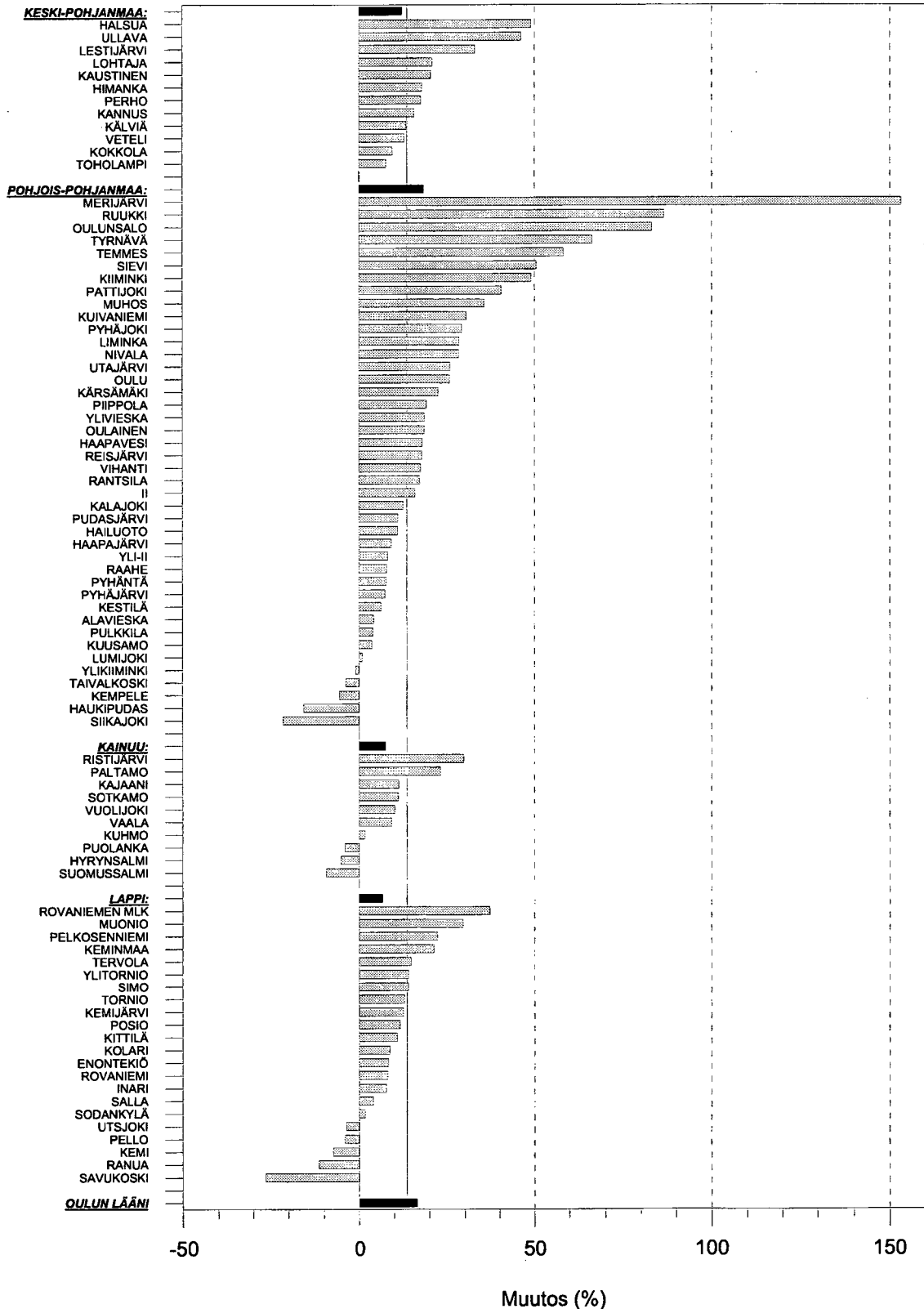
Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 1995 - 1998

Kuva 35. Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 1995 – 1998.

Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 1995 - 1998

Koko maa 13.7

Lähde: TK/Yritystilastot

Kuva 36. Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 1995 – 1998.

Elinkeinorakenne

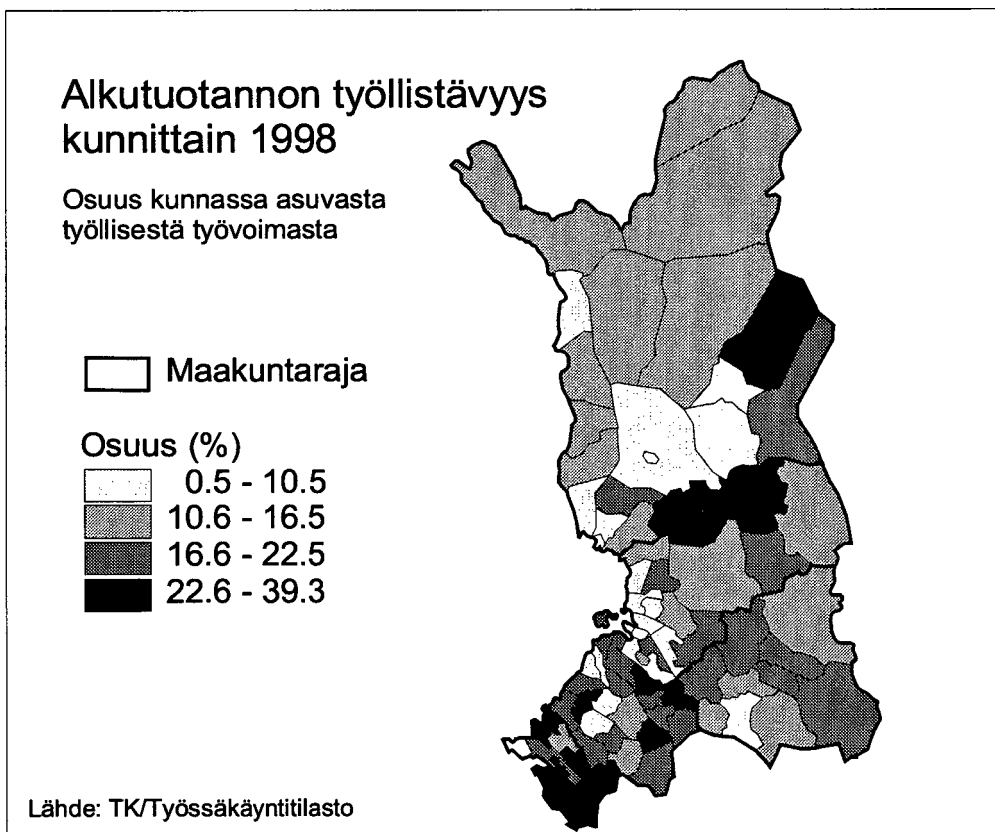
Työllisten määrä väheni Suomessa 1990-luvun alussa aina vuoteen 1993 saakka etenkin palveluissa ja jalostuksessa, eikä ole sittemmin noususta huolimatta saavuttanut kaikkialla vuoden 1990 tasoa. Alkutuotannossa työpaikkojen määrä on vähentynyt melko tasaisesti koko tarkastelujakson (1987 – 1998) ajan.

Tarkemman toimialajaotuksen mukaan vuonna 1998 teollisuus työllisti Pohjois-Pohjanmaalla useamman kuin joka viidennen työllisen ja Keski-Pohjanmaallakin lähes saman verran. Kainuussa ja Lapissa sen sijaan terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden piirissä työskenteleviä on enemmän kuin teollisuudessa.

Alkutuotanto

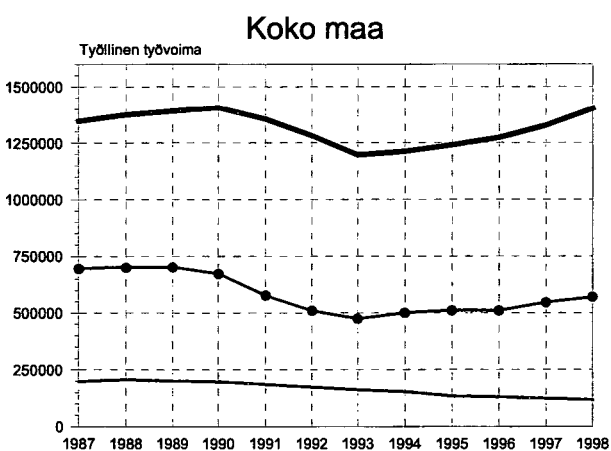
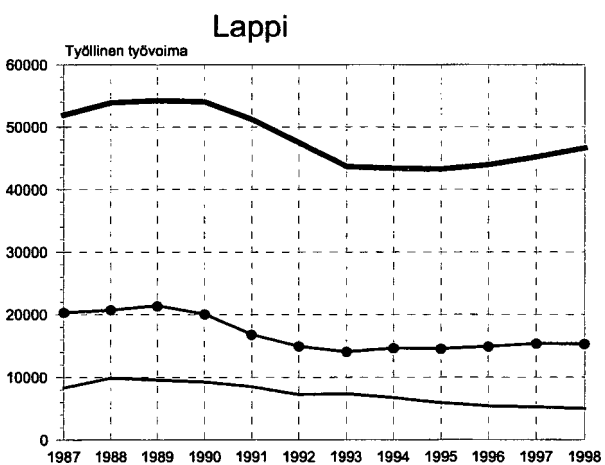
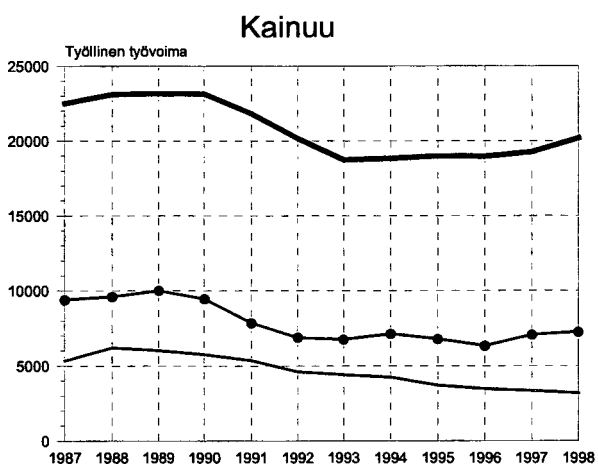
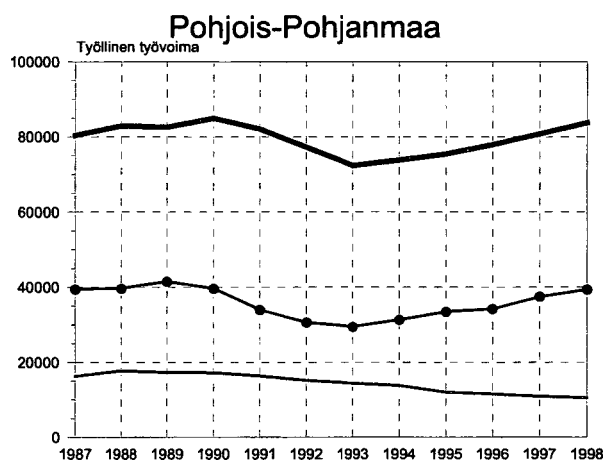
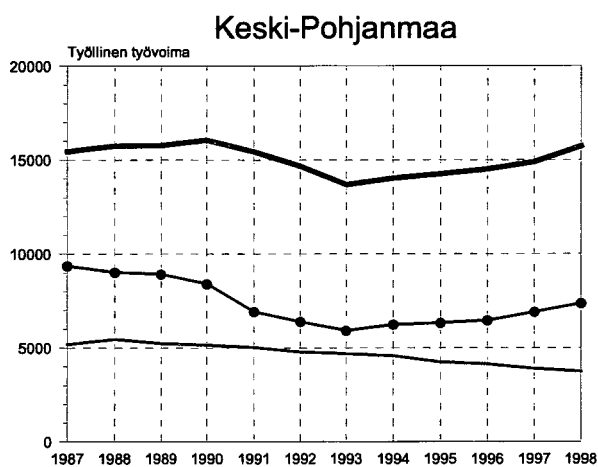
Kaikissa Pohjois-Suomen maakunnissa alkutuotanto työllistää enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Sen työllistävyys oli vuonna 1998 suurin Ullavassa, jossa yli 39 % työllisistä toimi alkutuotannossa. Suhteellisesti vähiten alkutuotannossa työskenneltiin Oulussa, Kemissä ja Raahessa.

Pohjois-Suomen suurimmat keskimääräiset peltoalat olivat vuonna 1998 Tynärvän ja Lumijoen maataloilla. Vähiten peltoalaa tilaa kohti oli Utsjoella, Enontekiöllä ja Savukoskella. Pääsääntöisesti Lapin kuntien maataloilla peltoalat olivat pienet, mutta metsäalaa oli monin paikoin yli sata hehtaaria. Verotettavat tulot tilaa kohti olivat suurimmat Oulussa, lähes 237 000 markkaa. Pienimmät, alle 109 000 markan tulot maatilataloudesta saatiin Kittilässä. Maatilatalouden keskimääräiset ve-
lat tilaa kohti olivat suurimmat Siikajoella (noin 436 000 markkaa) ja pienimmät Haukiputaalla (alle 55 000 markkaa).

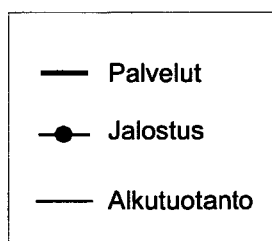

Kuva 37. Alkutuotannon työllistävyys kunnittain 1998.

Työllinen työvoima maakunnittain 1987 - 1998

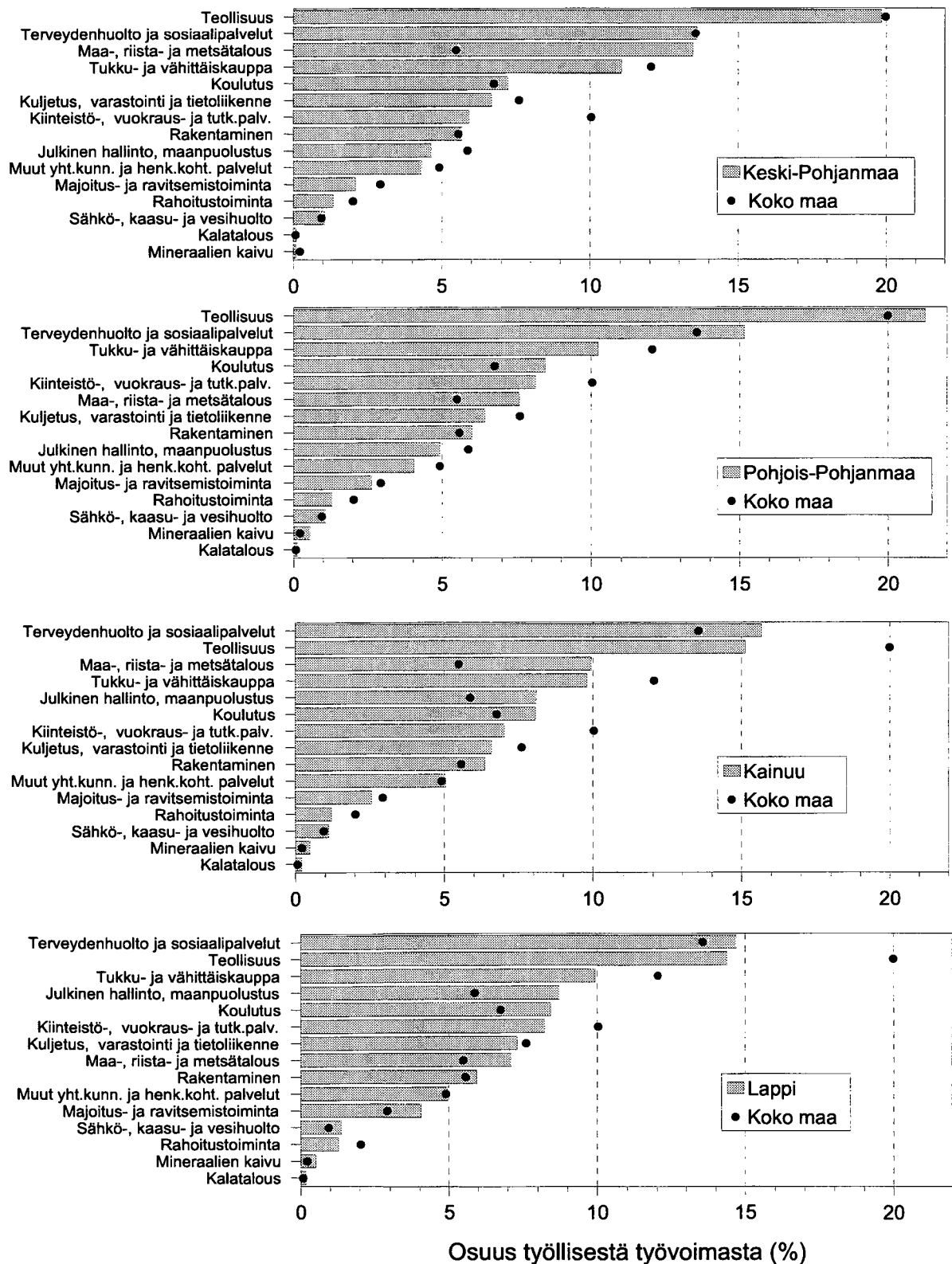

Huom! Erilaiset asteikot

Lähde: TK/Työssäkäyntitilastot

Elinkeinorakenne maakunnittain 1998

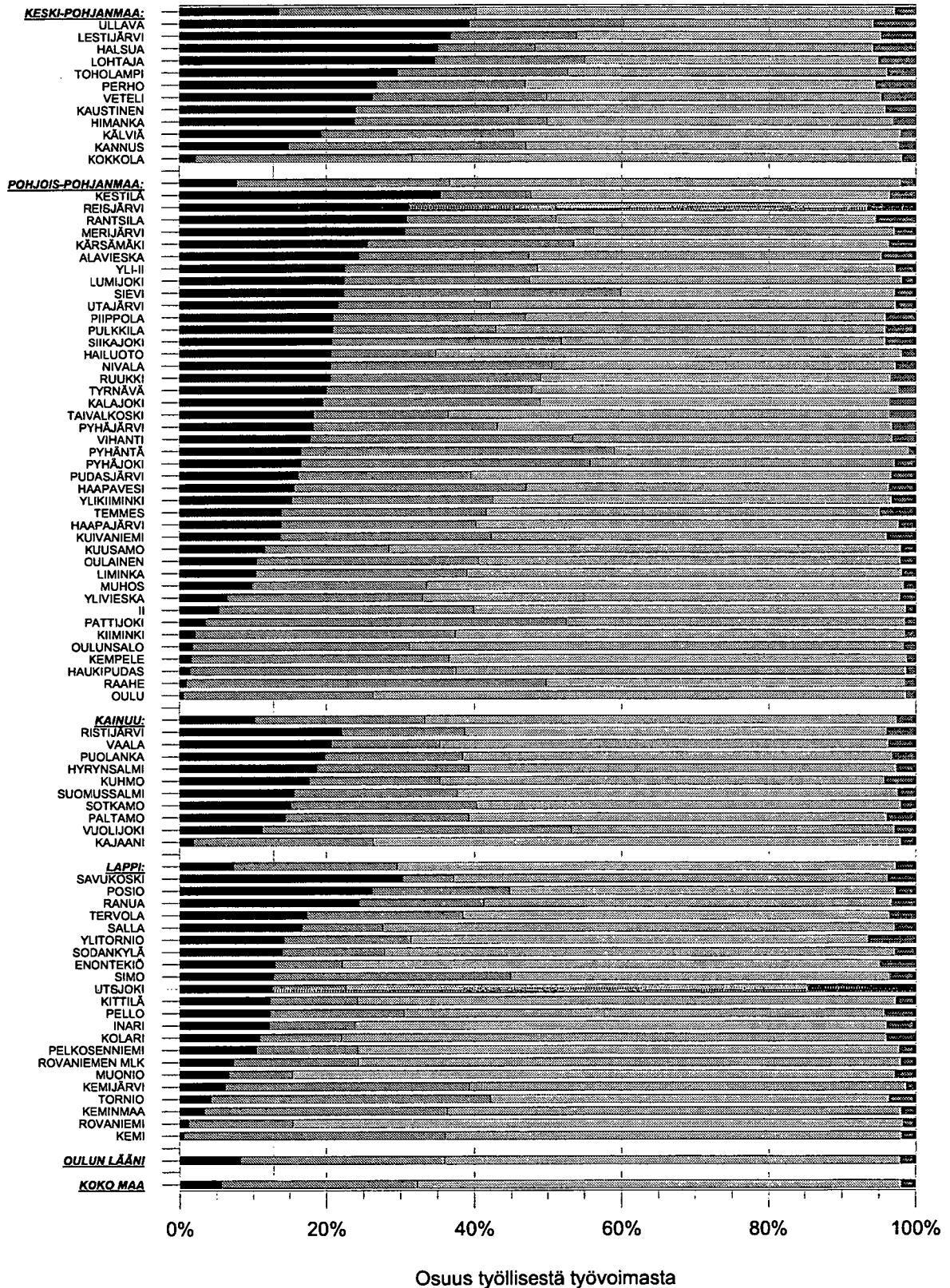

Lähde: TK/Työssäkäyntitilasto

Kuva 39. Elinkeinorakenne maakunnittain 1998.

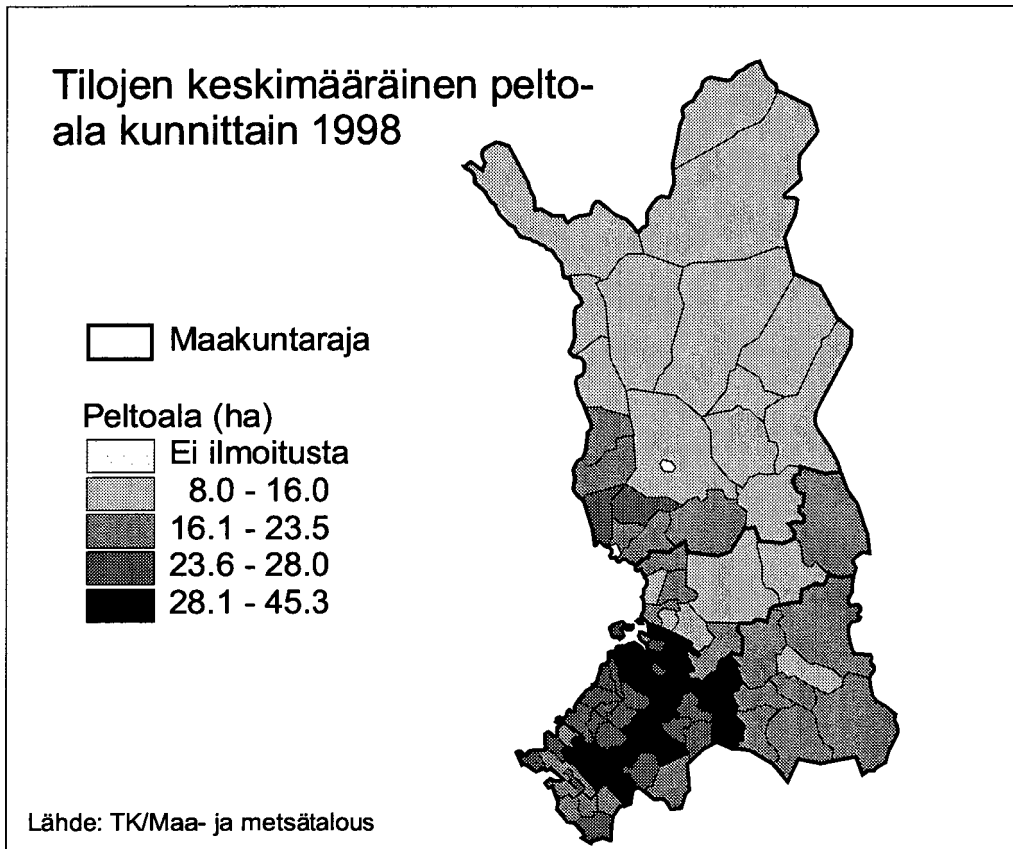
Elinkeinorakenne kunnittain 1998

Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan

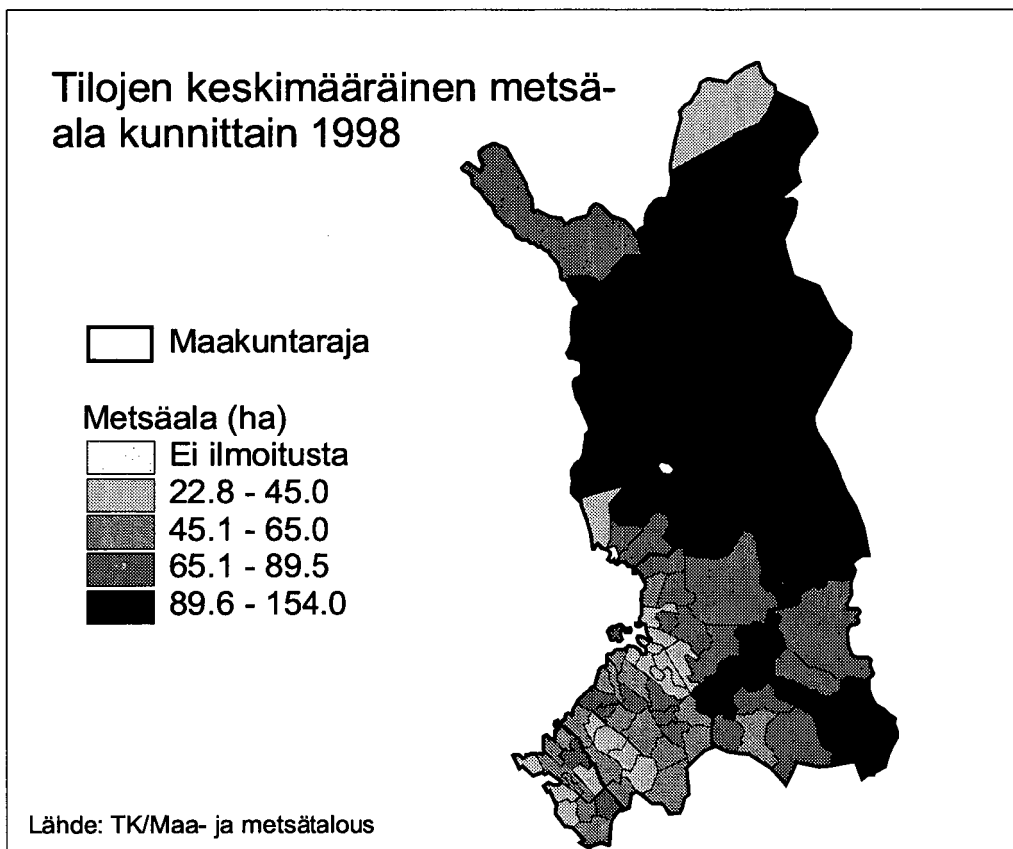

Lähde: TK/Työssäkäyntitilasto

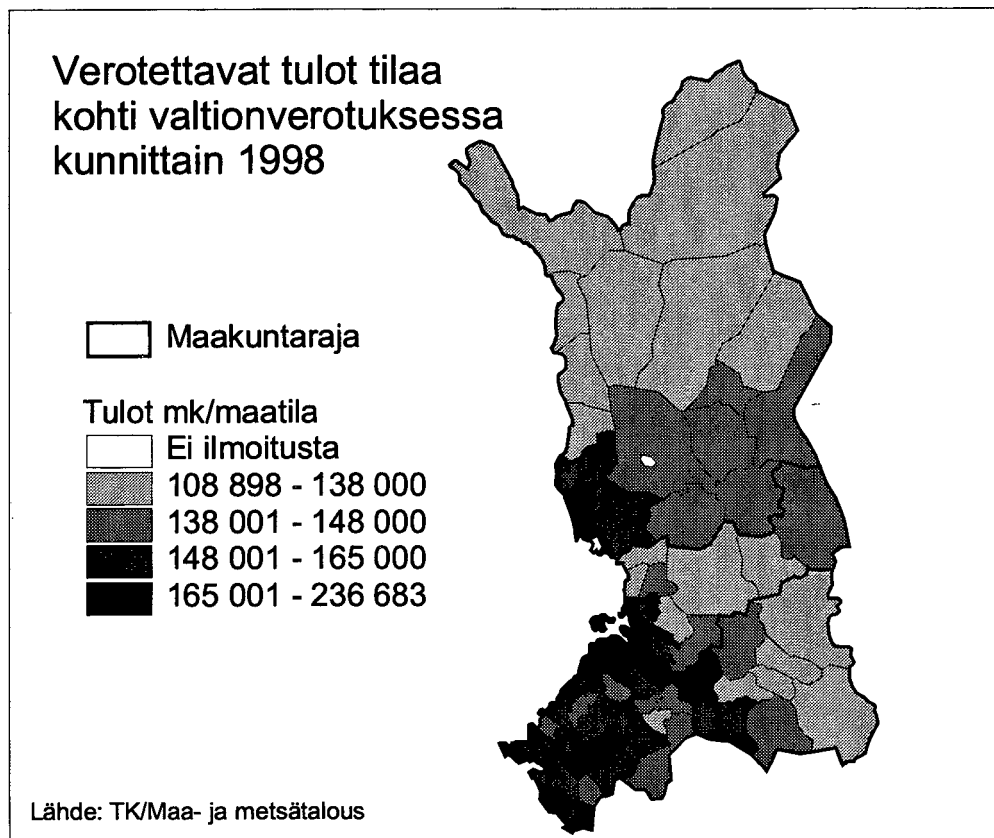
Kuva 40. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan.

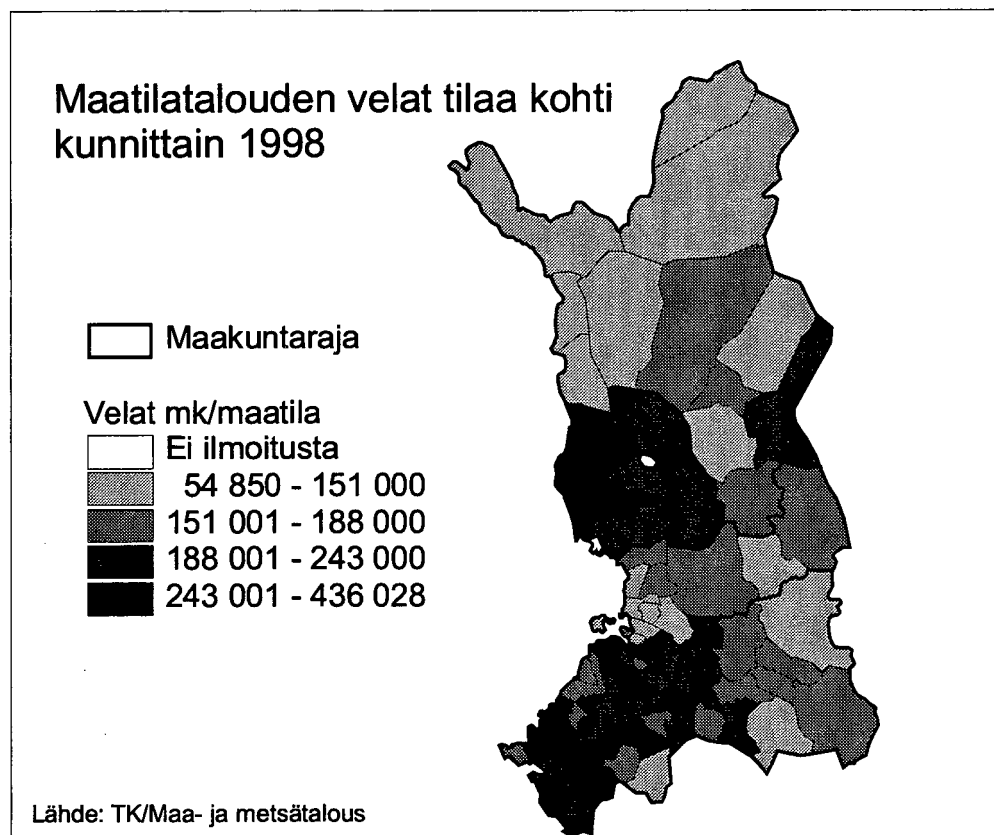
Kuva 41. Tilojen keskimääräinen peltoala kunnittain 1998.

Kuva 42. Tilojen keskimääräinen metsäala kunnittain 1998.

Kuva 43. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa kunnittain 1998.

Kuva 44. Maatilatalouden velat tilaa kohti kunnittain 1998.

Jalostus

Jalostuselinkeinot työllistivät lähes puolet työllisistä Pattijoella ja Raahessa. Myös Pyhännällä ja Vuolijoenlaaksoilla jalostuksen työllistävyys oli korkea, niissäkin yli 40 % työllisistä työskenteli jalostuksen piirissä. Yleensäkin jalostuksen merkitys on suuri rannikkokunnissa ja vastaavasti pieni useissa pohjoisen Lapin kunnissa. Suhteellisesti vähiten jalostus työllisti Savukoskella, Muoniossa ja Enontekiöllä.

Pohjoissuomalaiselle teollisuudelle on tyypillistä puutavaran ja -tuotteiden valmistukseen sekä elintarvike-, juoma- ja tupakkateollisuuteen erikoistuneiden toimipaikkojen suuri osuus teollisuustoimipaikoista muuhun maahan verrattuna. Pohjois-Pohjanmaalla, Kainuussa ja Lapissa puutavaraa ja -tuotteita valmistavien toimipaikkojen määrä on suurempi kuin minkään muun teollisuudenalan. Koko maassa runsaimmin on perusmetallia ja metallituotteita valmistavia toimipaikkoja, mutta etenkin Lapissa ja Kainuussa tämän toimialan toimipaikkoja on suhteellisesti vähän. Myös massan ja paperin ym. valmistaminen sekä kustantaminen ja painaminen on Pohjois-Suomessa melko vähäistä koko maahan verrattuna. Keski-Pohjanmaalla eniten toimipaikkoja on tekstiilien ja vaatteiden valmistuksessa. Luvut perustuvat Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin elokuun 2000 poikkileikkaustietoihin.

Teollisuuden jalostusarvon nousu on ollut Pohjois-Pohjanmaalla voimakasta vuodesta 1986 lähtien 1980- ja 1990-luvun taitetta lukuun ottamatta. Myös Lapissa jalostusarvo on noussut 1990-luvulla, vaikka vuosien 1995 ja 1996 välillä se lasikin huomattavasti. Pääsyy tähän oli massa- ja paperiteollisuuden tuotteiden hintojen erittäin jyrkkä lasku. Keski-Pohjanmaalla ja Kainuussa jalostusarvo on noussut reilun kymmenen vuosikymmenen kuluessa hitaasti. Vuonna 1998 teollisuuden jalostusarvo oli Pohjois-Pohjanmaalla 10.9 miljardia markkaa. Lapissa vastaava arvo oli 4.2, Keski-Pohjanmaalla 1.3 ja Kainuussa 1.2 miljardia markkaa.

Teollisuustoiminnan (sis. mineraalien kaivun, teollisuuden ja sähkö-, kaasun- ja vesihuollon) viennistä kemianteollisuuden osuus oli Keski-Pohjanmaalla peräti 83 % vuonna 1998. Jalostusarvolla ja henkilökunnan määrällä mitattuna perusmetalliteollisuus oli kuitenkin maakunnan suurin teollisuustoiminnan ala.

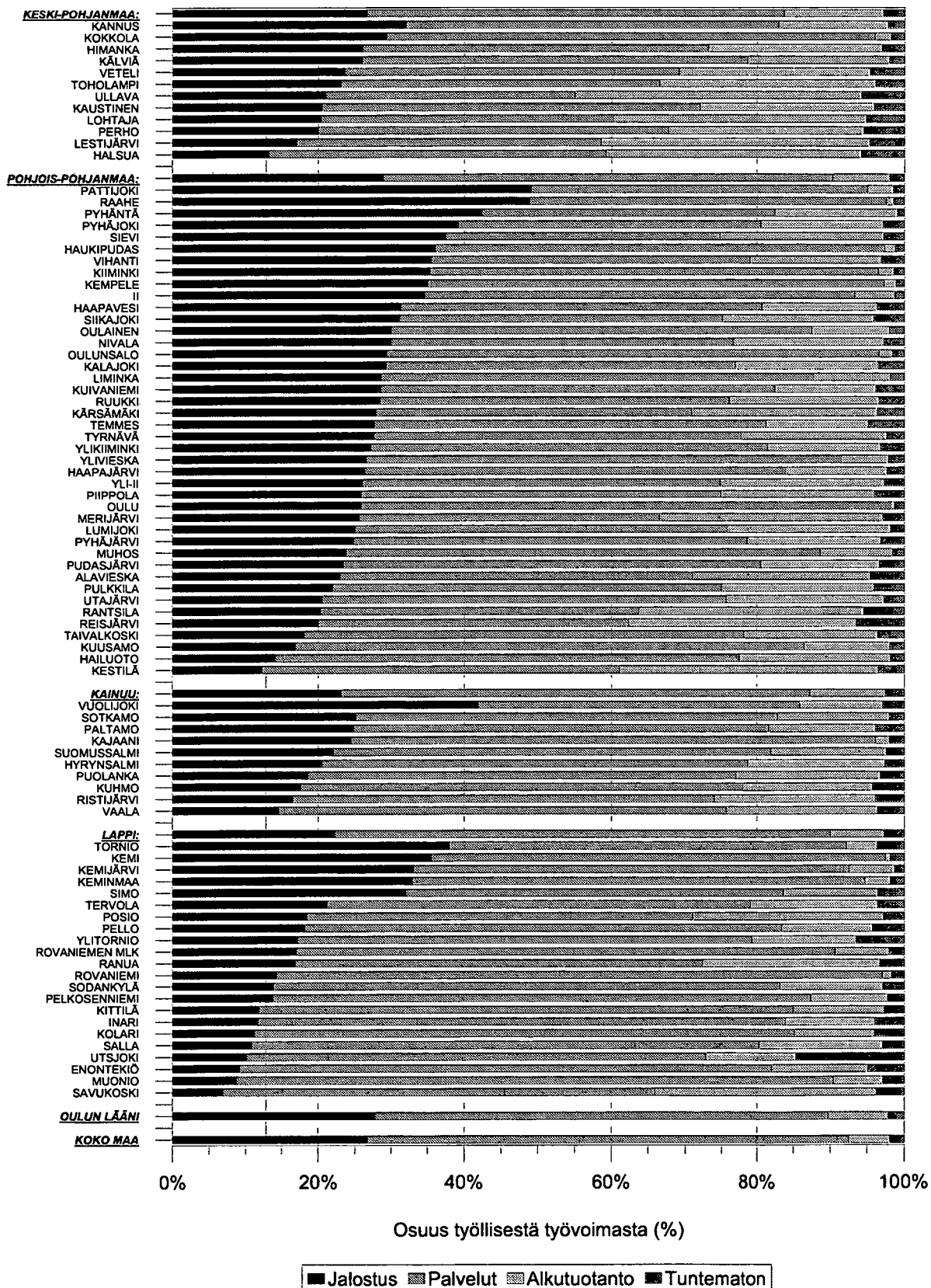
Pohjois-Pohjanmaalla elektroniikkateollisuuden osuus maakunnan teollisuustoiminnan jalostusarvosta, henkilökunnasta ja viennistä on muita teollisuudenaloja suurempi. Viennistä elektroniikka-alan osuus oli vuonna 1998 58 % metsä- ja perusmetalliteollisuuden osuuksien jäädessä alle viidennekseen.

Metsäteollisuus on Kainuussa ja Lapissa hallitseva teollisuustoiminnan ala. Kainuussa sen osuus koko viennistä oli lähes kaksi kolmannesta ja Lapissa noin puolet. Sähkö-, kaasun- ja vesihuollon osuus jalostusarvosta on Kainuussa metsäteollisuuden jälkeen suurin, viidennes. Lapissa maakunnan toiseksi merkittävin teollisuustoiminnan ala henkilökunnan, jalostusarvon ja viennin osuudella mitattuna on perusmetalliteollisuus.

Teollisuustoiminnan jalostusarvo oli Raahessa Pohjois-Suomen korkein, noin 144 000 markkaa asukasta kohti. Henkilökunnan määrällä mitattu teollisuustoimipaikkojen keskikoko oli samoin Raahessa suurin. Teollisuustoimitusten bruttoarvosta viennin osuus ylitti puolet 11 Pohjois-Suomen kunnassa. Suurin tämä suhdeluku oli Kärsämäellä, lähes 78 %.

Elinkeinorakenne kunnittain 1998

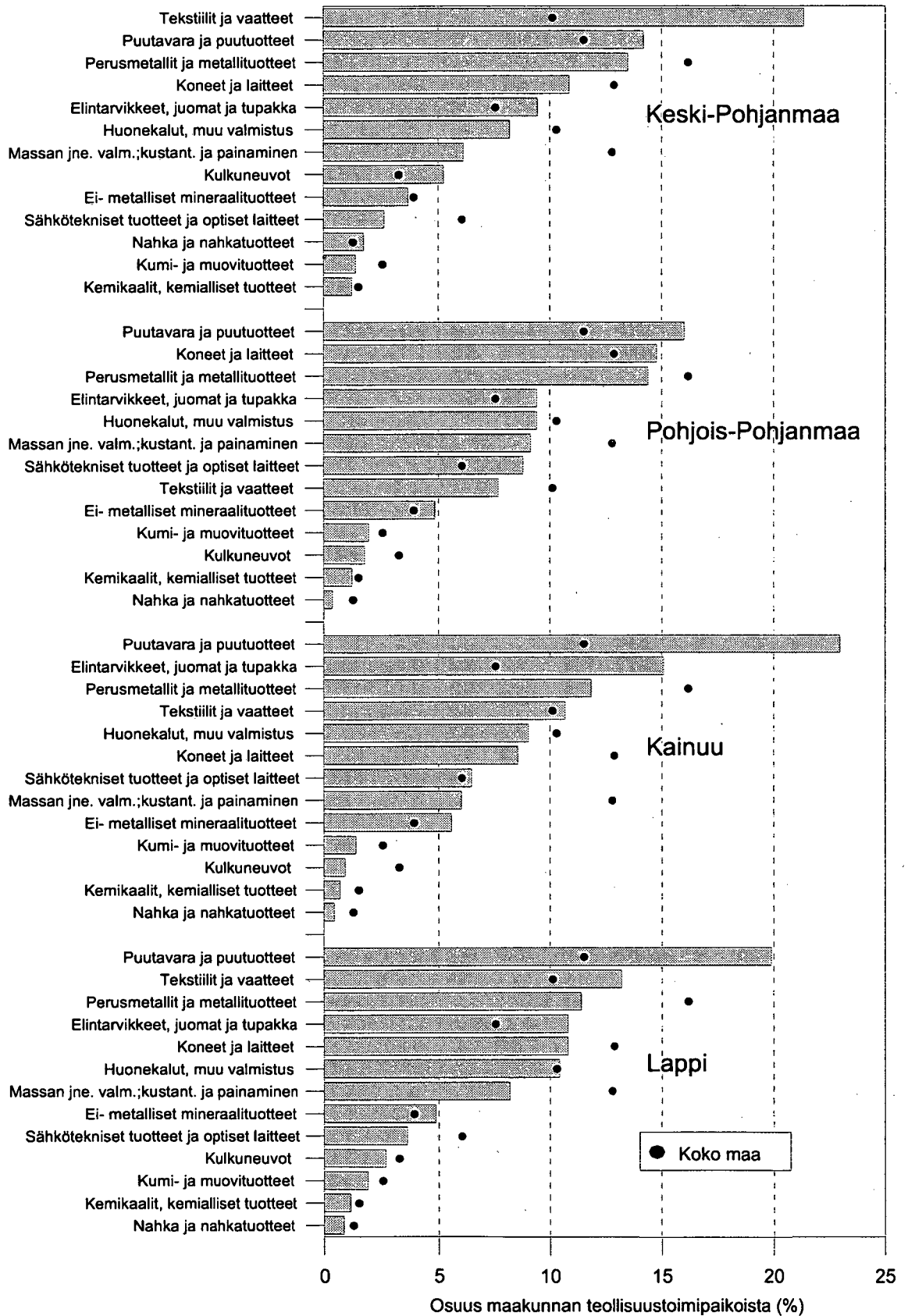
Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan

Lähde: TK/Työssäkäyntitilasto

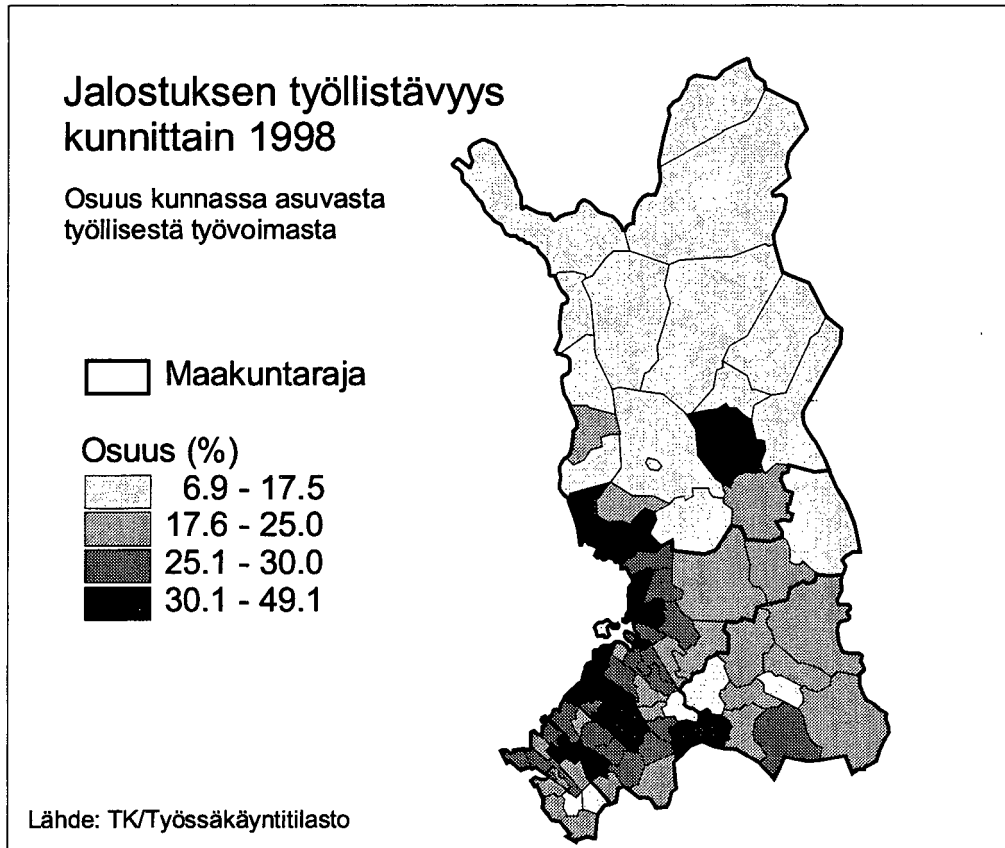
Kuva 45. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan.

Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2000

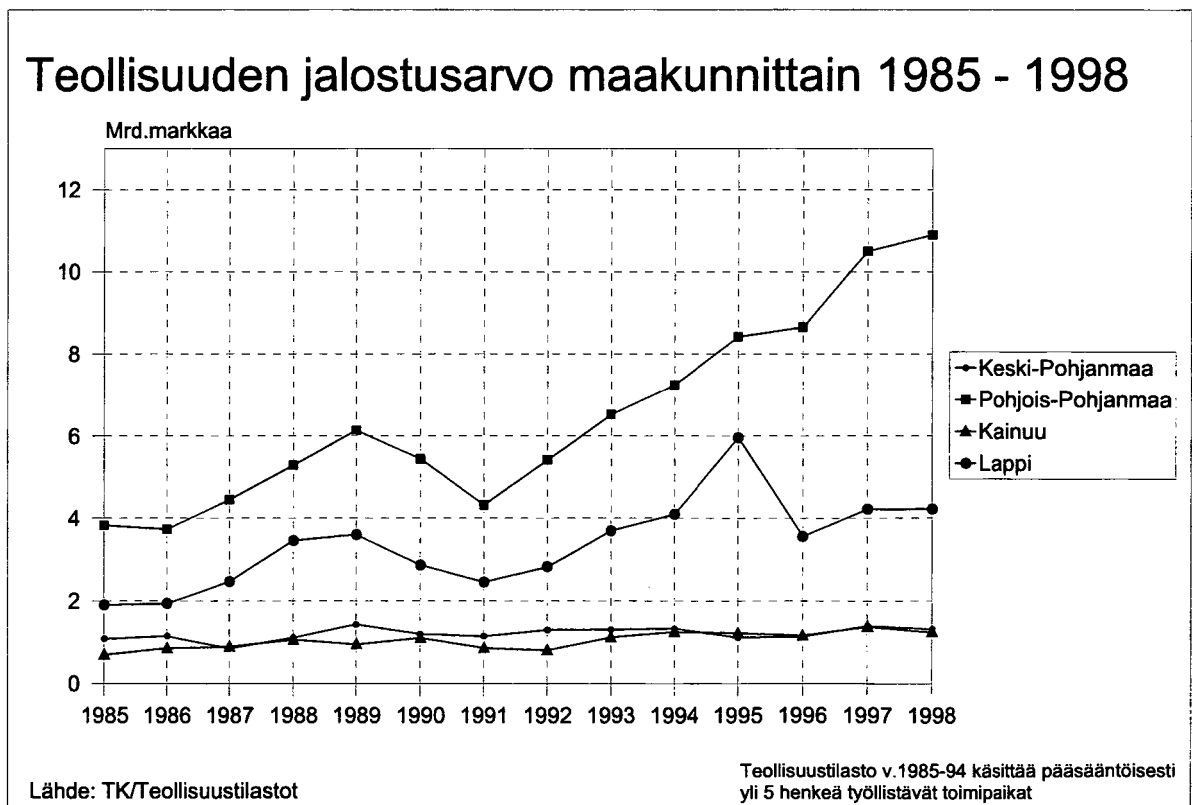

Lähde: TK/Yritys- ja toimipaikkarekisteri (elokuu 2000, tarkistamaton rekisteritieto)

Kuva 46. Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2000.

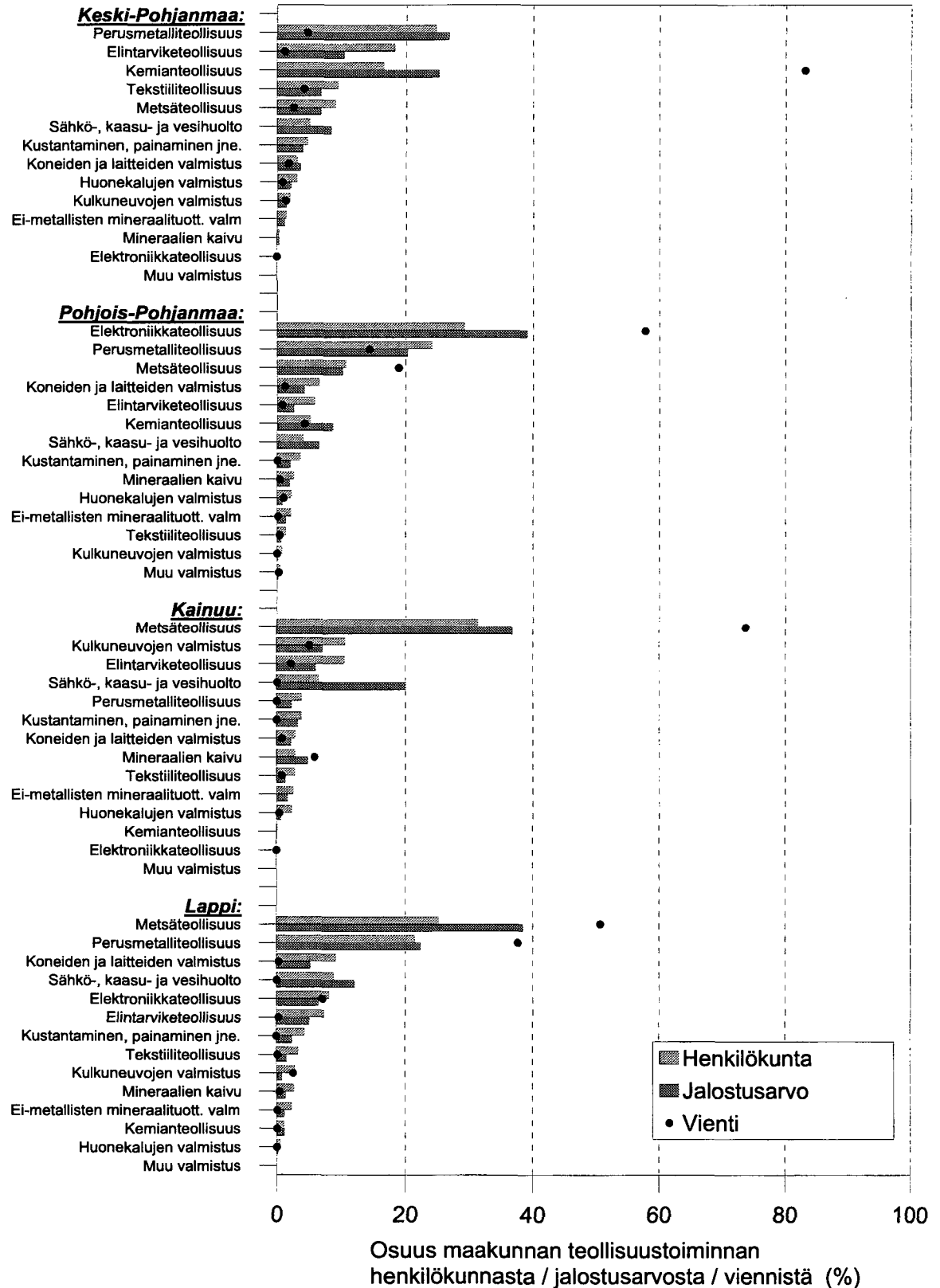
Kuva 47. Jalostuksen työllistävyys kunnittain 1998.

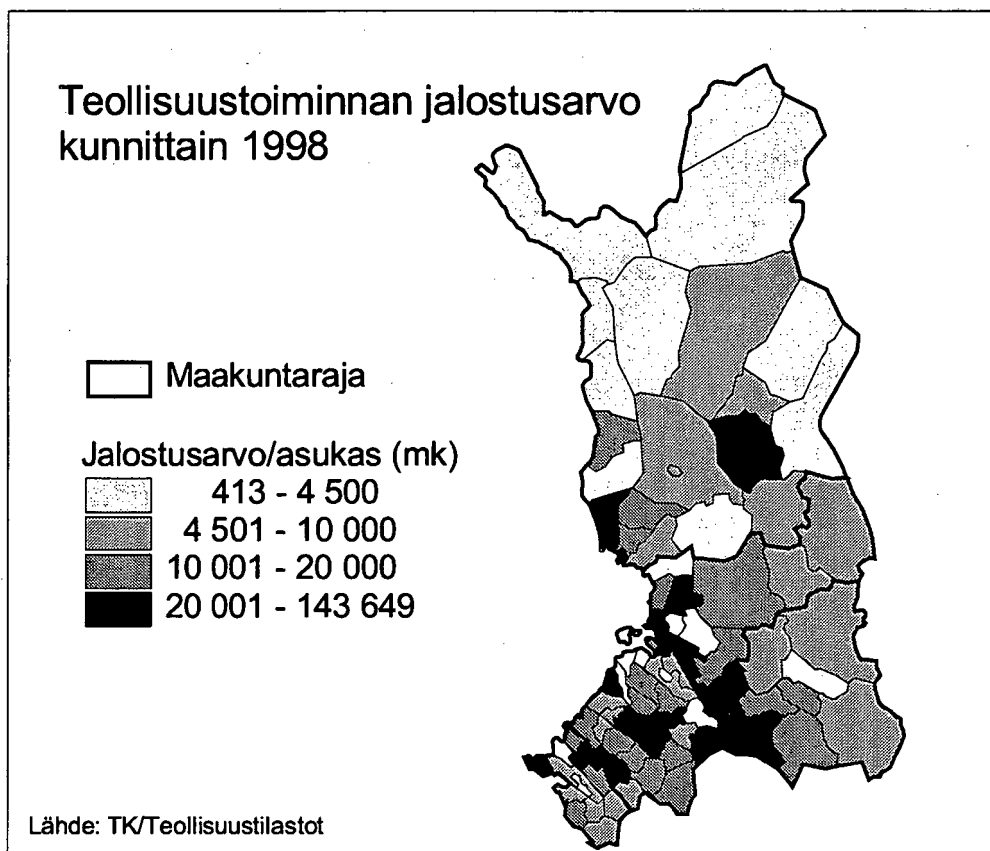
Kuva 48. Teollisuuden jalostusarvo maakunnittain 1985 - 1998.

Teollisuustoiminta maakunnittain ja toimialoittain 1998

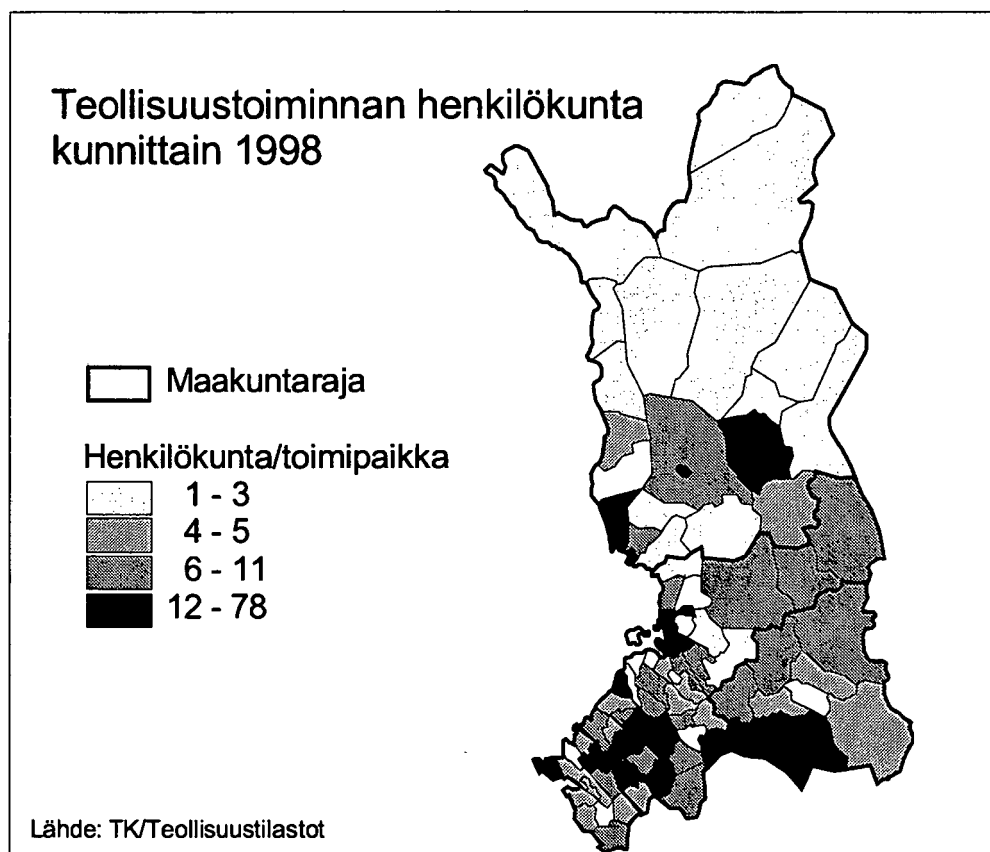
Toimialojen osuudet teollisuustoiminnan henkilökunnasta, jalostusarvosta ja viennistä

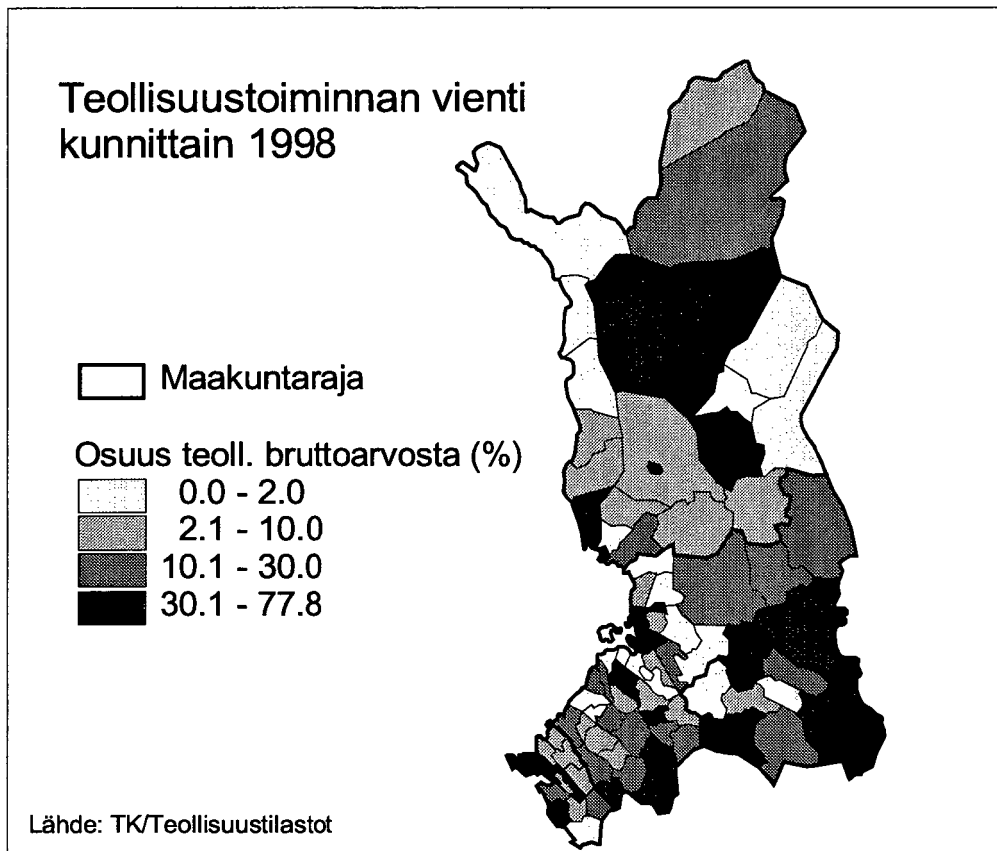
Kuva 49. Teollisuustoiminta maakunnittain ja toimialoittain 1998. Toimialojen osuudet teollisuustoiminnan henkilökunnasta, jalostusarvosta ja viennistä.

Kuva 50. Teollisuustoiminnan jalostusarvo kunnittain 1998.

Kuva 51. Teollisuustoiminnan henkilökunta kunnittain 1998.

Kuva 52. Teollisuustoiminnan vienti kunnittain 1998.

Palvelut

Palvelusektorin työpaikat ovat vähentyneet voimakkaasti 1990-luvulla. Kainuussa ja Lapissa jokaisella palvelutoimialalla työpaikkoja oli vuonna 1998 vähemmän kuin vuonna 1990. Keski-Pohjanmaalla työpaikat ovat lisääntyneet vastaavana aikana julkisessa hallinnossa, terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluissa sekä kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalveluissa. Pohjois-Pohjanmaalla kasvun aloja ovat olleet kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut, koulutus ja terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut.

Vuosikymmenen puolenvälin jälkeen vuosina 1995 – 1998 työpaikat ovat kuitenkin lisääntyneet useimmilla toimialoilla. Lapissa eniten työpaikkoja on syntynyt tuolla aikavälillä majoitus- ja ravitsemustoimintaan, Kainuussa sekä Pohjois-Pohjanmaalla kiinteistö-, tutkimus- ja vuokrauspalveluihin.

Yksittäisistä palvelutoimialoista rahoitustoiminta on menettänyt Pohjois-Suomessa eniten työpaikkoja vuosina 1990 - 1998. Kaikissa maakunnissa tämän toimialan työpaikat vähenivät vähintään kolmanneksella. Lapissa niiden määrä putosi lähes puoleen. Kainuussa rahoitustoiminnan työpaikat ovat vähentyneet voimakkaasti myös vuoden 1995 jälkeen.

Lapissa palvelutoimialat työllistivät vuonna 1998 lähes 68 % työllisistä. Rovaniemellä ja Muoniossa peräti yli neljä viidennestä työllisistä työskenteli palveluissa. Muissa Pohjois-Suomen maakunnissa palvelutoimialojen merkitys oli vähäisempi kuin maassa keskimäärin. Ullavassa, Sievissä ja Lohtajalla palvelut työllistivät suhteessa vähiten.

Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1990 - 1998

Keski-Pohjanmaa:

Julkinen hallinto, maanpuolustus jne.
 Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
 Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut
 Koulutus
 Muut yht.kunn. ja henk.kohtaiset palvelut
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Rahoitustoiminta

Pohjois-Pohjanmaa:

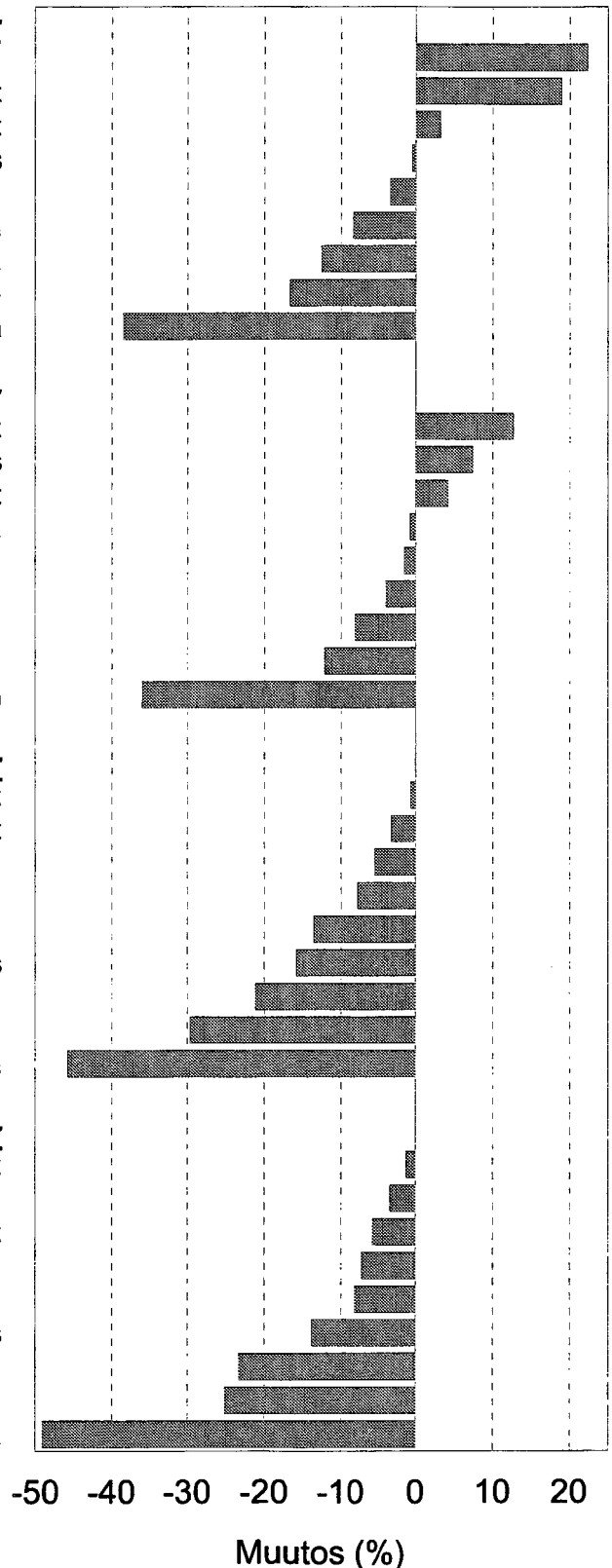
Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut
 Koulutus
 Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Julkinen hallinto, maanpuolustus jne.
 Muut yht.kunn. ja henk.kohtaiset palvelut
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Rahoitustoiminta

Kainuu:

Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut
 Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
 Julkinen hallinto, maanpuolustus jne.
 Muut yht.kunn. ja henk.kohtaiset palvelut
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Koulutus
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Rahoitustoiminta

Lappi:

Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
 Muut yht.kunn. ja henk.kohtaiset palvelut
 Julkinen hallinto, maanpuolustus jne.
 Koulutus
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Rahoitustoiminta

Lähde: TK/Työssäkäyntitilastot

Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1995 - 1998

Keski-Pohjanmaa:

Muut yht.kunn. ja henk.kohtaiset palvelut
 Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut
 Koulutus
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Julkinen hallinto, maanpuolustus jne.
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Rahoitustoiminta

Pohjois-Pohjanmaa:

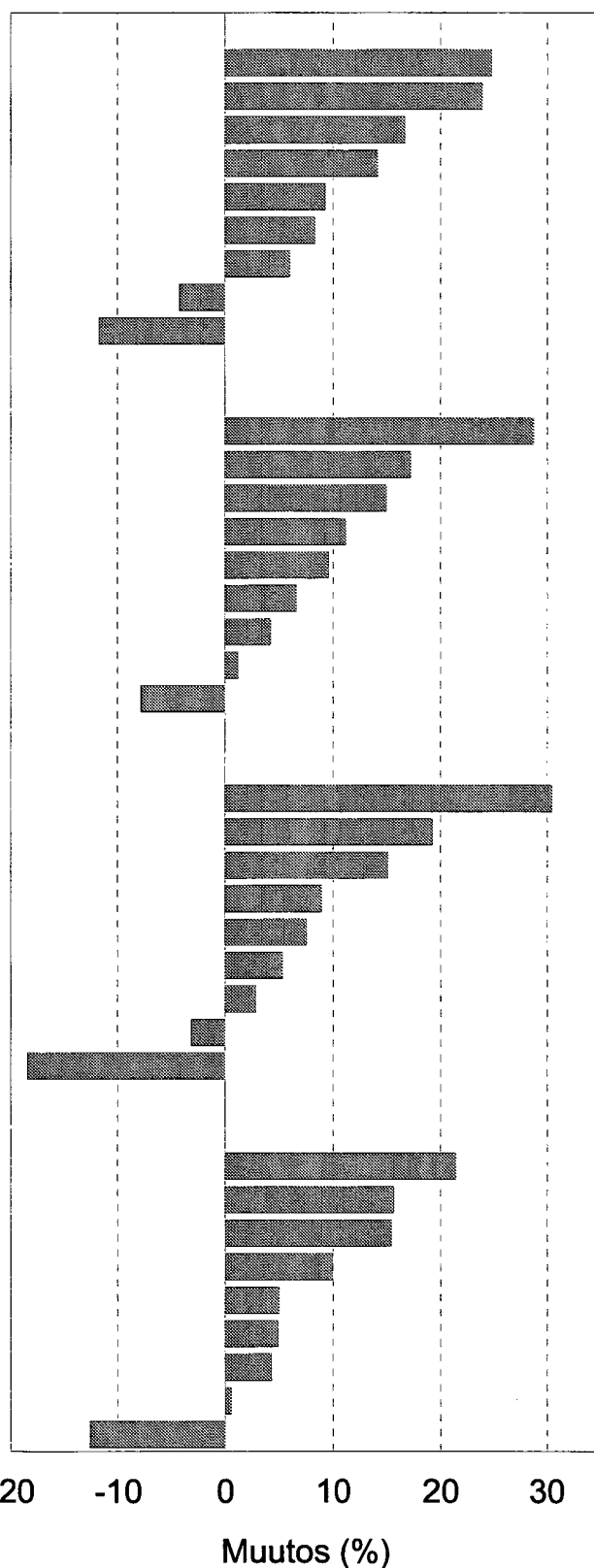
Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut
 Muut yht.kunn. ja henk.kohtaiset palvelut
 Koulutus
 Julkinen hallinto, maanpuolustus jne.
 Rahoitustoiminta

Kainuu:

Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Muut yht.kunn. ja henk.kohtaiset palvelut
 Julkinen hallinto, maanpuolustus jne.
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut
 Koulutus
 Rahoitustoiminta

Lappi:

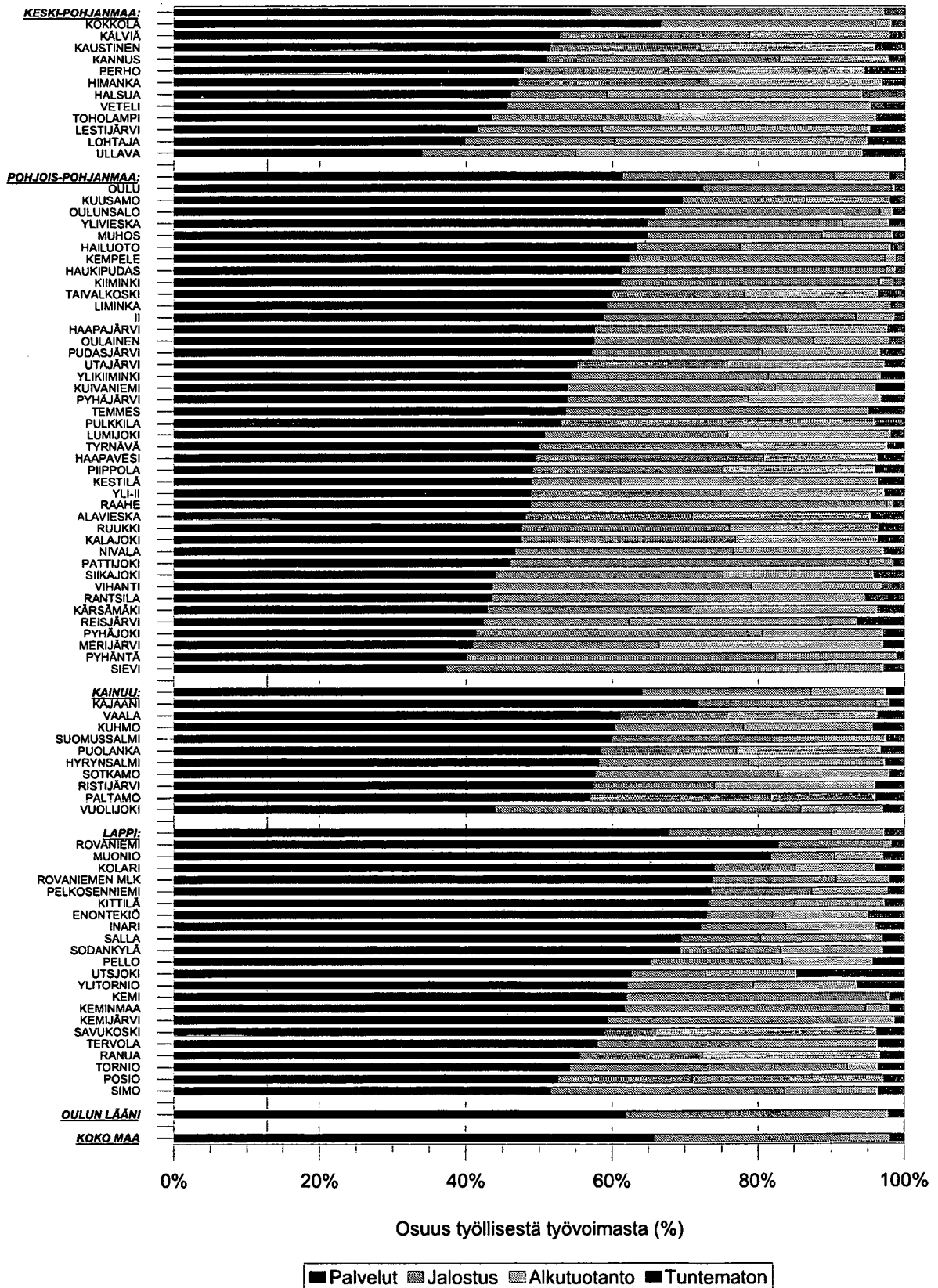
Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut
 Muut yht.kunn. ja henk.kohtaiset palvelut
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut
 Julkinen hallinto, maanpuolustus jne.
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Koulutus
 Rahoitustoiminta

Lähde: TK/Työssäkäyntitilastot

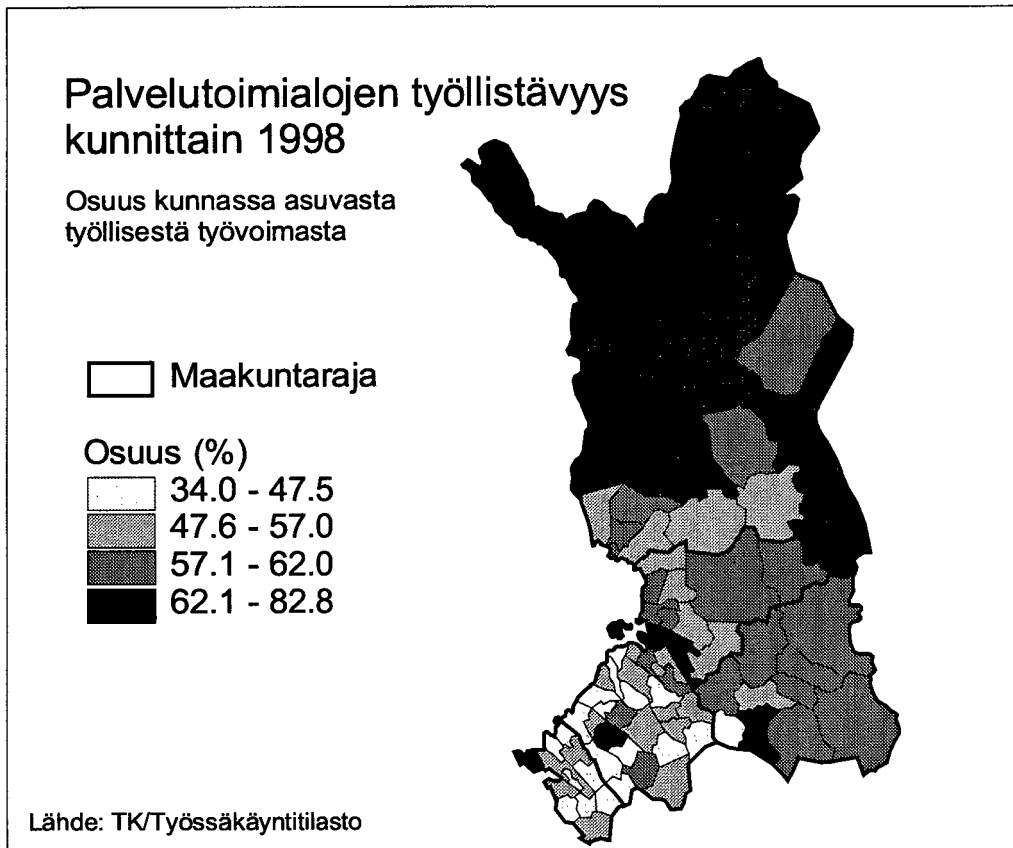
Elinkeinorakenne kunnittain 1998

Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan

Lähde: TK/Työssäkäyntitilasto

Kuva 55. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan.

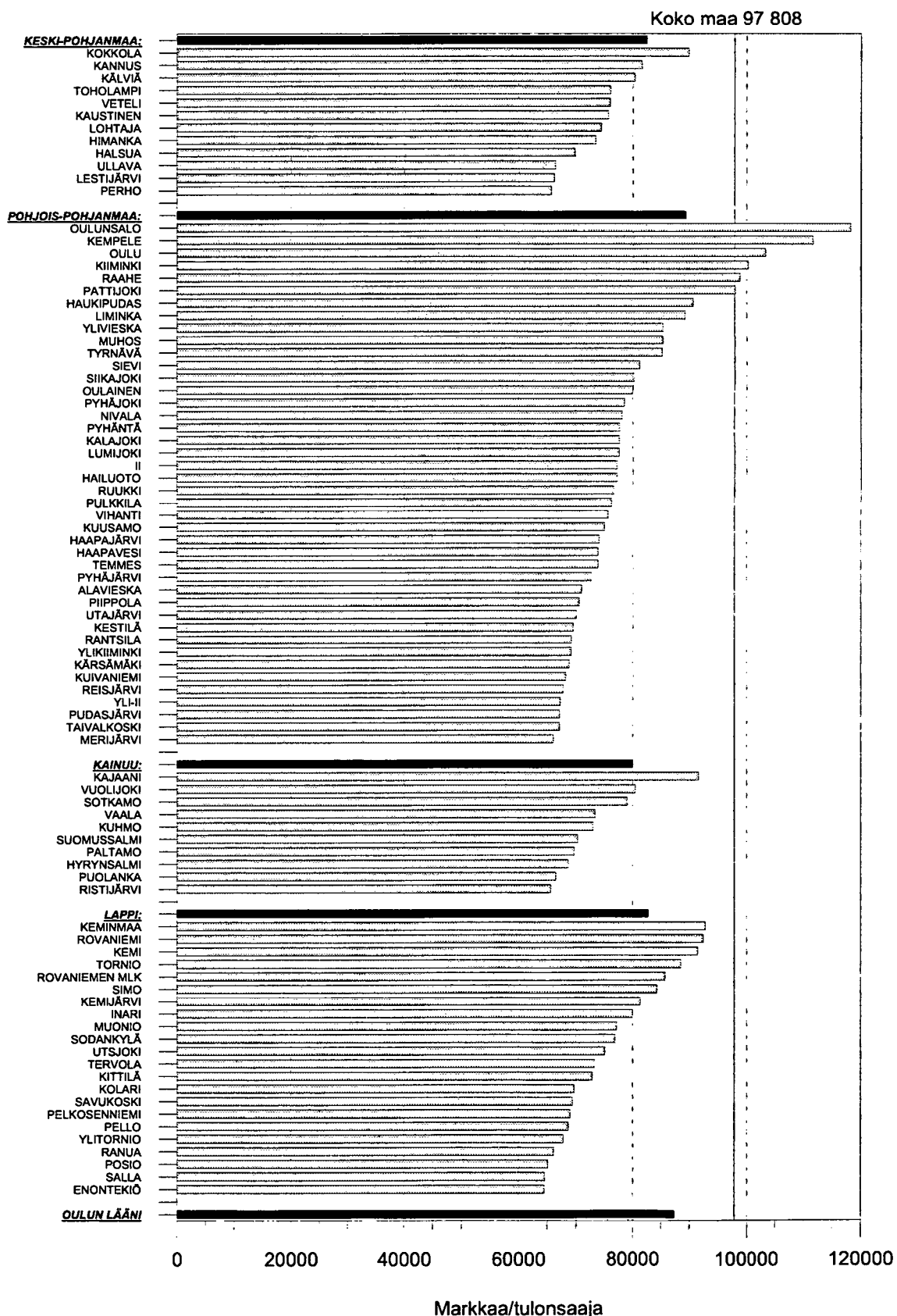
Kuva 56. Palvelutoimialojen työllistävyys kunnittain 1998.

Tulonsaajien tulot

Vuonna 1998 tulonsaajien keskimääräiset valtionveron alaiset tulot olivat Suomessa 97 808 markkaa. Maan keskimääräinen tulotaso ylittyi Pohjois-Suomessa vain Oulunsalossa, Kempeleessä, Oulussa, Kiimingissä, Raahessa ja Pattijoella. Tulonsaajien keskimääräiset tulot olivatkin korkeimmat Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa. Alhaisimmiksi ne jäivät Kainuussa, noin 80 000 markkaan. Alueen pienimmät keskitulot olivat enontekiöläisillä ja sallalaisilla, jotka ansaitsivat vuodessa keskimäärin alle 65 000 markkaa.

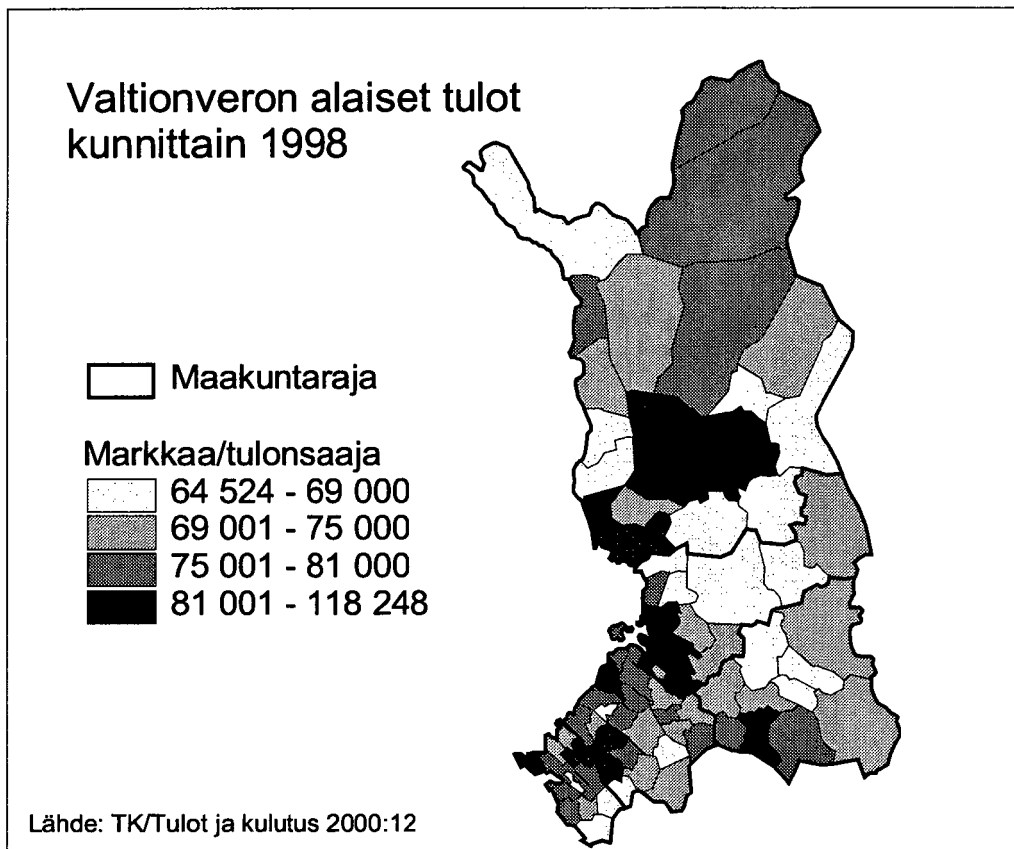
Keskimääräiset tulot nousivat vuodesta 1997 vuoteen 1998 koko maassa 5.4 %. Pohjois-Suomessa samoihin lukemiin päästiin joka kuudennessa kunnassa. Eniten keskitulot nousivat Oulunsalossa, noin 23 %. Rantsilaa lukuun ottamatta tulot kasvoivat kaikissa muissakin kunnissa, vaikkakin huomattavasti hitaammin. Alle prosentin suuruiseen tulonnouluun jäätiin Pulkkilassa, Sallassa ja Pellossa.

Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1998

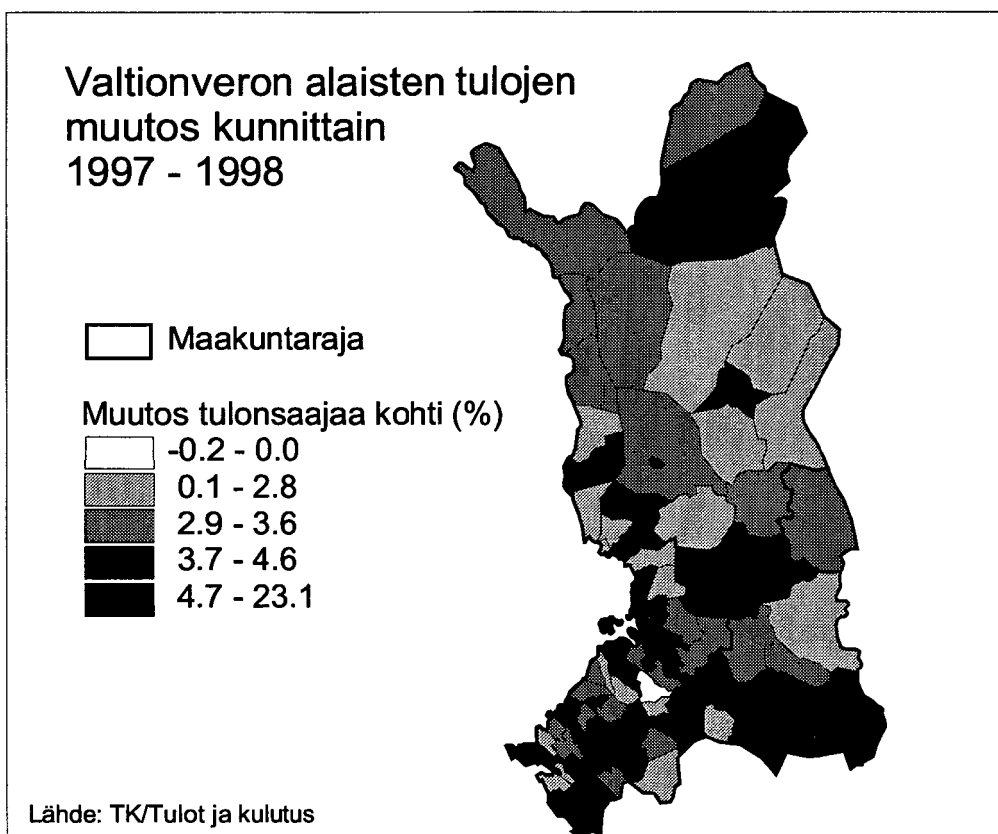

Lähde: TK/Tulot ja kulutus 2000:12

Kuva 57. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1998.

Kuva 58. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1998.

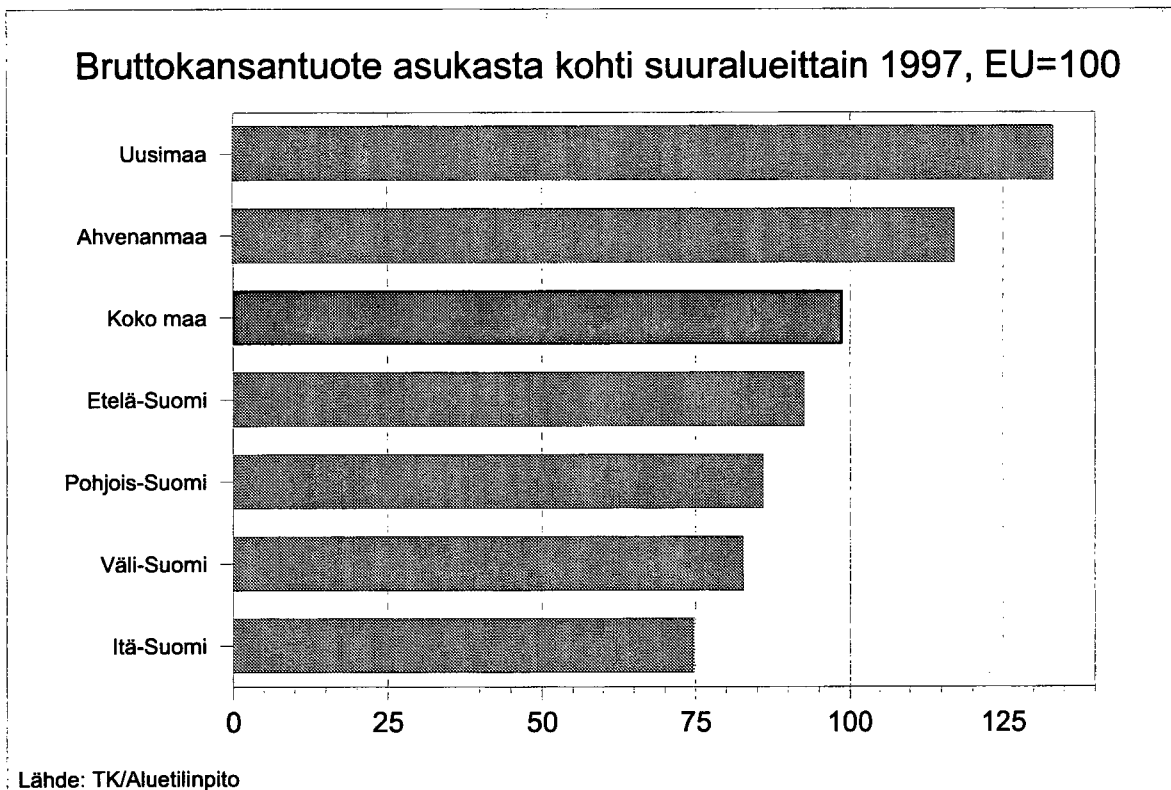
Kuva 59. Valtionveron alaisten tulojen muutos kunnittain 1997 - 1998.

Bruttokansantuote

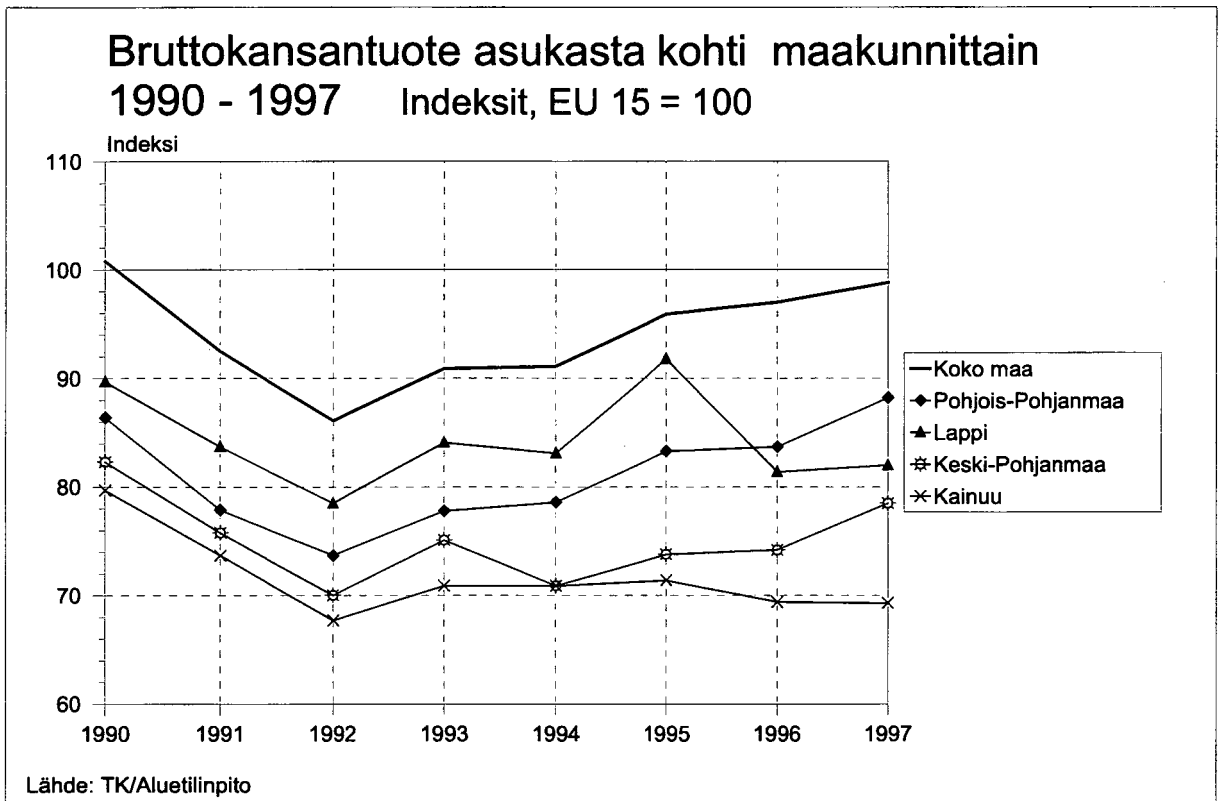
Suuralueittain tarkasteltuna bruttokansantuote asukasta kohti laskettuna oli Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla yli Euroopan Unionin maiden keskiarvon vuonna 1997. Itä-Suomen arvo oli Suomen suuralueiden matalin, 74,8 % EU:n keskimääräisestä.

Pohjois-Suomen maakunnissa asukasta kohti laskettu bruttokansantuote on ollut koko tarkasteluajan (1990 - 1997) alhaisemmalla tasolla kuin koko maassa ja Euroopan unionin maissa keskimäärin. Koko maan keskimääräinen BKT/asukas oli vuonna 1990 hieman yli EU:n tason, mutta laski sen alle vuonna 1991.

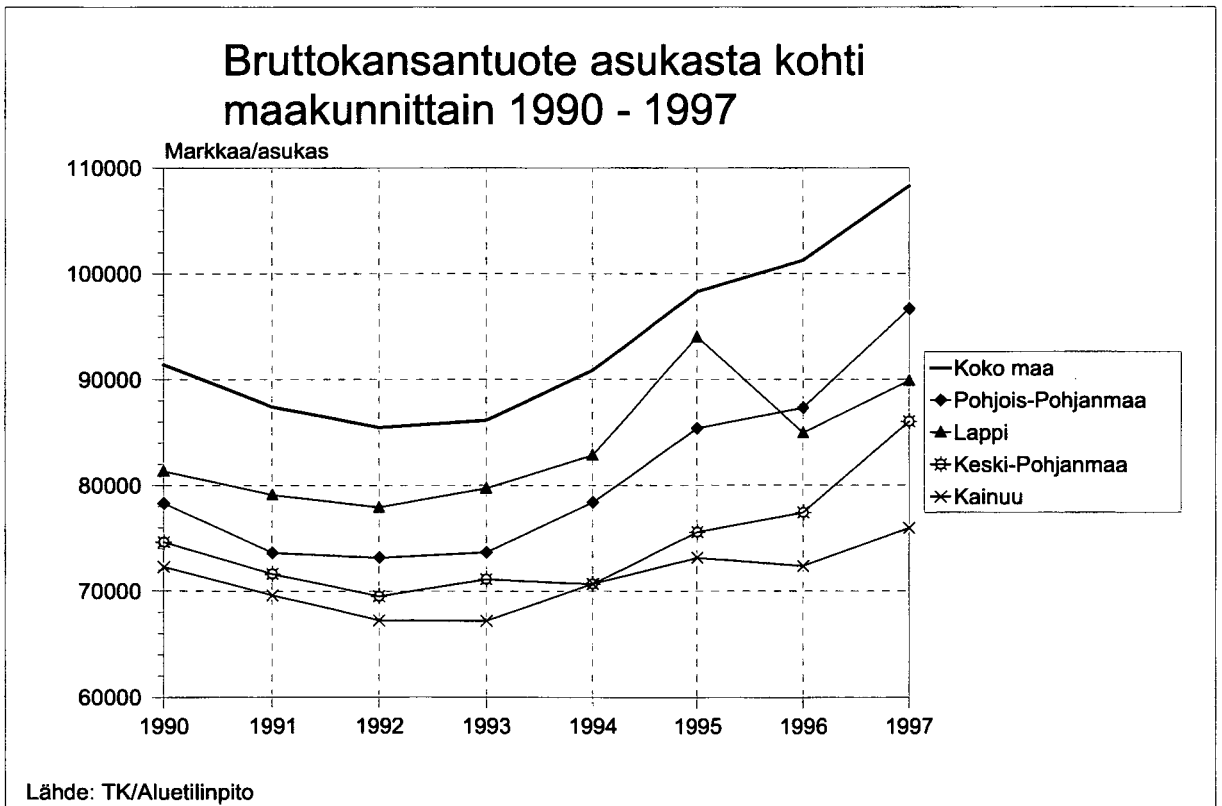
Vuonna 1997 bruttokansantuote oli Keski-Pohjanmaalla 6 233,5 miljoonaa, Pohjois-Pohjanmaalla 34 724,9 miljoonaa, Kainuussa 7 126,5 miljoonaa ja Lapissa 17 960,7 miljoonaa markkaa. Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla sekä Lapissa teollisuuden osuus BKT:sta oli suurin. Kainuussa sen sijaan julkisen toiminnan osuus oli hieman teollisuuden arvoa suurempi.

Kuva 60. Bruttokansantuote asukasta kohti suuralueittain 1997, EU=100.

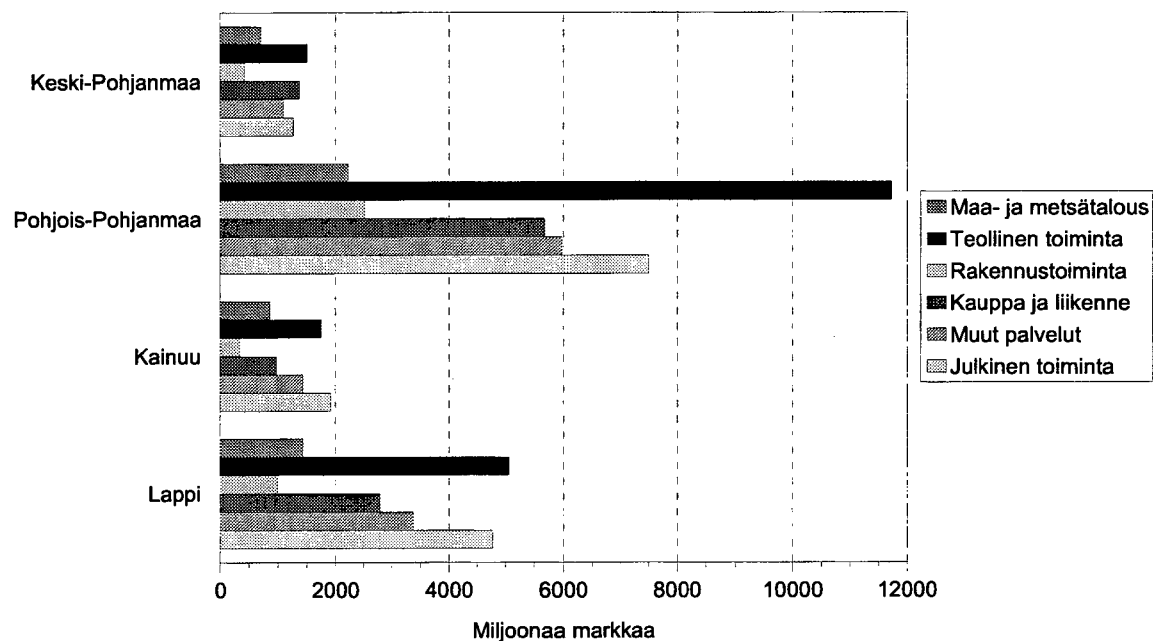

Kuva 61. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1990 – 1997, EU=100.

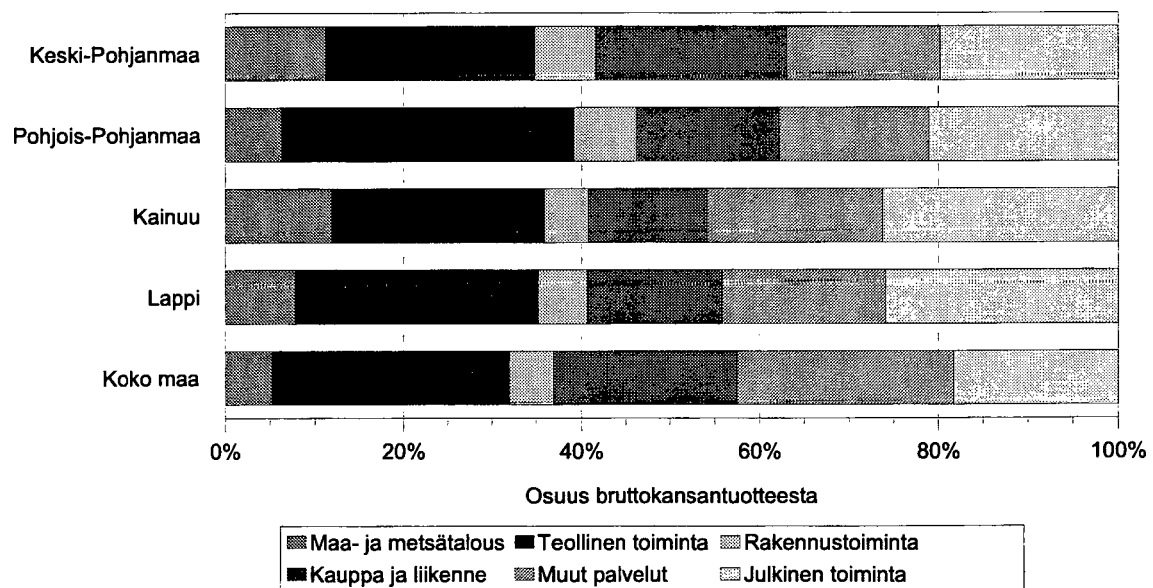
Kuva 62. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1990 – 1997.

Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1997

Kuva 63. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1997, milj. mk.

Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1997

Kuva 64. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1997, %.

TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS

Työllisyys

Pohjois-Suomen 86 kunnasta 17 oli vuonna 1998 työpaikkaomavaraisia, eli alueella oli yhtä paljon tai enemmän työpaikkoja kuin paikkakunnalla asuvia työllisiä. Työpaikkaomavaraisuusaste oli tuolloin korkein Raahessa, yli 140 %. Myös Kemissä, Rovaniemellä ja Oulussa se oli yli 120 %. Työpaikkaomavaraisuus oli pienin Pattijoella ja Kiimingissä, vain hieman yli 40 %. Vuodesta 1996 vuoteen 1998 omavaraisuusaste on noussut 32 kunnassa, eniten Vuolijoella ja Oulunsalossa. Utsjoella työpaikkaomavaraisuus laski lähes 13 %-yksikköä.

Työpaikkojen määrä väheni kaikissa maakunnissa vuosina 1990 – 1993. Lapissa vuosimuutos pysyi negatiivisena vielä vuodet 1994 ja 1995. Keski-Pohjanmaalla ja Kainuussa työpaikat vähenivät myös vuonna 1995, Kainuussa myös vielä vuonna 1996. Vuodesta 1997 vuoteen 1998 työpaikat lisääntyivät Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla sekä Kainuussa yli 3 %, Lapissa alle 2 %.

Avoimien työpaikkojen määrien vaihtelussa on säännönmukaisuutta kuukausittain. Maalis-, huhti- ja toukokuussa avoimia työpaikkoja on yleensä tarjolla eniten, vastaavasti joulutammikuussa vähiten.

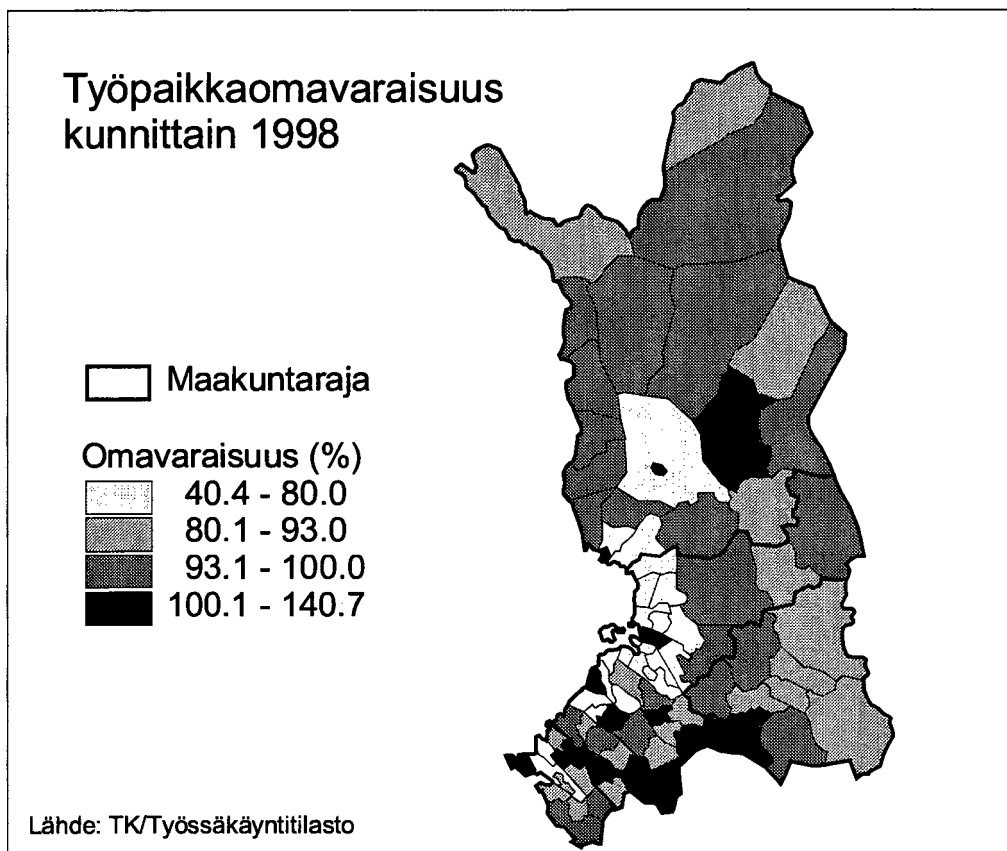
Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työvoiman ulkopuolella olevien ja työttömien määrää yhtä työllistä kohti. Ennakkotiedon mukaan vuonna 1998 Pohjois-Suomen korkein huoltosuhde oli Sallassa (2.6) ja matalin Kempeleessä (1.3). Vuodesta 1990 huoltosuhde on pienentynyt hieman Hailuodossa ja noussut kaikkialla muualla, eniten Savukoskella, Sallassa ja Pellossa.

Työttömyys

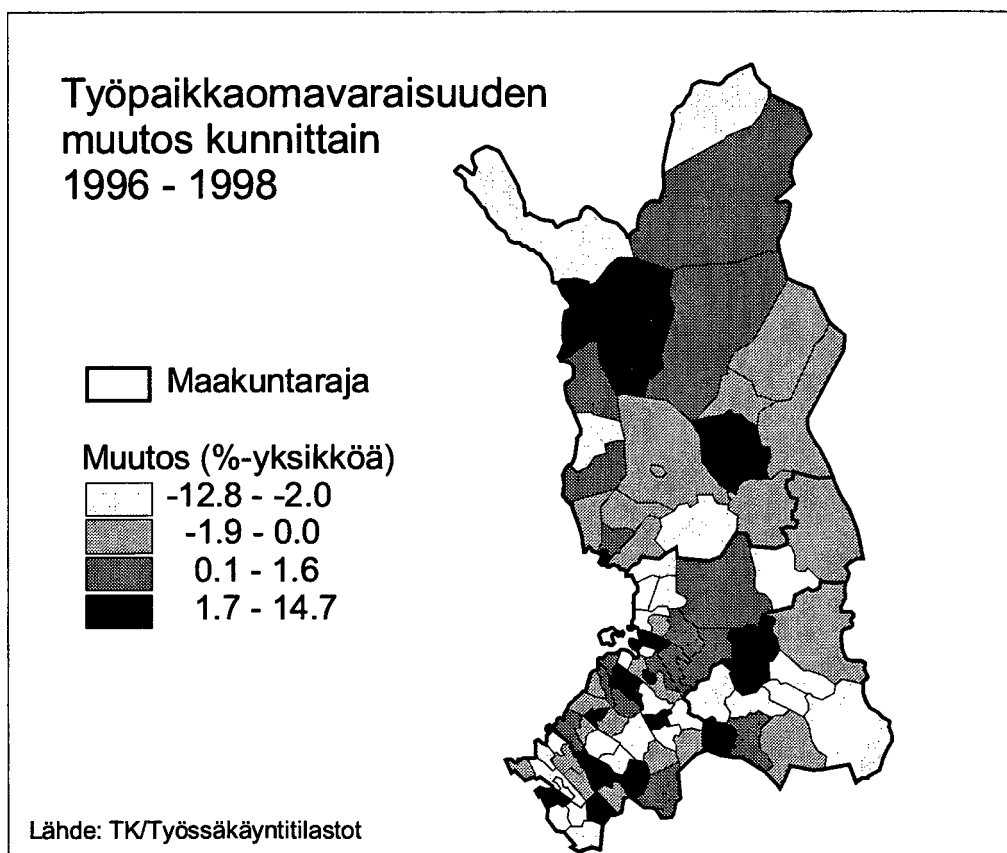
Työministeriön tilastojen mukaan työttömyysaste koko maassa oli vuoden 2000 elokuussa 12.0 %, mikä on 1.4 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Pohjois-Pohjanmaan TE-keskuksen alueella työttömyysaste oli tuolloin Pohjois-Suomen matalin, 13.1 %. Kainuun TE-keskuksen alueella työttömiä oli 19.9 % ja Lapin TE-keskuksen alueella 20.2 % työvoimasta. Vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna työttömyys väheni Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa, mutta kasvoi hieman Kainuussa.

Työttömyysaste Pohjois-Suomen kunnissa vaihteli vuoden 2000 elokuussa alle 7 %:sta yli 26 %:iin. Merijärvellä ja Toholammilla työttömiä oli suhteessa vähiten, Sallassa, Suomussalmella, Enontekiöllä ja Savukoskella eniten. Työttömien määrä nousi vielä vuodesta 1998 vuoteen 1999 tarkastelualueella 13 kunnassa, eniten Rantsilassa, Vuolijoella ja Temmeksellä. Sen sijaan Reisjärvellä, Alavieskassa, Vihannissa, Perhossa ja Kalajoella työttömien määrä väheni vuodessa yli 15 %.

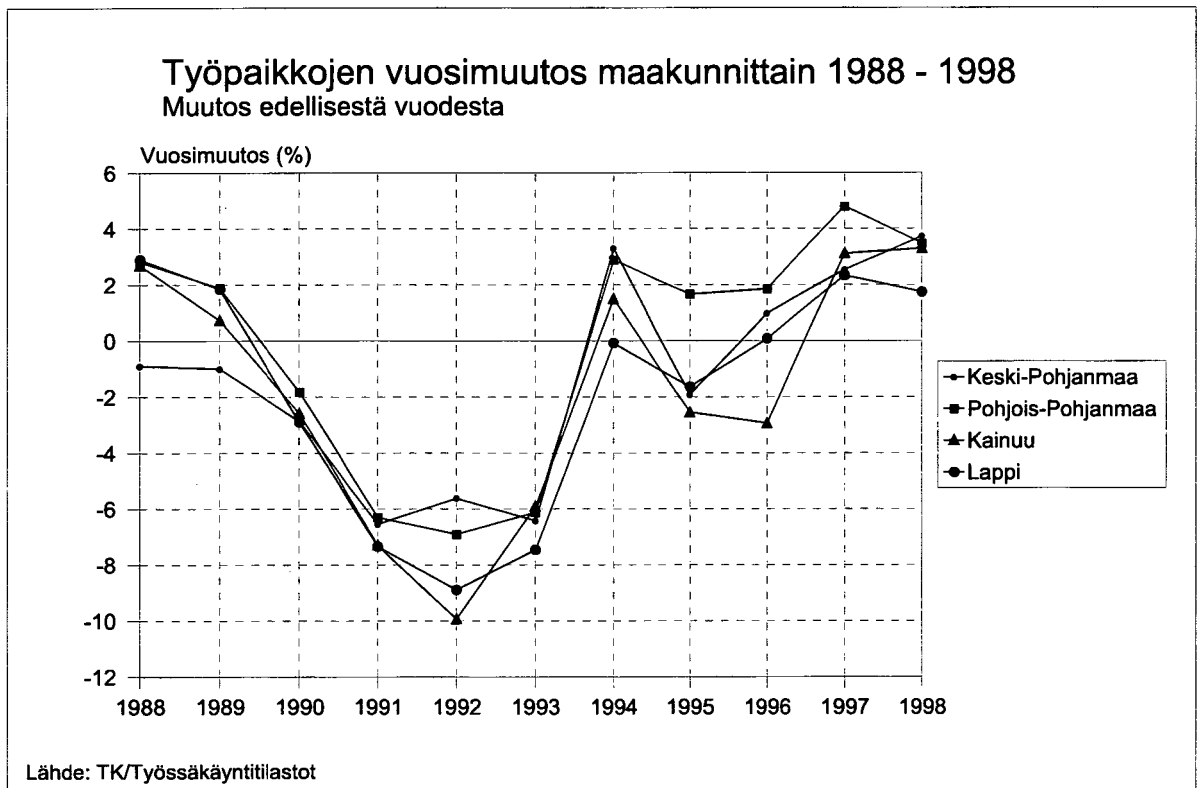
Pitkäaikaistyöttömäksi lasketaan henkilö, joka on ollut yhtäjaksoisesti yli vuoden ilman työtä. Elokuussa 2000 Siikajoella melkein joka kolmas työtön oli pitkäaikaistyötön. Myös viidessä muussa kunnassa pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä oli yli 30 %. Toisaalta useassa kunnassa (mm. Sievissä ja Savukoskella) osuus jäi alle kymmenykseen. Pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta oli suurin Kemistä. Toholammilla vastaava osuus oli pienin.

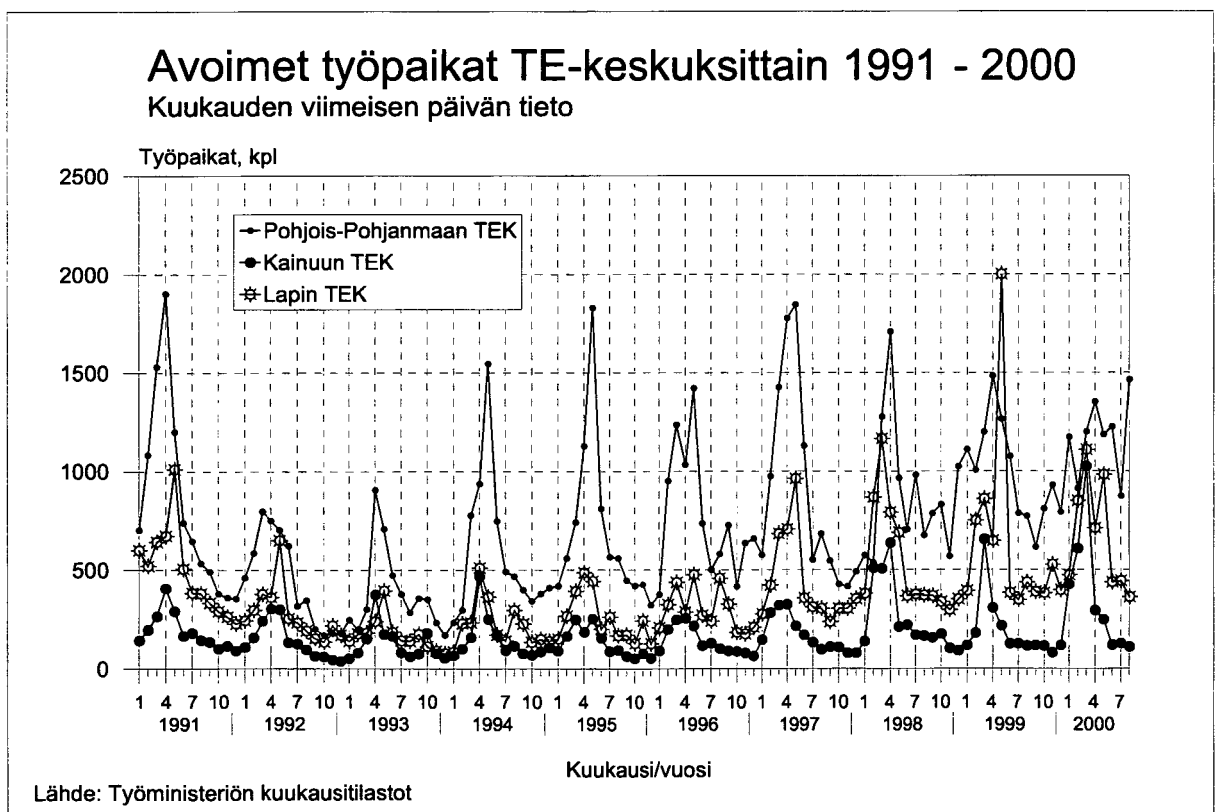
Kuva 65. Työpaikkaomavaraisuus kunnittain 1998.

Kuva 66. Työpaikkaomavaraisuuden muutos kunnittain 1996 – 1998.

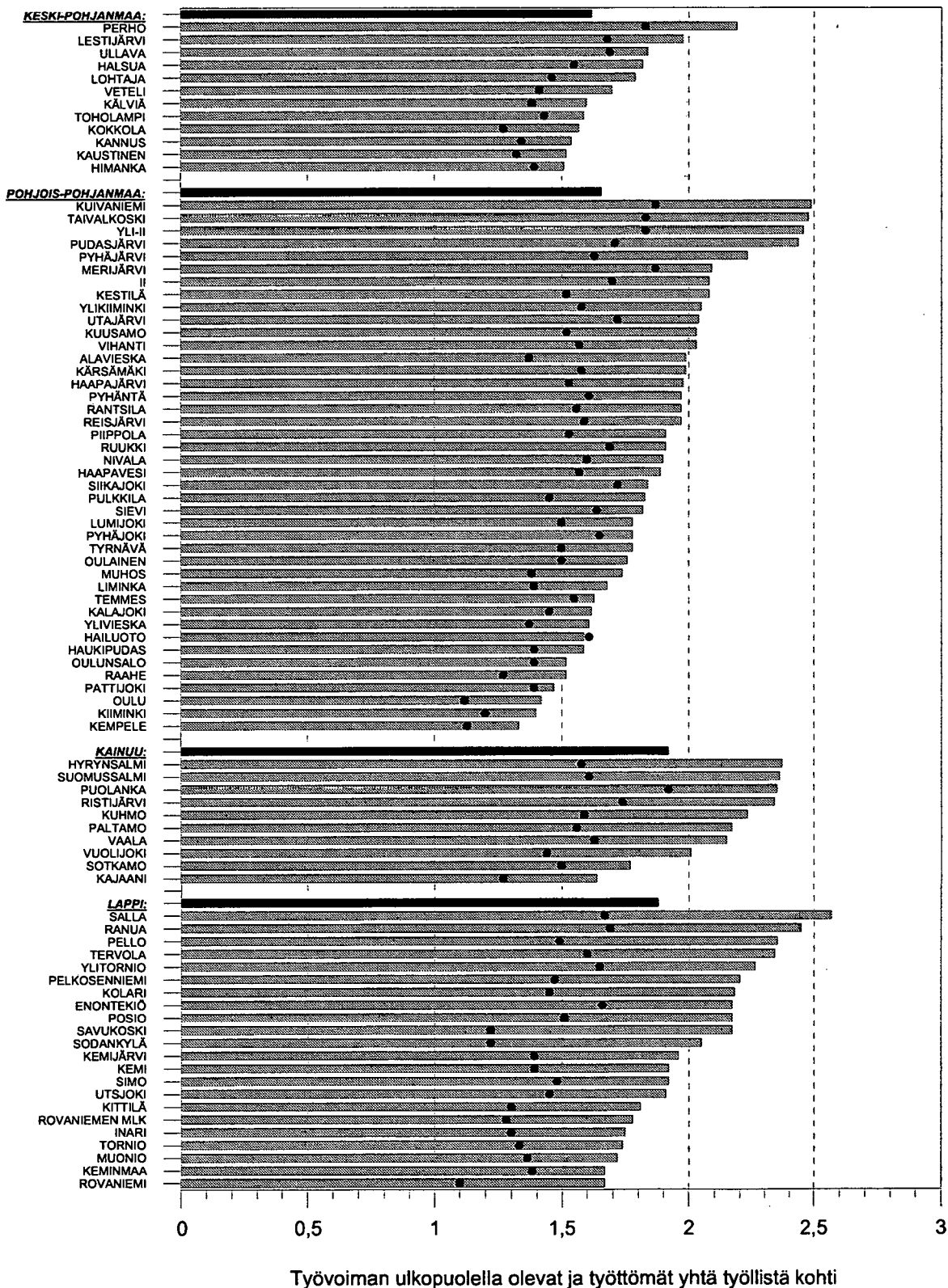

Kuva 67. Työpaikkojen vuosimuutos maakunnittain 1988 – 1998.

Kuva 68. Avoimet työpaikat TE-keskuksittain 1991 – 2000.

Taloudellinen huoltosuhte kunnittain 1990 ja 1998*

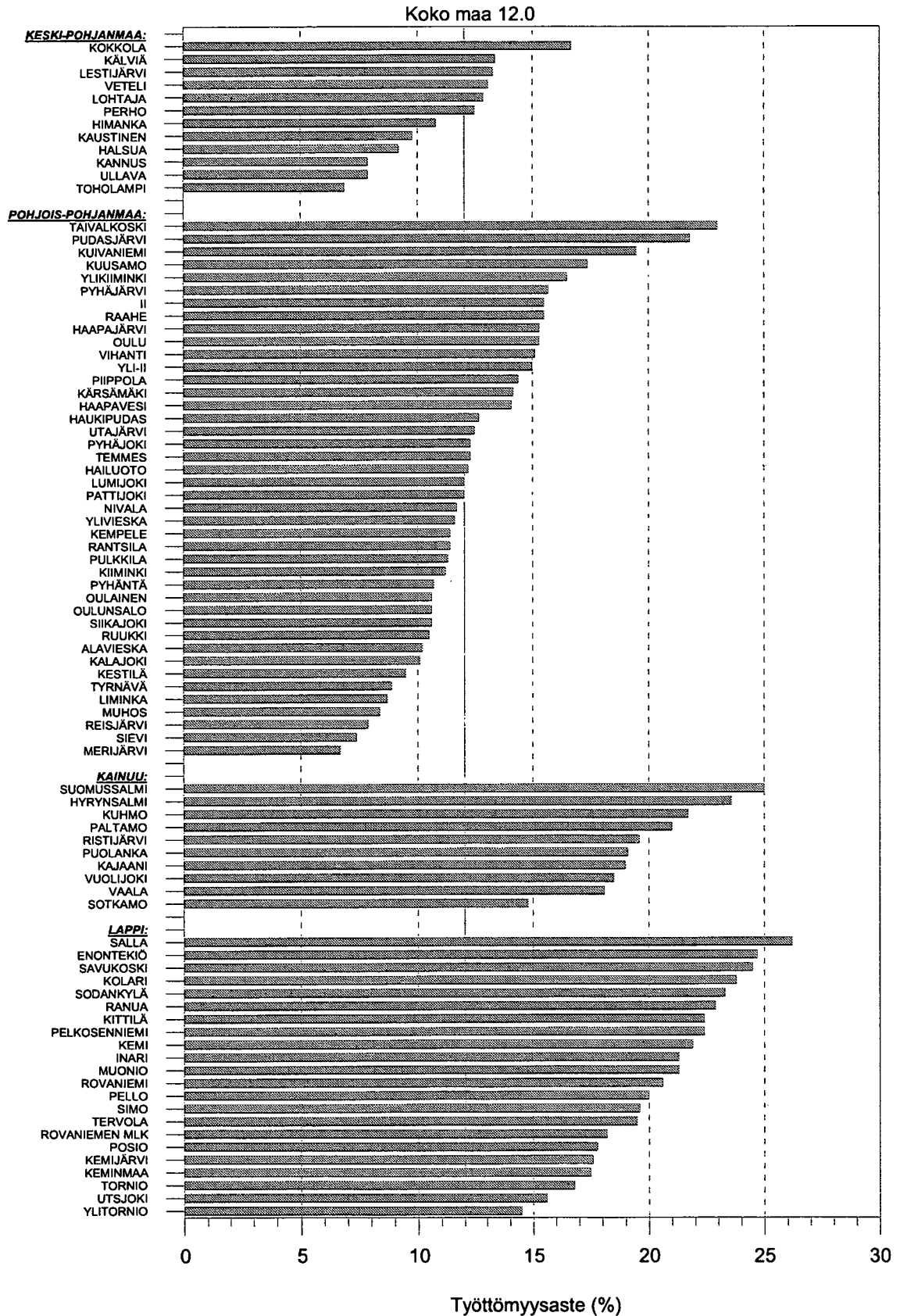

Lähde: TK/Työssäkäyntitilastot

*ennakkotieto

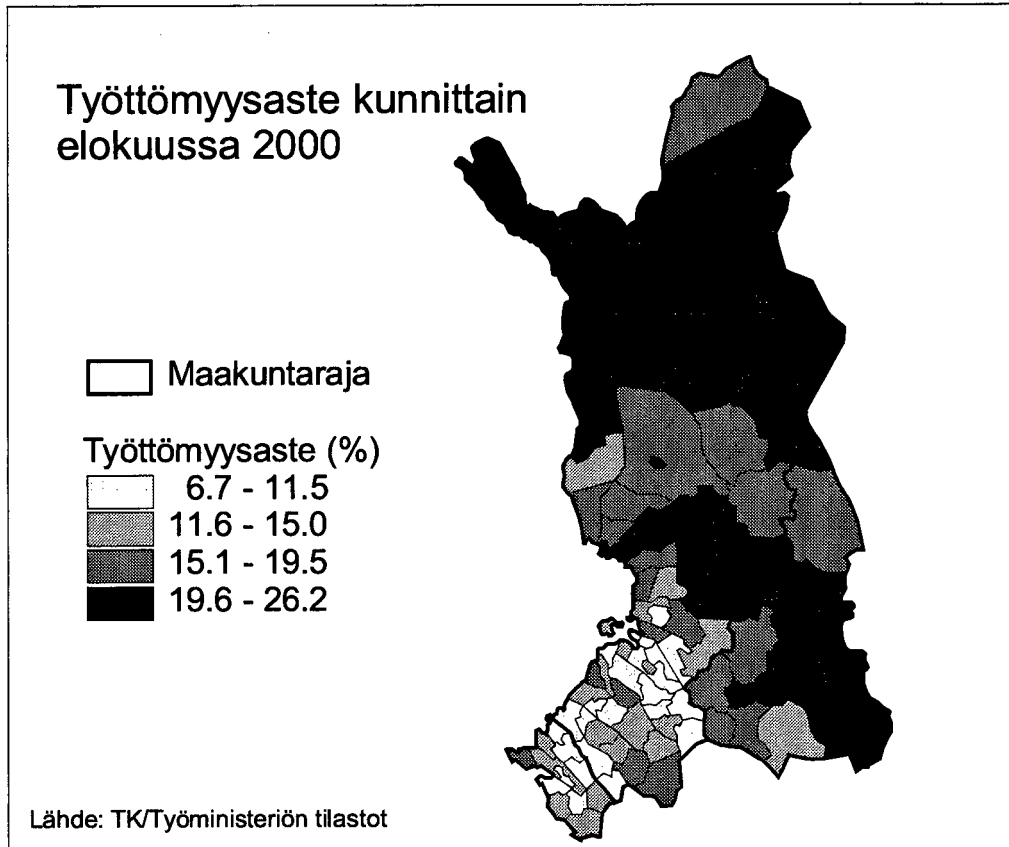
Kuva 69. Taloudellinen huoltosuhte kunnittain 1990 ja 1998*.

Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2000

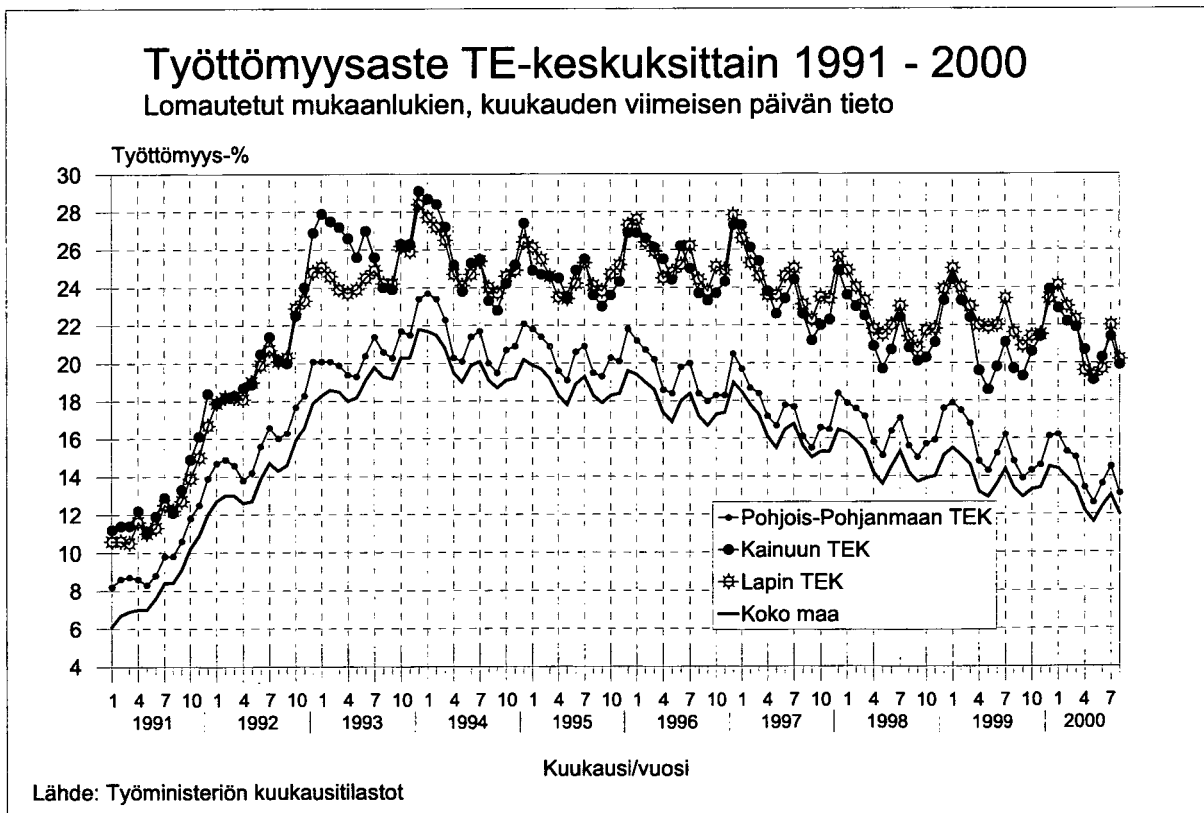

Lähde: Työministeriön tilastot

Kuva 70. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2000.

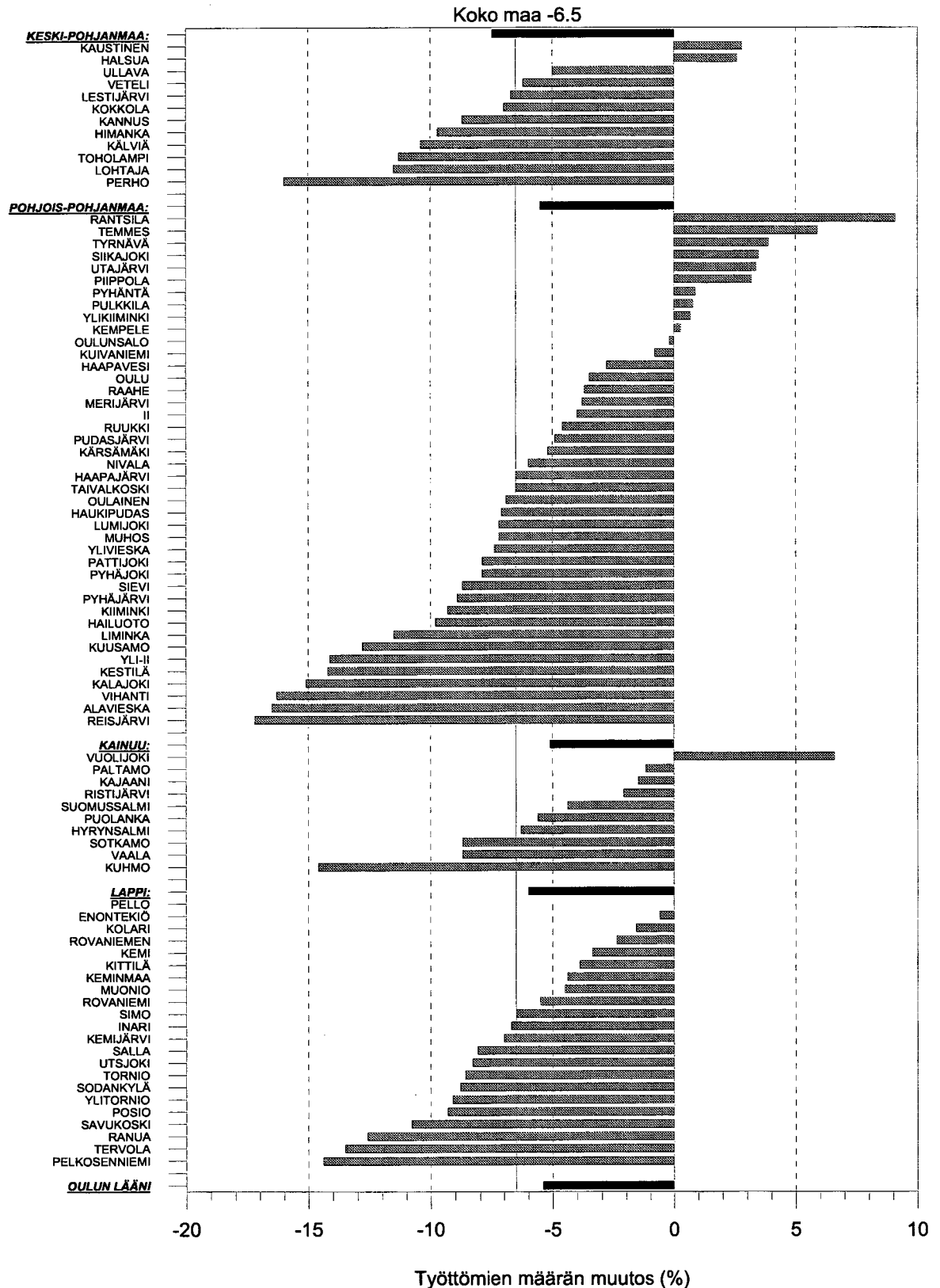

Kuva 71. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2000.

Kuva 72. Työttömyysaste TE-keskuksittain 1991 - 2000.

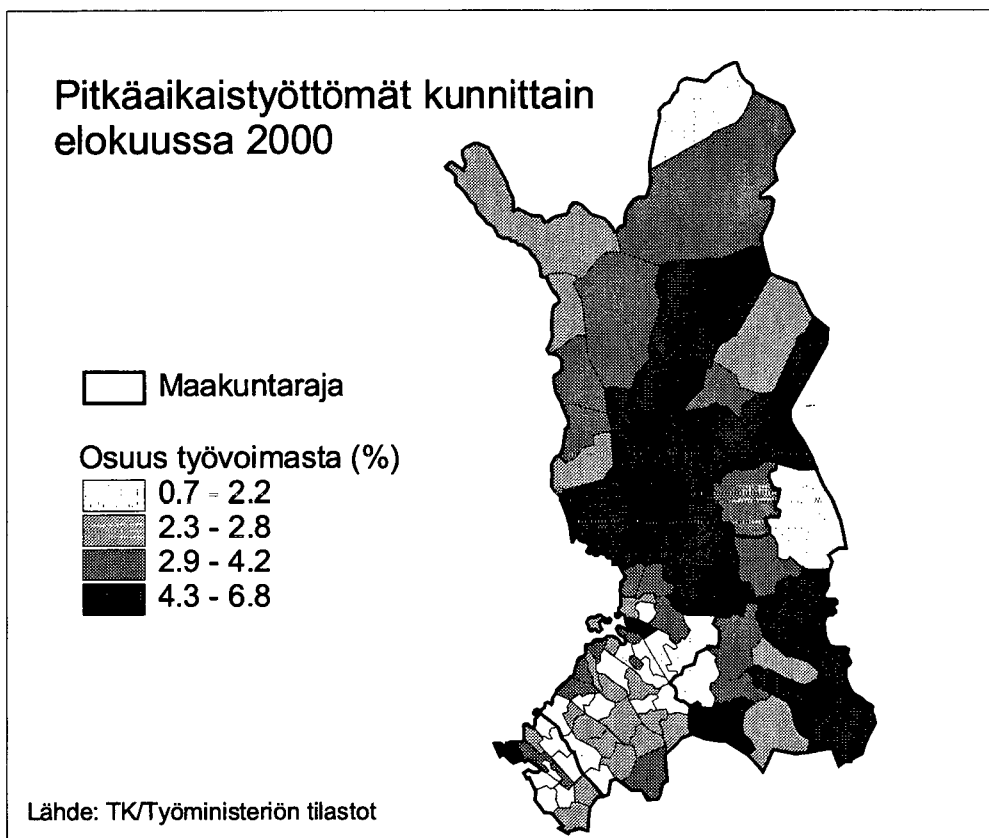
Työttömien määrän muutos kunnittain 1998 - 1999

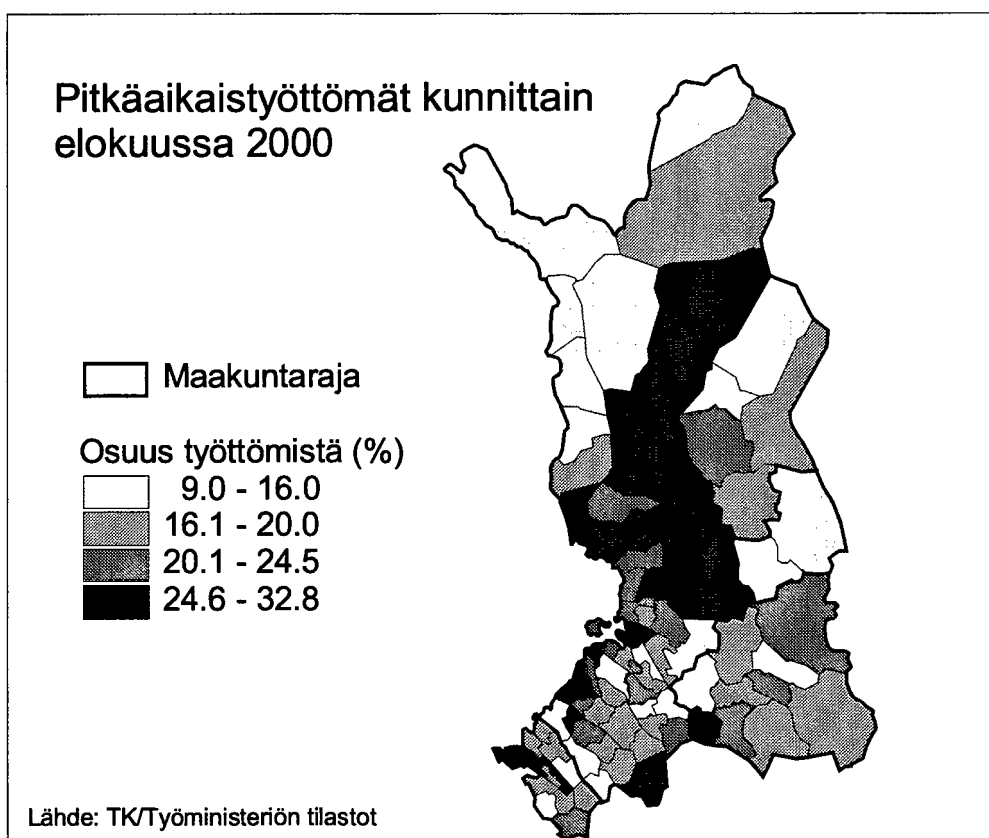
Lähde: TK/Kaupunki- ja seutuindikaattorit

Muutos laskettu työttömien määrän vuosikeskiarvoista

Kuva 73. Työttömien määrän muutos kunnittain 1998 – 1999.

Kuva 74. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2000 (osuus työvoimasta).

Kuva 75. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2000 (osuus työttömistä).

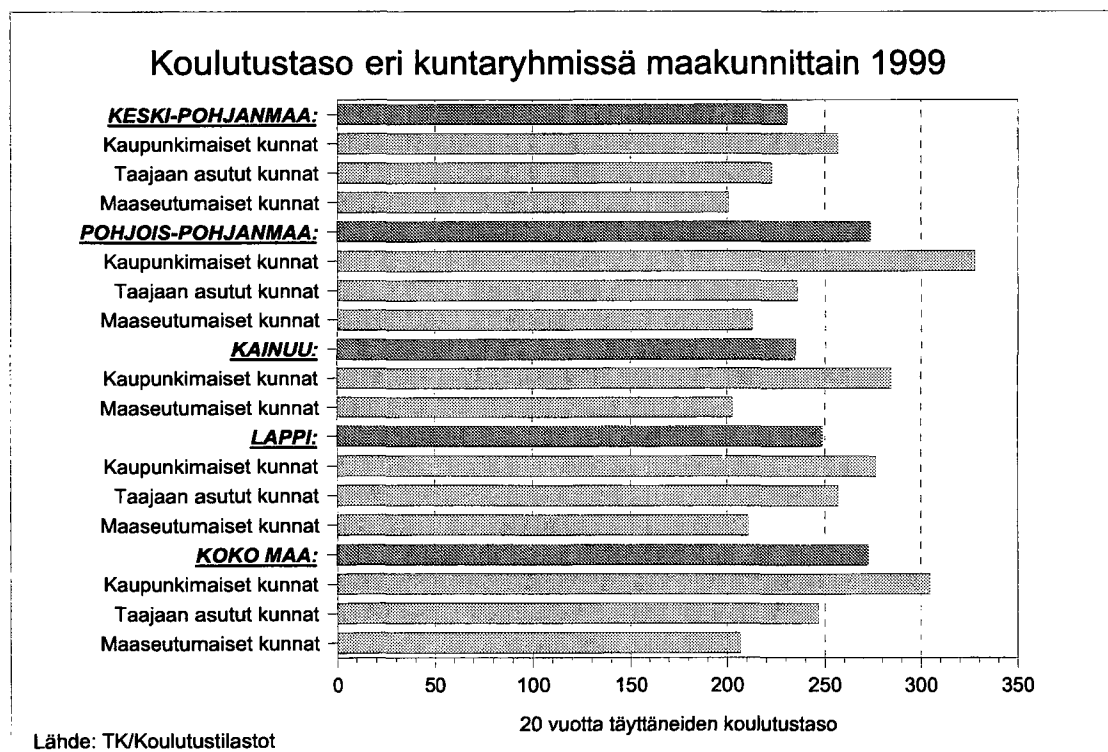
KOULUTUS

Väestön *koulutustaso* oli vuonna 1999 Pohjois-Suomessa korkein Pohjois-Pohjanmaan kaupunkimaisissa kunnissa, ja niissä etenkin Oulussa, Oulunsalossa ja Kempeleessä. Myös muissa maakunnissa maakuntakeskusten asukkaat olivat koulutautuneimpia. Rovaniemellä, Kajaanissa ja viidessä Pohjois-Pohjanmaan kunnassa väestön koulutustaso oli korkeampi kuin maassa keskimäärin.

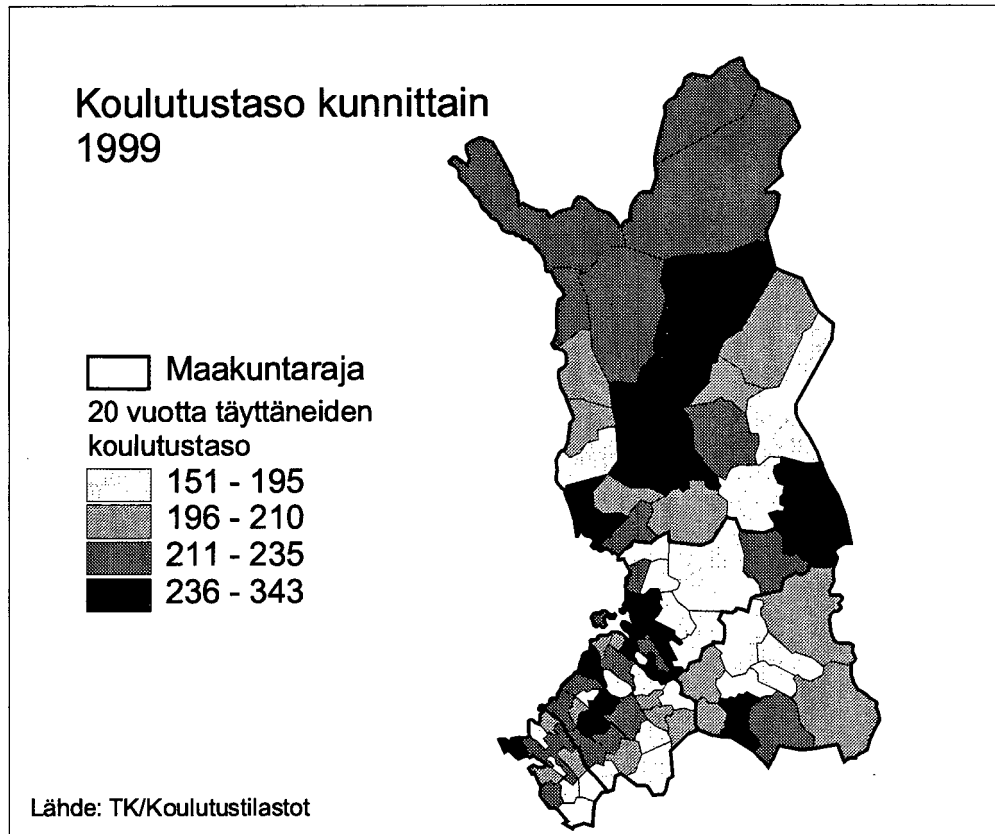
Koulutustasoa mitataan Tilastokeskuksessa kehitetyllä kolminumeroisella väestön koulutustasomittaimella. Luku osoittaa alueen tutkintojen keskiarvon suhteutettuna väestöön, ja sen kriteerinä on koulutusaika vuosina. Eli mitä pitempi on koulutuksen kokonaispituus sitä korkeampi on koulutustaso. *Vuonna 1998 koulutustasomittaimen laskentatapa muuttui hieman edellisiin vuosiin verrattuna.* Eri koulutusasteille painotetut kertoimet muuttuivat. Lisäksi mittain lasketaan nyt 20 vuotta täyttäneestä väestöstä, kun aiemmin laskennassa olivat mukana 15 vuotta täyttäneet.

Pohjois-Suomen maakunnissa 15 vuotta täyttäneistä tutkinnon suorittaneista verraten suurella osalla on keskiasteen tutkinto. Vastaavasti vähintään alemman korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneita on koko maahan nähden vähemmän. Peruskoulun varaan jääneiden osuus vaihteli kunnissa yli 61 %:sta alle 32 %:in vuonna 1999. Suhteellisesti eniten tutkintoa suorittamattomia asui Ullavassa ja vähiten Oulussa, jossa korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli suurin.

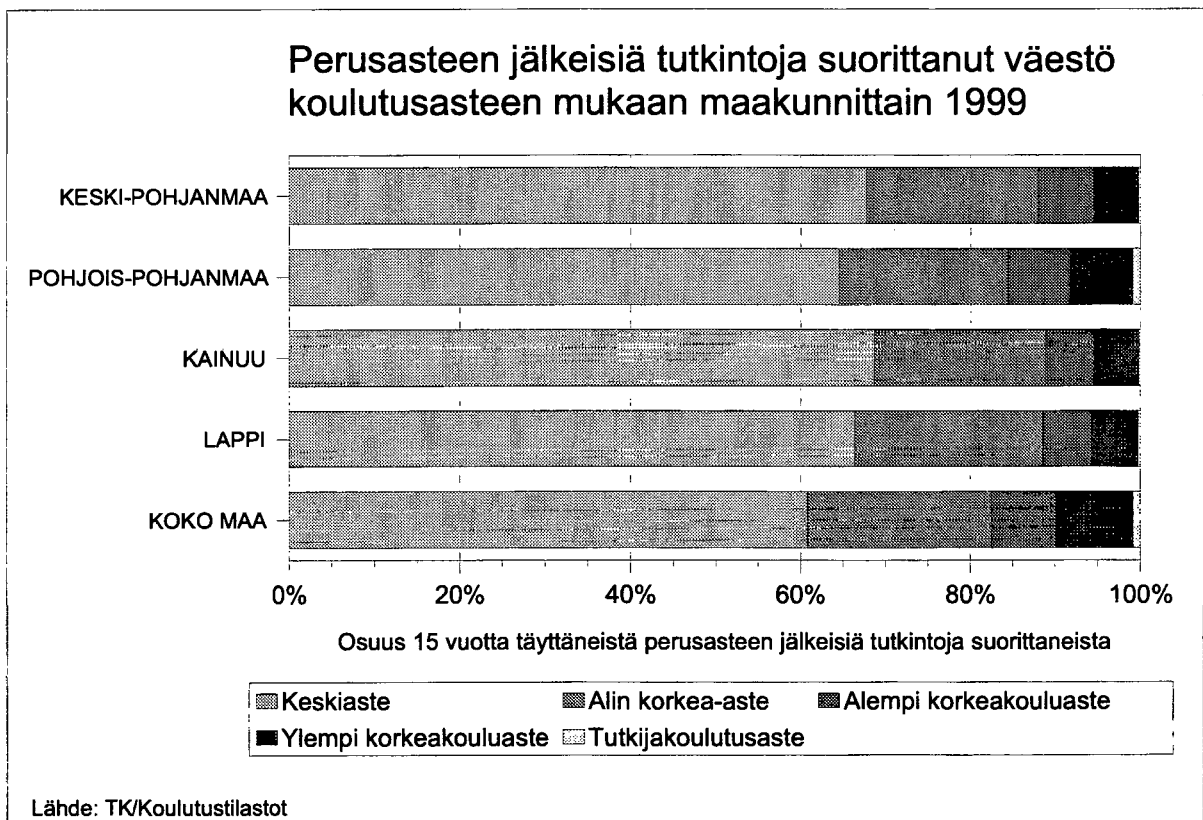
Opetustoimen nettokustannukset asukasta kohti vaihtelivat vuonna 1999 Lumijoen 2 184 markasta Utsjoen 10 713 markkaan. Utsjoen lisäksi myös monissa muissa Lapin kunnissa opetustoimen nettomenot olivat korkeat. Utsjoella perusopetuksen menot olivat suhteessa Pohjois-Suomen suurimmat, Pulkkilassa taas lukiokoulutuksen menot. Verrattaessa lukuja kuntien kesken on kuitenkin muistettava, että kuntien tapa tuottaa palveluja eroaa toisistaan.

Kuva 76. Koulutustaso eri kuntaryhmissä maakunnittain 1999.

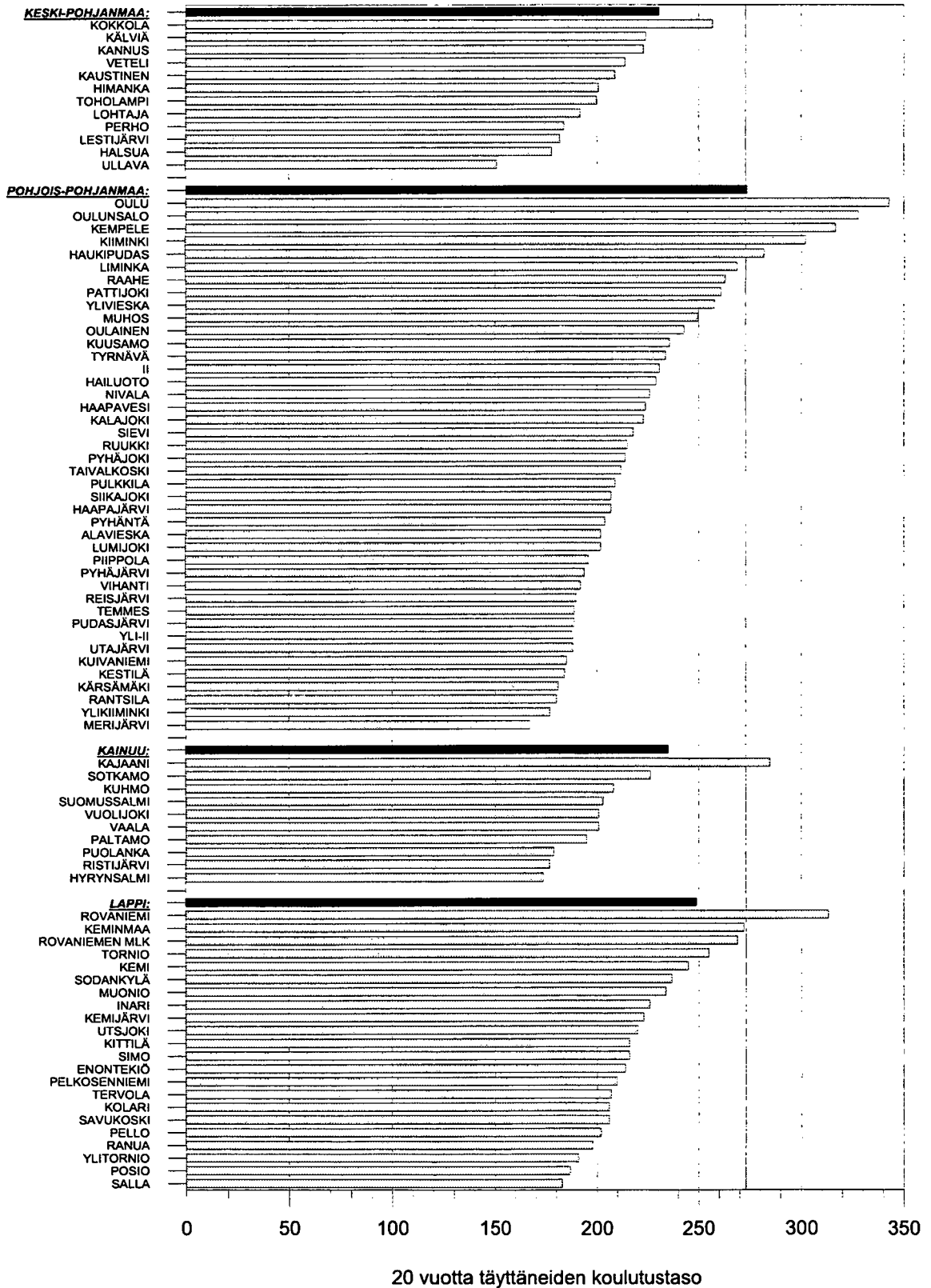
Kuva 77. Koulutustaso kunnittain 1999.

Kuva 78. Perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittanut väestö koulutusasteen mukaan maakunnittain 1999.

Koulutustaso kunnittain 1999

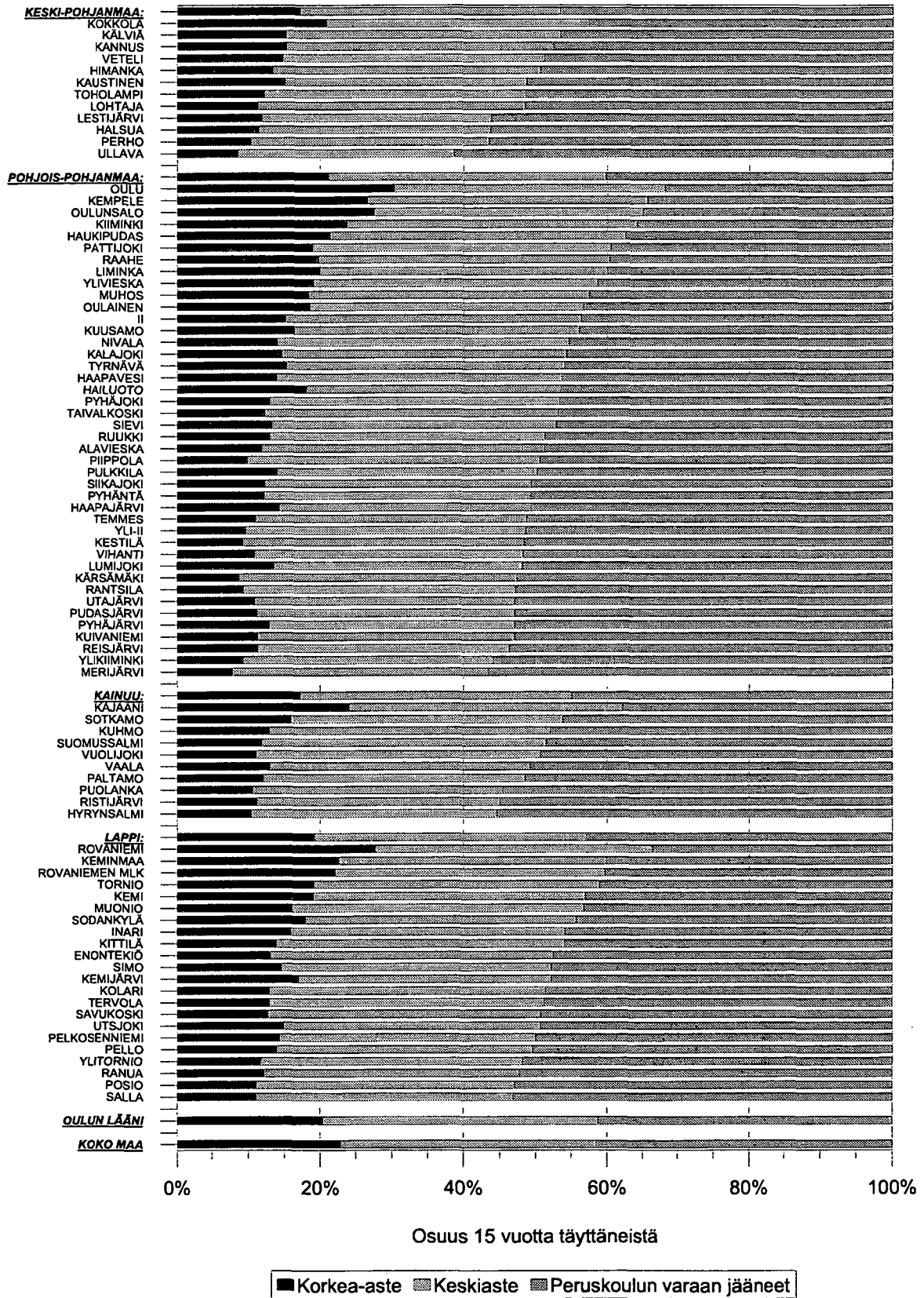
Koko maa 273

Lähde: TK/Koulutustilastot

Kuva 79. Koulutustaso kunnittain 1999.

Koulutusaste kunnittain 1999

Lähde: TK/Koulutustilastot

Kuva 80. Koulutusaste kunnittain 1999.

Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 81. Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 1999.

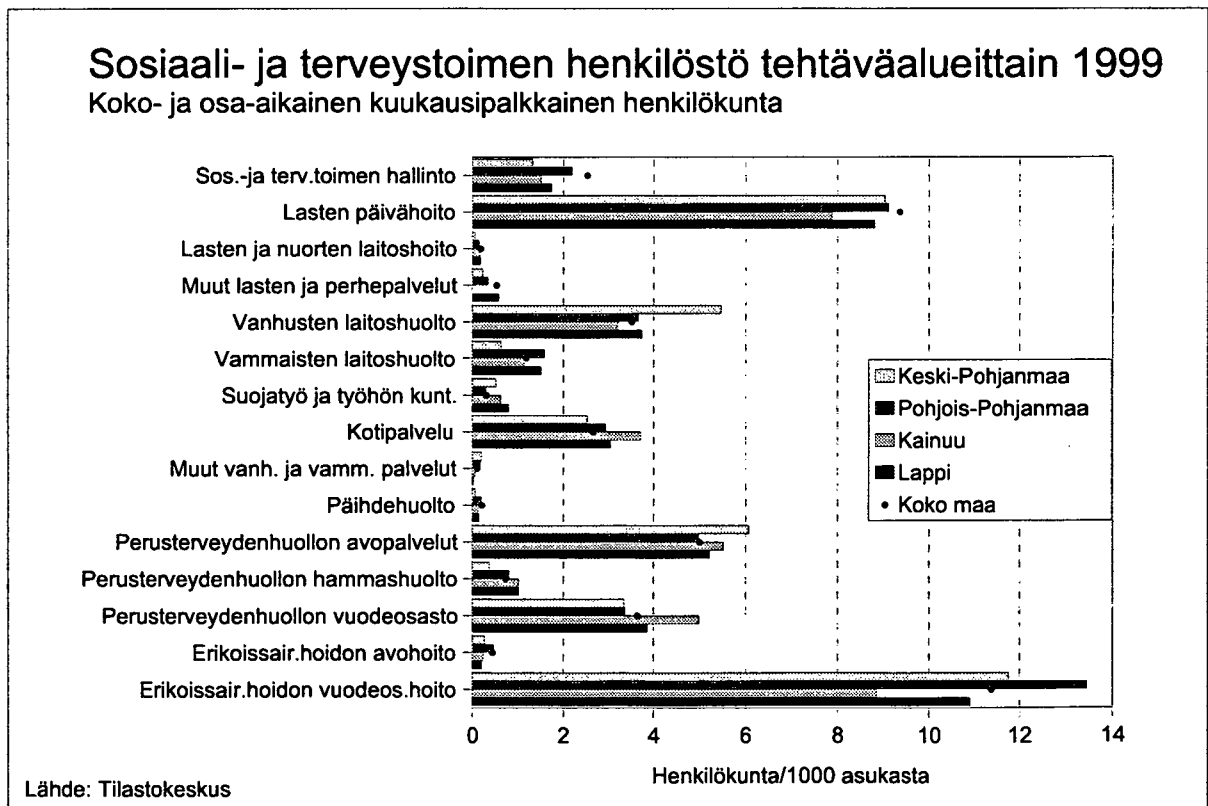
TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT

Valtaosa Pohjois-Suomen sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöstä työskenteli erikoissairaanhoidon vuodeosastoilla vuonna 1999. Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla tämän alan henkilöstöä oli enemmän kuin maassa keskimäärin. Toiseksi työllistävien sosiaali- ja terveystoimen tehtäväalue maakunnissa oli lasten päivähoito.

Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset kunnissa koostuvat pääasiassa lasten päivähoiton, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon menoista. Vuonna 1999 kustannukset asukasta kohti vaihtelivat Pohjois-Suomen kunnissa 13 766 markasta 8 160 markkaan. Suurimmat ne olivat Temmeksellä, Pelkosenniellä ja Ristijärvellä ja pienimmät Kalajoella ja Oulunsalossa. Perusterveydenhuoltoon käytettiin Utsjoella, Pelkosenniellä ja Ristijärvellä yli 4 400 markkaa/asukas. Erikoissairaanhoidon menoja oli puolestaan suhteessa eniten Vihannissa.

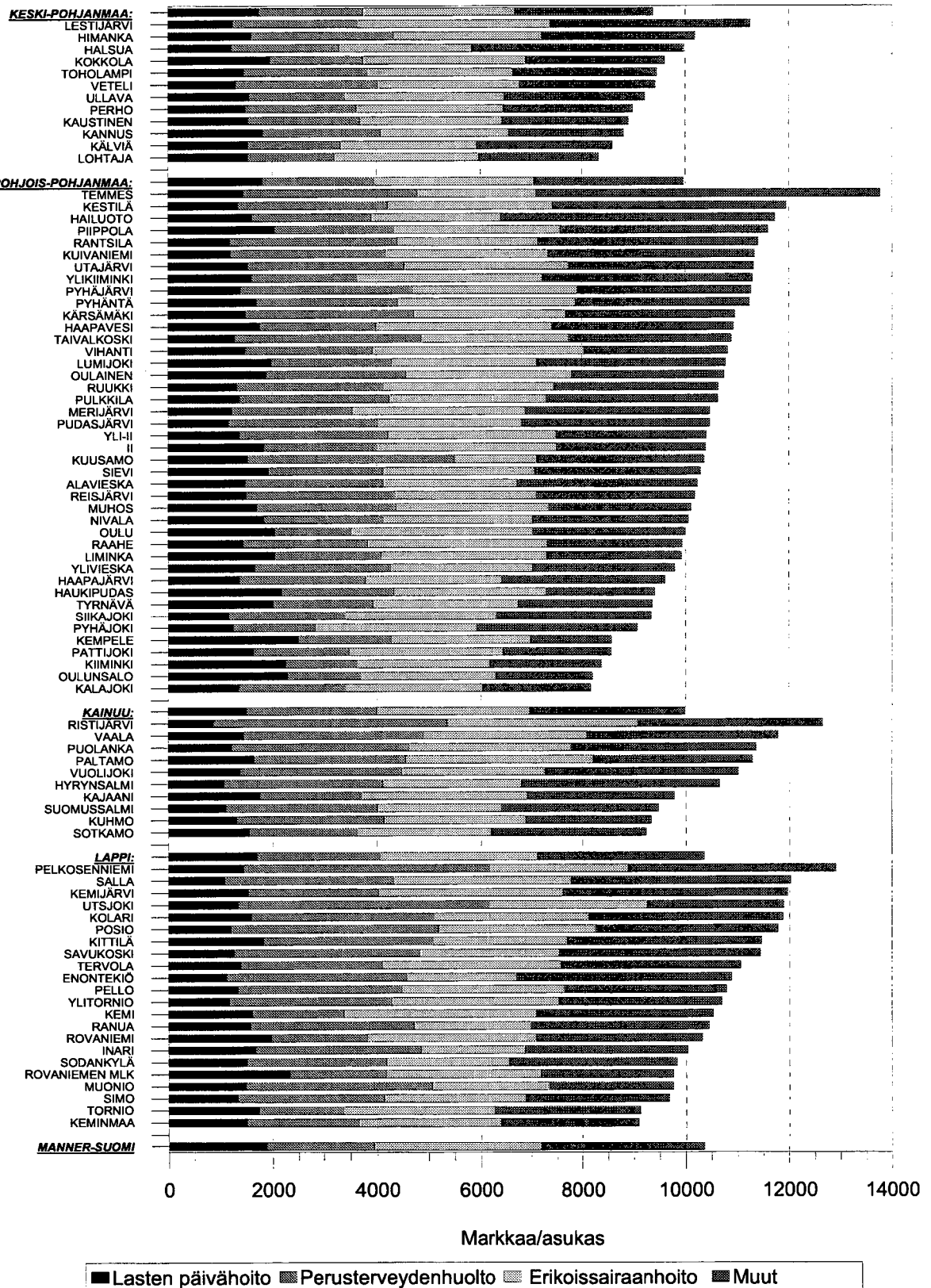
Lasten päivähoiton nettokustannukset olivat suurimmat Kempeleessä, Rovaniemen maalaiskunnassa ja Oulunsalossa, yli 2 300 markkaa/asukas. Kempeleessä ja Rovaniemen maalaiskunnassa alle 7-vuotiaista lapsista lähes puolet oli kunnallisessa kokopäivähoidossa. Hailuodossa vastaava osuus oli kuitenkin vieläkin suurempi, yli 53 %. Päivähoidon käyttökustannukset yhtä alle kouluikäistä kohti olivat suurimmat Pelkosenniellä ja Hailuodossa. Siikajoella, missä lapsista veraten pieni osa on kunnallisessa päivähoitossa, nämä kulut jäivät Pohjois-Suomen alhaisimmiksi.

Verrattaessa kuntien lukuja toisiin kuntiin ja keskiarvoihin tulee se tehdä tietyllä varauksella, sillä kuntien tapa tuottaa palveluja eroaa toisistaan.

Kuva 82. Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö tehtäväalueittain 1999.

Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 83. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 1999.

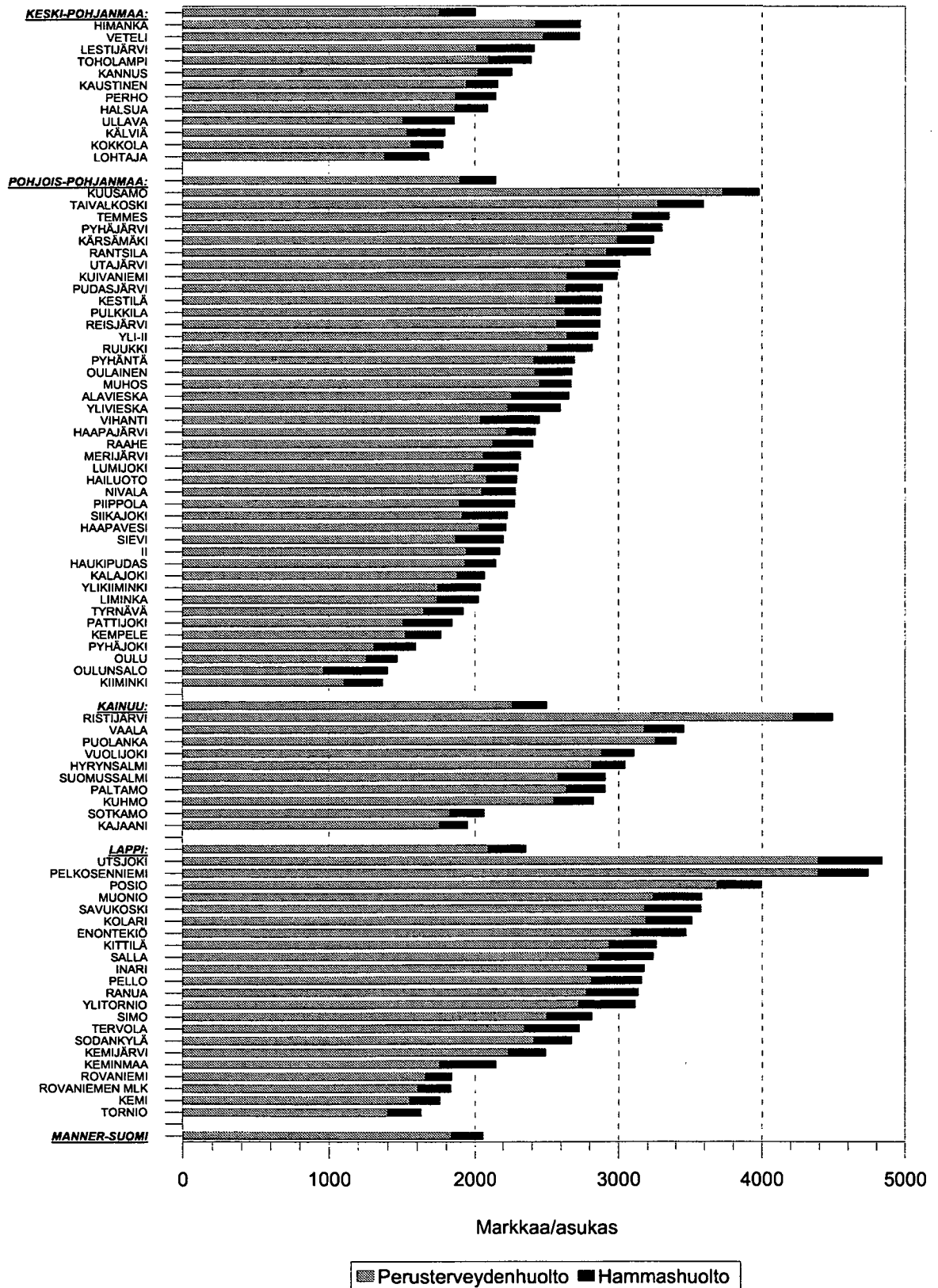
Erikoissairaanhoidon nettokustannukset kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 84. Erikoissairaanhoidon nettokustannukset kunnittain 1999.

Perusterveydenhuollon nettokustannukset kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 85. Perusterveydenhuollon nettokustannukset kunnittain 1999.

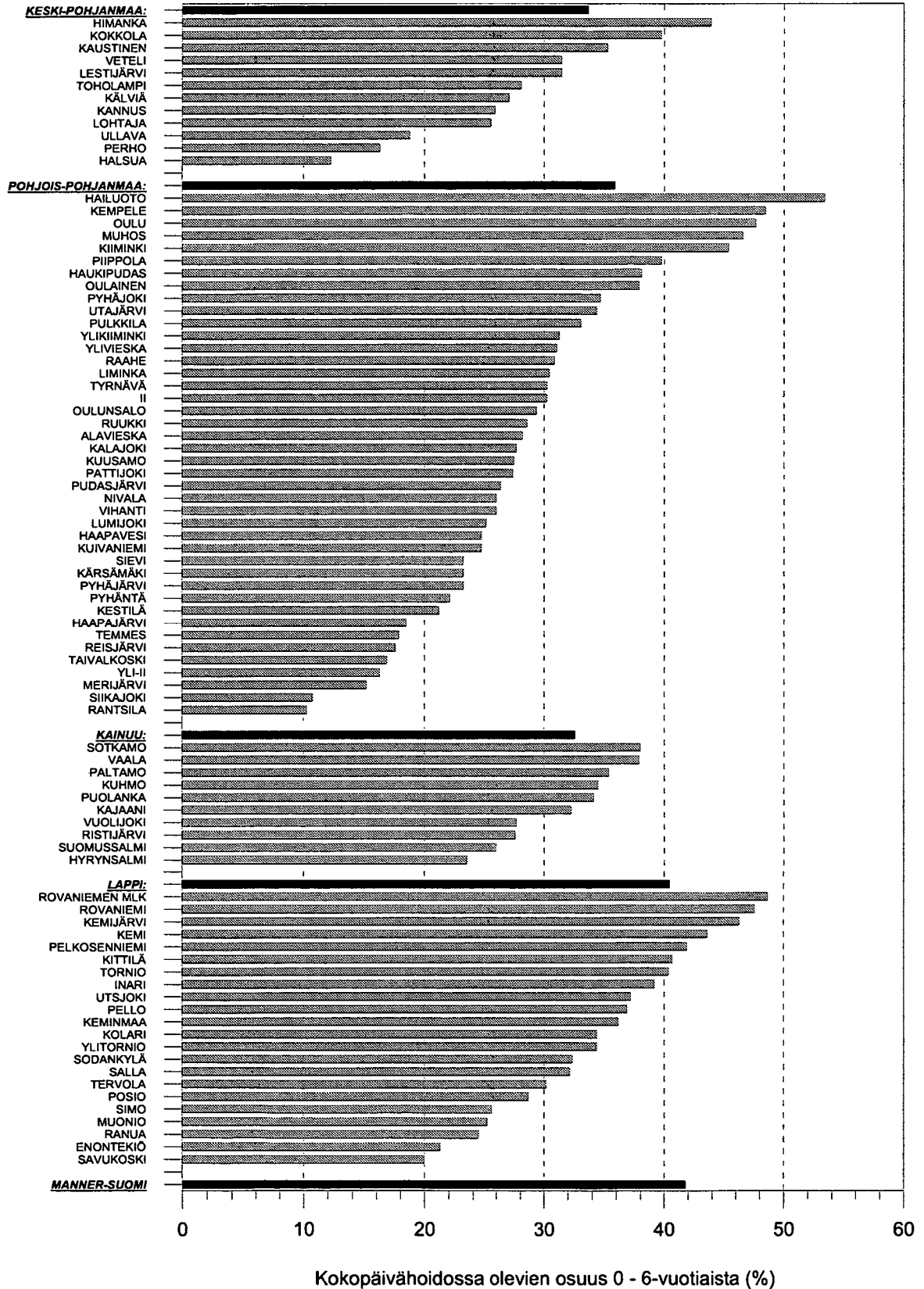
Lasten päivähoiton nettokustannukset kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 86. Lasten päivähoiton nettokustannukset kunnittain 1999.

Kunnallinen lasten päivähoido kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 87. Kunnallinen lasten päivähoido kunnittain 1999.

Lasten päivähoidon käyttökustannukset kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 88. Lasten päivähoidon käyttökustannukset kunnittain 1999.

RAKENTAMINEN JA ASUMINEN

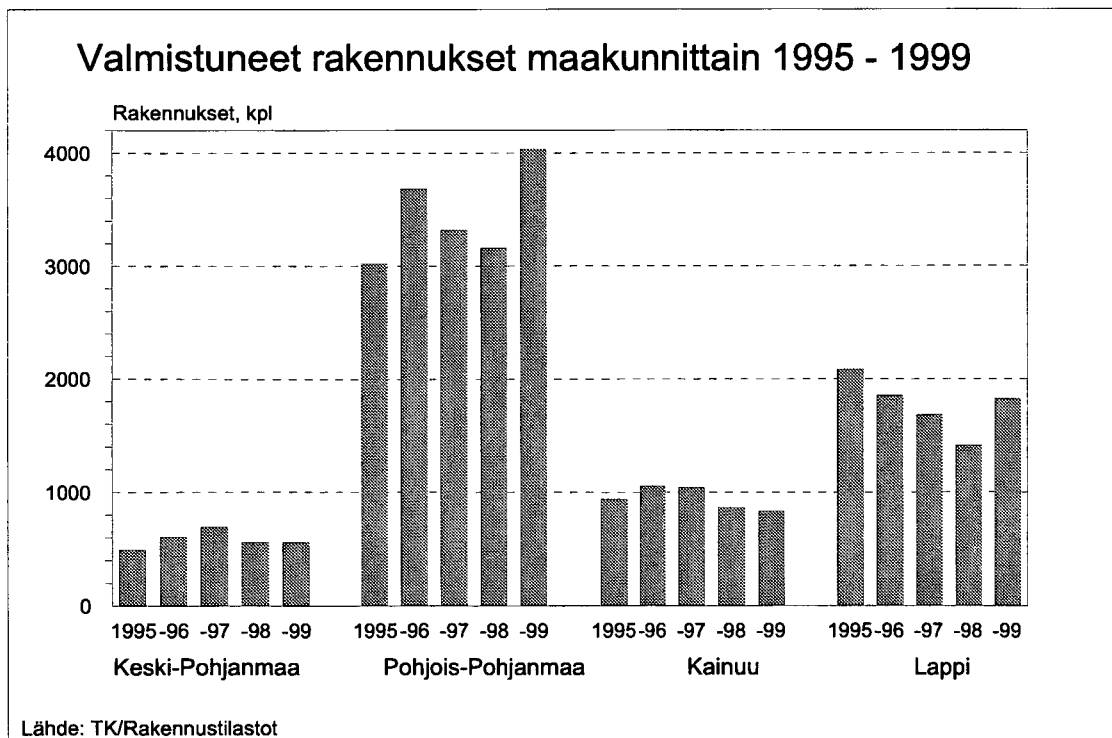
Pohjois-Pohjanmaalle valmistui vuonna 1999 uusia rakennuksia yli 4 000 kappaletta, huomattavasti enemmän kuin edellisellä vuonna. Myös Lapissa rakennustuotanto kasvoi usean vuoden vähenemisen jälkeen. Rakennuksia valmistui tuolloin Pohjois-Suomessa asukasluvuun nähden eniten Muonioon ja Ylikiminkiin. Rakennuskanta on vanhinta Ruukissa, missä rakennusten keskimääräinen valmistumisvuosi on 1964. Uusinta rakennuskanta on Kempeleessä.

Asuntotuotanto on laskenut maakunnissa 1990-luvun alusta lähtien. Vuoden 1996 jälkeen asuntojen rakentaminen on jälleen vilkastunut Pohjois-Pohjanmaalla, mutta muualle asuntoja valmistuu edelleen vähän 1980-lukuun verrattuna. Vuonna 1999 asuntorakentaminen oli vilkkainta Kempeleessä ja Oulunsalossa.

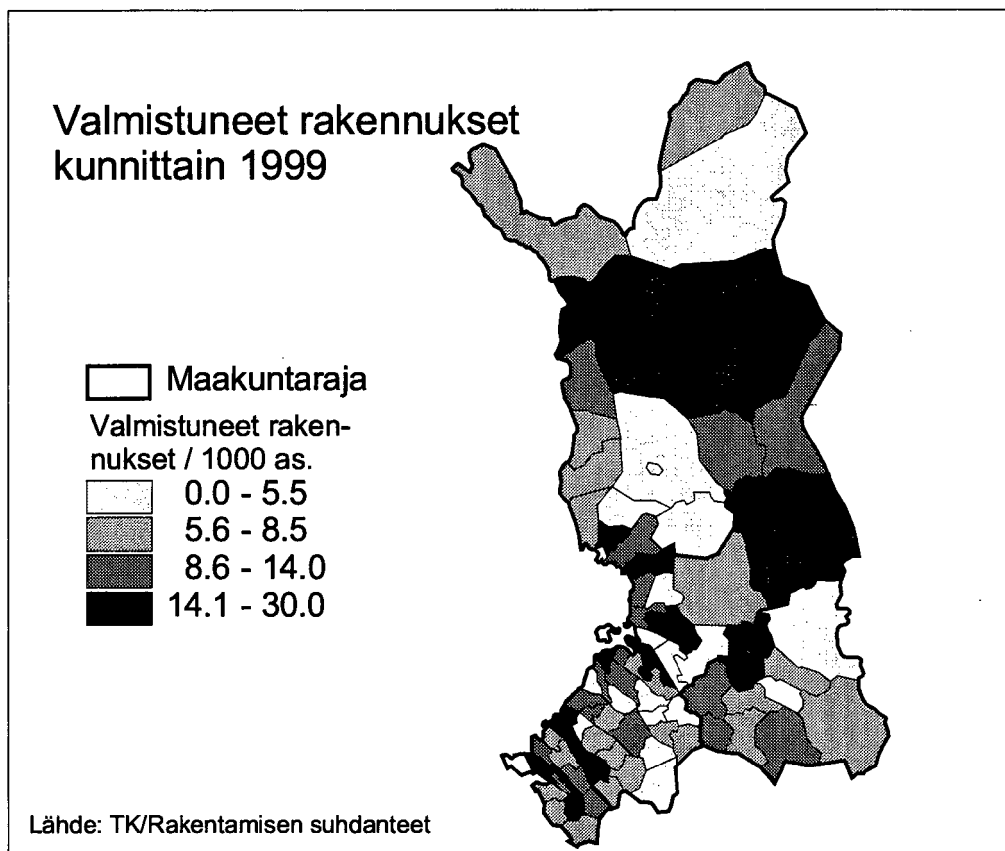
Asuntojen hinnat olivat korkeimmillaan vuonna 1989, jonka jälkeen hinnat laskivat vuoteen 1993 asti. Vielä vuonna 1999 asuntoja sai halvemmalla kuin 1980-luvun lopussa. Pohjois-Suomessa asuntojen neliöhinnat ovat jatkuvasti olleet alhaisemmat kuin maassa keskimäärin. Kunnissa ne vaihtelivat hieman yli kolmesta tuhannesta Kittilän 7 332 markkaan. Usean kunnan alueella asuntokauppoja tehtiin vähemmän kuin viisi, joten hintatietoa näiden kuntien osalta ei voida julkistaa.

Asutokuntien keskikoko oli vuonna 1999 suurin Oulunsalossa ja pienin Kemissä ja Rovaniemellä. Kemissä ahtaasti asuvia asutokuntia oli myös vähiten. Pyhännällä ja Siikajoella ahtaasti asuviksi luokiteltiin noin 15 % asutokunnista normi 3 mukaan. Asunto on tämän normin mukaan ahtaasti asuttu, kun siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti (keittiö mukaan luettuna).

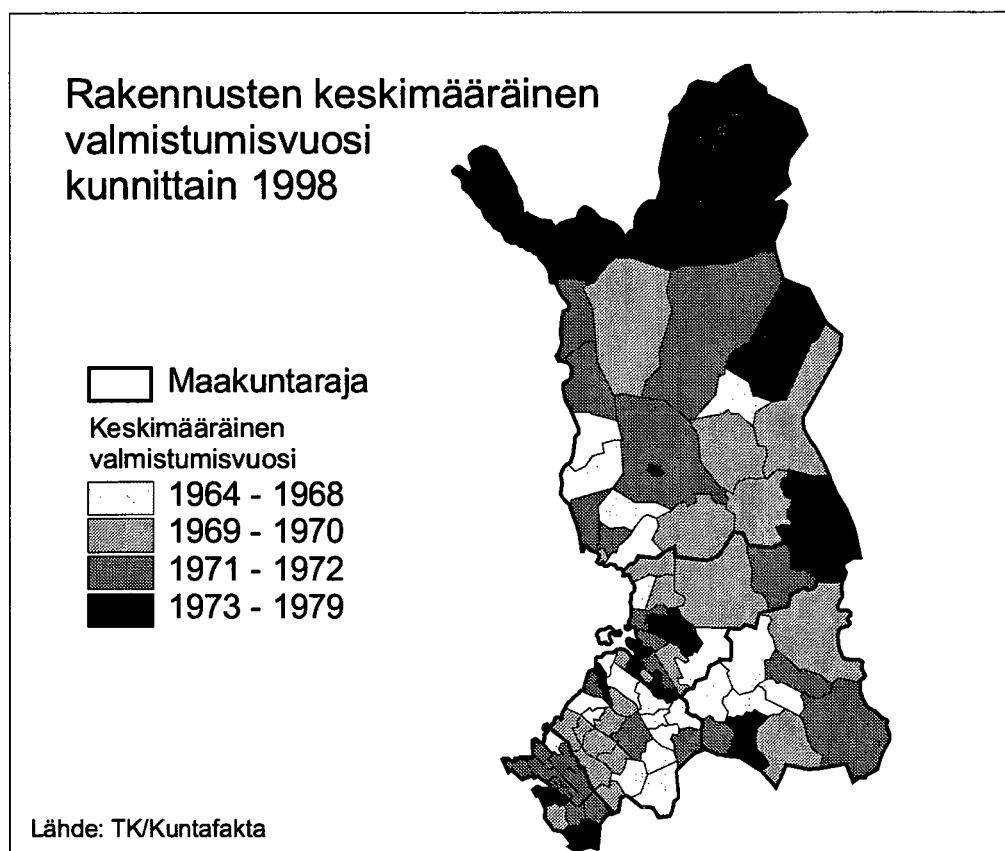
Rovaniemellä 44.5 % asutokunnista asuu vuokra-asunnoissa. Vuokralla asuminen on yleistä myös muissa alueen suurimmissa kaupungeissa, kun taas Kiiminkissä ja Pattijoella yli 84 % asutokunnista asuu omistusasunnoissa.

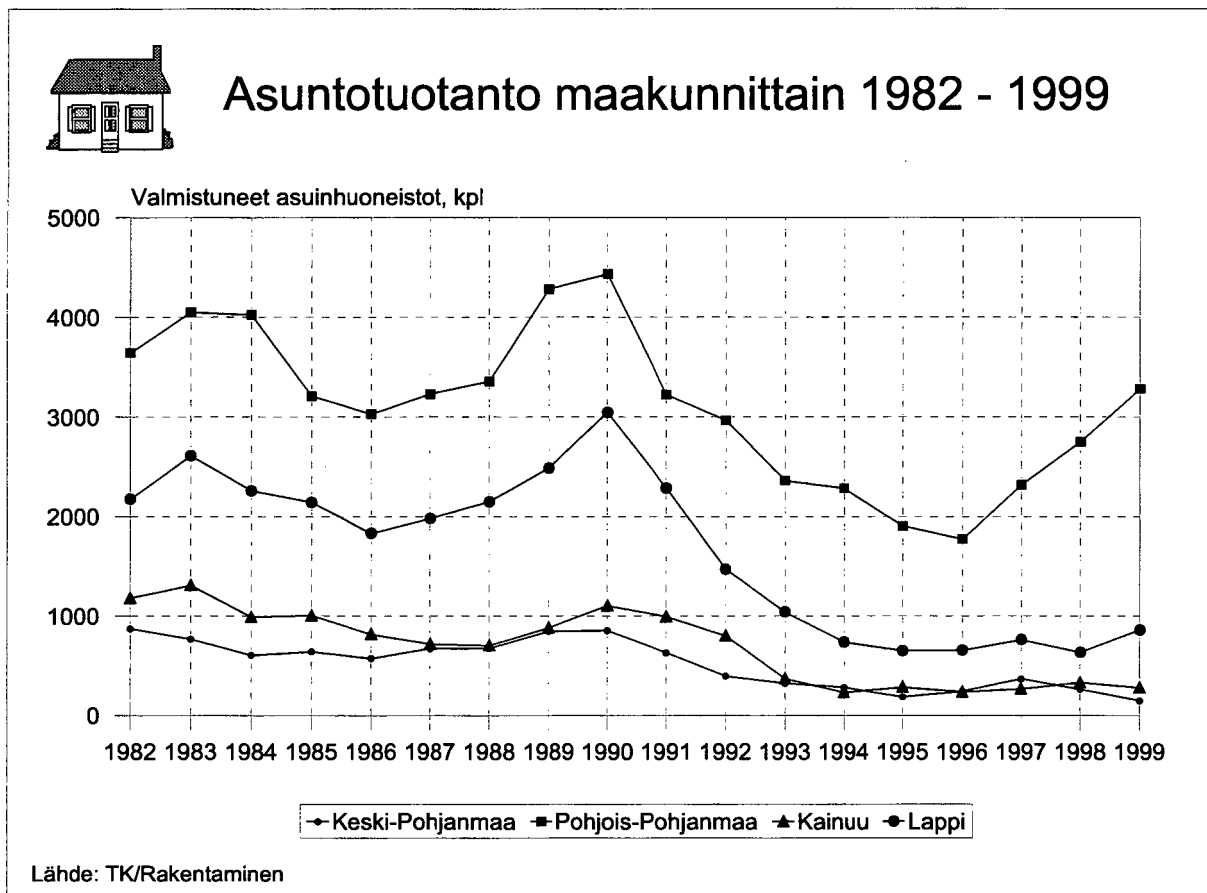
Kuva 89. Valmistuneet rakennukset maakunnittain 1995 – 1999.

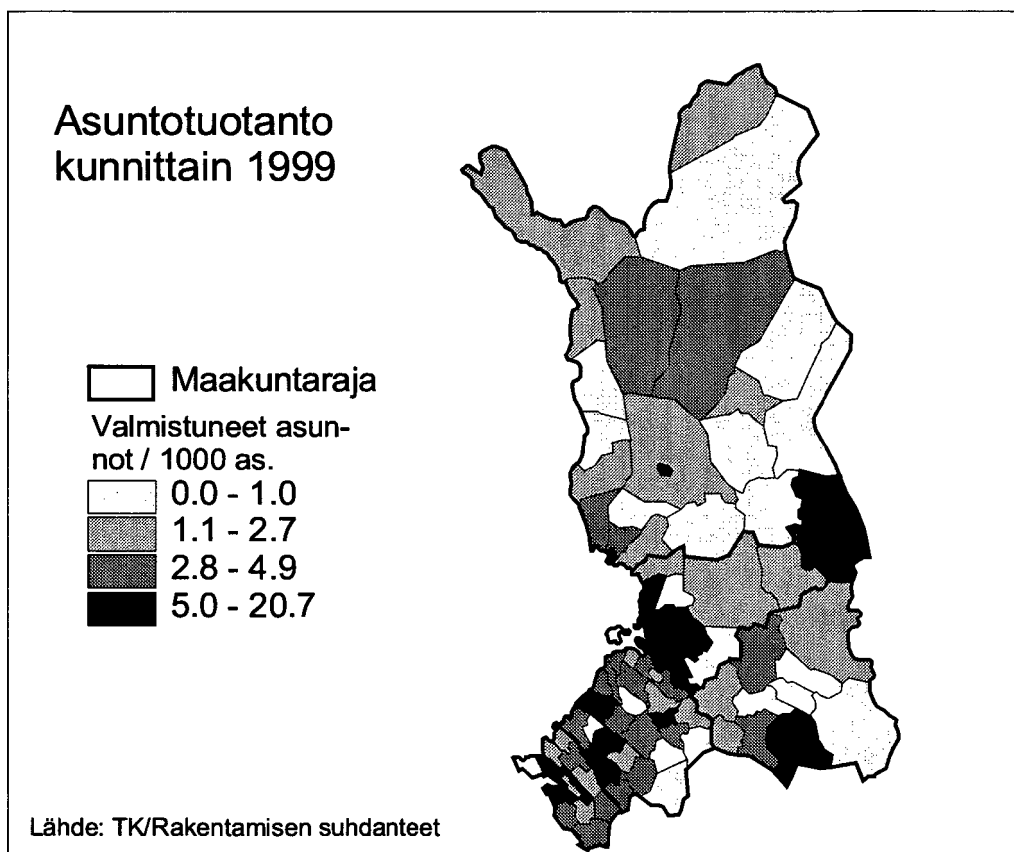
Kuva 90. Valmistuneet rakennukset kunnittain 1999.

Kuva 91. Rakennusten keskimääräinen valmistumisvuosi kunnittain 1998.

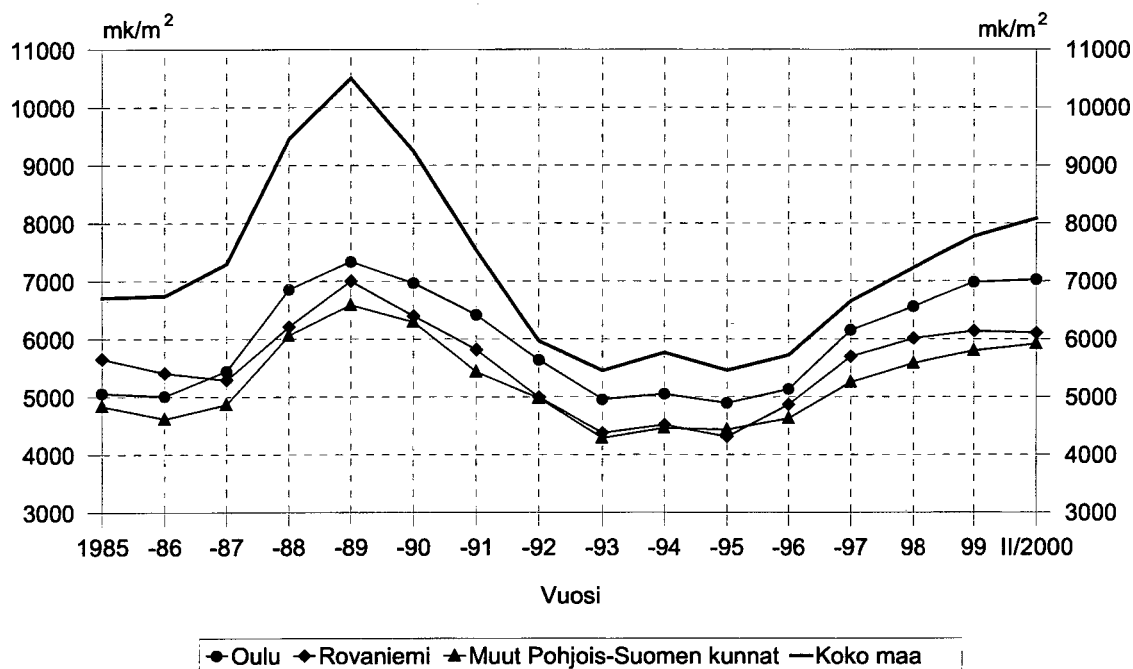
Kuva 92. Asuntotuotanto maakunnittain 1982 - 1999.

Kuva 93. Asuntotuotanto kunnittain 1999.

Asuntojen hintojen kehitys alueittain

1985 - 2000 (Hinnat deflatoitu vuoden 2000 rahanarvoon)

Lähde: TK/Asuntojen hinnat

Kuva 94. Asuntojen hintojen kehitys alueittain 1985 - 2000.

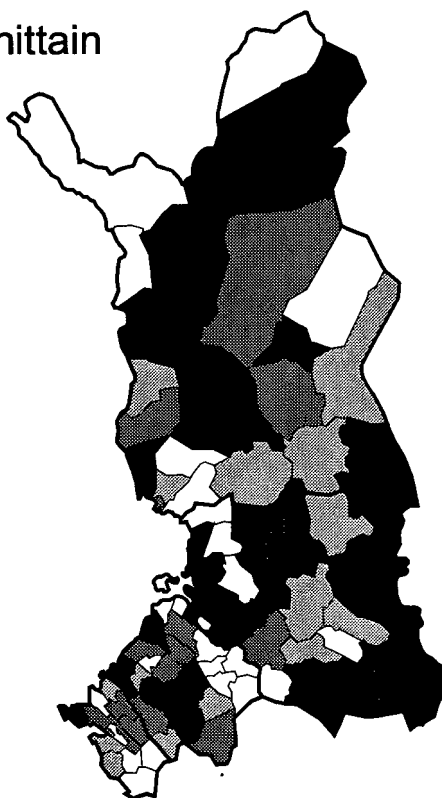
Asuntojen hinnat kunnittain 1999

Kaikkien asuntojen velattomat hinnat

Maakuntaraja

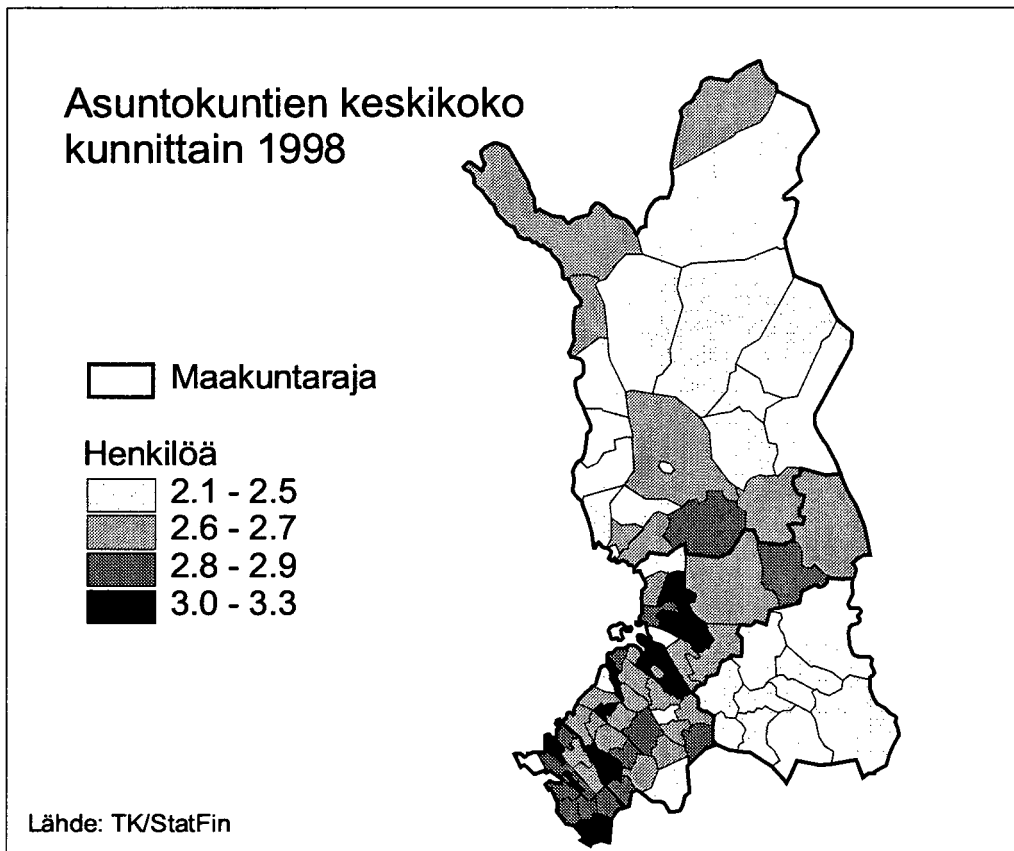
Markkaa/neliometri

- Ei ilmoitusta
- 3 037 - 3 550
- 3 551 - 4 300
- 4 301 - 5 100
- 5 101 - 7 332

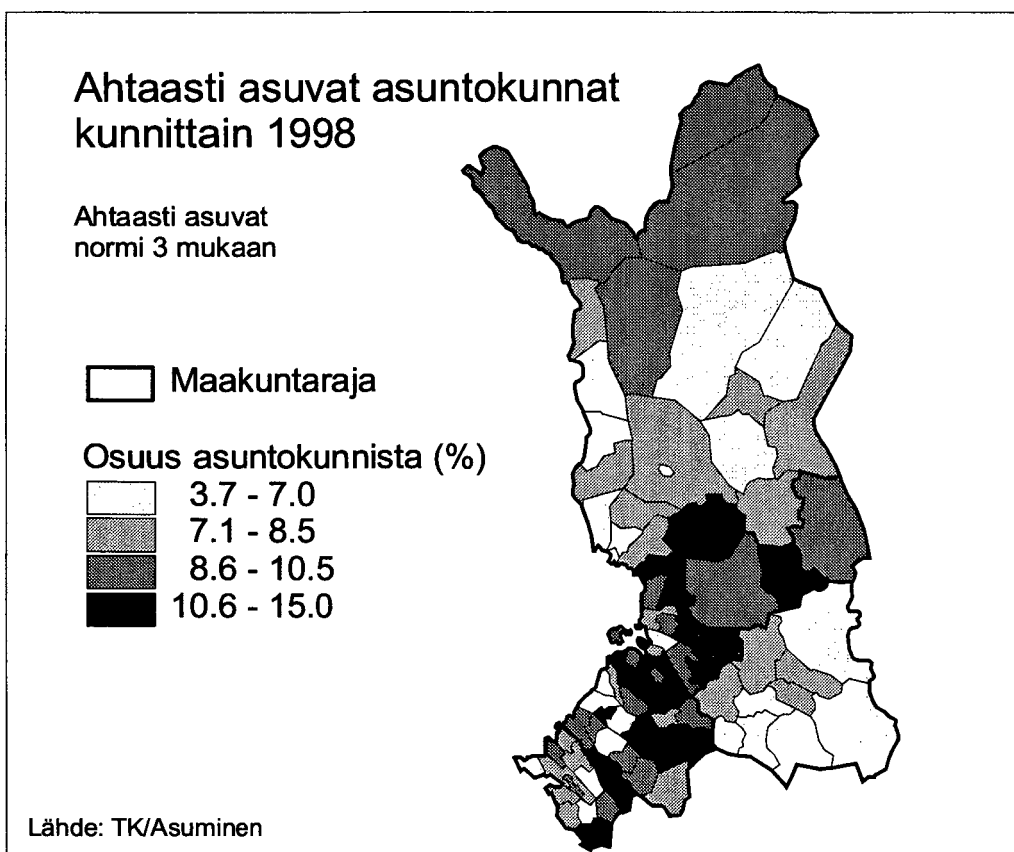

Lähde: TK/Asuminen 2000:5

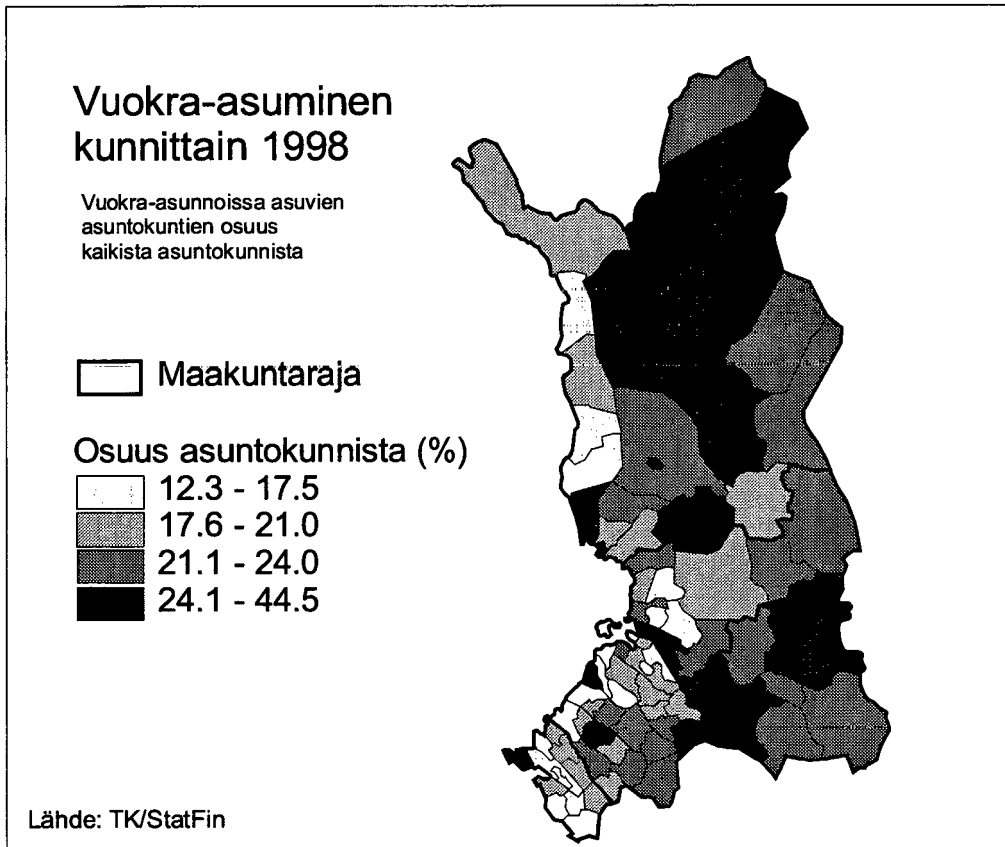
Kuva 95. Asuntojen hinnat kunnittain 1999.

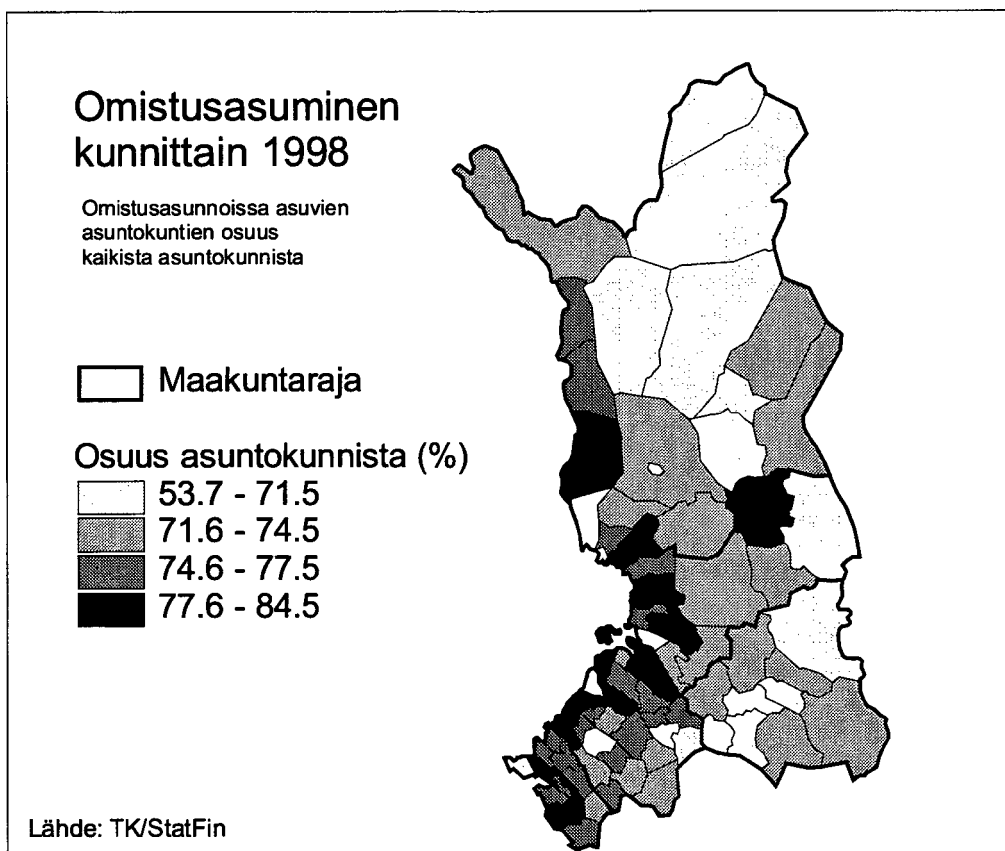
Kuva 96. Asuntokuntien keskikoko kunnittain 1998.

Kuva 97. Ahtaasti asuvat asuntokunnat kunnittain 1998.

Kuva 98. Vuokra-asuminen kunnittain 1998.

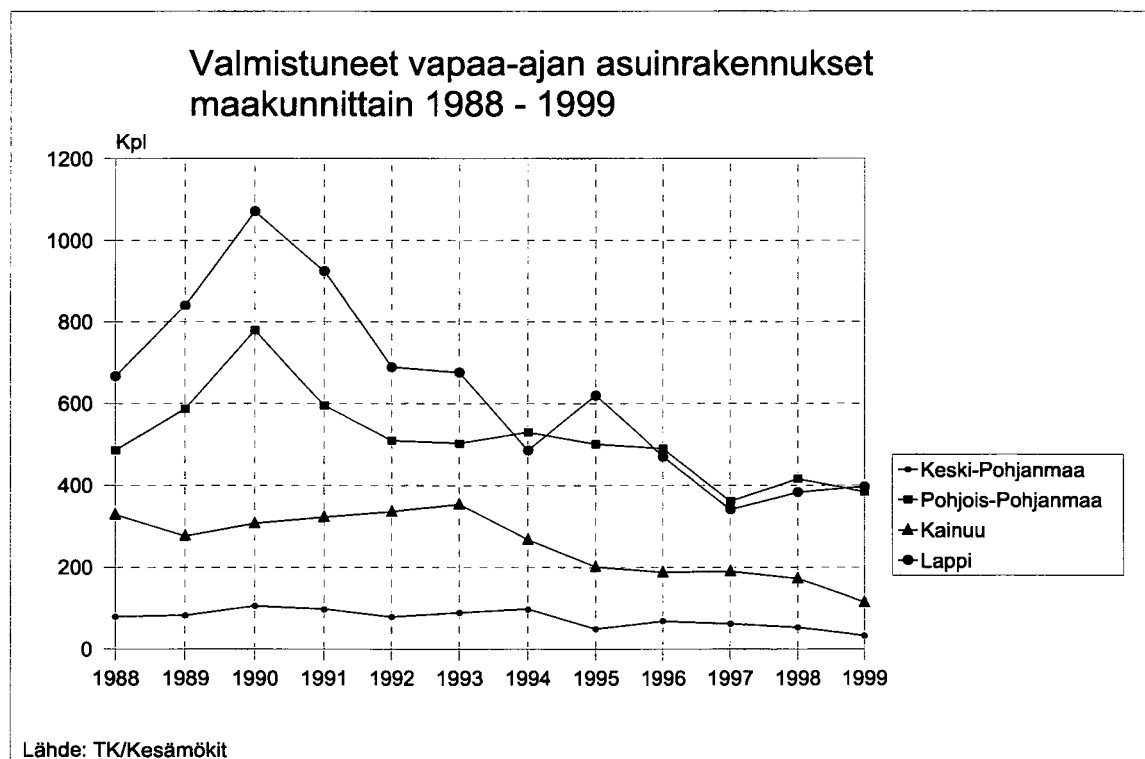

Kuva 99. Omistusasuminen kunnittain 1998.

Vapaa-ajan asuinrakennukset

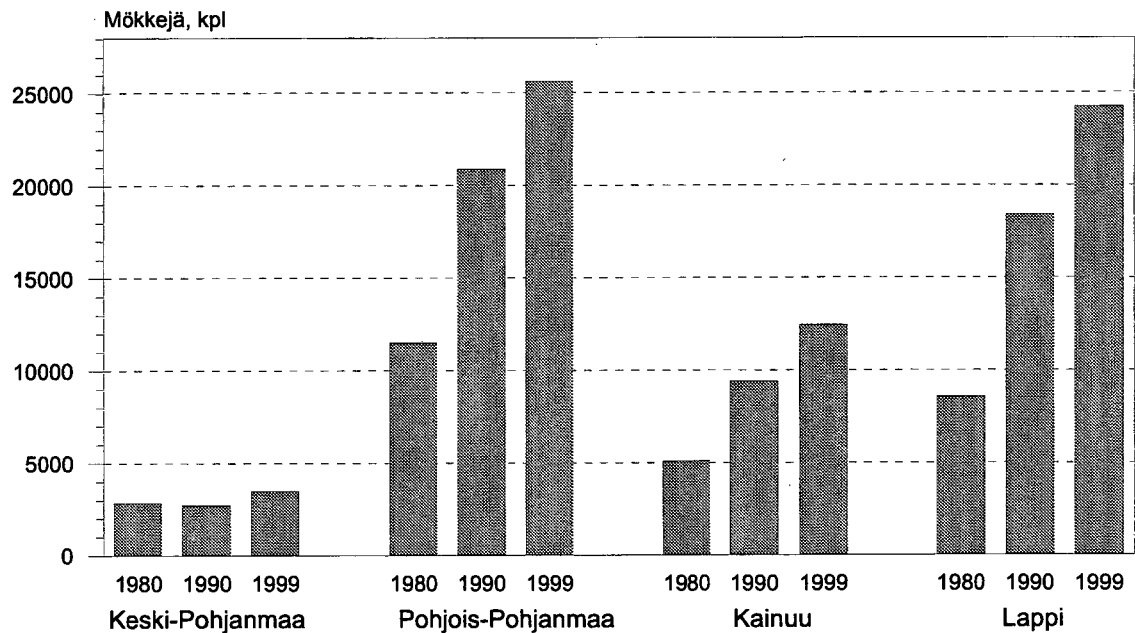
Vuosi 1990 oli vapaa-ajan asuinrakentamisen huippuvuosi Lapissa ja Pohjois-Pohjanmaalla. Sen jälkeen valmistuneiden vapaa-ajan asuinrakennusten määrä on laskenut 1990-luvun loppua kohti. Vuosikymmenen viimeisinä vuosina niitä on valmistunut lähes saman verran näihin kahteen maakuntaan, vuonna 1999 vajaa 400 kappaletta. Kainuuseen ja Keski-Pohjanmaalle vapaa-ajan asuinrakennuksia on valmistunut huomattavasti vähemmän.

Pohjois-Suomen 65 816 kesämökistä lähes kaksi viidennestä sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla. Lapissa mökkejä on lähes yhtä paljon. Pohjois-Suomen kunnista Kuusamo ja Rovaniemen maalaiskunta kuuluvat Suomen mökkirikkkaimpiin kuntiin. Kuusamossa kesämökkejä on kaikista eniten, vuonna 1999 niitä oli 5 274 kappaletta. Asukaslukuun suhteutettuna mökkejä on kuitenkin alueella eniten Hai-luodossa. Rovaniemellä, Kempeleessä ja Oulussa niitä on suhteessa vähiten.

Kuva 100. Valmistuneet vapaa-ajan asuinrakennukset maakunnittain 1988 – 1999.

Kesämökkiä maakunnittain 1980, 1990 ja 1999

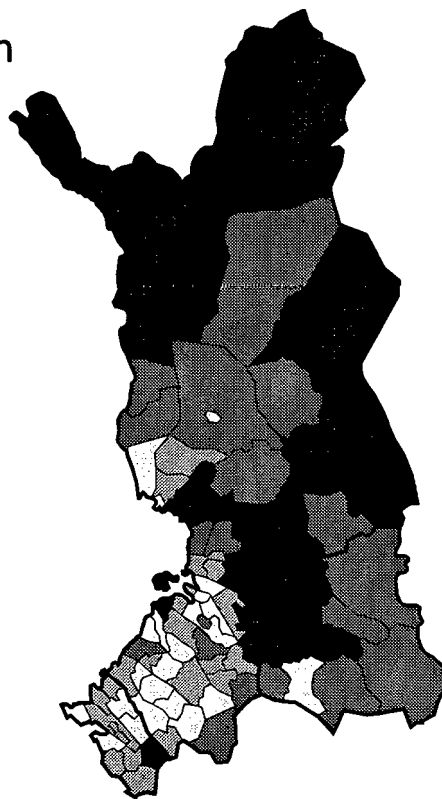
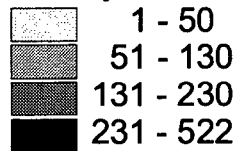
Lähde: TK/Kesämökkiä

Kuva 101. Kesämökkiä maakunnittain 1980, 1990 ja 1999.

Kesämökkiä kunnittain 1999

Maakuntaraja

Mökkejä/1000 as.

Lähde: TK/Kesämökkiä 1999

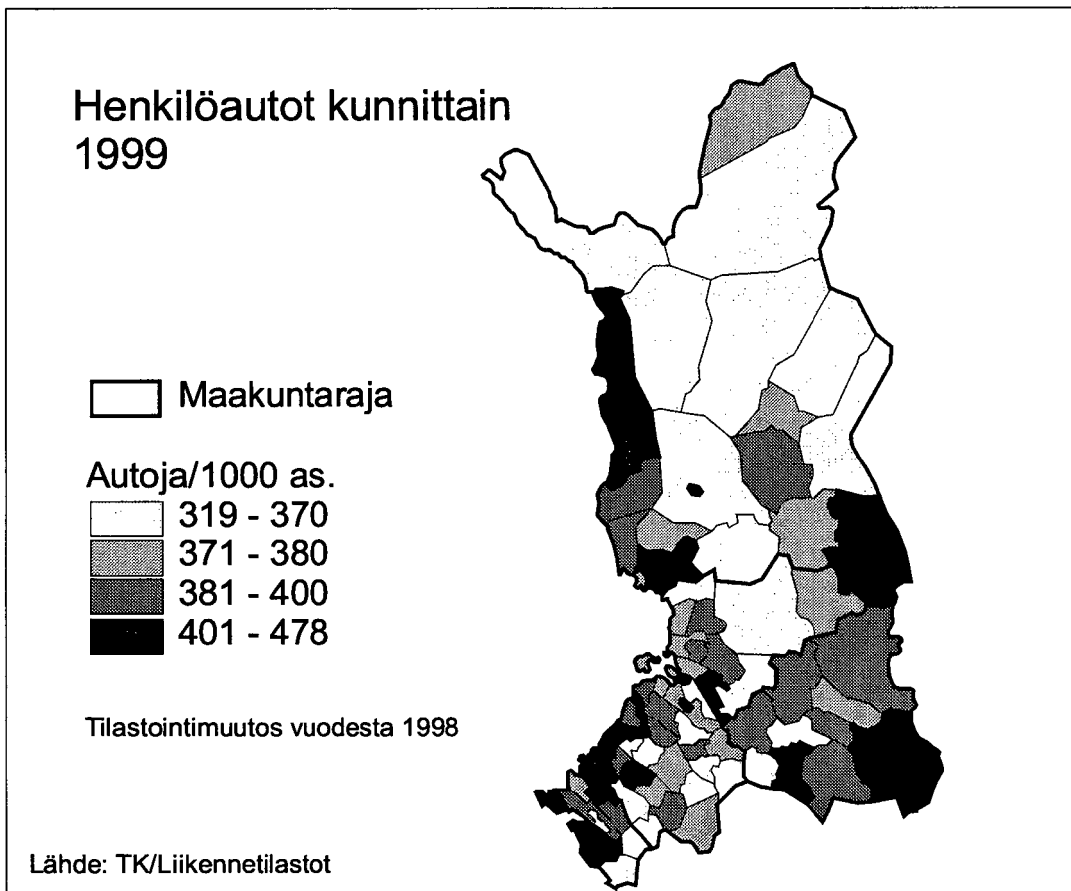
Kuva 102. Kesämökkiä kunnittain 1999.

LIIKENNE JA MATKAILU

Suomessa oli 403 henkilöautoa tuhatta asukasta kohti vuonna 1999. Pohjois-Suomessa joka viidennessä kunnassa autoja oli suhteessa vähintään saman verran. Autoistunein kunta oli Keminmaa, missä autoja oli 478 tuhatta asukasta kohti. Vähiten autoja asukasluukuun nähden oli Savukoskella.

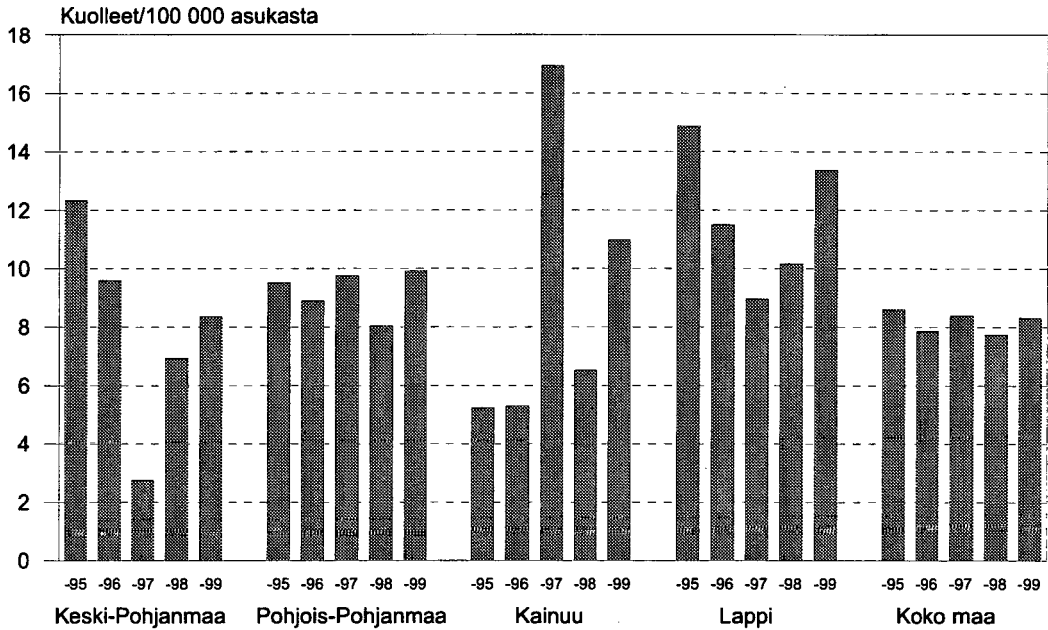
Tieliikenteessä kuolleiden määrä nousi vuodesta 1998 vuoteen 1999 koko maassa neljästä sadasta 431:een. Myös jokaisessa Pohjois-Suomen maakunnassa kuolemantapauksia sattui vuonna 1999 enemmän kuin edellisenä vuonna. Asukasluukuun verrattuna eniten kuolonuhreja vaati Lapin tieliikenne. Suhteellisesti vähiten kuolemantapauksia oli Keski-Pohjanmaalla.

Tornio on Pohjois-Suomessa vilkain rajanylityspaikka. Vuonna 1999 siellä ylitti rajan yli 3.9 miljoonaa henkilöautoa. Toiseksi eniten rajanylityksiä tehtiin Aavasaksan rajanylityspaikalla. Siellä maahan saapuneita ja maasta lähteneitä henkilöautoja kertyi vuodessa noin 945 000. Muilla rajanylityspaikoilla liikenne oli vähäisempää.

Kuva 103. Henkilöautot kunnittain 1999.

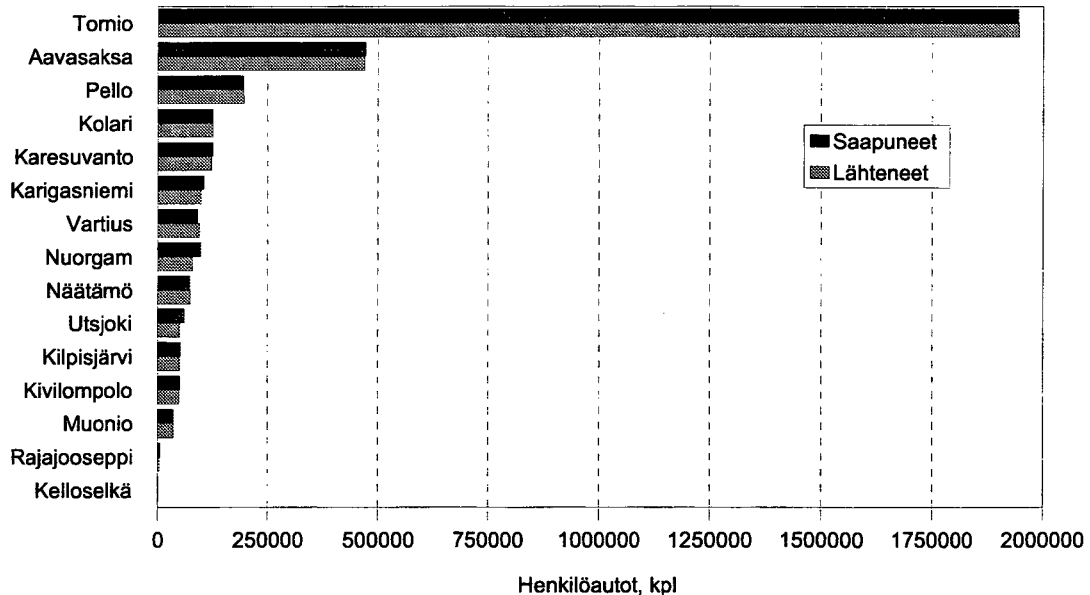
Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995 - 1999

Lähde: TK/Tieliikenneonnettomuudet

Kuva 104. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995 - 1999.

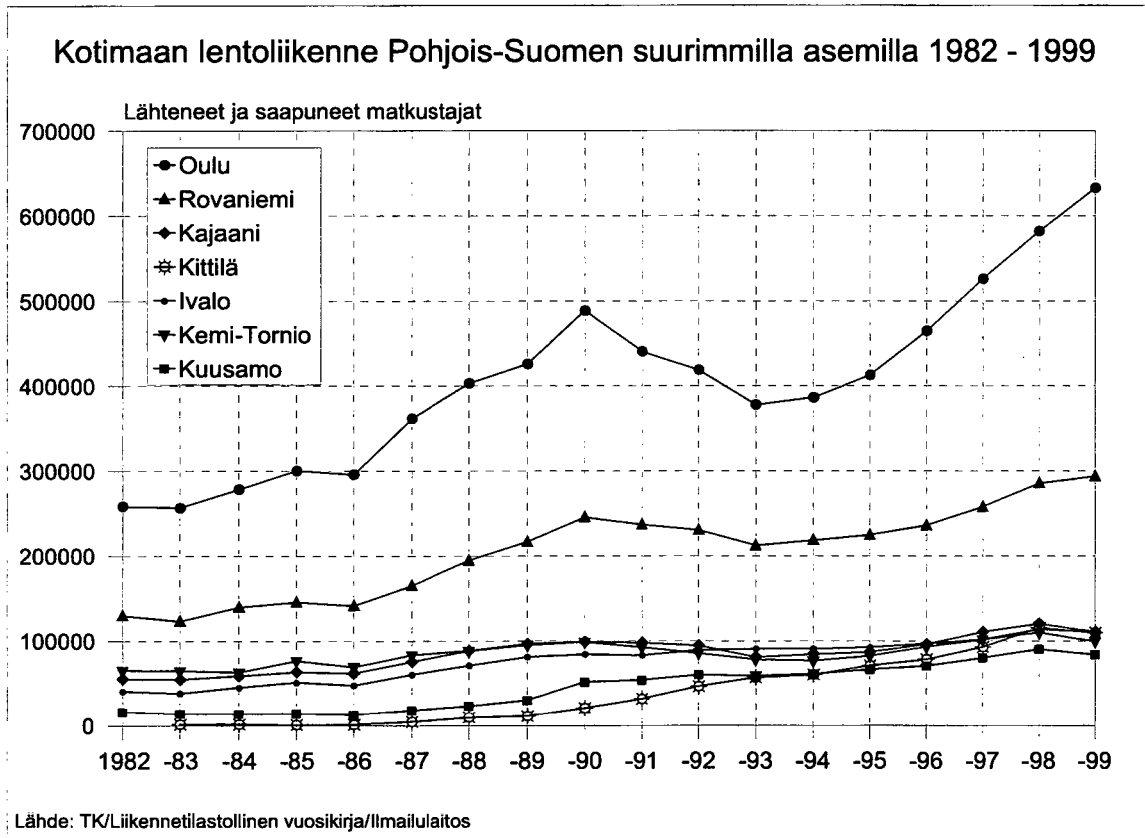
Maahan saapuneet ja maasta lähteneet henkilöautot Pohjois-Suomen maaraja-aseilla 1999

Lähde: TK/Liikennetilastollinen vuosikirja/Tullihallitus

Kuva 105. Maahan saapuneet ja maasta lähteneet henkilöautot Pohjois-Suomen maaraja-aseilla 1999.

Pohjois-Suomen suurin lentoasema on Oulun asema. Sinne saapuneita ja sieltä lähteneitä kotimaan lentoliikenteen matkustajia oli vuonna 1999 yhteensä yli 630 000. Samana vuonna Lapin suurimmalla kentällä Rovaniemellä kävi vähän yli 294 000 kotimaan matkailijaa. Matkustajamäärät ovat kasvaneet kaikilla kentillä vuoden 1993 jälkeen.

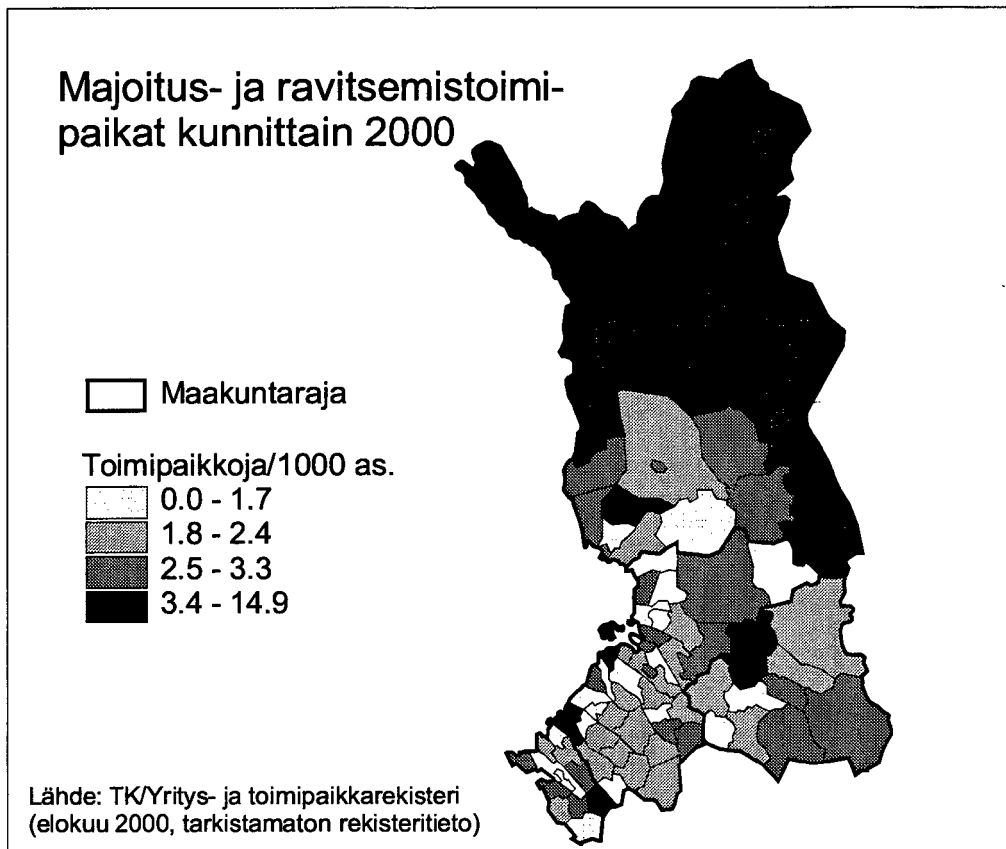
Kuva 106. Kotimaan lentoliikenne Pohjois-Suomen suurimmilla asemilla 1982 - 1999.

Majoitus- ja ravitsemispalvelut

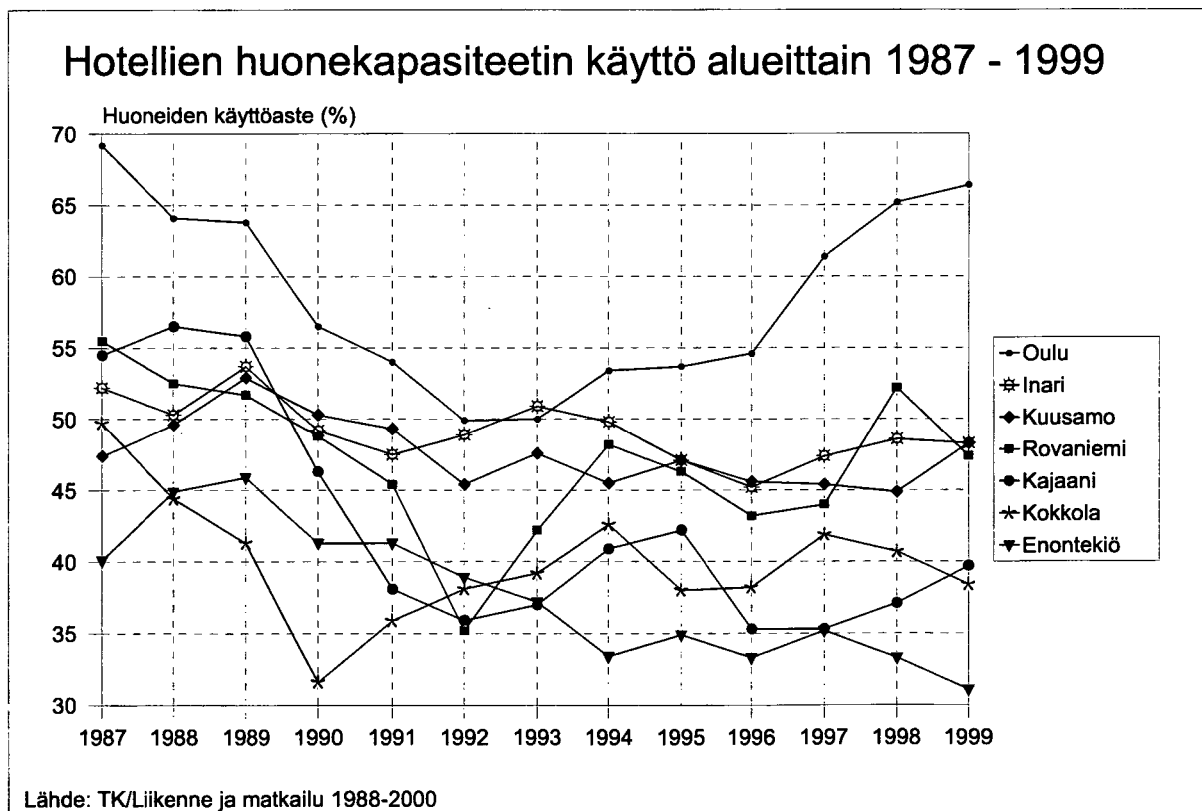
Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan Pohjois-Suomessa oli yhteensä 2 027 majoitus- ja ravitsemistoimipaikkaa elokuussa 2000. Asukaslukuun suhteutettuna niitä oli eniten Utsjoella ja Kolarissa, kuten yleensäkin pohjoisessa Lapissa. Ullavassa ei tämän alan toimipaikkoja ollut yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan lainkaan.

Hotellien huonekapasiteetin käyttöaste oli vuonna 1999 Pohjois-Suomen korkein Oulussa (66.4 %). Vertailussa mukana olevien kuntien osalta lähimmäksi tätä päästiin Inarissa ja Kuusamossa. Monissa kunnissa huoneiden käyttöaste oli tuolloin matalampi kuin 1980-luvun lopulla.

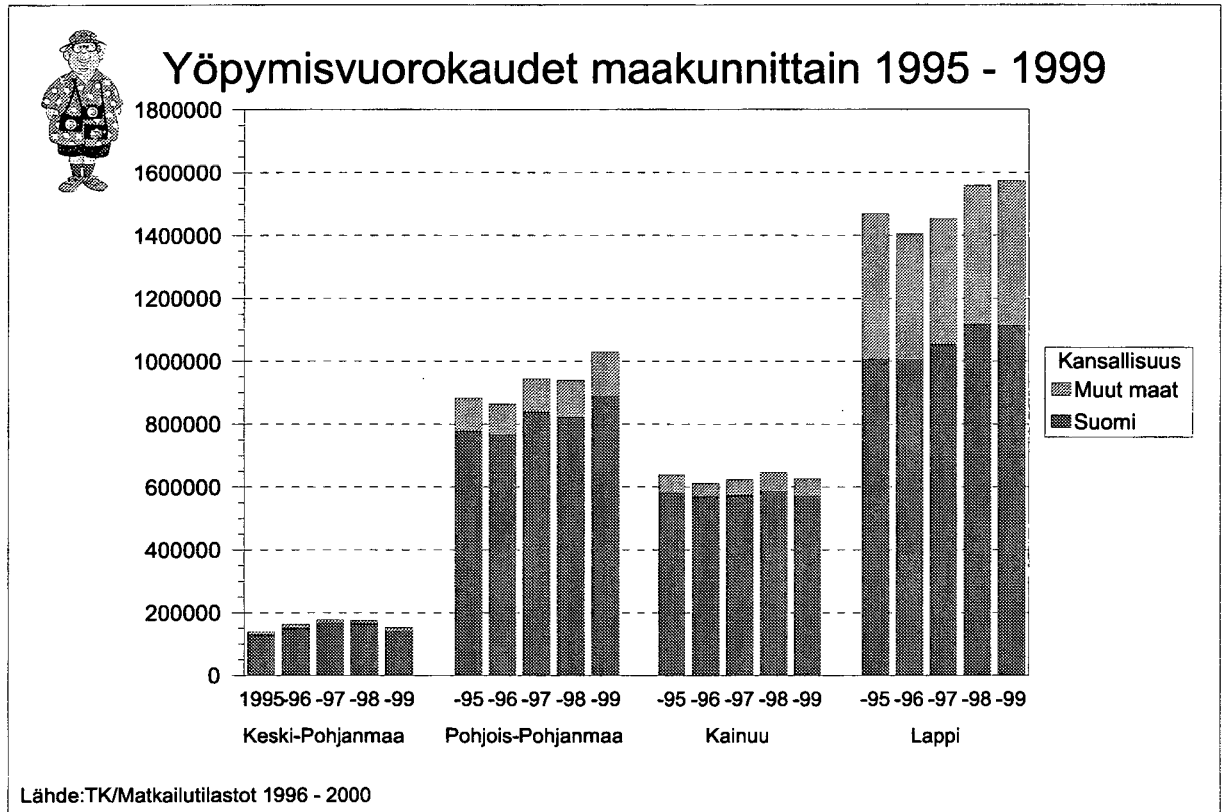
Yöpymisvuorokausia kirjattiin Pohjois-Pohjanmaalla vuonna 1999 enemmän kuin vuotta aiemmin, yli miljoona. Lapissa yöpymisvuorokausia oli kuitenkin alueella selvästi eniten, kuten myös majoituskapasiteettia. Mökkien ja huoneiden lukumäärä oli Lapissa vuonna 2000 7 272, Pohjois-Pohjanmaalla 3 964, Kainuussa 1 878 ja Keski-Pohjanmaalla 766.

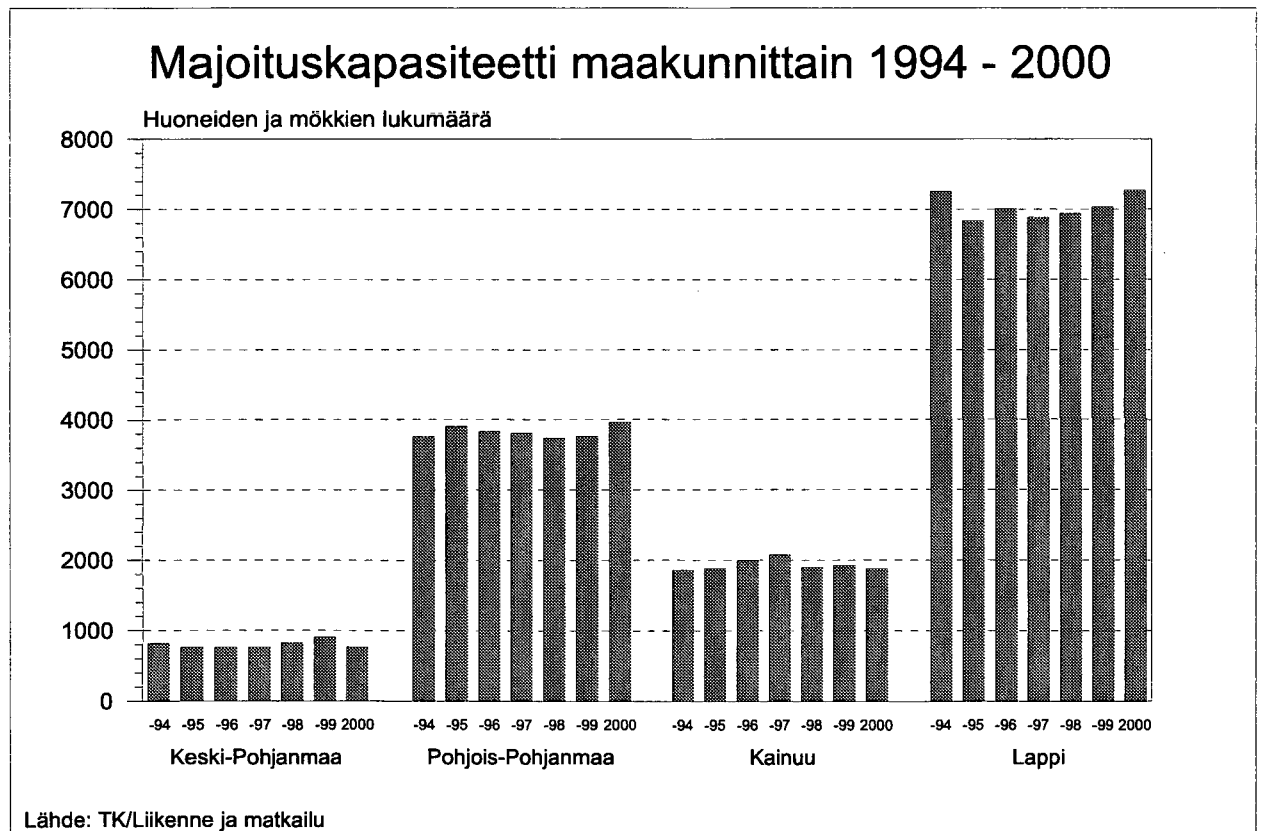
Kuva 107. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat kunnittain 2000.

Kuva 108. Hotellien huonekapasiteetin käyttö alueittain 1987 – 1999.

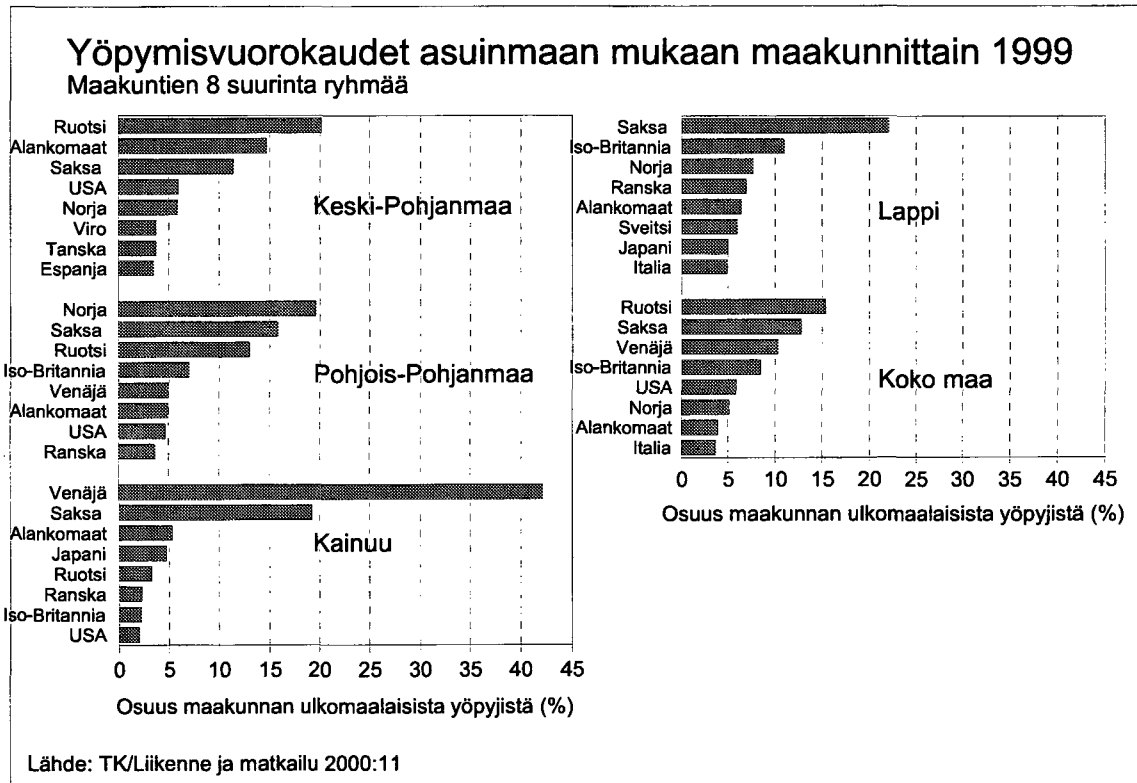
Kuva 109. Yöpymisvuorokaudet maakunnittain 1995 – 1999.

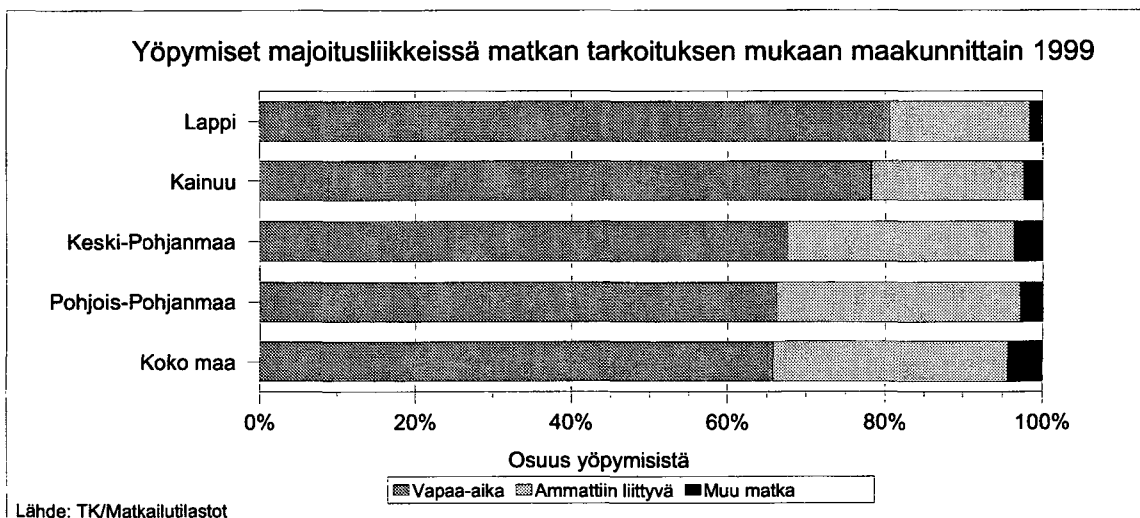
Kuva 110. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1994 – 2000.

Ulkomaalaisten osuus yöpyjistä on Lapissa verraten suuri, Keski-Pohjanmaalla sen sijaan hyvin pieni. Enemmistö Lapissa yöpyvistä ulkomaan kansalaisista tulee Saksasta. Sen sijaan huomattavan suuri osa Kainuussa matkailevista ulkomaalaisista on venäläisiä. Pohjois-Pohjanmaalla suurimman ulkomaalaisryhmän muodostivat vuonna 1999 norjalaiset, Keski-Pohjanmaalla (kuten myös koko maassa) ruotsalaiset.

Lappiin suuntautuvista matkoista yli 80 % oli vapaa-aikaan liittyviä. Kainuussa vapaa-ajan matkojen osuus tehdyistä matkoista oli lähes yhtä suuri. Ammattiin liittyvien matkojen osuus oli suurin Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Kuva 111. Yöpymisvuorokaudet asuinmaan mukaan maakunnittain 1999.

Kuva 112. Yöpymiset majoitusliikkeissä matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 1999.

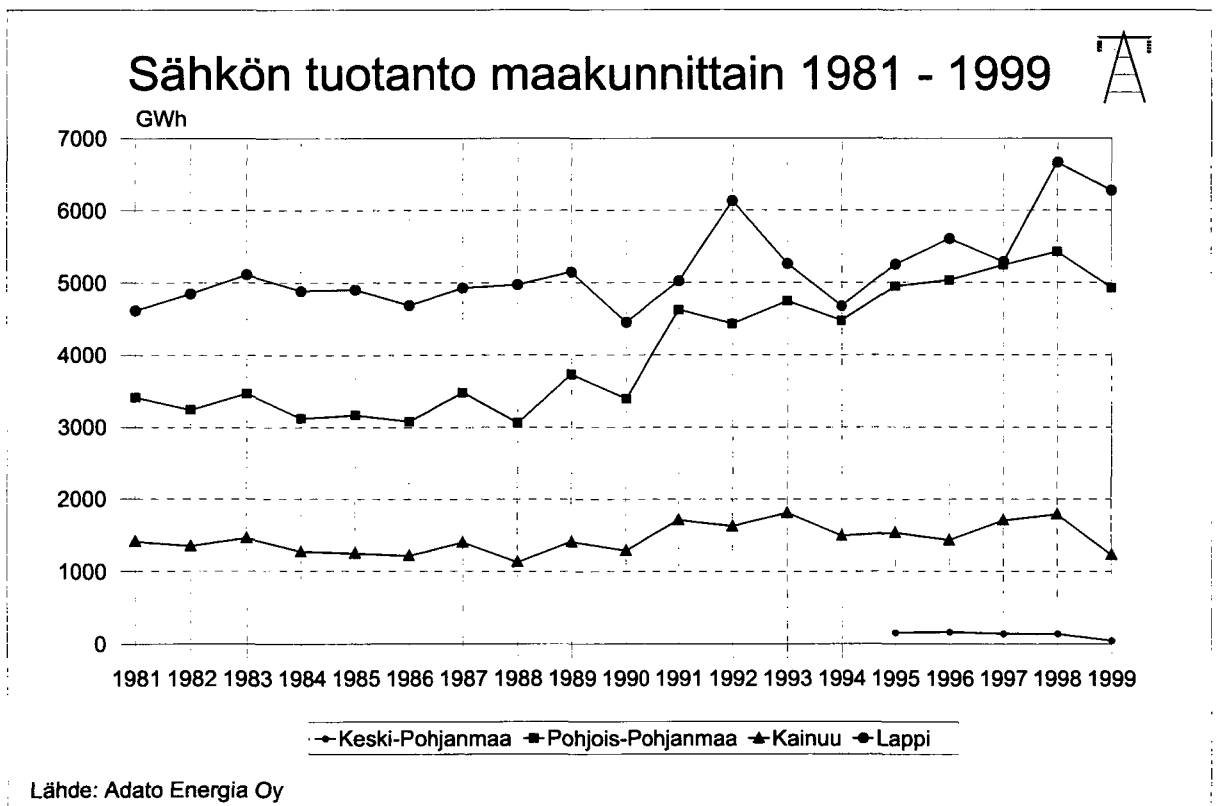
ENERGIATALOUS

Sähkön tuotantomäärät ovat vuoroin kasvaneet ja vuoroin vähentyneet Lapissa ja Pohjois-Pohjanmaalla vuodesta 1990 alkaen. Vuonna 1999 sähköä tuotettiin näissä maakunnissa kuitenkin huomattavasti enemmän kuin 1980-luvulla, joskin vuodesta 1998 vuoteen 1999 tuotantomäärä pieneni. Sähkön kulutus on jatkuvasti kasvanut 1980-luvun alusta 1990-luvun loppuun saakka.

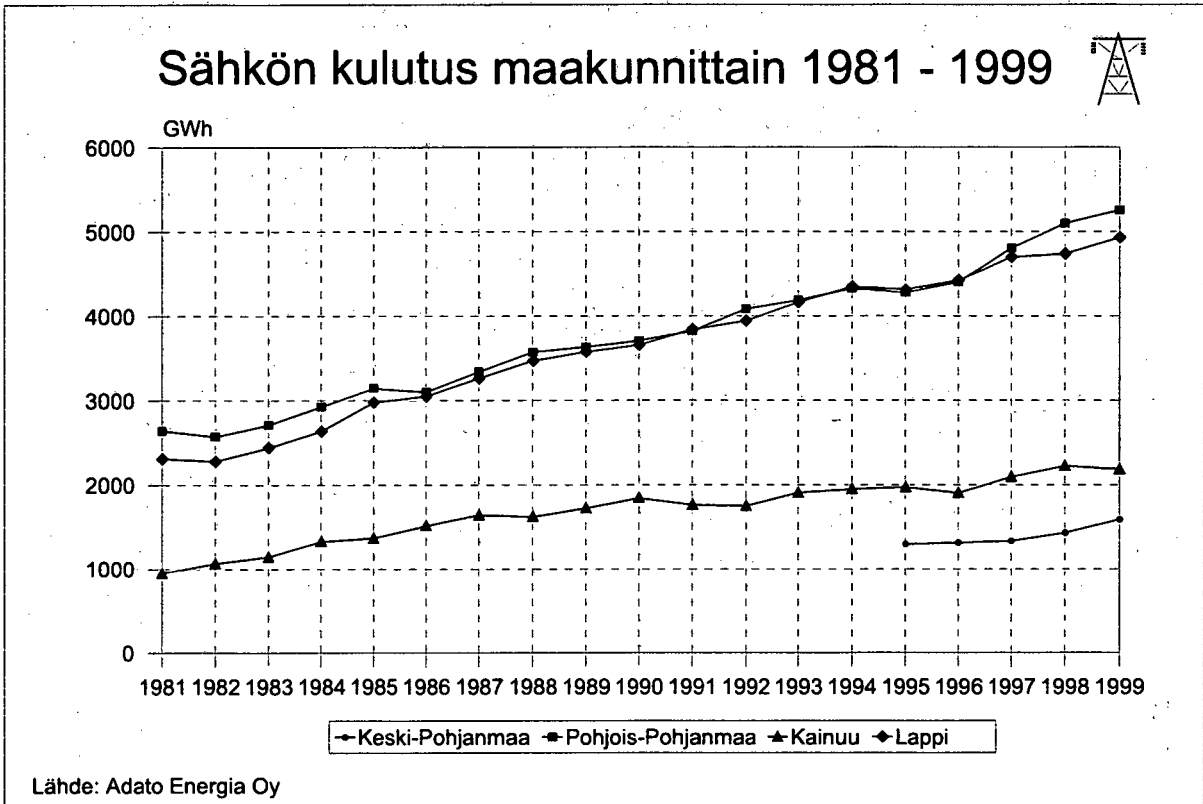
Jalostus oli suurin sähkön käyttäjäryhmä Pohjois-Suomessa vuonna 1999. Kainuussa jalostuksen osuus sähkönkulutuksesta oli suurin, mutta myös Keski-Pohjanmaalla ja Lapissa se oli suurempi kuin maassa keskimäärin. Pohjois-Pohjanmaalla lähes neljännes sähköstä kului yksityisessä käytössä, ja palveluissakin yli 9 %. Maatalouden käyttämän sähkön osuus koko kulutuksesta oli Pohjois-Suomessa suurin Keski-Pohjanmaalla. Yksityisen sähkön käytön määrä kunnissa vaihteli 2.4 MWh:sta lähes 11 MWh:iin. Lapin kunnissa yksityinen sähkönkulutus oli suurinta. Pelkosenniellä sähköä käytettiin lähes 11 MWh asukasta kohti. Suhteessa vähäisintä sähkön käyttö oli Sievissä, Toholammilla ja Reisjärvellä.

Neljän Pohjois-Suomen maakunnan yhteenlaskettu osuus koko maan sähkön tuotannosta ja -kulutuksesta oli vuonna 1999 vajaa 19 %. Vuodesta 1998 vuoteen 1999 osuus tuotannosta on pienentynyt, mutta osuus kulutuksesta kasvanut. Koko maan vesivoimalla tuotetusta energiasta Lapin osuus oli lähes 39 %, mikä on enemmän kuin edellisellä vuonna. Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa sen sijaan tuotetun vesivoiman määrä on suhteessa pienentynyt.

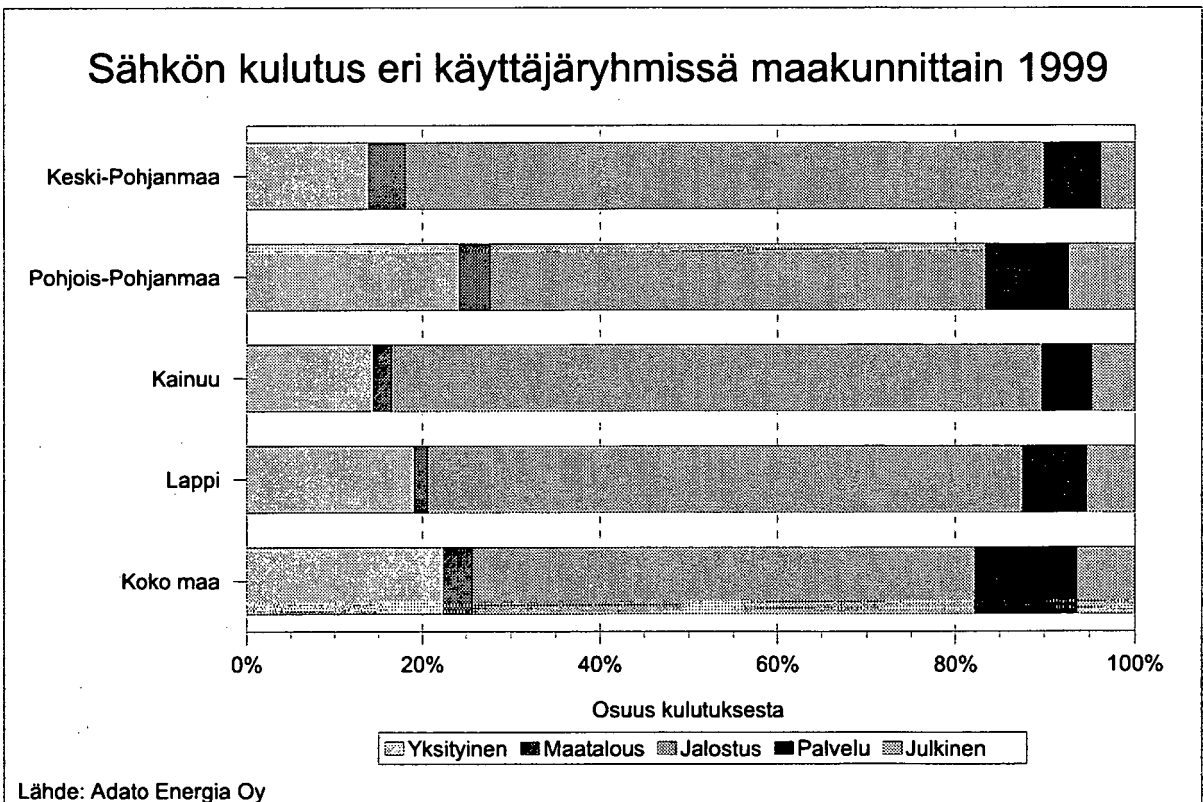
Sähköomavaraisuus on laskenut vuodesta 1981 niin Pohjois-Suomen maakunnissa kuin koko maassakin. Ainoastaan Lappi oli vuonna 1999 sähköomavarainen kun Pohjois-Pohjanmaan sähköomavaraisuus laski 94 %:iin. Kainuun sähköomavaraisuusaste oli 56 % ja Keski-Pohjanmaan ainoastaan 3.1 %.

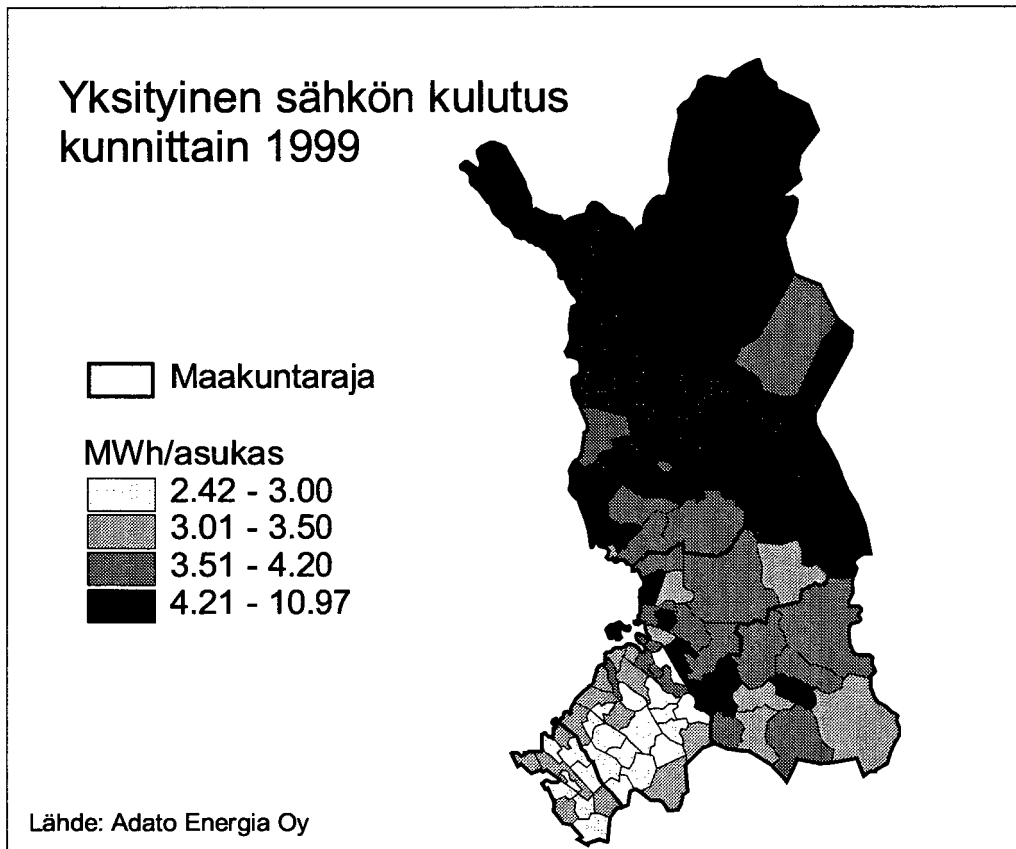
Kuva 113. Sähkön tuotanto maakunnittain 1981 – 1999.

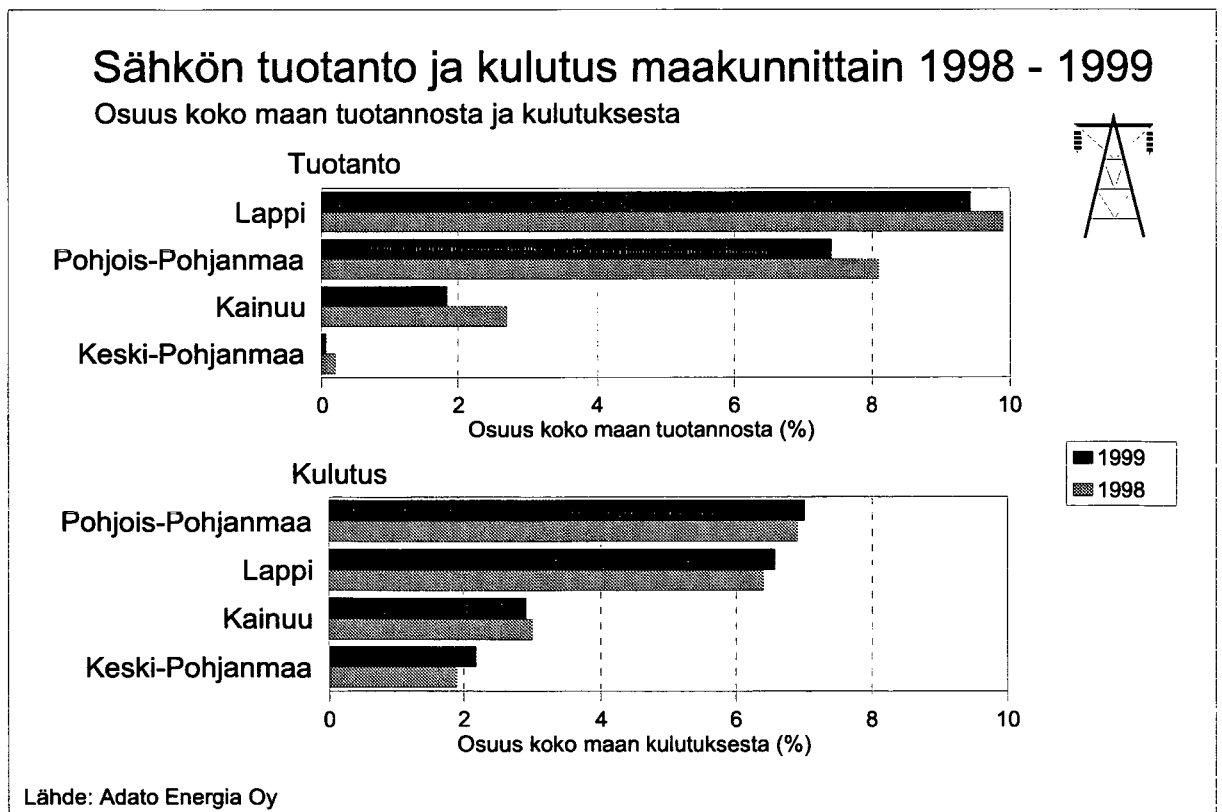
Kuva 114. Sähkön kulutus maakunnittain 1981 – 1999.

Kuva 115. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 1999.

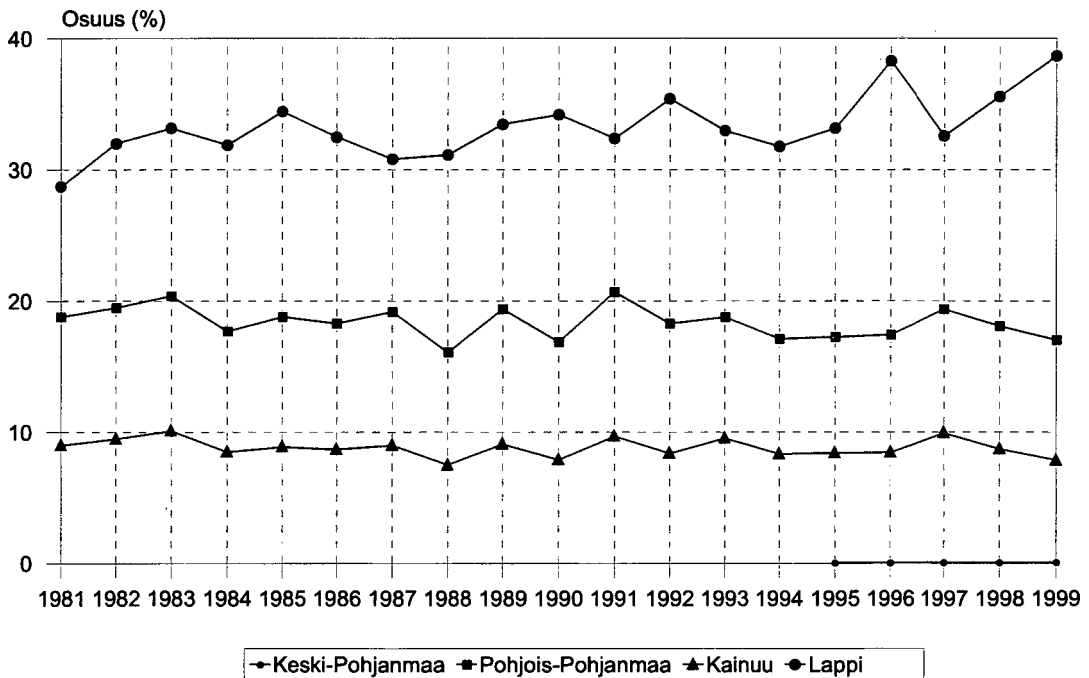
Kuva 116. Yksityinen sähkön kulutus kunnittain 1999.

Kuva 117. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 1998 - 1999.

Vesivoimalla tuotettu energia maakunnittain 1981 - 1999

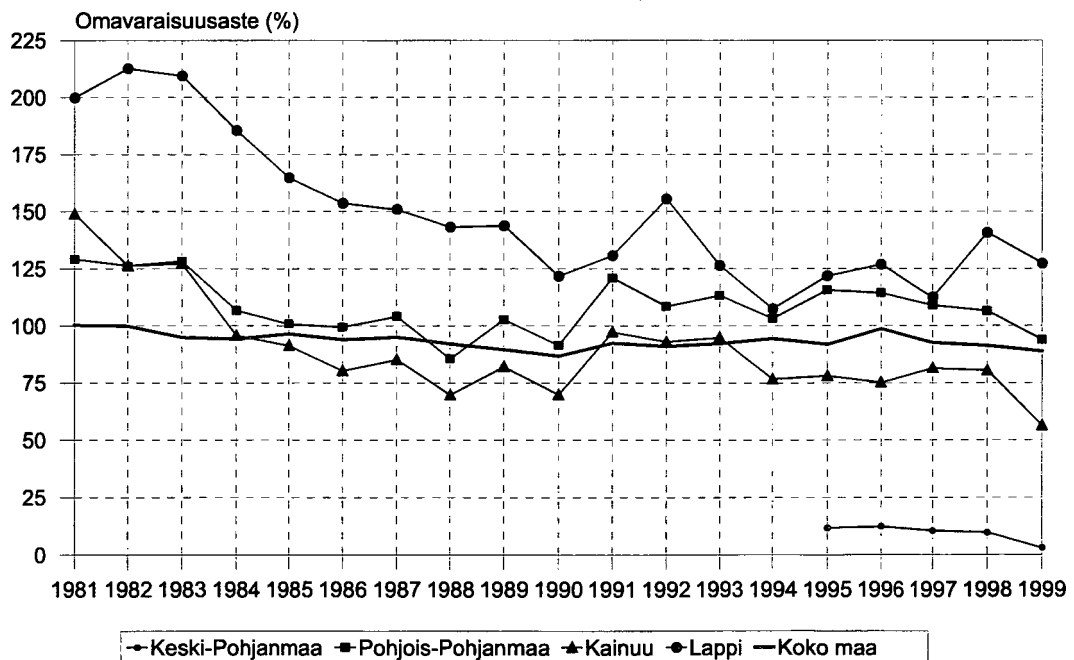
Osuus koko maan vesienegian tuotannosta

Lähde: Adato Energia Oy

Kuva 118. Vesivoimalla tuotettu energia maakunnittain 1981 – 1999.

Sähköomavaraisuus maakunnittain 1981 - 1999

Lähde: Adato Energia Oy

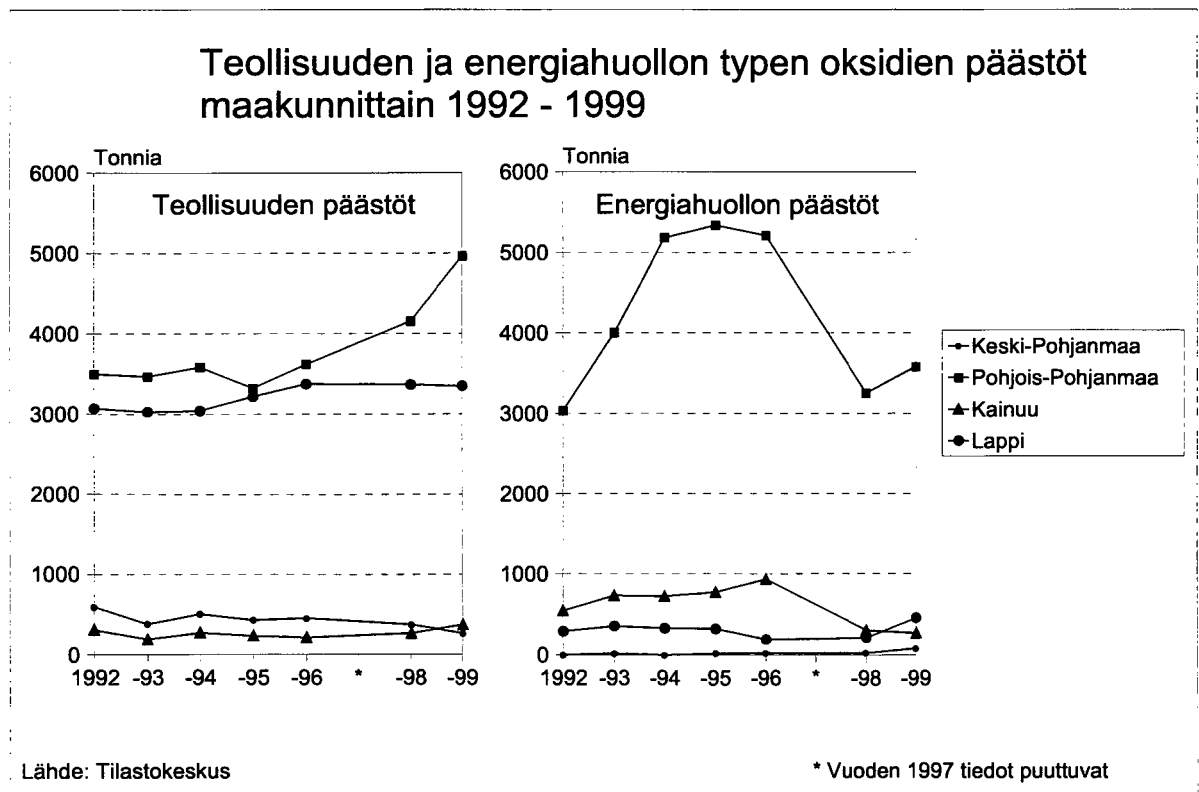
Kuva 119. Sähköomavaraisuus maakunnittain 1981 – 1999.

YMPÄRISTÖN TILA

Teollisuuden typen oksidien päästöt ovat Pohjois-Suomessa suurimmat Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa, ja ne ovat kasvaneet etenkin Pohjois-Pohjanmaalla 1990-luvun puolivälistä alkaen. Energiahuollon typpioksidipäästöt ovat samoin Pohjois-Pohjanmaalla alueen suurimmat. Rikkidioksidipäästöt ovat vähentyneet vuodesta 1992 Pohjois- ja Keski-Pohjanmaalla sekä Lapissa teollisuuden piirissä. Myös energiahuollossa päästöt ovat hieman vähentyneet muualla paitsi Keski-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaalla hiukkaspäästöjen määrä on vähentynyt vastaavana aikana energiahuollossa, mutta teollisuuden hiukkaspäästöt ovat maakunnassa jälleen kasvaneet vuosien 1998 ja 1999 välillä edeltäneiden vuosien huomattavan vähentymisen jälkeen, kuten myös Lapissa.

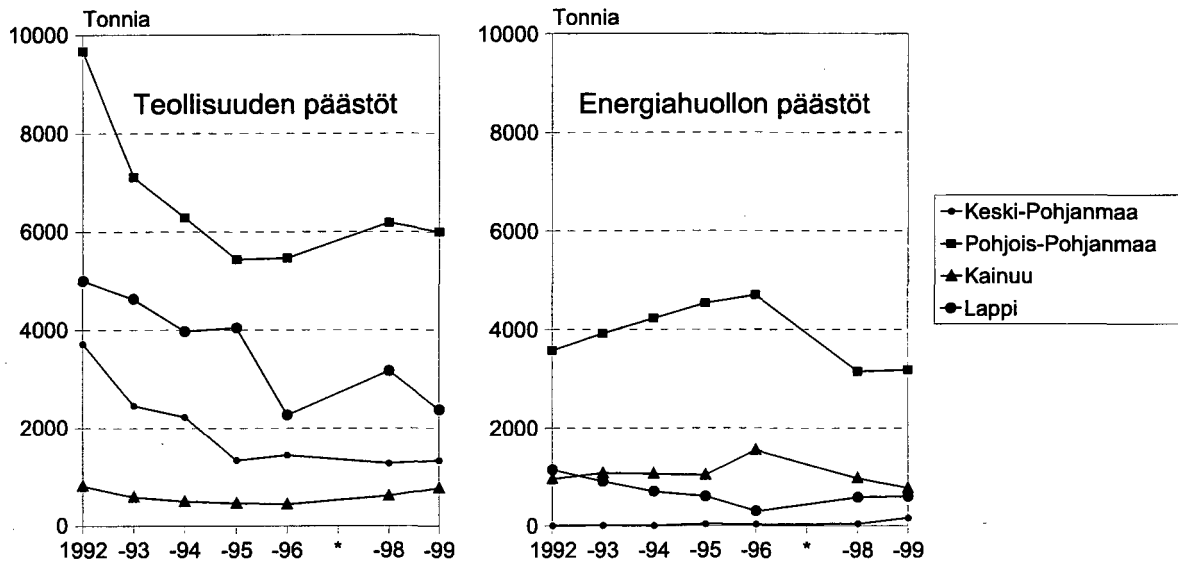
Maakunta- ja kuntakohtaiset tiedot päästöistä huomioidaan vain ilmoitusvelvollisten laitosten osalta. Pohjois-Suomessa tällaisia laitoksia oli vuonna 1999 38 kunnassa. Katsauksessa ilmoitusvelvollisten laitosten päästötiedot on suhteutettu niiden sijaintikunnan pinta-alaan. Näin laskettuna suurimmat rikki- ja typpioksidipäästöt olivat Kemissä, Raahessa ja Oulussa, joissa sijaitsee suuria teollisuuslaitoksia. Hiukkaspäästöt olivat samoin suurimmat näissä kolmessa kunnassa.

Kansallispuistojen määrä nousi Pohjois-Suomessa vuonna 2000 kahteentoista kun 294 neliökilometriä laaja Syötteen kansallispuisto perustettiin Posion, Pudasjärven ja Taivalkosken kuntien alueille. Kansallispuistosta suurimmat ovat pohjoisessa sijaitsevat UKK:n, Lemmenjoen ja Pallas-Ounastunturin kansallispuistot. Luonnonpuistoja on myös 12, ja niistä suurin on Utsjoella sijaitseva Kevo.

Kuva 120. Teollisuuden ja energiahuollon typen oksidien päästöt maakunnittain 1992 - 1998.

Teollisuuden ja energiahuollon rikkidioksidipäästöt maakunnittain 1992 - 1999

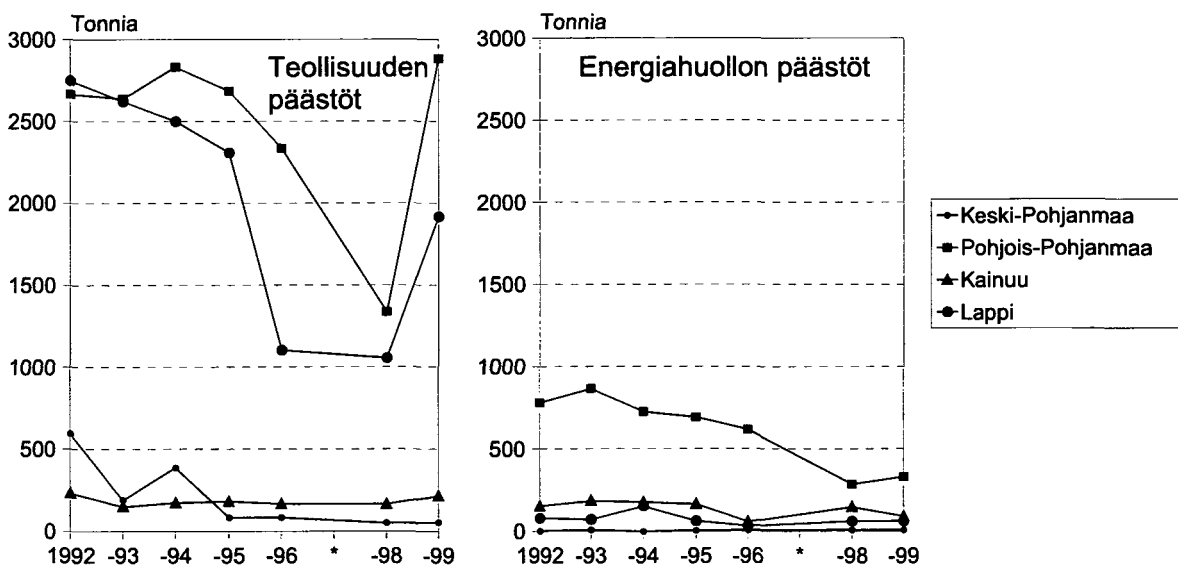

Lähde: Tilastokeskus

* Vuoden 1997 tiedot puuttuvat

Kuva 121. Teollisuuden ja energiahuollon rikkidioksidipäästöt maakunnittain 1992 - 1999.

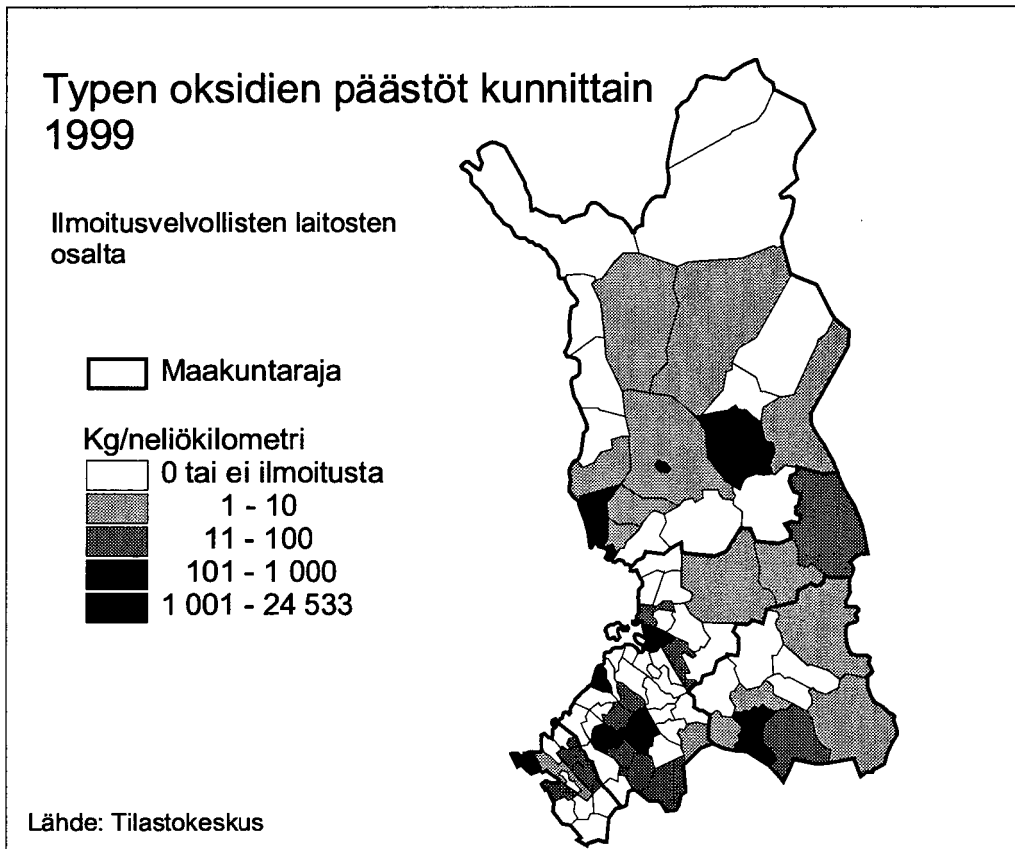
Teollisuuden ja energiahuollon hiukkaspäästöt maakunnittain 1992 - 1999

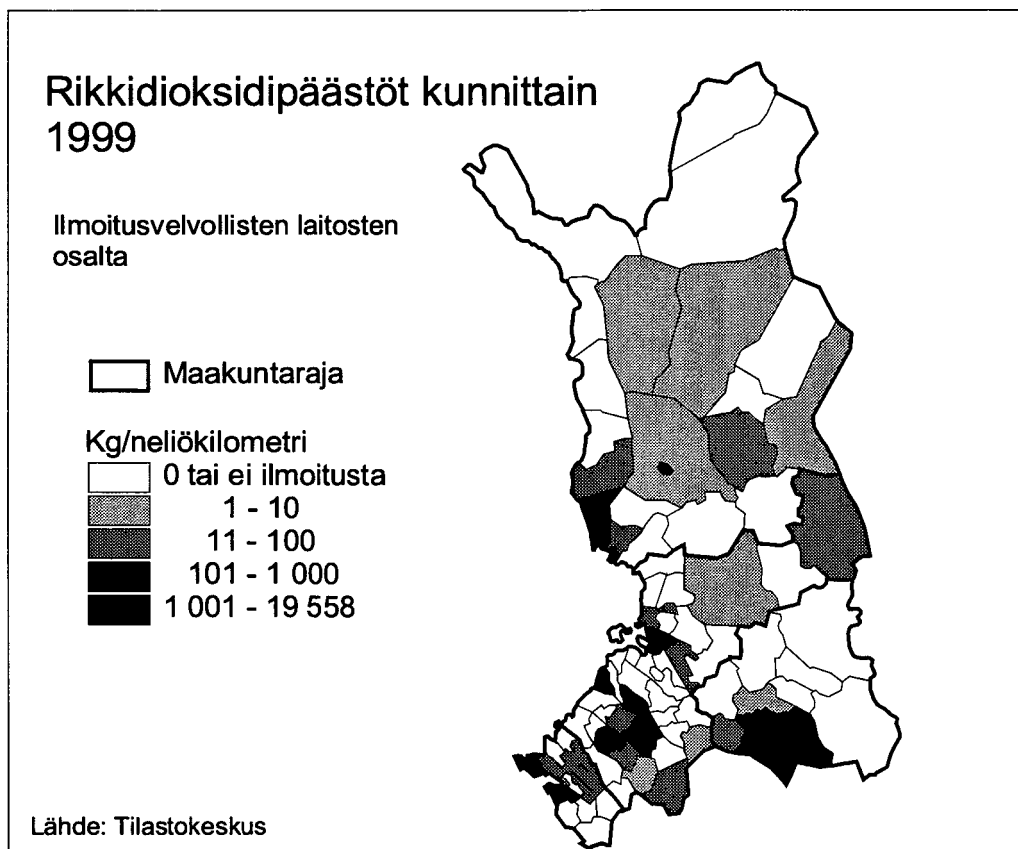
Lähde: Tilastokeskus

* Vuoden 1997 tiedot puuttuvat

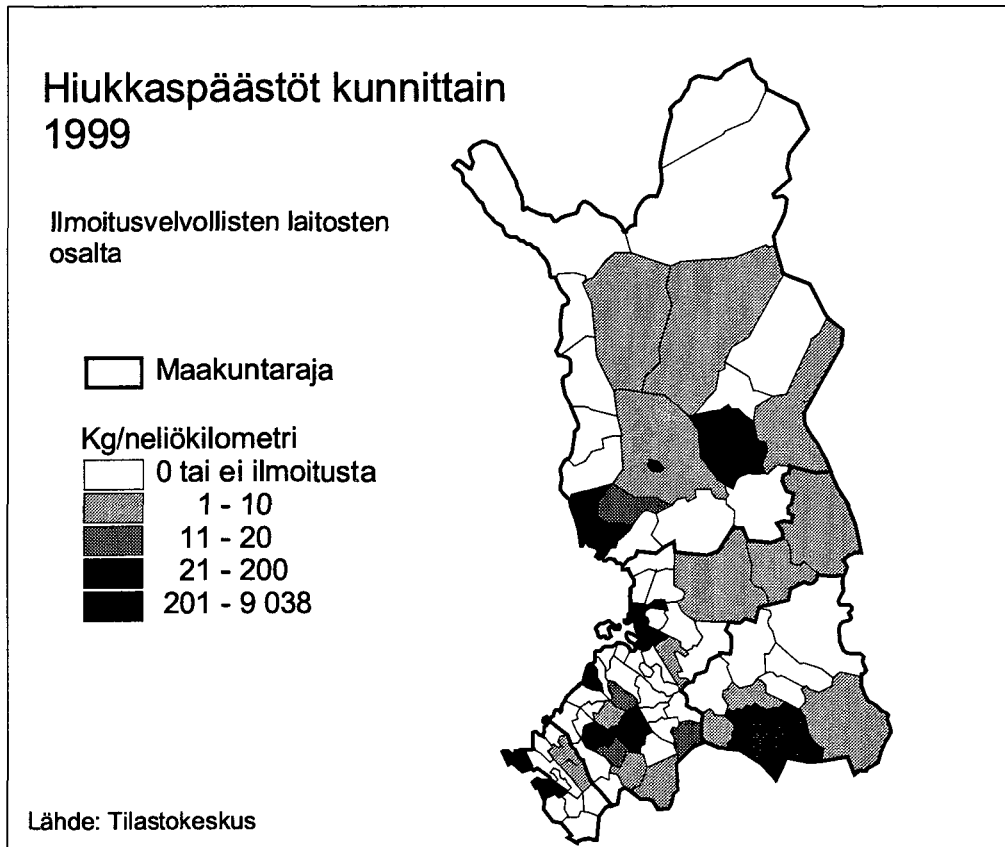
Kuva 122. Teollisuuden ja energiahuollon hiukkaspäästöt maakunnittain 1992 - 1999.

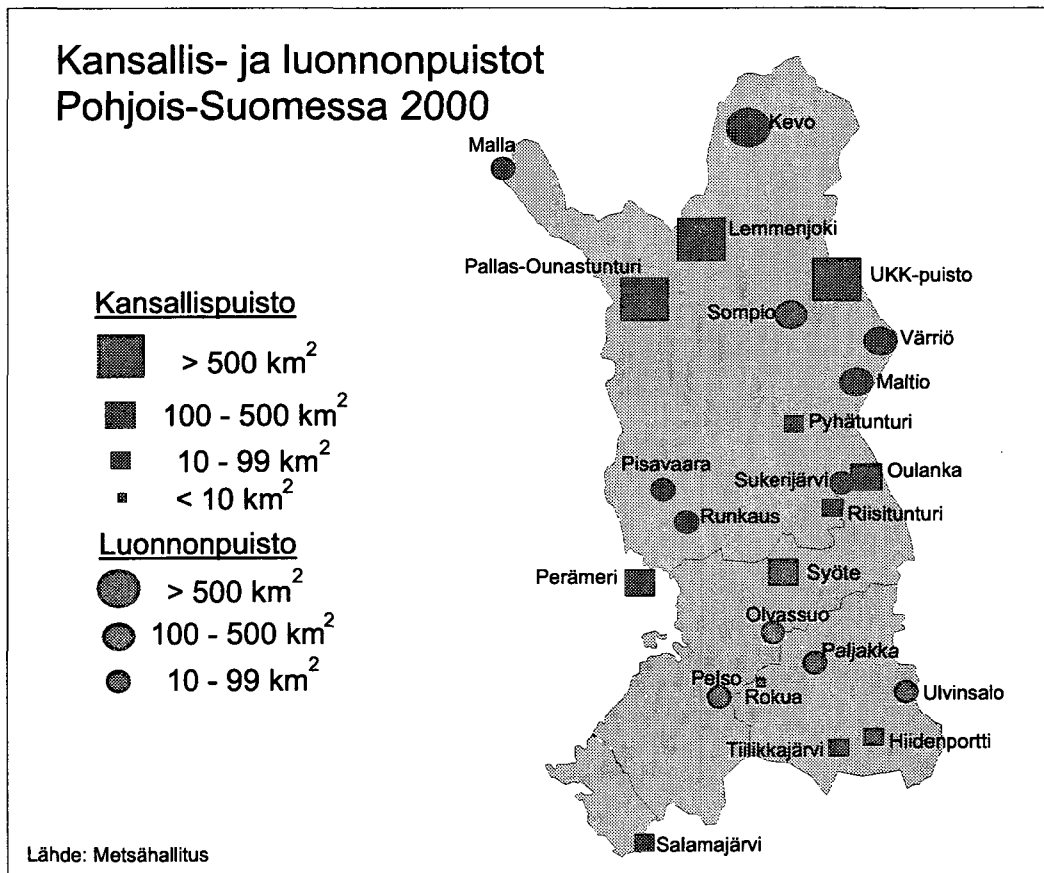
Kuva 123. Typen oksidien päästöt (No_x) kunnittain 1999.

Kuva 124. Rikkidioksidipäästöt (SO_2) kunnittain 1999.

Kuva 125. Hiukkaspäästöt kunnittain 1999.

Kuva 126. Kansallis- ja luonnonpuistot 2000.

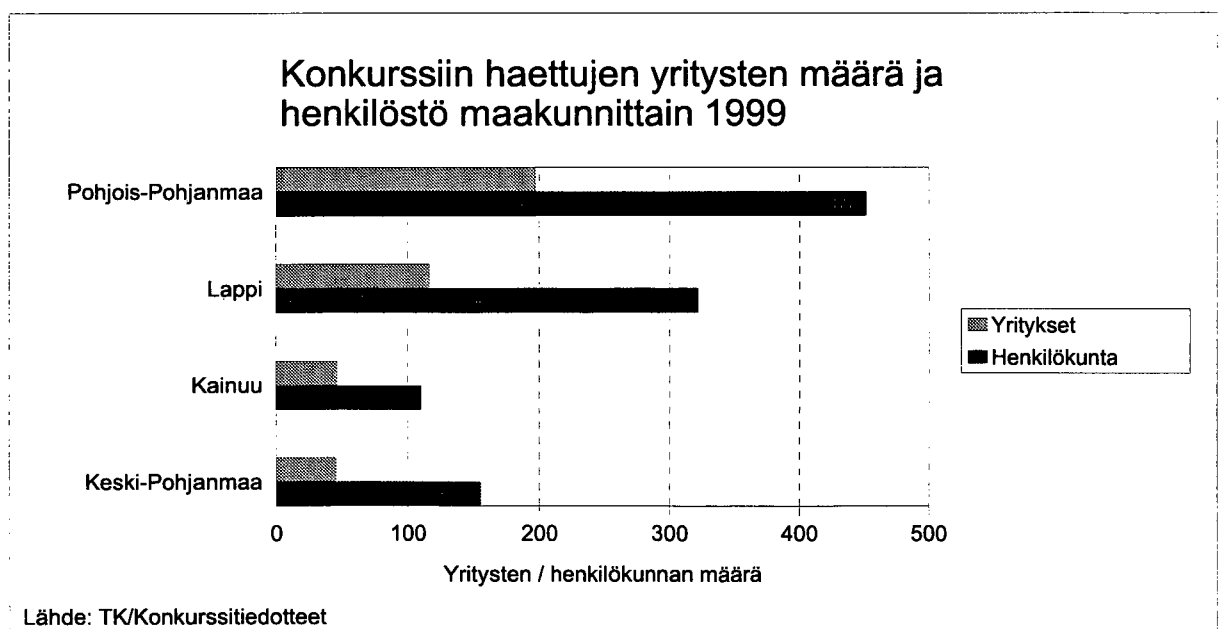
OIKEUSTILASTOT

Pohjois-Pohjanmaalla haettiin konkurssiin lähes 200 yritystä vuonna 1999. Henkilökuntaa näillä yrityksillä oli yhteensä 452 henkilöä. Lapissa konkurssiin päätyi 117 yritystä, Kainuussa 46 ja Keski-Pohjanmaalla 45. Lapissa konkurssiin haettujen yritysten henkilöstön määrä oli Pohjois-Suomessa toiseksi suurin, 322. Heistä yli kolmasosan työpaikka oli sijainnut Rovaniemellä. Kaikissa maakuntakeskuksissa konkurssin tehneiden yritysten yhteenlaskettu henkilöstömäärä on laskenut vuodesta 1992 vuosikymmenen loppuun verrattuna.

Rikostilastoilla kuvataan niiden rikosten määriä, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. *Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset* sisältävät mm. omaisuusrikokset, henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, siiveellisyysrikokset, rikokset julkista viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan sekä liikennejuopumukset. *Muihin rikoksiin* kuuluvat mm. alkoholilakirikokset ja liikenerikokset. Yhdessä nämä ryhmät muodostavat *poliisin tietoon tulleen rikollisuuden*.

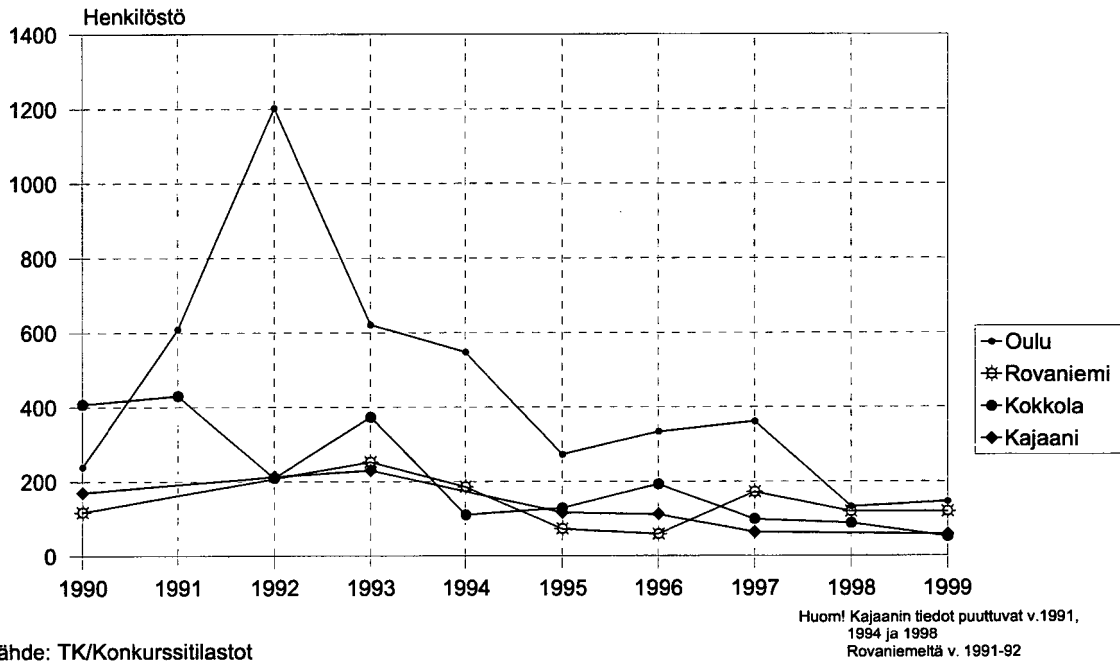
Koko maassa poliisin tietoon tuli vuonna 1999 kaikkiaan yli 740 000 rikosta. Näistä rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia oli vajaa 510 000. Pohjois-Suomessa poliisin tietoon tulleita rikoksia on vuosina 1994 – 1999 ollut asukaslukuun nähden yleensä vähemmän kuin maassa keskimäärin. Lapissa ja Keski-Pohjanmaalla rikosten määrä on vähentynyt vuoden 1994 jälkeen. Pohjois-Pohjanmaalla rikosten suhteellinen määrä oli yhtä suuri vuonna 1994 ja 1999, mutta Kainuussa rikosten suhteellinen määrä on kasvanut hieman.

Sekä poliisin tietoon tulleita rikoksia että rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia oli suhteellisesti vähiten Hailuodossa. Temmeksellä poliisin tietoon tuli suhteessa eniten rikoksia. Rovaniemellä ja Oulussa tehtiin eniten rikoslakirikoksia tuhatta asukasta kohti.

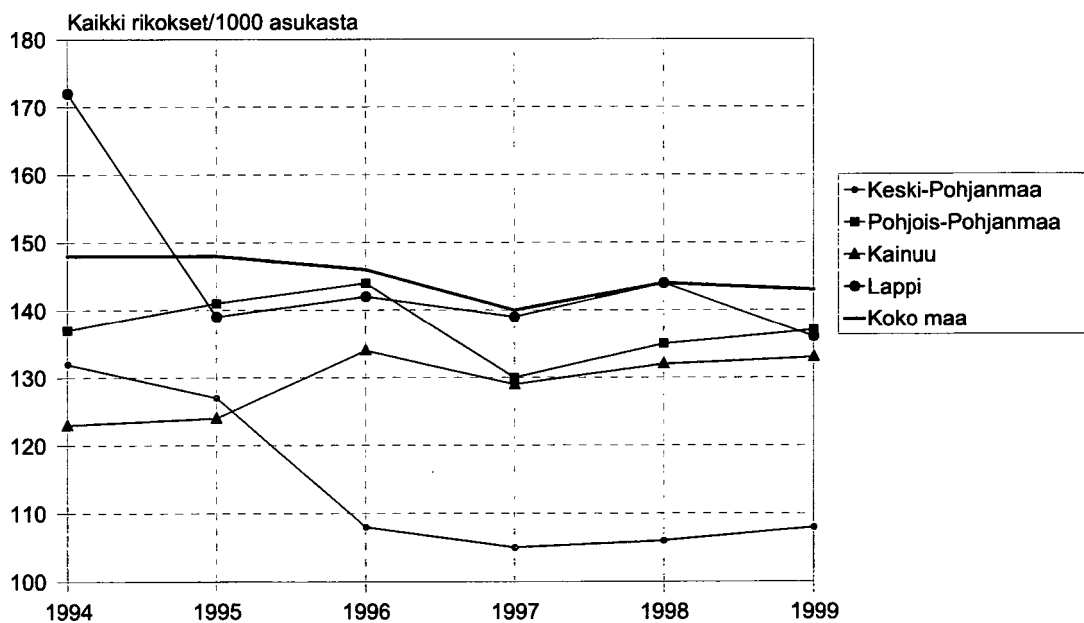
Kuva 127. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilöstö maakunnittain 1999.

Konkurssiin haettujen yritysten henkilökunnan määrä alueittain 1990 - 1999

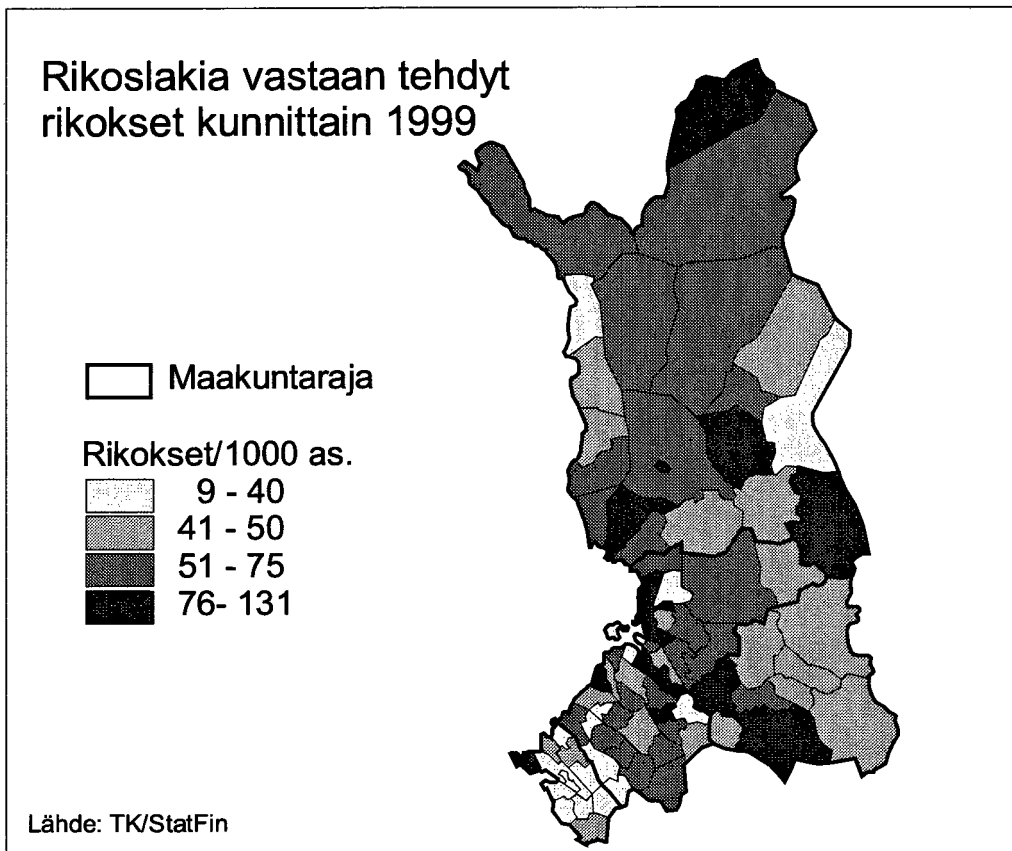

Kuva 128. Konkurssiin haettujen yritysten henkilökunnan määrä alueittain 1990 – 1999.

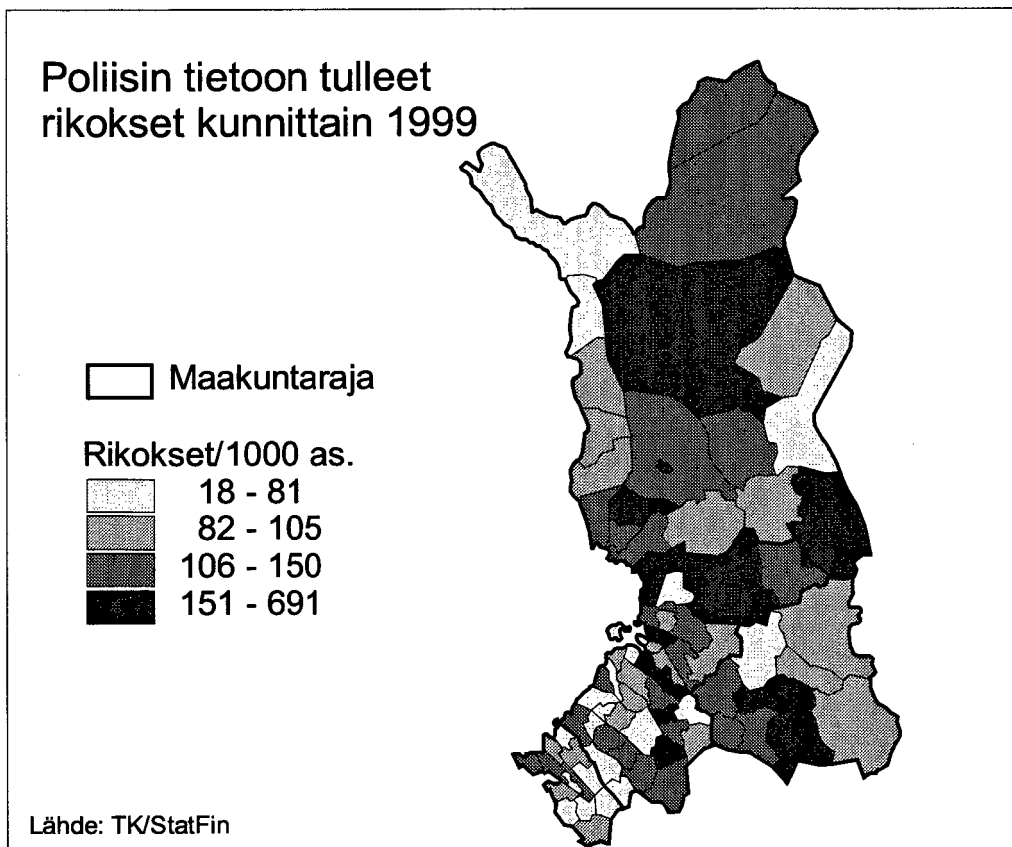
Poliisin tietoon tulleet rikokset maakunnittain 1994 - 1999

Kuva 129. Poliisin tietoon tulleet rikokset maakunnittain 1994 – 1999.

Kuva 130. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset kunnittain 1999.

Kuva 131. Poliisin tietoon tulleet rikokset kunnittain 1999.

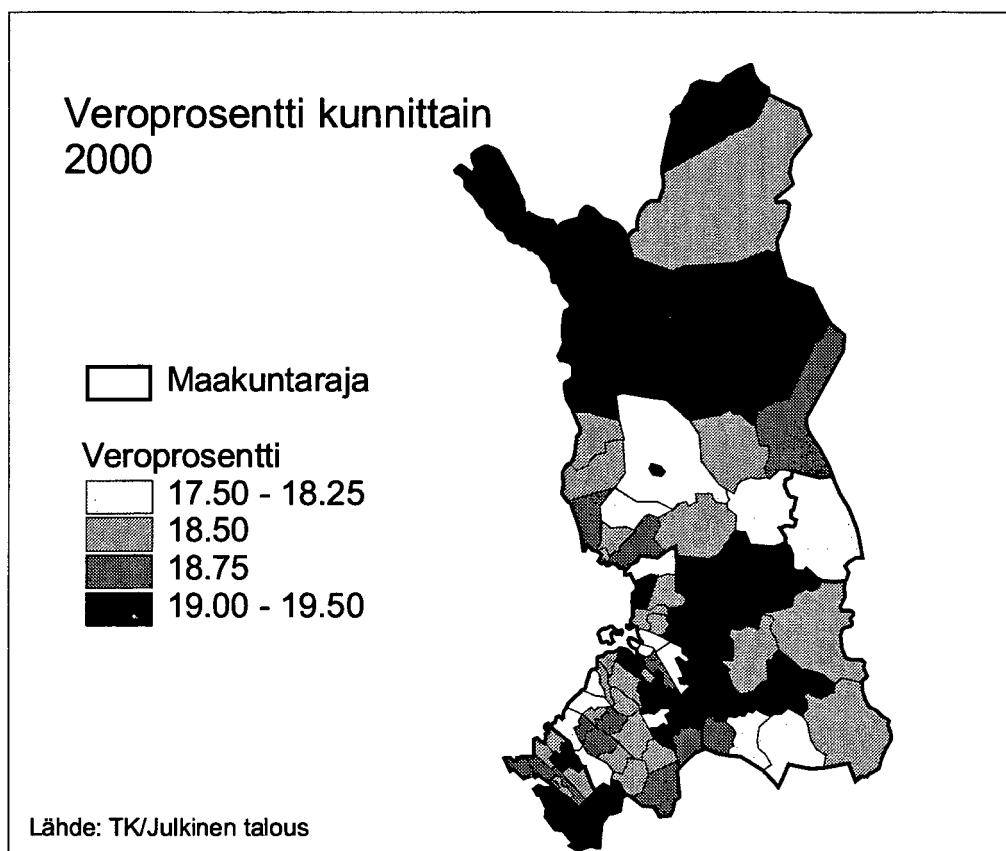
KUNNALLISTALOUS

Katsauksessa esitetyt kunnallistaloutta kuvaavat tunnusluvut on laskettu Kuntaliiton suositusten mukaisesti. Ne eivät ole vertailukelpoisia vuonna 1996 tai sitä aikaisemmin julkaistujen tunnuslukujen kanssa, koska vuoden 1997 alussa Manner-Suomen kunnissa otettiin käyttöön uusi kirjanpitojärjestelmä, jossa soveltuvin osin noudatetaan kirjanpitolakia. *Verrattaessa tunnuslukuja toisiin kuntiin ja keskiarvoihin tulee se tehdä tietyllä varauksella, sillä kuntien tapa tuottaa palveluja eroaa toisistaan.* Kunnallistalouden käsitteiden selitykset ja laskukaavat löytyvät julkaisun lopusta.

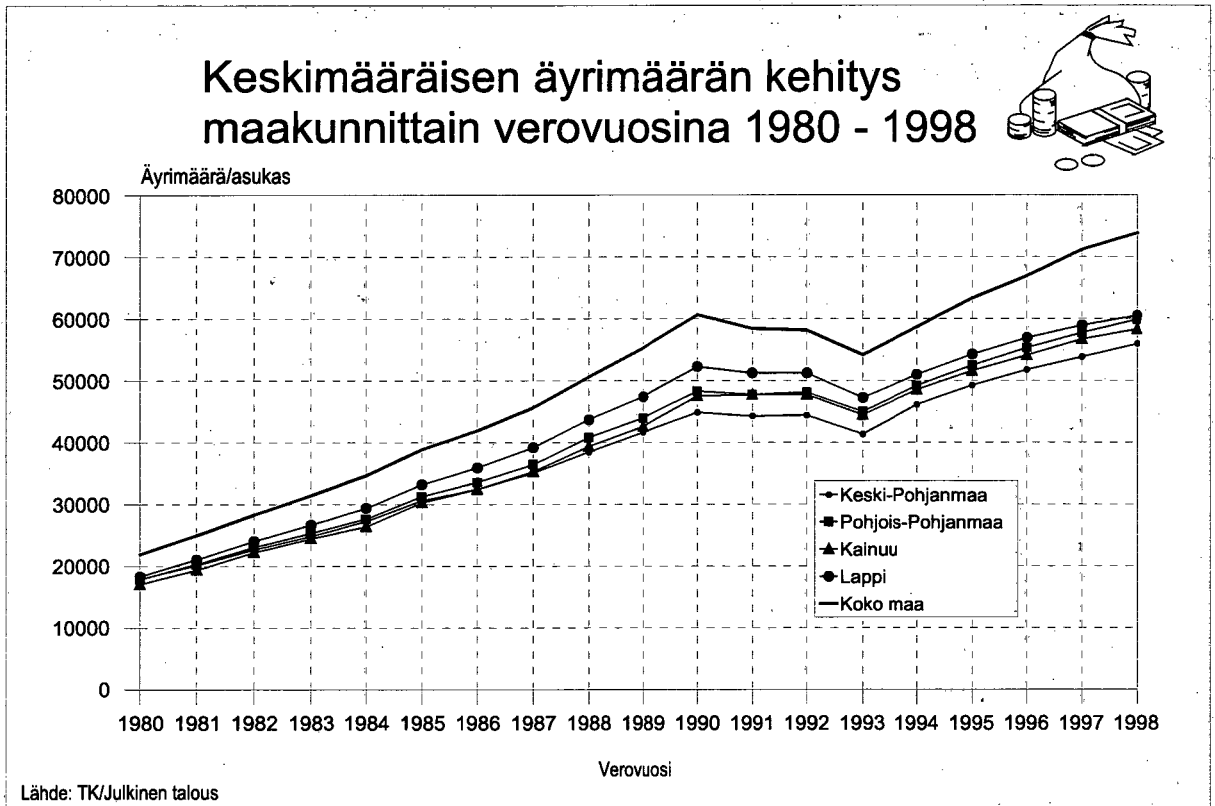
Veroprosentti vaihtelee vuonna 2000 Pohjois-Suomessa 17.50 ja 19.50 välillä. Tervolassa veroprosentti on alhaisin, Lestijärvellä korkein.

Keskimääräinen äyrimäärä asukasta kohti on kasvanut verovuoden 1993 jälkeen kaikissa maakunnissa. Lapissa äyrimäärä asukasta kohti on ollut koko tarkastelu-kauden (1980 – 1998) ajan Pohjois-Suomen korkein. Keski-Pohjanmaan kunnissa äyrimäärä on vastaavasti ollut pienin. Kaikissa Pohjois-Suomen maakunnissa kuntien keskimääräinen äyrimäärä on maan keskiarvoa pienempi.

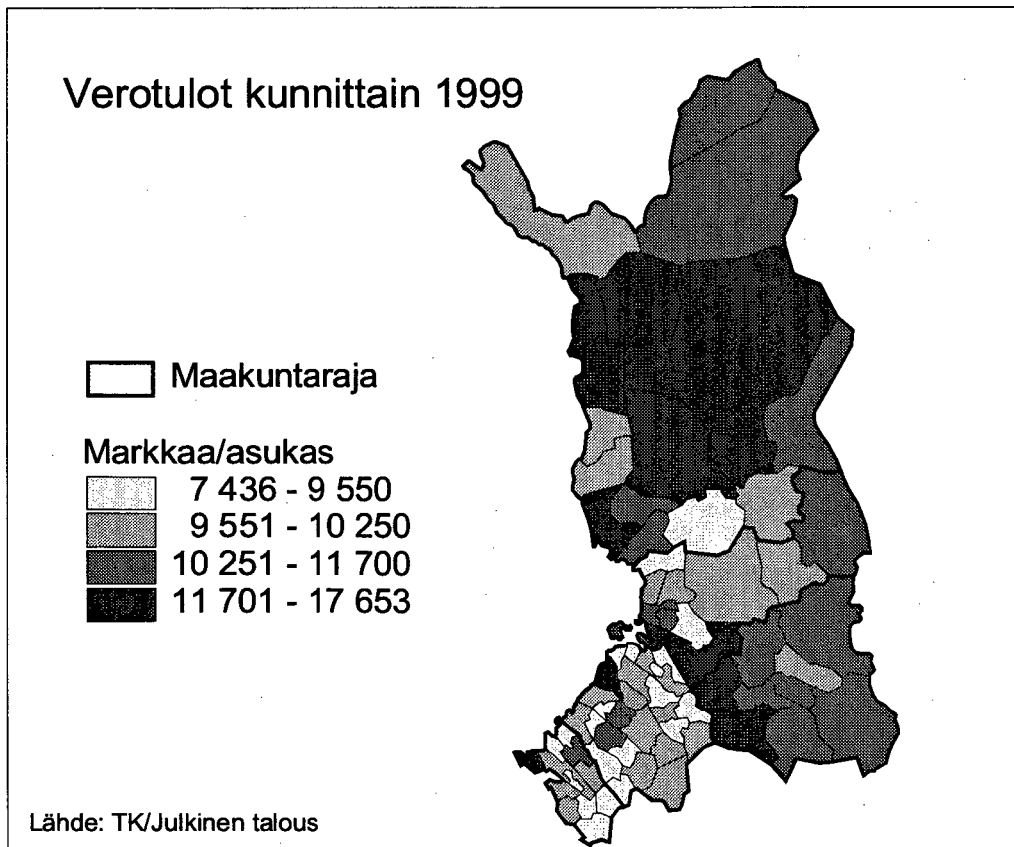
Verotulot olivat Manner-Suomen kunnissa keskimäärin 13 921 markkaa asukasta kohti vuonna 1999. Tätä enemmän verotuloja sai Pohjois-Suomessa kuusi kuntaa: Pelkosenniemi, Oulu, Kemijärvi, Raahen, Savukoski ja Kemi. Pelkosenniellä kunnan verotulot olivat korkeimmat, 17 653 markkaa/asukas. Merijärvellä verotulot olivat Manner-Suomen pienimmät 7 436 markkaa/asukas.

Kuva 132. Veroprosentti kunnittain 2000.

Kuva 133. Keskimääräisen äyrimäärän kehitys maakunnittain verovuosina 1980 - 1998.

Kuva 134. Verotulot kunnittain 1999.

Verotulot kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 135. Verotulot kunnittain 1999.

Kunnan vuosikate (markkaa/asukas) oli Oulussa selkeästi Pohjois-Suomen paras vuonna 1999, 3 696 mk/as. Kuudessa kunnassa vuosikate oli negatiivinen, Temmeksellä -2 582 mk/as.

Kunnan toimintakate (markkaa/asukas) oli negatiivisin Pelkosenniemellä ja Utsjoella, yli 25 000 markkaa asukasta kohti.

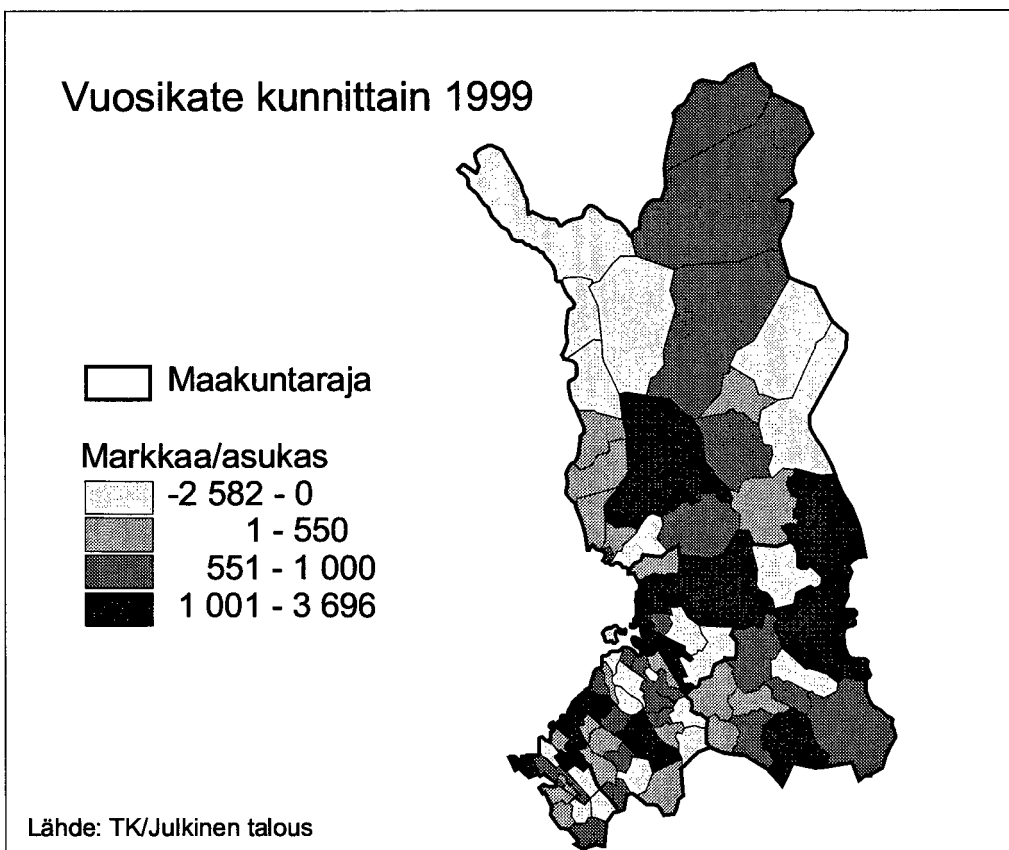
Lainakanta (markkaa/asukas) oli suhteellisesti suurin Rantsilassa, 14 971 markkaa asukasta kohti vuonna 1999. Myös Lestijärvellä, lissä, Ylivieskassa ja Kemissä lainakanta oli yli 12 000 markkaa/asukas. Alle tuhat markkaa asukasta kohti se oli tuolloin kuudessa kunnassa, Puolangalla vain 158 markkaa/asukas.

Suhteellinen velkaantuneisuus (%) oli Pohjois-Suomessa suurin Ylivieskassa, lissä ja Rantsilassa, pienin Ylitorniolla ja Puolangalla.

Kassan riittävyys oli Manner-Suomen kunnissa keskimäärin 37 päivää vuonna 1999. Pohjois-Suomessa se vaihteli Hailuodon 323 päivästä Kokkolan ja Ylivieskan yhteen päivään. Kassan riittävyyden laskukaava poikkeaa ennen vuotta 1997 käytetystä kassan riittävyyden (pv) laskukaavasta.

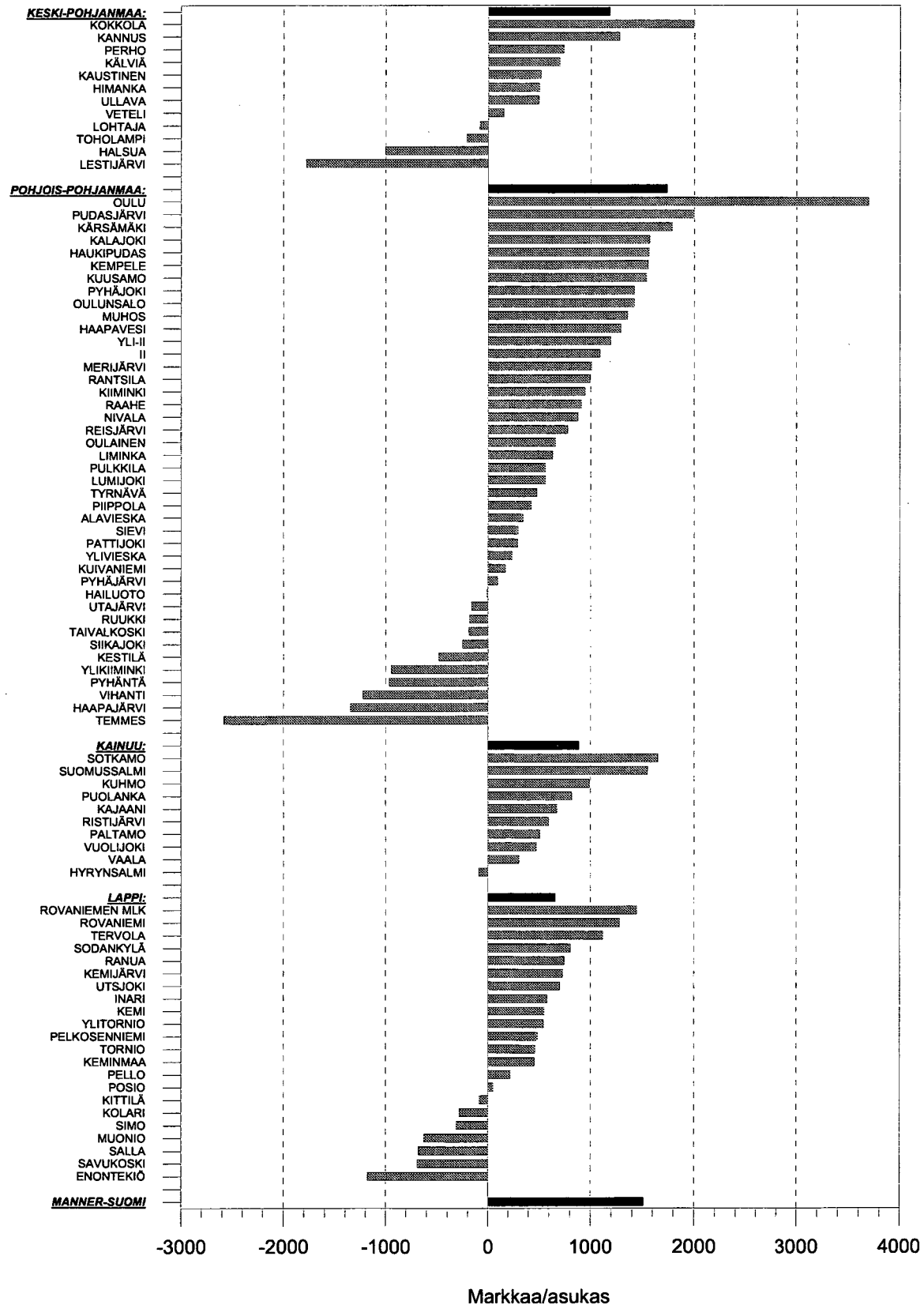
Yleishallinnon nettokustannukset asukasta kohti laskettuna olivat suurimmat Pelkosenniemellä ja Lestijärvellä, pienimmät Kaustisella ja Alavieskassa.

Kunnan henkilökuntaa oli suhteellisesti eniten Lestijärvellä, Savukoskella ja Kemiärvellä, yli 90 työntekijää tuhatta asukasta kohti. Suhteessa vähiten kunnalla oli henkilökuntaa Pattijoella, Temmeksellä ja Oulunsalossa.

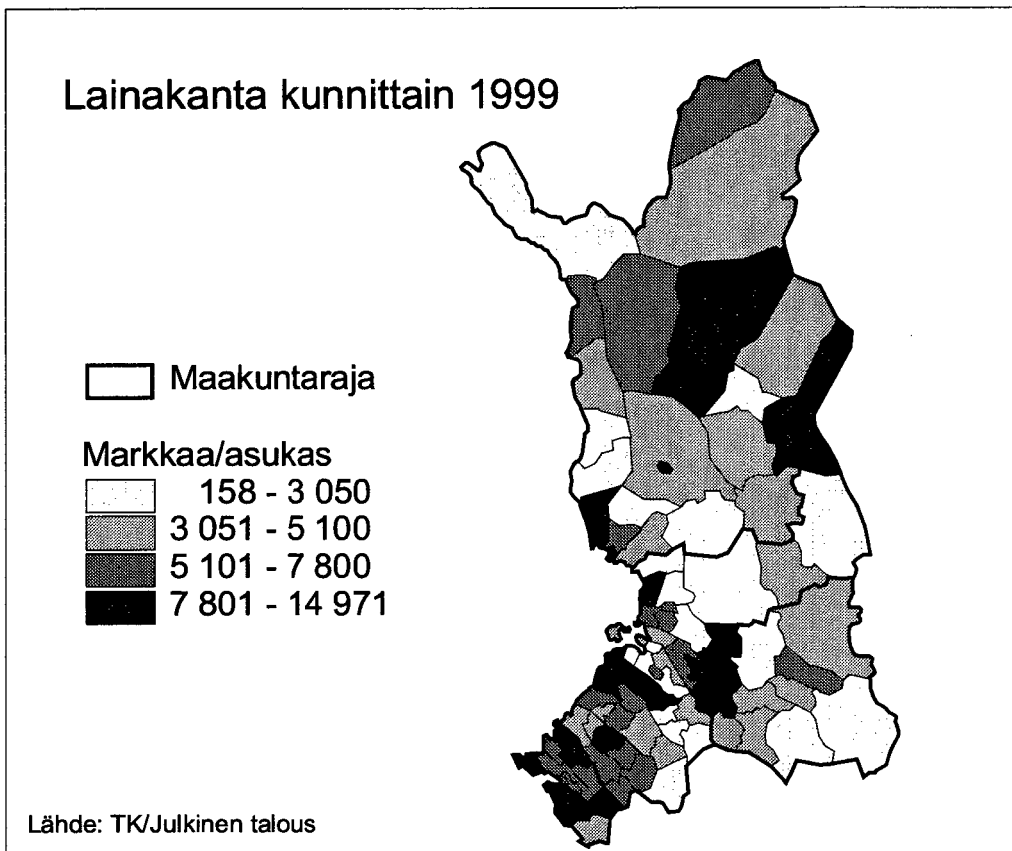

Kuva 136. Vuosikate kunnittain 1999.

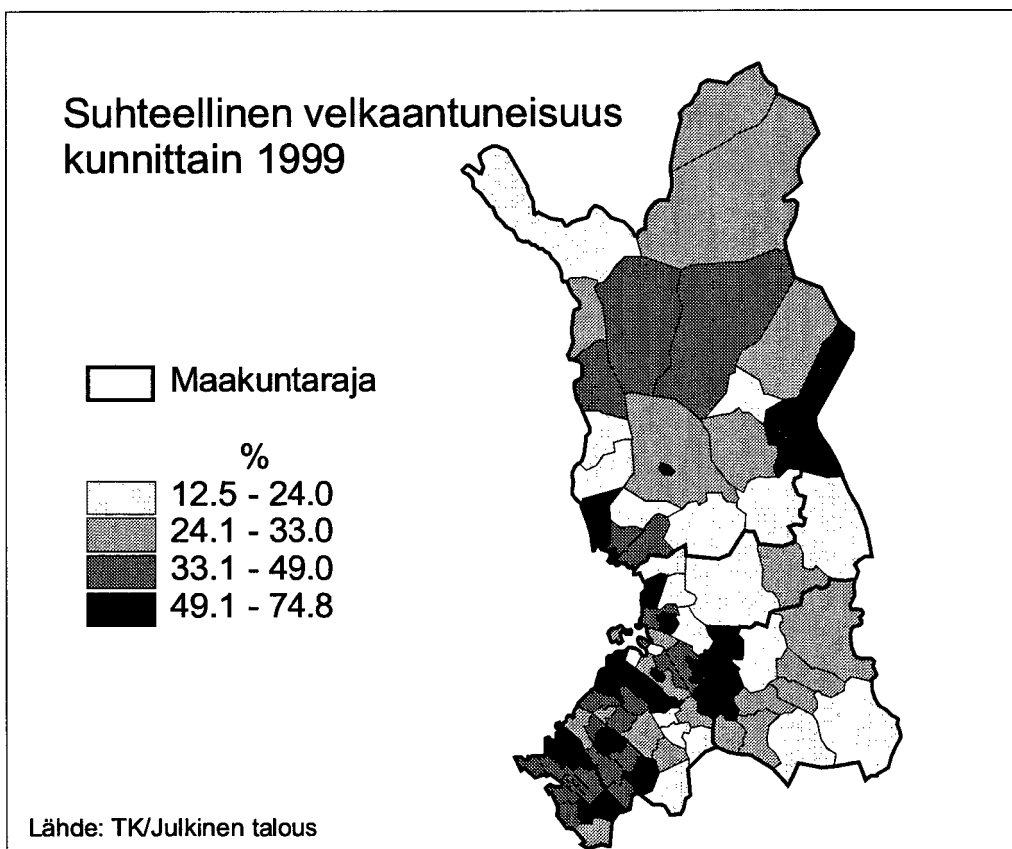
Vuosikate kunnittain 1999

Kuva 137. Vuosikate kunnittain 1999.

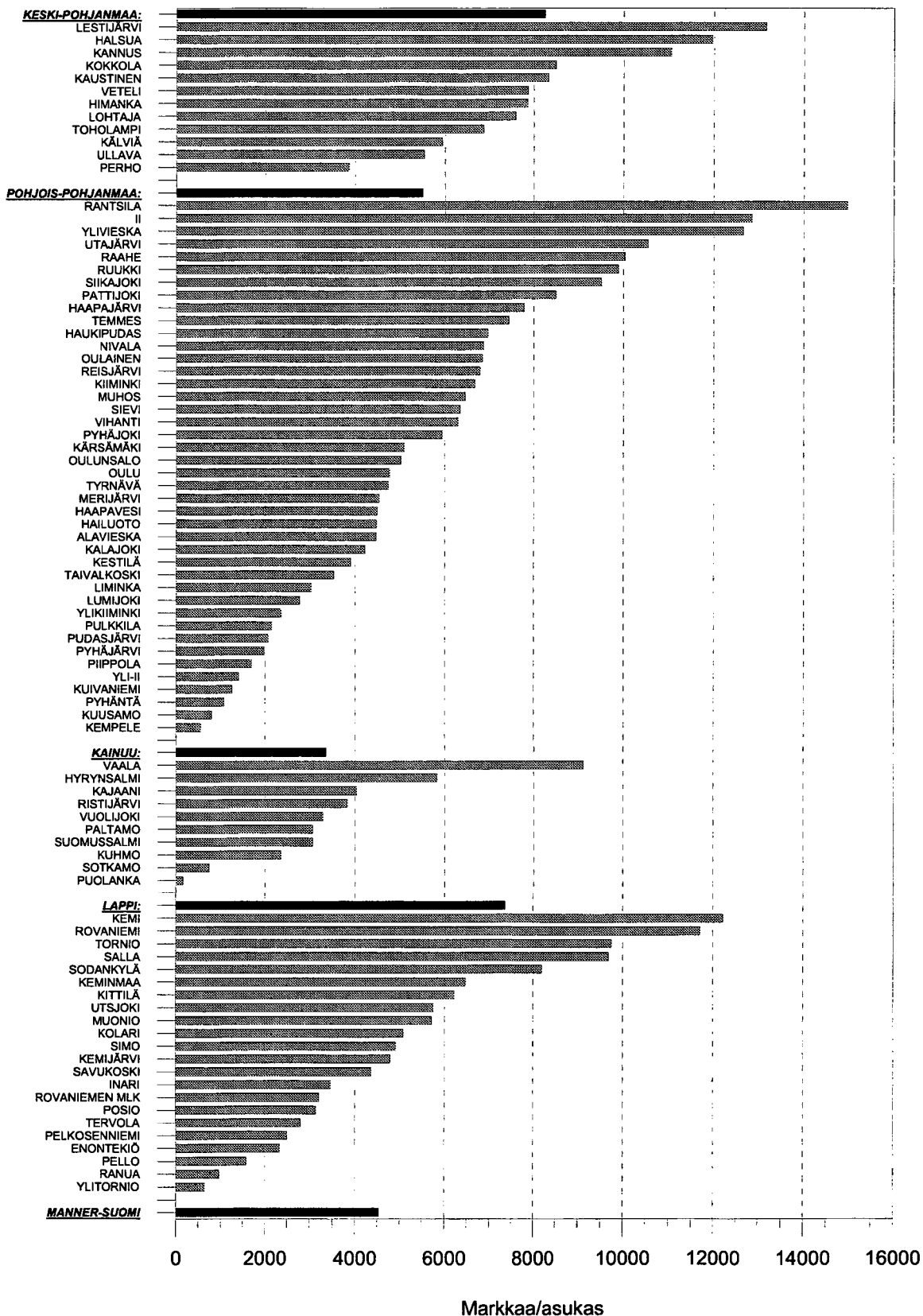

Kuva 138. Lainakanta kunnittain 1999.

Kuva 139. Suhteellinen velkaantuneisuus kunnittain 1999.

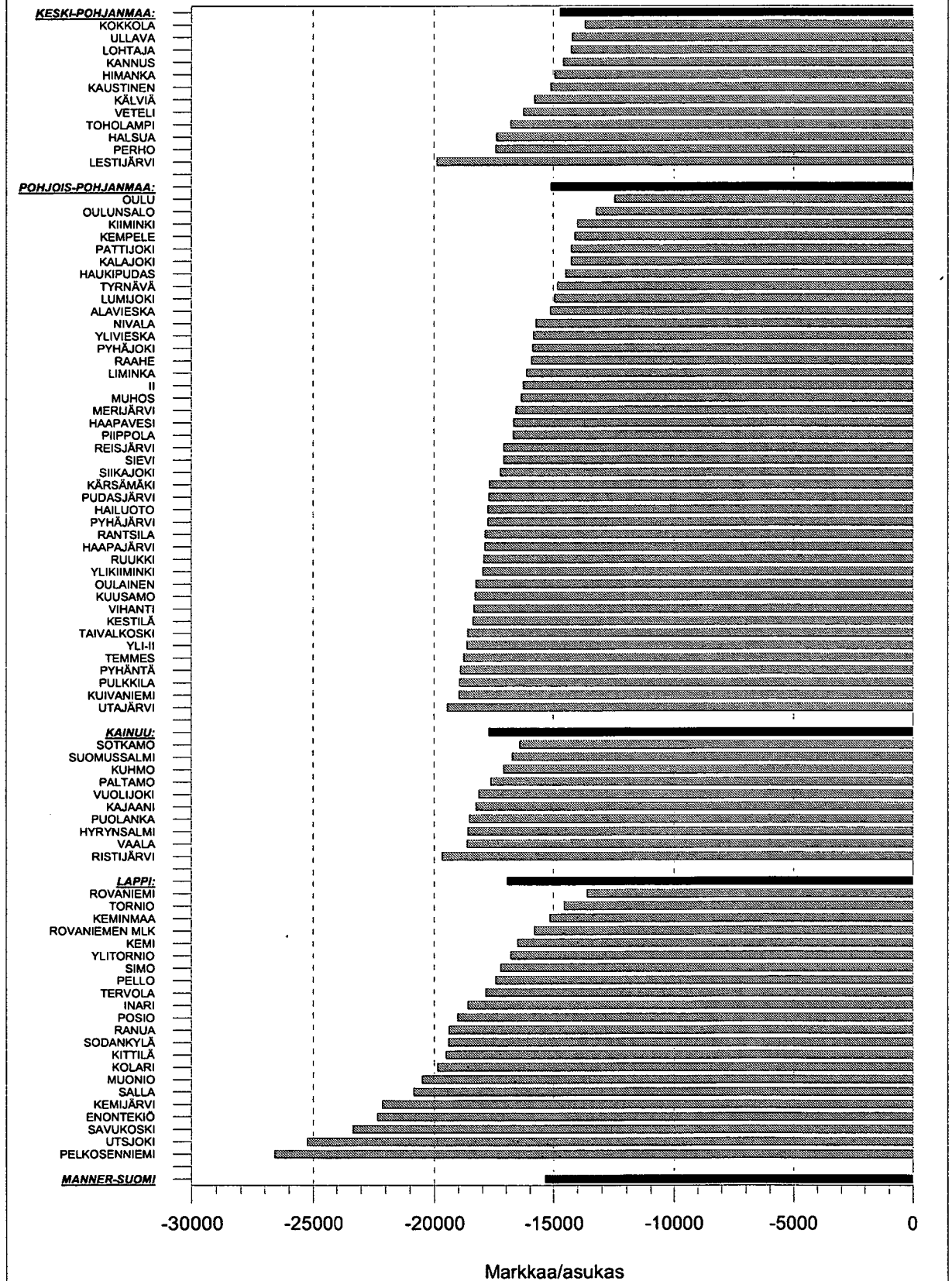
Lainakanta kunnittain 1999

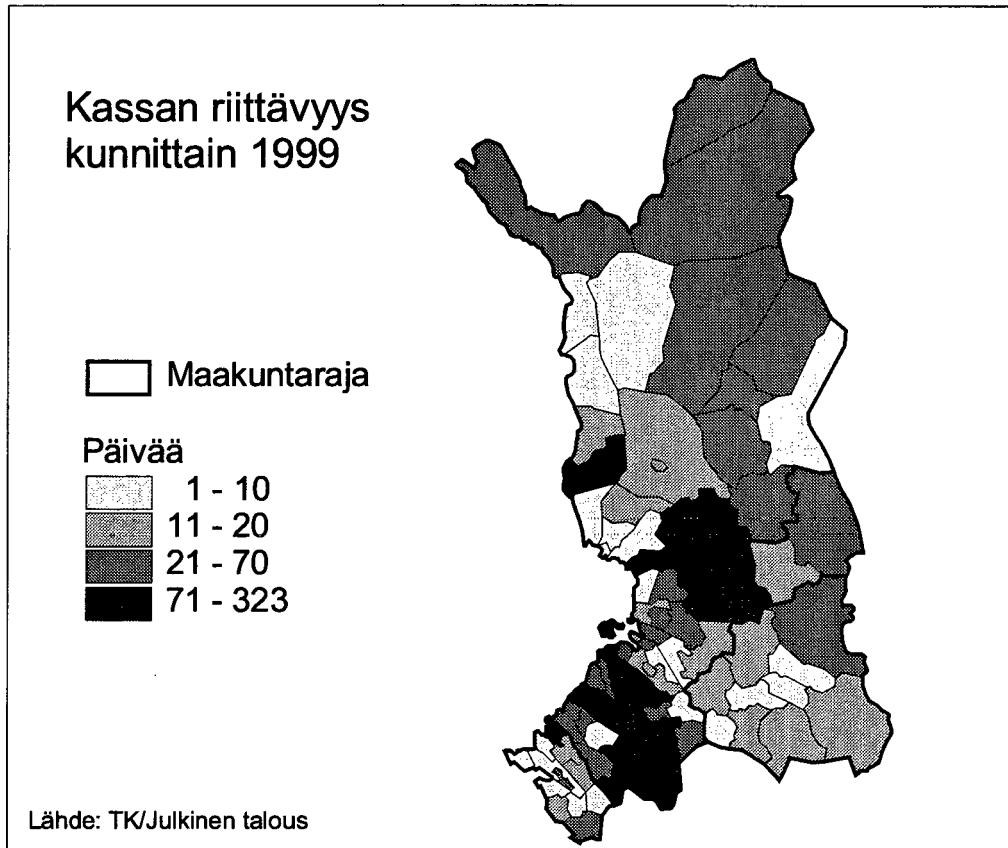
Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 140. Lainakanta kunnittain 1999.

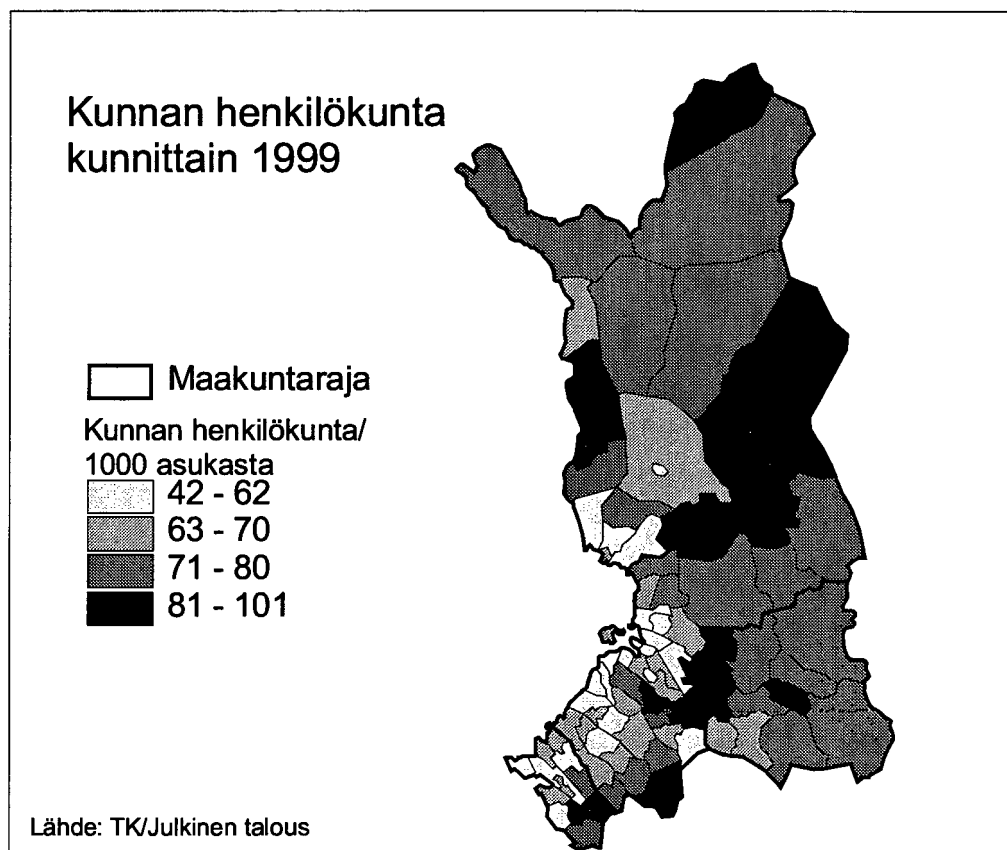
Toimintakate kunnittain 1999

Kuva 141. Toimintakate kunnittain 1999.

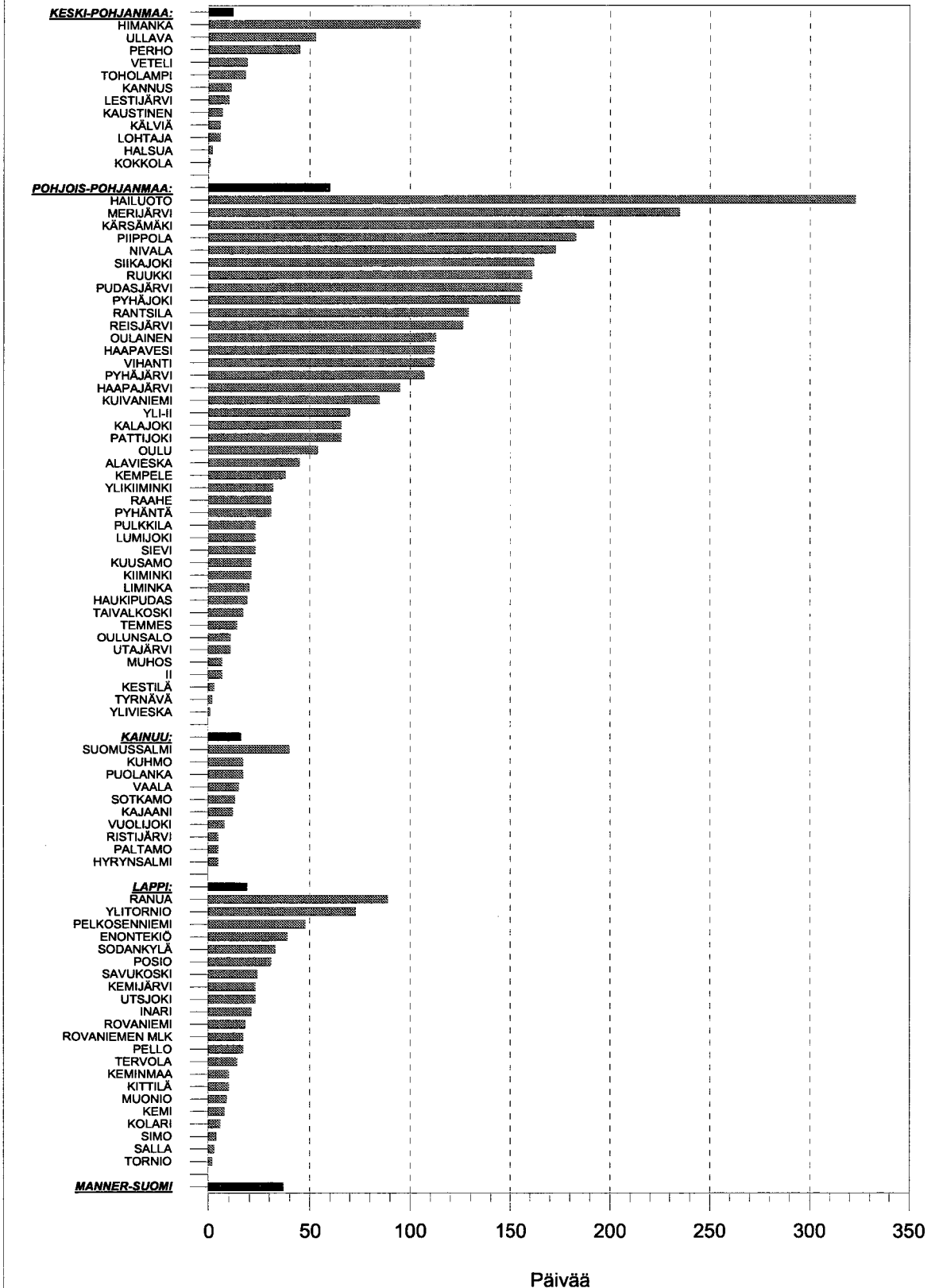

Kuva 142. Kassan riittävyys kunnittain 1999.

Kuva 143. Kunnan henkilökunta kunnittain 1999.

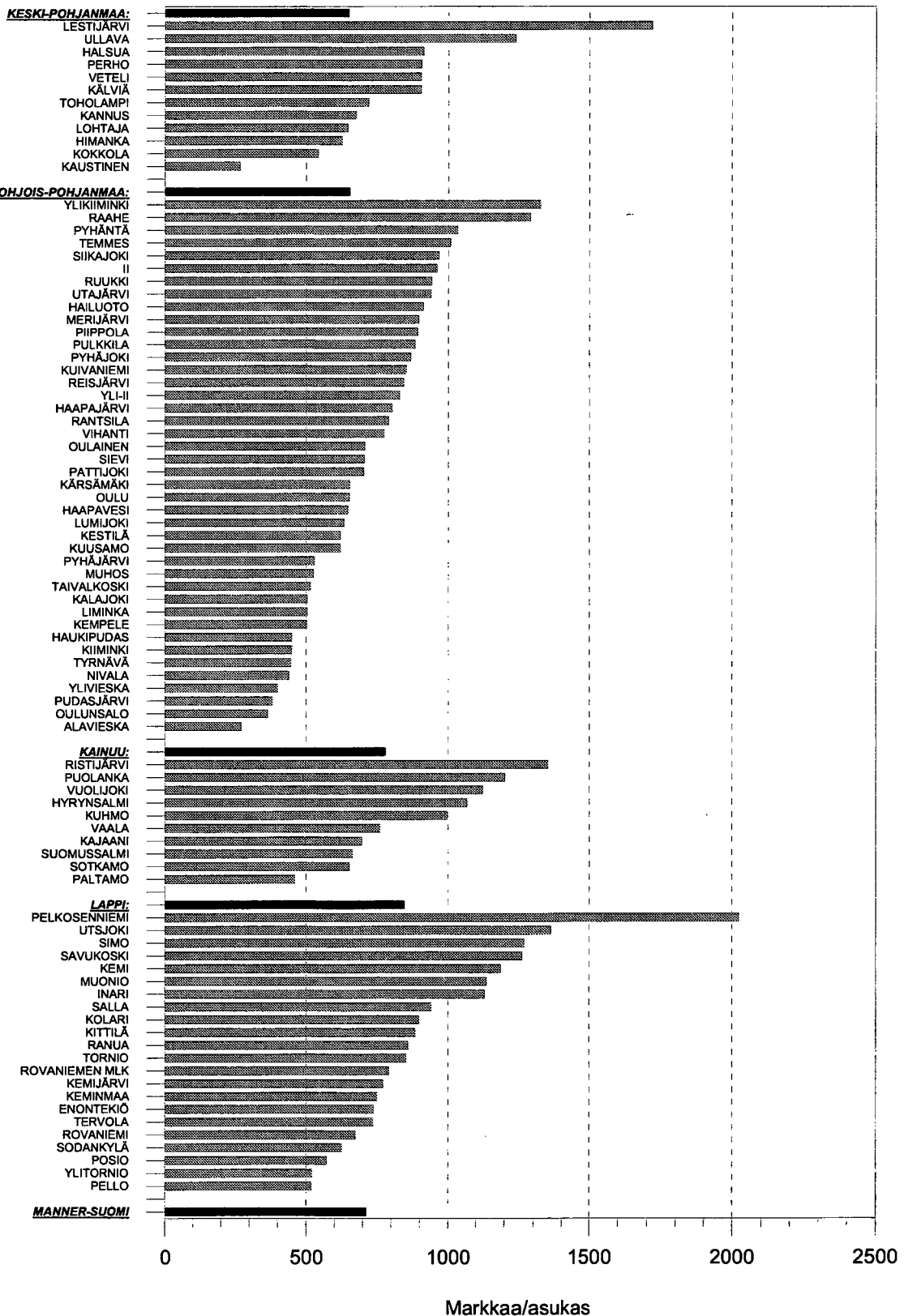
Kassan riittävyys kunnittain 1999

Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 144. Kassan riittävyys kunnittain 1999.

Yleishallinnon nettokustannukset kunnittain 1999

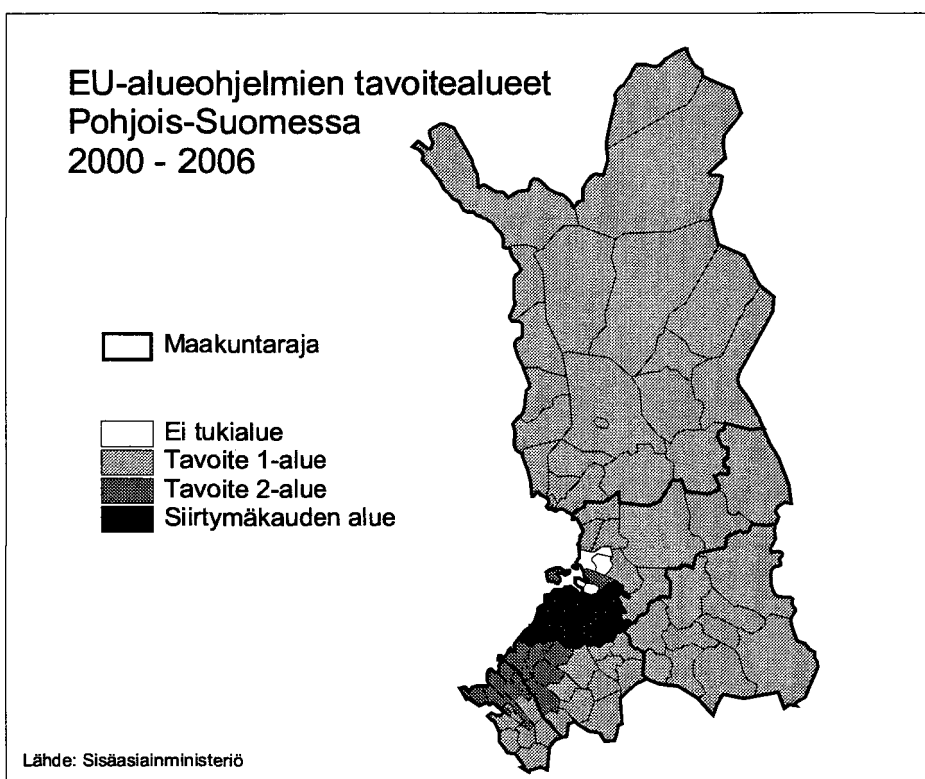
Lähde: TK/Julkinen talous

Kuva 145. Yleishallinnon nettokustannukset kunnittain 1999.

ALUEPOLITIikka

Kansallisella ja Euroopan Unionin aluepolitiikalla edistetään maan eri osien omista lähtökohdista tapahtuvaa kehitystä ja tuetaan kehitykseltään heikompia alueita. EU:n aluepolitiikan olennaisia osia ovat alue- ja rakennepoliittiset toimenpiteet, joita rahoitetaan yhteisin varoin muodostettujen rakennerahastojen avulla. EU-tuen suuntaamiseksi oikeisiin kohteisiin on sovittu tavoiteohjelmista. Ohjelmakaudella 2000 – 2006 tavoitteita on kolme, joista kaksi on alueellista. *Tavoite 1 -ohjelmalla* tuetaan kehityksessä jälkeen jääneiden alueiden kehittämistä ja rakenteellista muutosta. Suomessa toteutetaan Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelmaa. *Tavoite 2 -ohjelma* tähtää rakennemuutoksesta kärsivien maaseutu- ja kaupunkialueiden kehittämiseen (lähde: Sisäasiainministeriö).

Katsauksen tarkastelualueella tavoite 1 -ohjelman piiriin kuuluu 57 kuntaa, muun muassa kaikki Lapin, Kainuun ja Koillismaan kunnat. Tavoite 2 -ohjelman tukea saa 13 kuntaa Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla ja siirtymäkauden tukea 12 kuntaa Pohjois-Pohjanmaalla. Haukipudas, Kempele, Kiiminki ja Oulunsalo eivät kuulu EU:n alueellisten tavoiteohjelmien piiriin.

Kuva 146. EU-alueohjelmien tavoitealueet Pohjois-Suomessa 2000 – 2006.

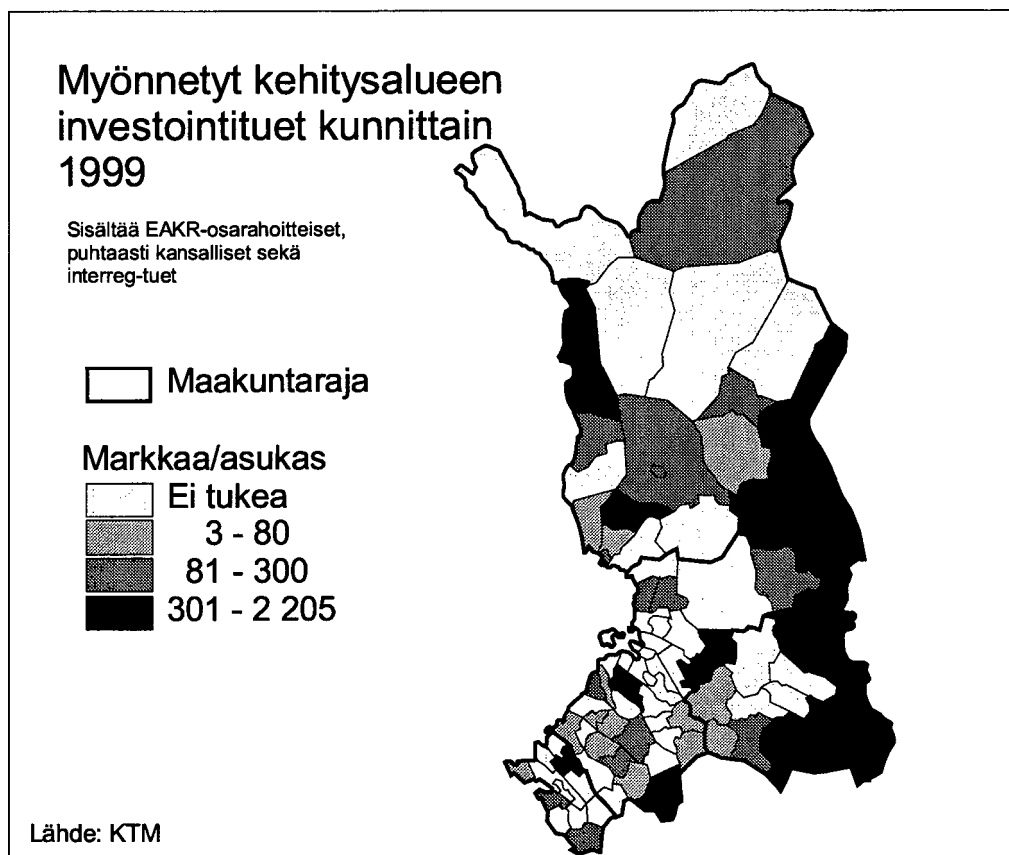
Yritystuet

TE-keskuksen yritysosa voi osarahoittaa yritysten investointi- ja kehittämishankkeita. Tärkeimmät rahoitusmuodot ovat kehitysalueen investointituki, pienyritystuki, pk-yritysten kehittämistuki, toimintaympäristötuki, kansainvälistymistuki ja energiatuki. Kotimaisten valtion varojen lisäksi TE-keskusten kautta kanavoituu Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) varoja. EAKR-rahastosta tuetaan mm. Interreg -yhteisöaloitetta, jonka tarkoituksena on edistää rajat ylittävää yhteistyötä. EAKR:n vastuuministerinä toimii Sisäasiainministeriö.

Kehitysalueen investointitukea voidaan myöntää tuotannollisille, matkailualan ja yrityspalveluyrityksille, jotka aloittavat tai laajentavat toimintaansa kehitys- tai rakennemuutosalueella ja joilla on edellytykset kannattavaan toimintaan. *Pk-yritysten kehittämistukea* voidaan myöntää tuotannon, tuotteiden, liikkeenjohdon tai markkinoinnin kehittämishankkeisiin. Tavoitteena on kilpailukyvyn parantaminen ja kansainvälistymisen edistäminen. Pk-yritykseksi luetaan yritys, jonka henkilöstö on alle 250 ja liikevaihto alle 240 milj. markkaa tai taseen loppusumma alle 162 milj. markkaa. *Pienyritystukea* voidaan myöntää tuotanto-, matkailu- ja yrityspalveluyrityksille, jotka edistävät yritystoiminnan kehitystä erityisesti maaseutu- ja rakennemuutosalueella. Pienyrityksen henkilöstön määrä on alle 50 ja liikevaihto alle 42 milj. markkaa.

Kansainvälistymistuki on tarkoitettu vientitoimintaansa aloittaville tai vahvistaville pk-yrityksille, joilla on riittävät edellytykset menestykselliseen vientitoimintaan. *Tuki yritysten toimintaympäristön parantamiseen* voidaan myöntää koko maassa yhteisöjen, säätiöiden, yritysten ja yksityishenkilöiden hankkeisiin, jotka kehittävät pk-yritysten tarvitsemia palveluja alueella. Tukea myönnetään yritysten tarvitsemien neuvonta-, tutkimus-, laatu-, markkinointi-, tuotekehitys- ja suunnittelupalvelujen kehittämiseen liittyviin hankkeisiin (lähde: TE-keskus).

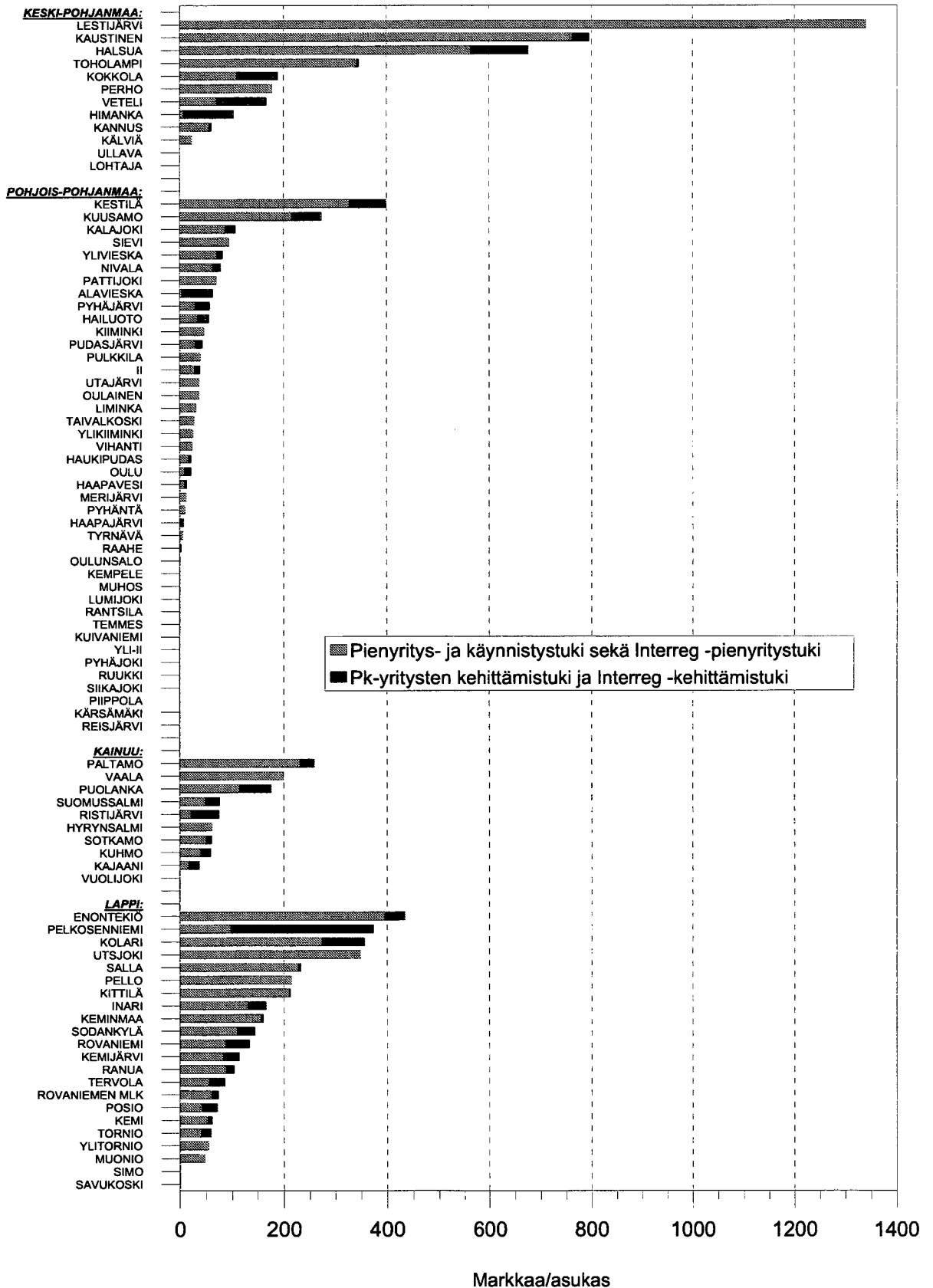
Pohjois-Suomessa kehitysalueetukea myönnettiin yhteensä 42 kuntaan. Suhteessa eniten tukea annettiin Posiolle, noin 2 200 markkaa asukasta kohti. Kansainvälistymistukea saatiin eniten Himangalla (119 mk/as) ja toimintaympäristötukea Lestijärvellä (243 mk/as). 31 kunnan yrityksille näitä tukia ei myönnetty lainkaan. Pienyritys- ja käynnistystukea sekä Interreg -pienyritystukea sai Pohjois-Suomessa asukaslukuun nähden selvästi eniten Lestijärvi. Pk-yritysten kehittämistukea ja Interreg -kehittämistukea myönnettiin puolestaan suhteessa eniten Pelkosenniemelle.

Kuva 147. Myönnetty kehitysalueen investointituet kunnittain 1999.

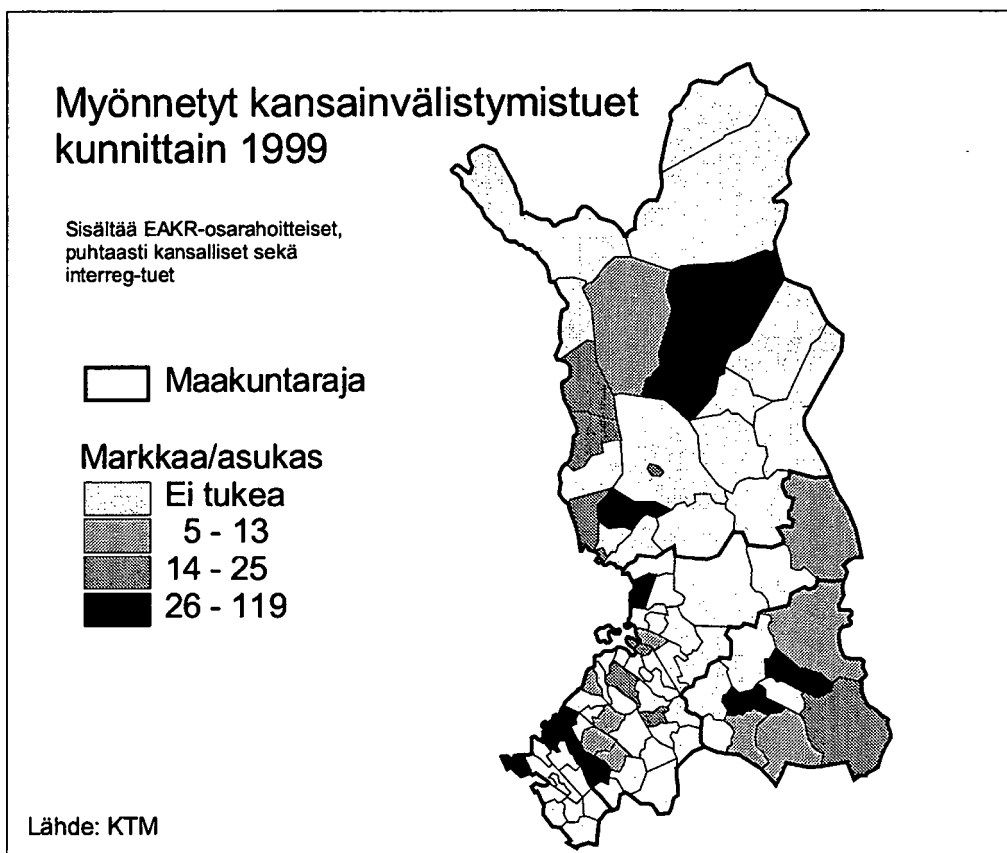
Myönnettyt pienyritys- ja pk-yritysten tuet kunnittain 1999

Sisältää EAKR-osarahoitteiset, puhtaasti kansalliset sekä Interreg-tuet

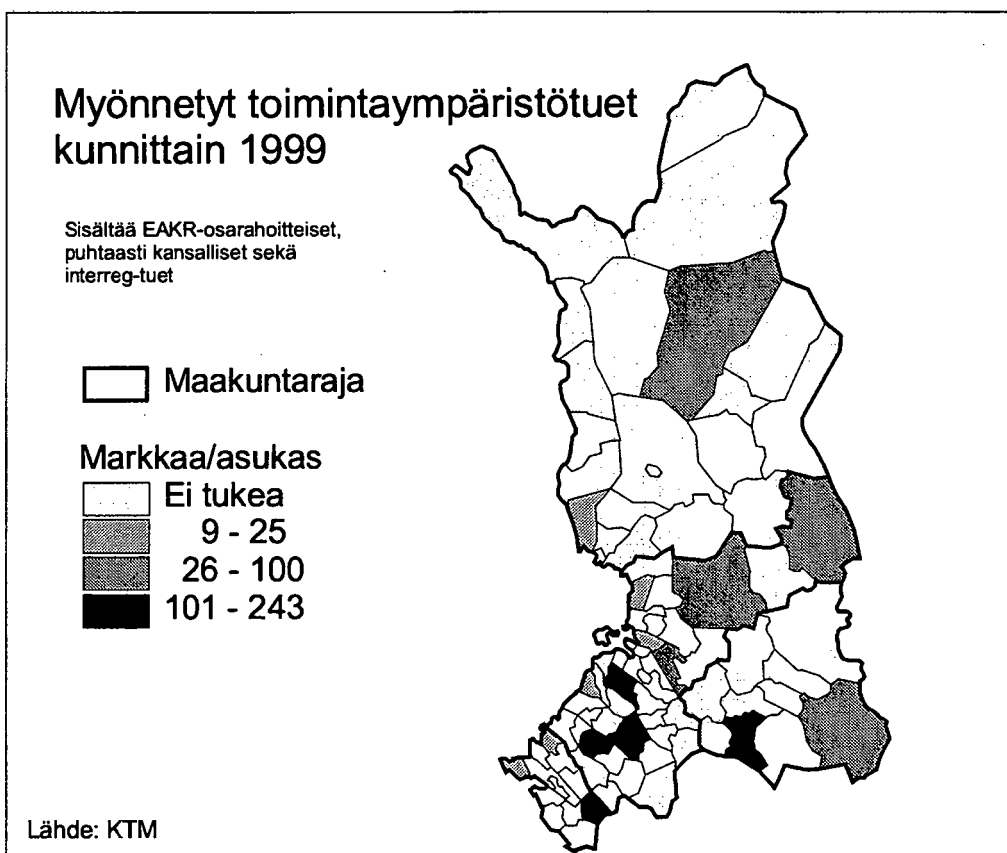

Lähde: KTM

Kuva 148. Myönnettyt pienyritys- ja pk-yritysten tuet kunnittain 1999.

Kuva 149. Myönnetty kansainvälistymistuet kunnittain 1999.

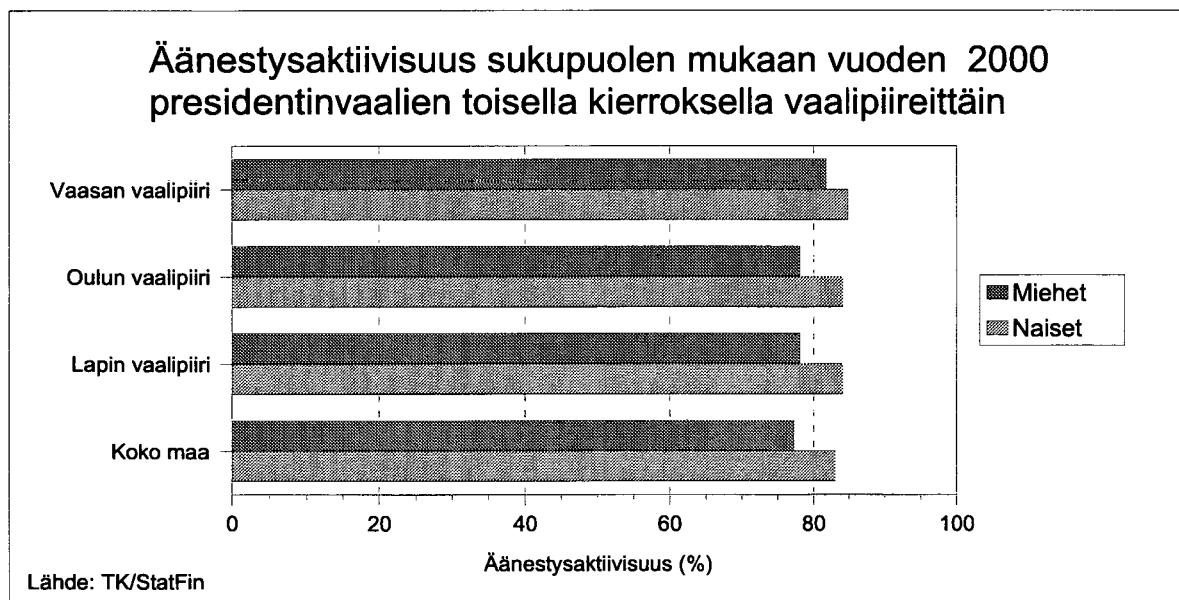
Kuva 150. Myönnetty toimintaympäristötuet kunnittain 1999.

VAALIT

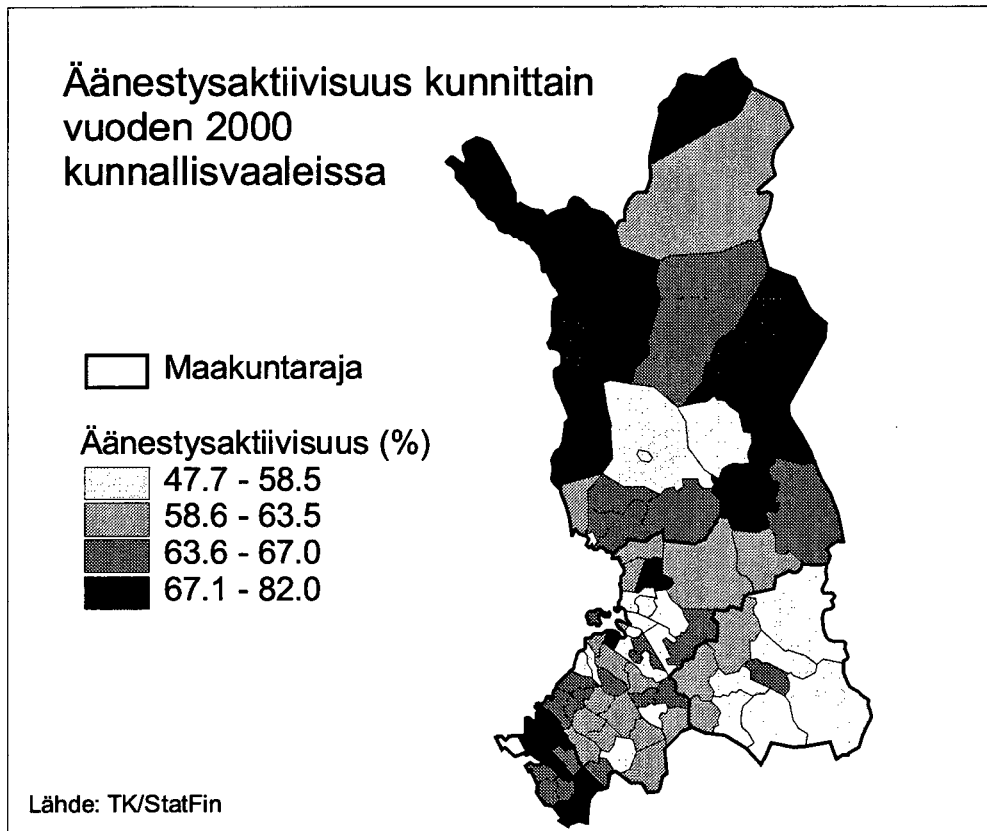
Suomessa toteutettiin vuonna 2000 presidentinvaalit ja myöhemmin samana vuonna kunnallisvaalit. Presidentinvaaleissa 76.9 % äänioikeutetuista äänesti ensimmäisellä kierroksella ja 80.2 % toisella kierroksella. Naiset äänestivät vaaleissa miehiä aktiivisemmin kaikissa vaalipiireissä. Pohjois-Suomen alueella korkein äänestysprosentti saavutettiin Vaasan vaalipiirissä, 83.4 % vaalien toisella kierroksella. Myös Oulun ja Lapin vaalipiireissä äänestettiin koko maahan nähden vilkkaammin äänestysprosentin ollessa toisella kierroksella 81.1 %.

Kunnallisvaaleissa äänestysprosentti oli koko maassa 55.8, mikä on 5.5 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuoden 1996 kunnallisvaaleissa. Pohjois-Suomessa aktiivisimmin äänestivät Utsjoen ja Savukosken kuntalaiset, joista yli 80 % kävi äänestämässä. Raahen, Kajaanin, Rovaniemen ja Oulun äänioikeutetuista sen sijaan alle puolet äänesti.

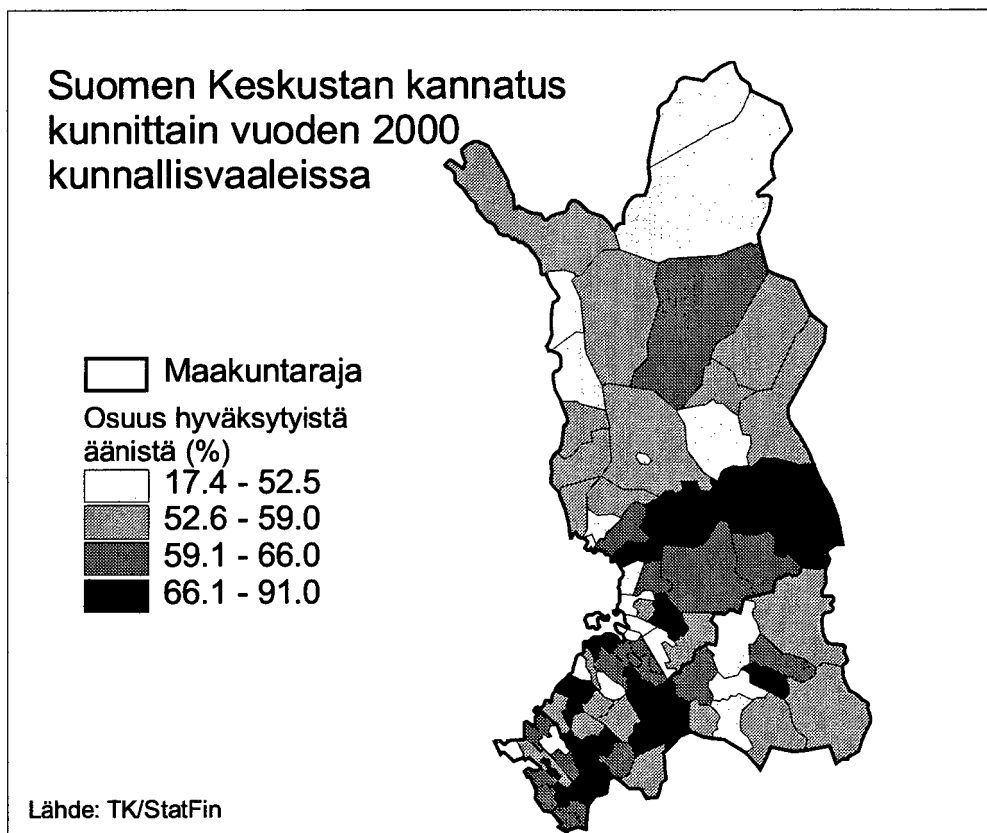
Suomen Keskustan kannatus oli kunnallisvaaleissa suurinta Merijärvellä, missä peräti 91 % äänioikeutetuista äänesti Keskustaa. Myös Alavieskassa ja Rantsilassa Keskusta sai yli 80 % annetuista äänistä. Keskusta oli myös ainoa puolue, jota äänestettiin jokaisessa tarkastelualueen kunnassa. SDP:n osuus äänistä oli suurin Piippolassa, hieman yli kolmannes. Kansallista Kokoomusta kannatettiin eniten Savukoskella ja Kempeleessä, joissa Kokoomus sai yli viidenneksen äänistä. Kemissä ja Kittilässä puolestaan joka kolmas äänesti Vasemmistoliittoa. Vihreän Liiton ehdokkaita äänestettiin eniten Oulussa, siellä puolue sai yli 12 % äänistä.

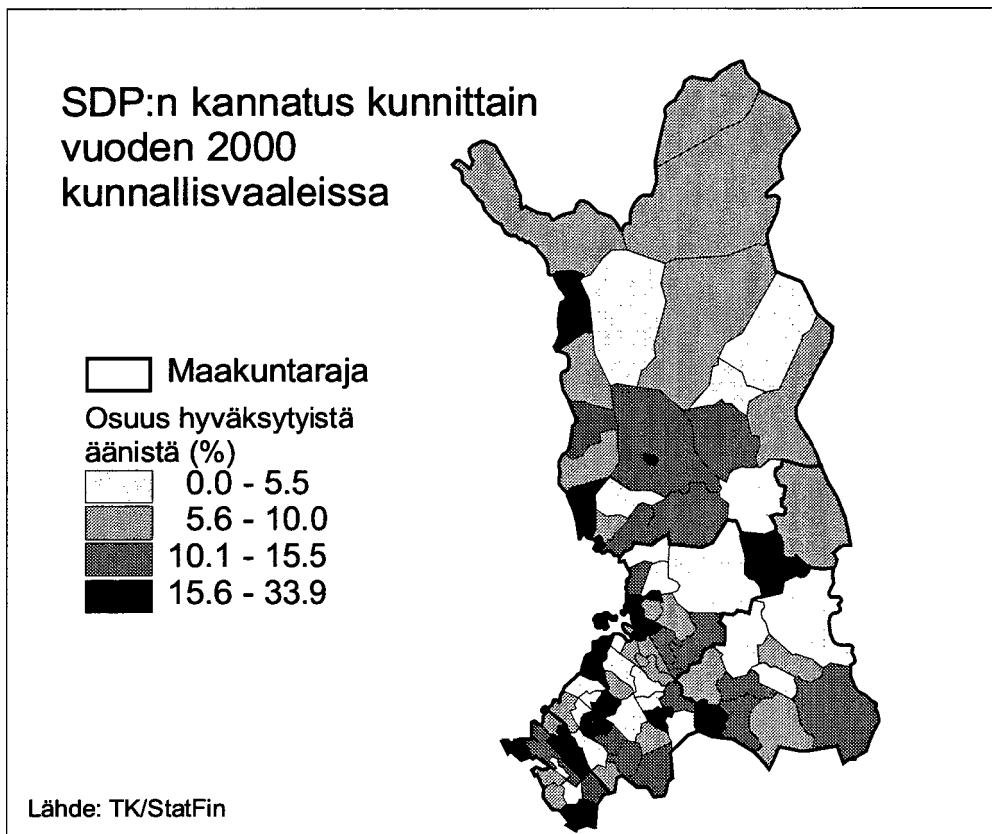
Kuva 151. Äänestysaktiivisuus sukupuolen mukaan vuoden 2000 presidentinvaalien toisella kierroksella vaalipiireittäin.

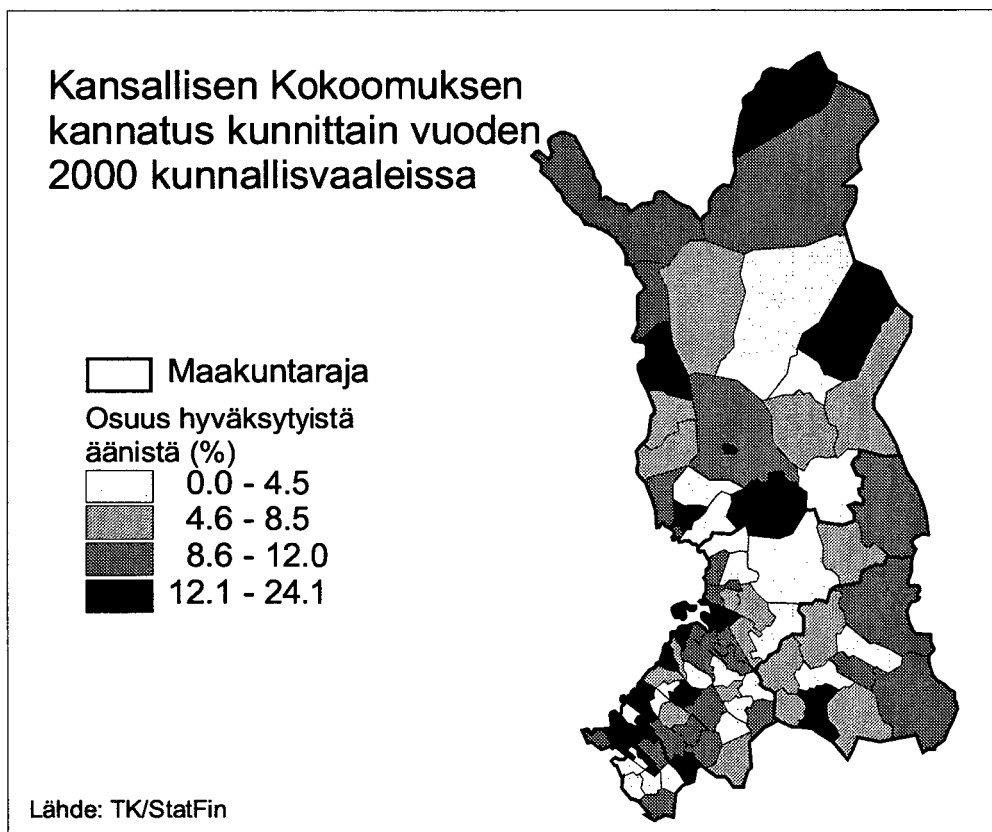
Kuva 152. Äänestysaktiivisuus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa.

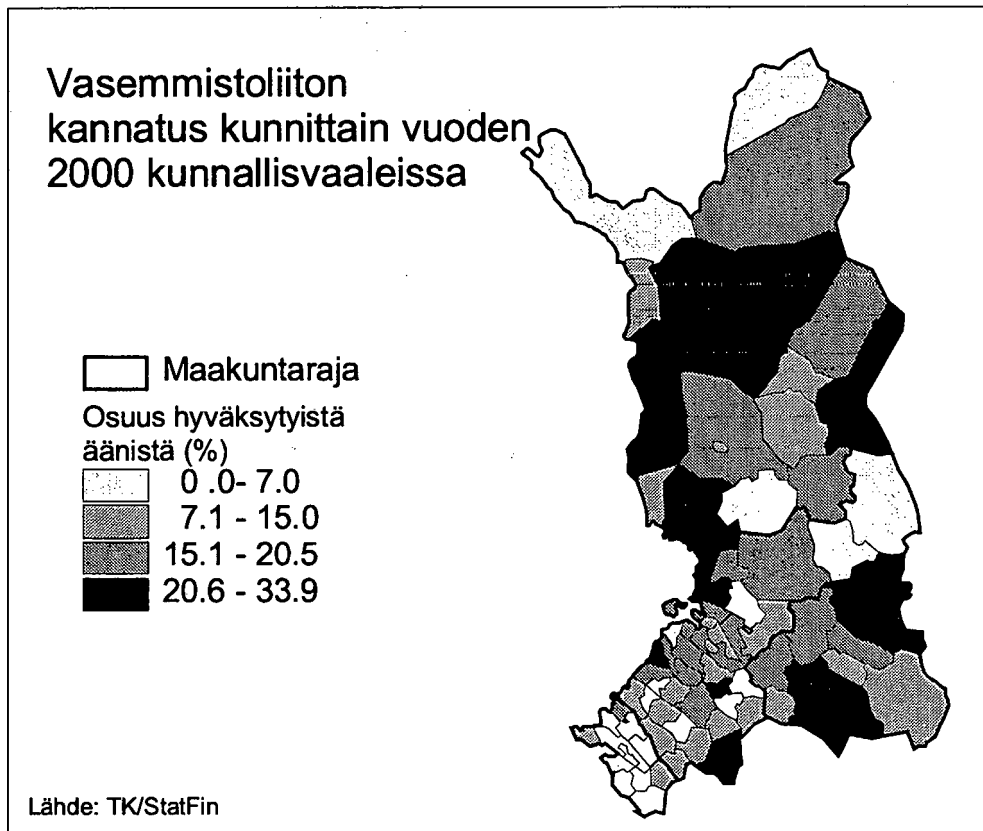
Kuva 153. Suomen Keskustan kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa.

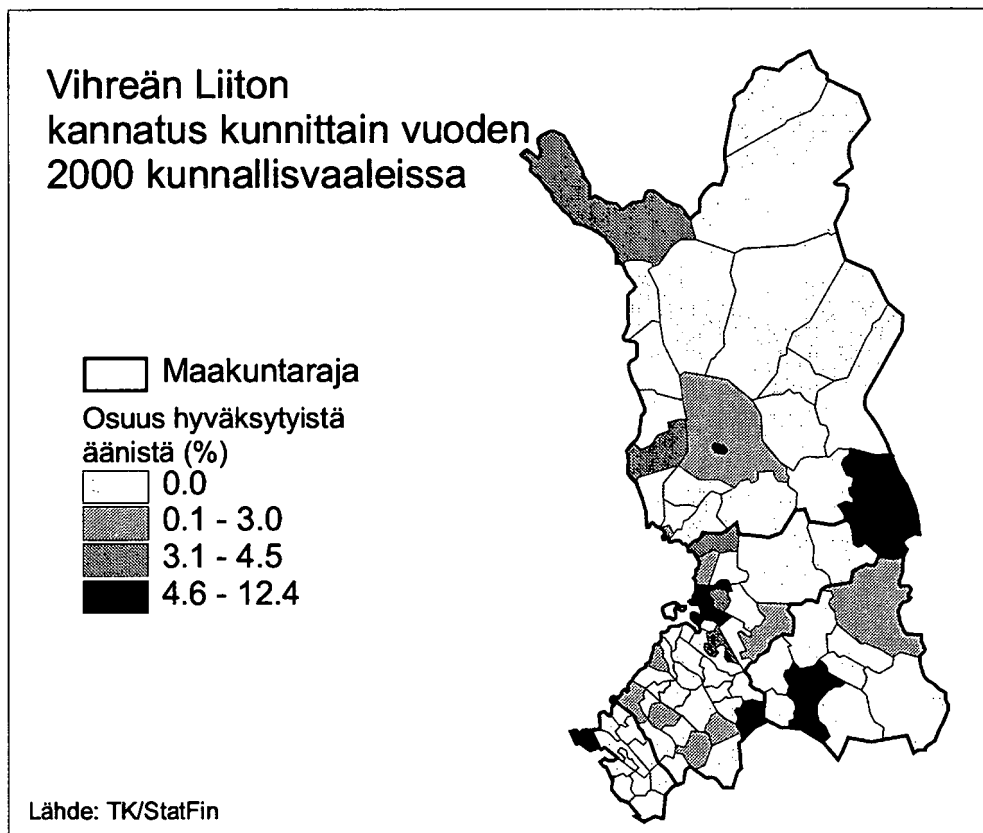
Kuva 154. SDP:n kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa.

Kuva 155. Kansallisen Kokoomuksen kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa.

Kuva 156. Vasemmistoliiton kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa.

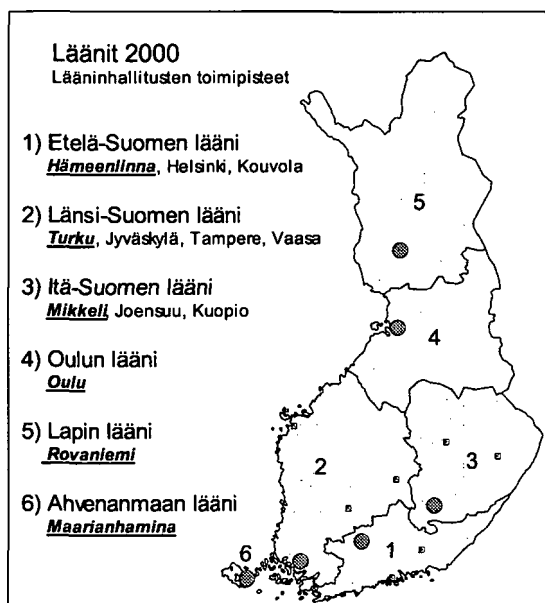

Kuva 157. Vihreän Liiton kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa.

LÄÄNIT

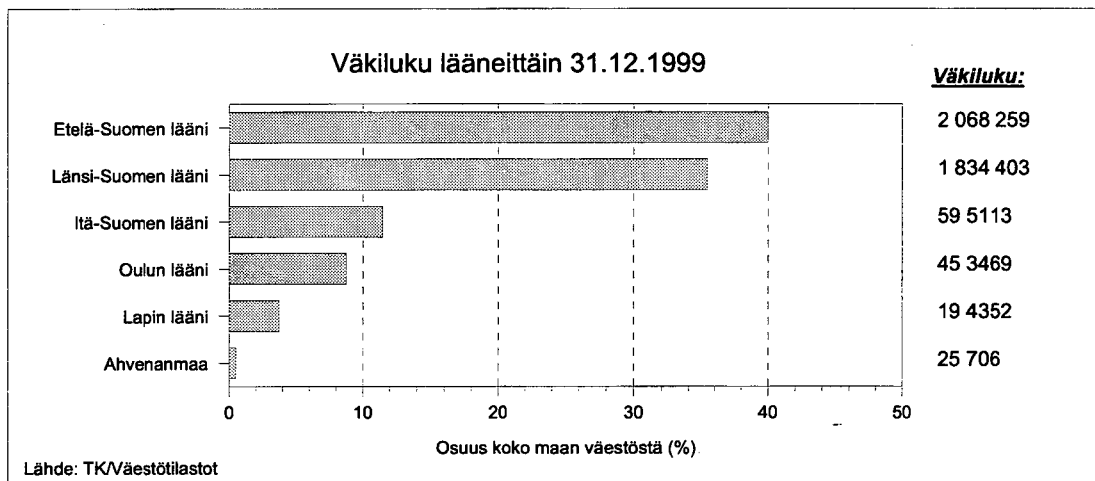
Suomessa on kuusi lääniä. *Etelä-Suomen* lääni käsittää kuusi maakuntaa, joissa on yhteensä 89 kuntaa vuonna 2000. *Länsi-Suomen* lääniin kuuluu yhteensä 205 kuntaa ja seitsemän maakuntaa. *Itä-Suomen* lääni muodostuu kolmesta maakunnasta ja 68 kunnasta. *Oulun* läänissä on kaksi maakuntaa ja 52 kuntaa. *Lapin* läänissä on 22 ja *Ahvenanmaalla* 16 kuntaa.

Kuva B1. Läänit 2000.

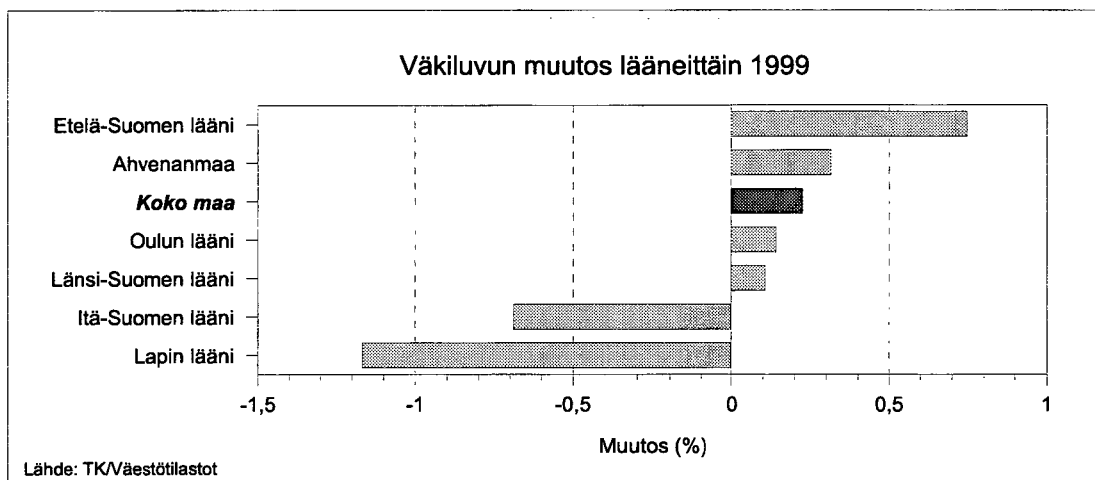

Taulukko 2. Perustietoja lääneistä.

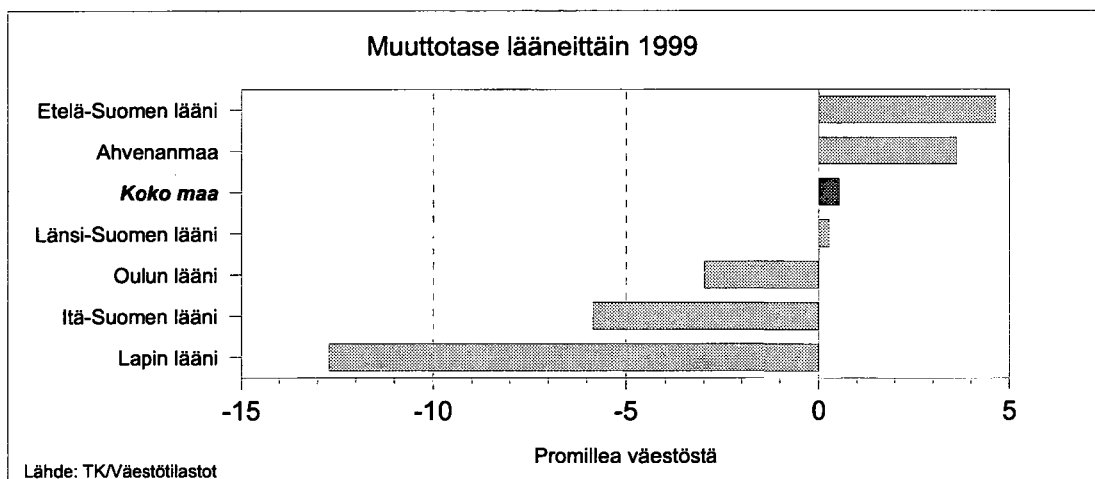
	Etelä Suomen lääni	Länsi- Suomen lääni	Itä- Suomen lääni	Oulun lääni	Lapin lääni	Ahvenan- maa	Koko maa
Väkiluku 1999	2 068 269	1 834 403	595 113	463 469	194 352	25 706	5 171 302
Syntyneet 1999	23 796	19 863	5 850	5 794	1 984	287	57 574
Kuolleet 1999	18 185	18 559	6 574	3 926	1 804	297	49 345
Kunnassamuutto 1999	227 280	182 813	62 942	51 256	21 477	1 294	547 062
Siirtolaisuuden tulomuutto 1999	7349	4531	965	1013	580	306	14744
Siirtolaisuuden lähtömuutto 1999	6110	3347	690	912	574	333	11966
Syntyneiden enemmisyys 1999 (% ₁₀₀)	2,73	0,71	-1,21	4,13	0,92	-0,39	1,59
Kunnassamuutto (%)	11,07	9,98	10,5	11,32	10,92	5,05	10,6
Nettomahanmuutto 1999 (% ₁₀₀)	0,6	0,65	0,46	0,22	0,03	-1,05	0,54
0-14 -vuotiaat 1999	374 538	327 948	104 430	94 731	36 558	4 796	943 001
15 - 64 -vuotiaat 1999	1 418 479	1 208 647	388 978	298 584	129 712	16 733	3 461 133
Yli 64 -vuotiaat 1999	275 242	297 808	101 705	60 154	28 082	4 177	767 168
0-14 -vuotiaiden osuus (%) 1999	18,1	17,9	17,5	20,9	18,8	18,7	18,2
15-64 -vuotiaiden osuus (%) 1999	68,6	65,9	65,4	65,8	66,7	65,1	66,9
Yli 64 -vuotiaiden osuus (%) 1999	13,3	16,2	17,1	13,3	14,4	16,2	14,8
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet (%) 1999	26,6	21,2	18,7	20,4	19,2	21,2	22,9
Keskiaasteen tutkinnon suorittaneet (%) 1999	34,0	36,0	37,3	38,4	37,9	33,0	35,6
Peruskoulun varaan jääneet (%) 1999	39,4	42,9	44,0	41,2	42,9	45,9	41,5
Maatilojen lkm 1998	17 121	43 928	14 310	8 642	2 340	750	87 091
Toimipaikkojen lukumäärä 1998	100 748	88 966	25 003	17 338	8 846	1 723	242 624
Toimipaikkojen henkilöstö 1998	567 387	408 053	98 481	81 539	31 908	8 144	1 195 512
Toimipaikkojen lukumäärän muutos 1995 - 1998 (%)	17,21	12,38	10,34	10,05	7,86	24,67	13,85
Toimipaikkojen henkilöstön määrän muutos 1995 - 1998 (%)	14,63	12,93	13,2	16,51	6,81	2,56	13,74
Teollisuustoiminnan vienti 1998 (1000 mk)	88 018 000	105 469 700	13 608 600	19 566 800	10 396 200	225 700	237 230 500
Työllinen työvoima 1998 (ennakko)	920 699	741 645	215 560	167 181	68 199	12 251	2 125 535
Työttömät elokuu 2000	105 450	113 469	43 591	31 049	17 997	219	311 786

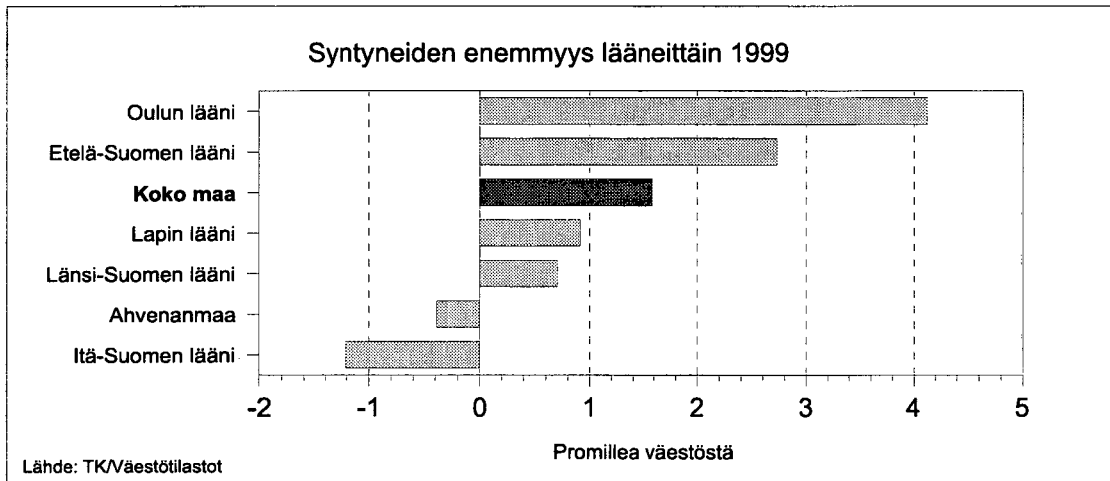
Kuva B2. Väkiluku lääneittäin 31.12.1999.

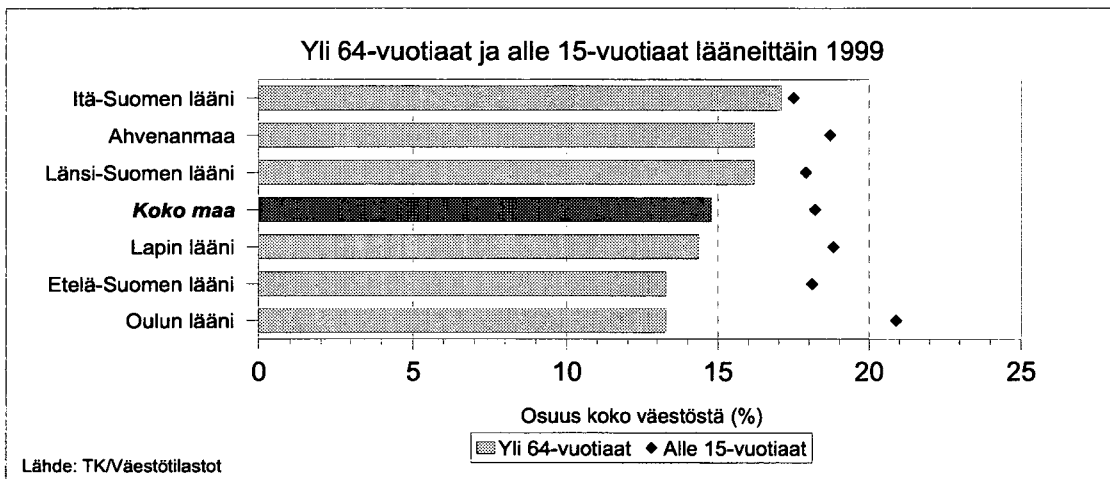
Kuva B3. Väkiluvun muutos lääneittäin 1999.

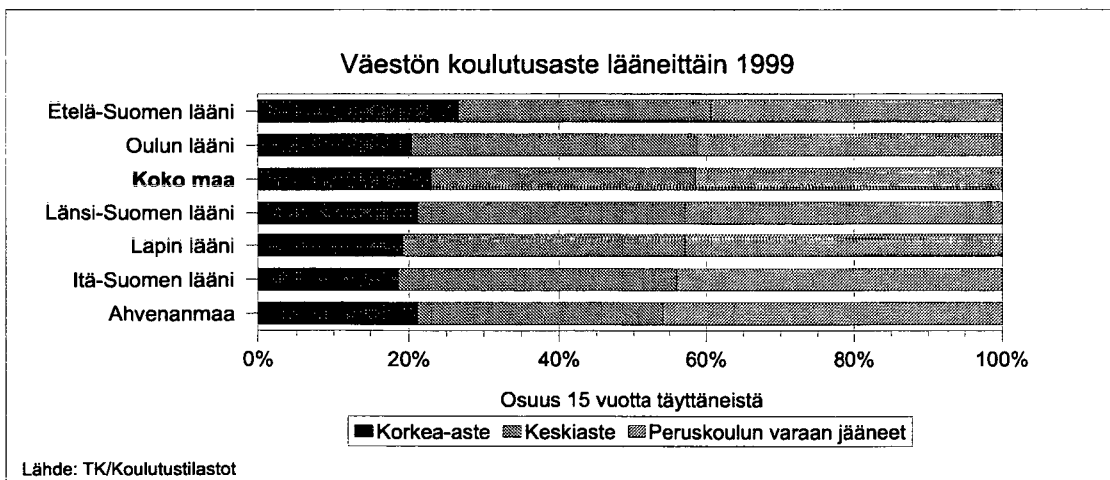
Kuva B4. Muuttotase lääneittäin 1999.

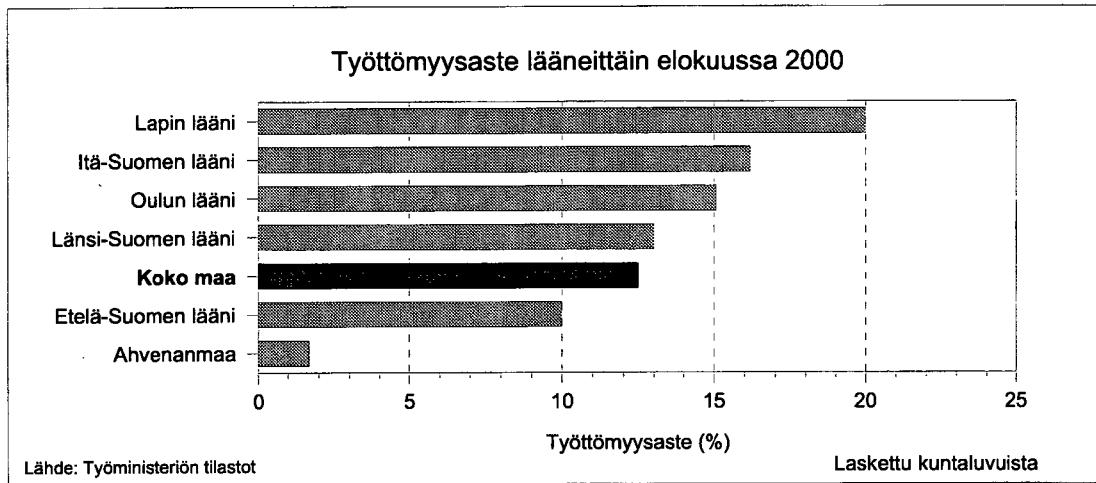
Kuva B5. Syntyneiden enemmitys lääneittäin 1999.

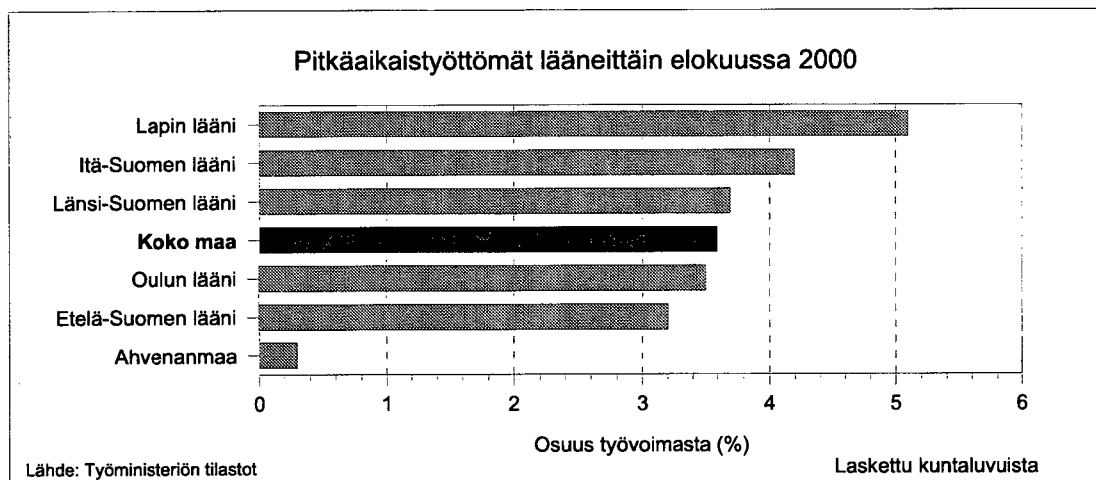
Kuva B6. Yli 64-vuotiaat ja alle 15 –vuotiaat lääneittäin 1999.

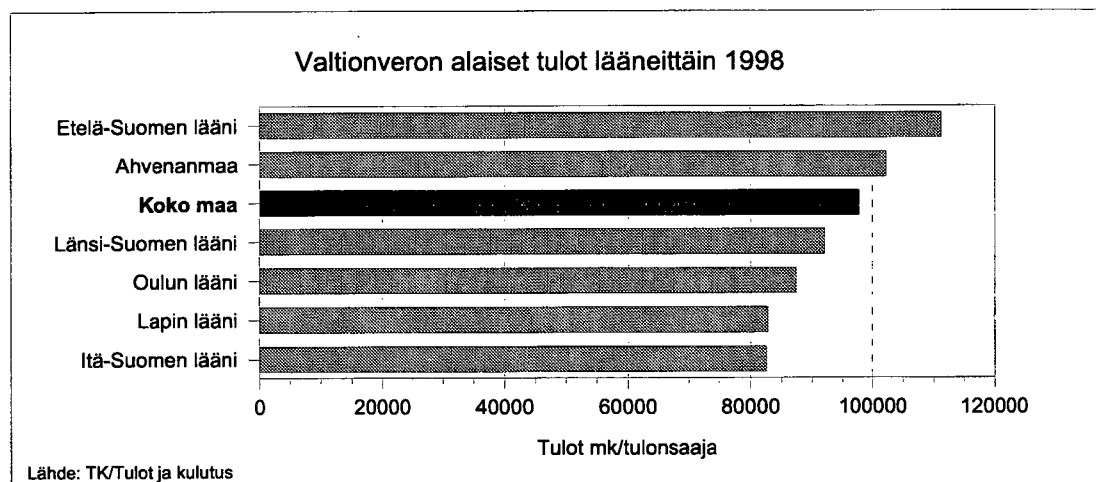
Kuva B7. Väestön koulutusaste lääneittäin 1999.

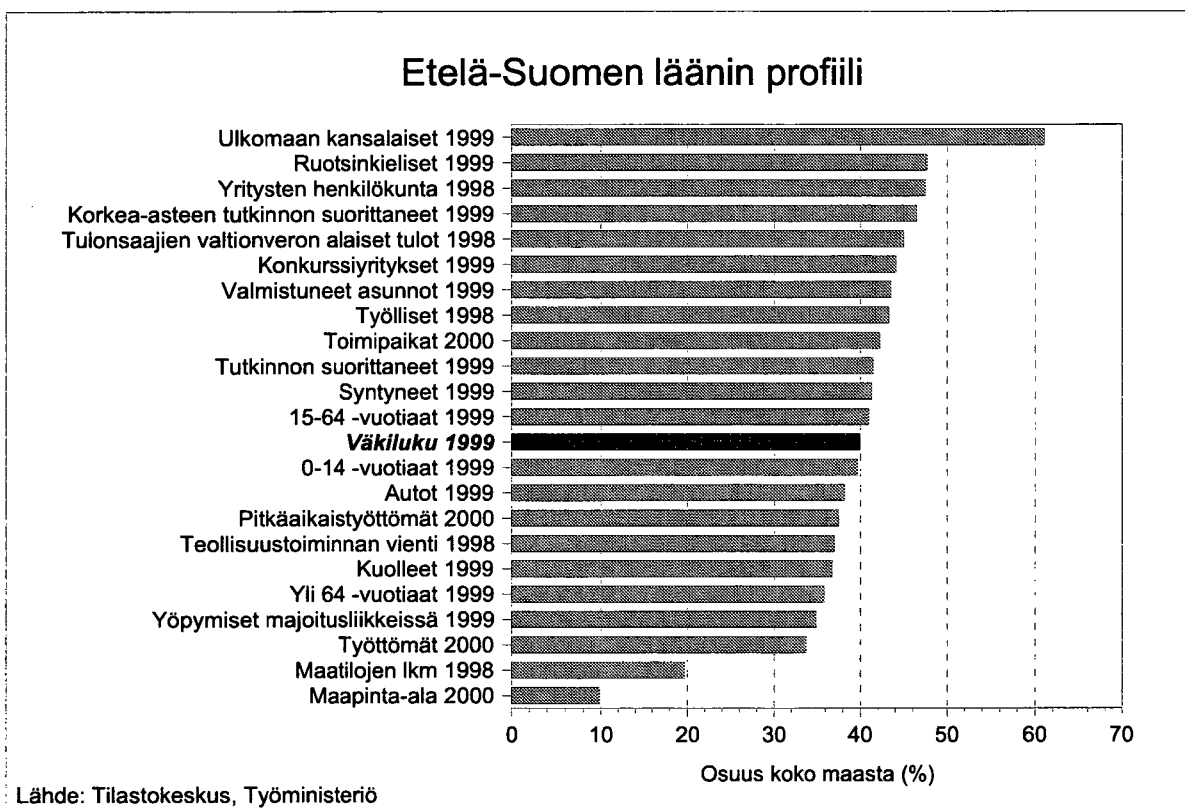
Kuva B8. Työttömyysaste lääneittäin elokuussa 2000.

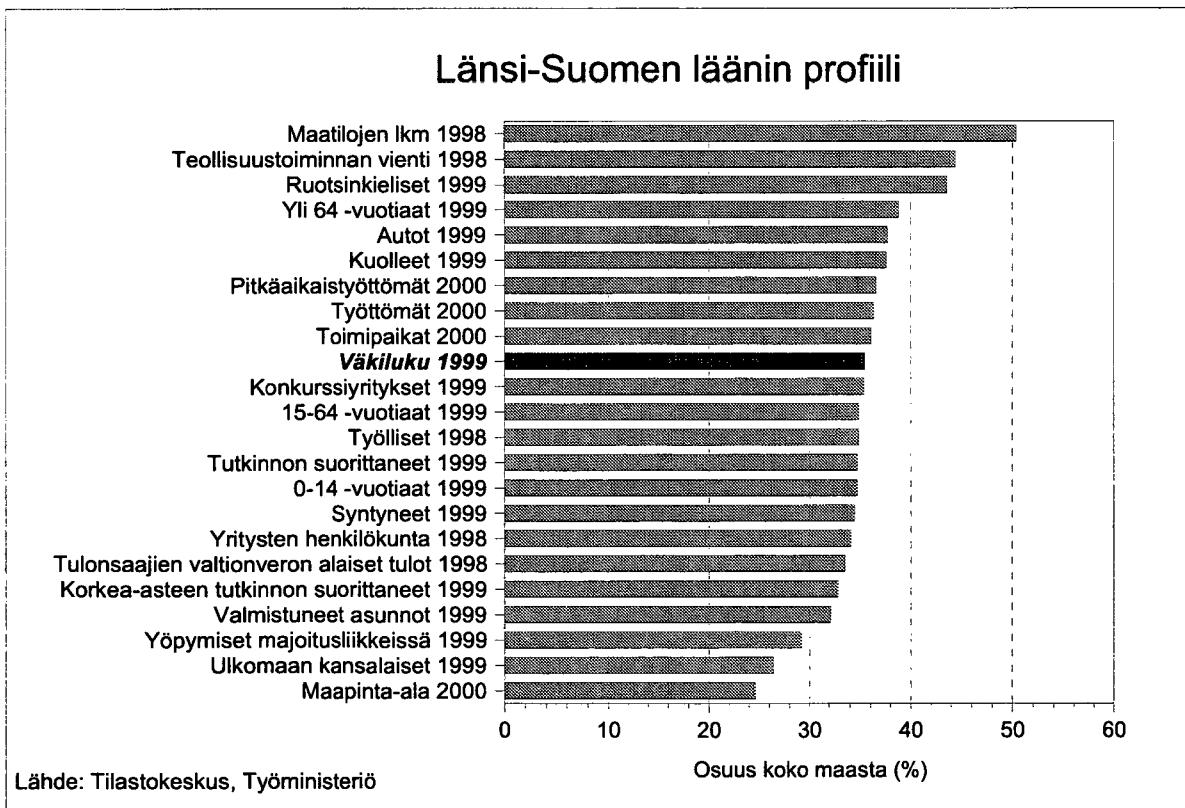
Kuva B9. Pitkäaikaistyöttömät lääneittäin elokuussa 2000.

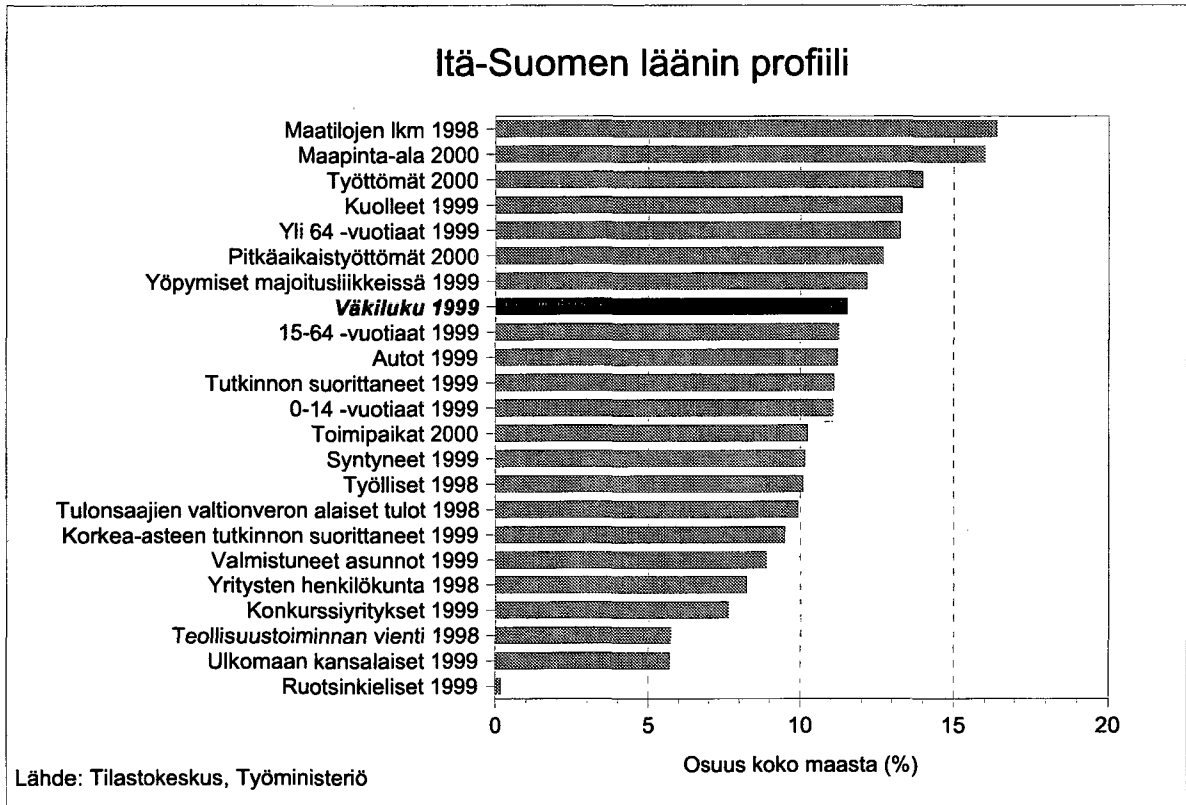
Kuva B10. Valtionveron alaiset tulot lääneittäin 1998.

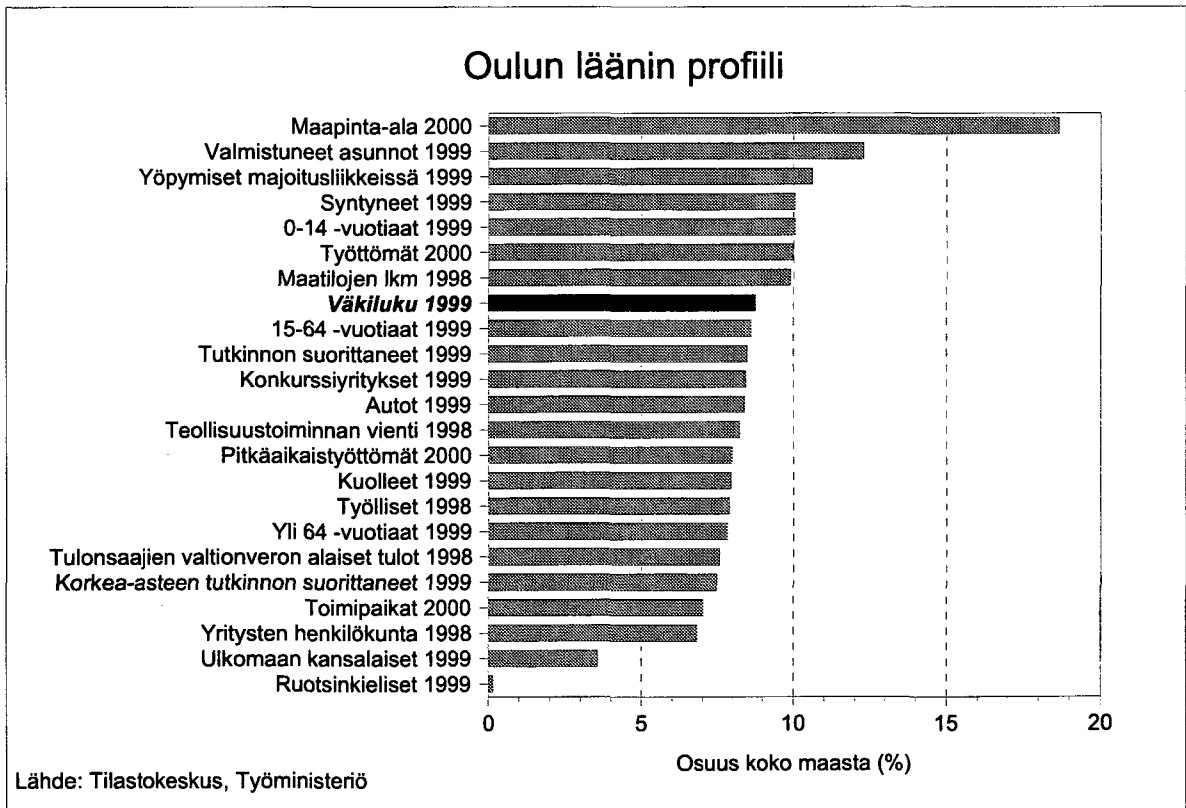
Kuva B11. Etelä-Suomen läänin profiili.

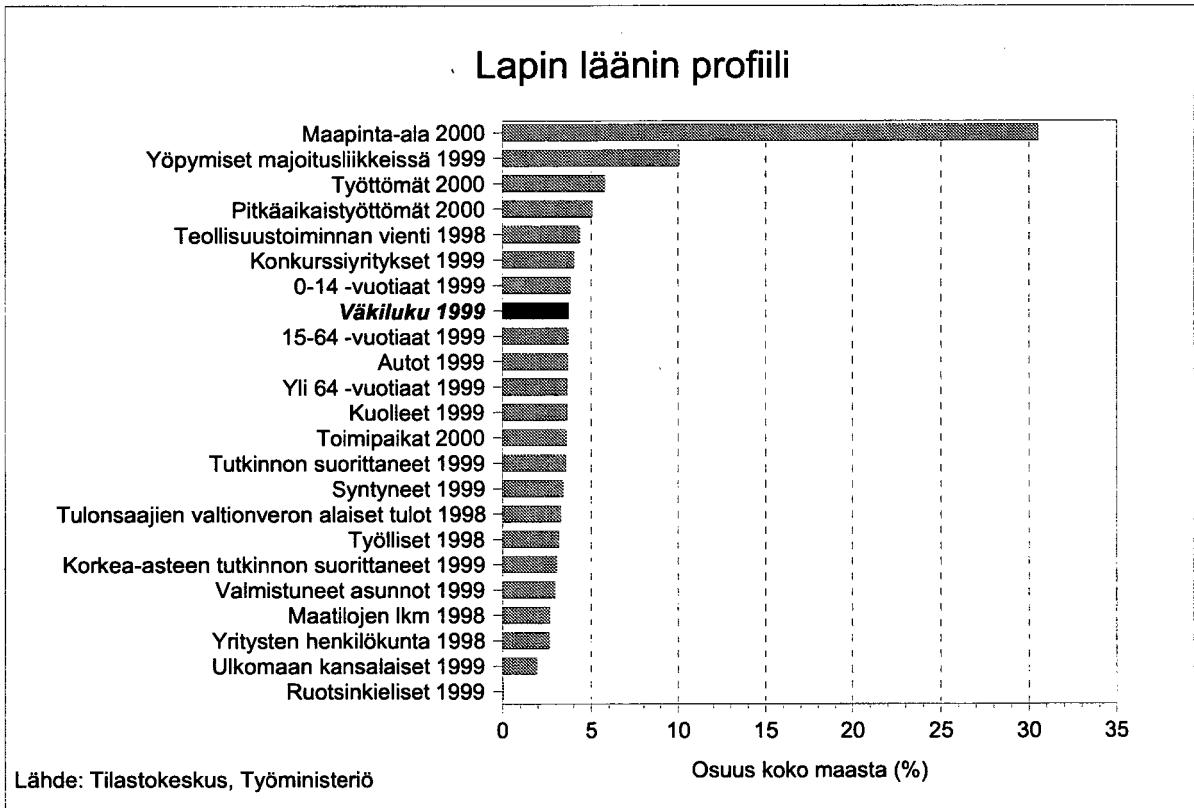
Kuva B12. Länsi-Suomen läänin profiili.

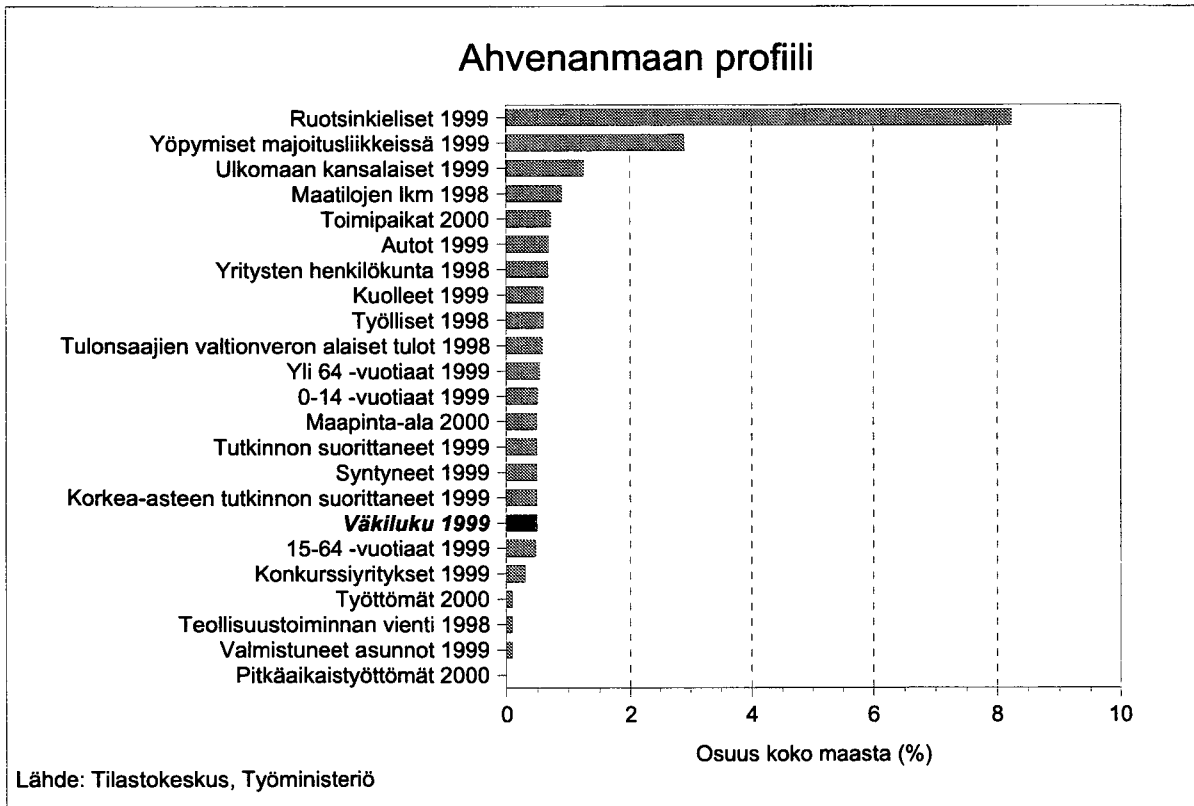
Kuva B13. Itä-Suomen läänin profiili.

Kuva B14. Oulun läänin profiili.

Kuva B15. Lapin läänin profiili.

Kuva B16. Ahvenanmaan profiili.

KÄYTETYT LYHENTEET JA TIETOLÄHTEET

BKT = bruttokansantuote
 EAKR = Euroopan aluekehitysrahasto
 EU = Euroopan unioni
 Ilmailulaitos
 KTM = Kauppa- ja teollisuusministeriö
 Kuntafakta = Tilastokeskuksessa kehitetty mikrotietokoneohjelma, johon on koottu tietoja Suomen kunnista.
 NUTS = Nomenclature of territorial units for statistics
 Tielaitos
 TK = Tilastokeskus
 Tullihallitus
 Työministeriö
 Sisäasiainministeriö
 Sähkölaitosyhdistys

KÄYTETYT KÄSITTEET

Ahtaasti asuminen. Asunto määritellään ahtaasti asutuksi ja siinä asuvat henkilöt ahtaasti asuviksi, jos asunnossa asuu normi 3:n mukaan enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiö lasketaan huoneluukuun.

Alueella työssäkäyvilleä tarkoitetaan kaikkia tällä alueella työssäkäyviä henkilöitä riippumatta heidän asuinpaikastaan. Alueella työssäkäyvät muodostavat ns. työllisen päiväväestön, jonka määrää voidaan pitää mittarina alueen työpaikkojen määrälle.

Asuntokunta. Kaikki henkilöt, jotka ovat vakinaisesti kirjoilla samassa asunnossa eli joilla on väestön keskusrekisterin henkilörekisterissä sama kotipaikkatunnus, muodostavat asuntokunnan.

Bruttokansantuote (BKT). Bruttokansantuoteluvut esitetään tuotannontekijähintaisina kunkin vuoden hintatason mukaan. Maakunnittaisia ja seutukunnittaisia bruttokansantuotetietoja on käytetty sekä markkamääräisinä että alueen asukasmäärään suhteutettuina.

EU-tavoitetukialueita on Suomessa kolme: tavoite 6-, 5b- ja 2-tukialueet. 6-alueetukea kohdennetaan erittäin harvaan asuttujen alueiden kehittämiseen, 5b-tukea maaseudun elinkeinorakenteen monipuolistamiseen ja 2-alueetukea taantuvien teollisuusalueiden kehittämiseen.

Jalostusarvo saadaan vähentämällä tuotannon bruttoarvosta ulkopuolisilta sekä saman yrityksen toisilta toimipaikoilta hankittujen tuotantopanosten arvo, mukaanlukien käyttömaisuudesta maksetut vuokrat, vähennettynä tai lisättynä polttoaine- sekä aine- ja tarvikevarastojen muutoksella. Hankittuihin tuotantopanoksiin sisältyvät polttoaineiden, sähkön, lämmön, pakkausten, aineiden ja tarvikkeiden korjaus- ja asennustöiden, teetettyjen palkkiotöiden sekä myös palvelusten hankinta. Tuotannon bruttoarvo käsittää omien tuotteiden toimitusten arvon, saadun korvauksen vieraille suoritetuista valmistus- yms. palveluksista (palkkiotyö), muista palveluista saadun bruttokorvauksen (ei-teollisten palveluiden myynti) sekä kauppatavaroiden myynnistä saatujen tuotteiden ja kauppatavaroiden hankintakustannusten erotuksen vähennettynä tai lisättynä valmiste- ja kauppatavaravarojen sekä varastossa olevien keskeneräisten töiden muutoksella.

Kokonaistuotos on toimipaikkojen tarkasteluajanjakson aikana tuottamien tavaroiden ja palvelusten summa.

Koulutusasteen mittaaminen perustuu koulutusaikaan.

Koulutustaso on koulutusta kuvaava kolminumeroinen mittainluku, joka on laskettu kunkin 20 vuotta täyttäneestä väestöstä tietyn kaavan mukaan. Mitä pitempi koulutuksen kokonaispituus on, sitä korkeampi on koulutustaso ja sitä suurempi on vastaava lukuarvo.

Kuntaryhmitys. Kaupunkimaiset kunnat: Väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000. **Taajaan asutut kunnat:** Väestöstä vähintään 60 % mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000 mutta alle 15 000. **Maaseutumaiset kunnat:** Väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000 tai väestöstä vähintään 60 % mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4000.

Muuttotase on nettomuutto suhteutettuna alueen asukaslukuun.

Nettomuutto on alueen tulomuutto - lähtömuutto.

NUTS (Nomenclature of territorial units for statistics) on EU:n hierarkkinen alueluokitusjärjestelmä, jonka mukaan laaditaan kaikki EU:n alueelliset tilastot: NUTS 1 (Manner-Suomi, Ahvenanmaa), NUTS 2 (suuralueet 6 kpl), NUTS 3 (maakunnat 20 kpl), NUTS 4 (seutukunnat 85 kpl) ja NUTS 5 (kunnat 452 kpl).

Pitkäaikaistyötön on henkilö, jonka työttömyys on kestänyt yli vuoden.

Rakennus on erillinen, sijaintipaikalleen kiinteästi rakennettu tai pystytetty, omalla sisäänkäynnillä varustettu rakennelma, joka sisältää eri toimintoihin tarkoitettua katettua ja yleensä ulkoseinien tai muista rakennelmista (rakennuksista) erottavien seinien rajoittamaa tilaa.

Rakentamisvuodella tarkoitetaan vuotta, jona rakennus valmistui käyttökuntoon.

Saamelaisten kotiseutualue käsittää neljä kuntaa; Enontekiön, Inarin, Utsjoen ja osan Sodankylän kunnasta.

Seutukunta on kuntien yläpuolelle luotu toiminnallinen välitaso. Niiden rajauksesta on päättänyt Sisäasiainministeriö. Seutukuntia on Suomessa 85 kpl.

Taajamaksi määritellään kaikki vähintään 200 asukkaan rakennusryhmät, joissa rakennusten välinen etäisyys ei yleensä ole yli 200 metriä. Taajamien rajauksissa otetaan huomioon asuinrakennusten lisäksi mm. liike-, toimisto- ym. työpaikkoina käytettäviä rakennuksia.

Taajama-aste tarkoittaa taajamissa asuvien osuutta koko väestöstä.

Tutkinnon suorittaneeksi määritellään henkilö, joka on suorittanut perusasteen jälkeisiä tutkintoja. Perusasteen jälkeisiksi tutkinnoiksi katsotaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja korkeakouluissa loppuun suoritettut tutkinnot, joissa koulutusaika on vähintään 400 tuntia. Työllisyyskoulutuksen osalta tutkinnoksi katsotaan vain työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen koulutusammattiin tai tutkintoon johtaneen koulutuksen suoritus.

Työlliseen työvoimaan luetaan kaikki 15-74 -vuotiaat henkilöt, jotka laskentahetkellä ovat työllisiä.

Työpaikkaomavaraisuus on alueella olevat työpaikat/työlliset*100. Mikäli alueen työpaikkojen lukumäärä on suurempi kuin työllisten lukumäärä, alueen työpaikkaomavaraisuus ylittää 100 %.

Työttömyysasteella tarkoitetaan työttömän työvoiman prosenttiosuutta koko työvoimasta. Nuorten työttömyysasteella tarkoitetaan alle 25-vuotiaiden työttömien prosenttiosuutta saman ikäisestä työvoimasta.

Yritystoimipaikat on kunnittain tilastoitu. Toimipaikkoihin sisältyvät sekä yksitoimipaikkaiset yritykset että monitoimipaikkaisten yritysten toimipaikat.

KUNNALLISTALOUDEN KÄSITTEET:

Kassan riittävyys on 365 x kassavarat/kassasta maksut. Tämä tunnusluku poikkeaa aikaisemmissa tilastoissa käytetyistä kassan riittävyys laskukaavasta. (Kassasta maksut = Henkilöstökulut + palvelujen ostot + aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot tilikauden aikana – varastojen lisäys (+) tai vähennys (-) + avustukset + muut kulut + alv-takaisinperintä + korkokulut + muut rahoituskulut + käyttöomaisuusinvestoinnit + lainananto + pitkäaikaisten lainojen lyhennykset)

Lainakanta = Vieras pääoma - pitkäaikaisen vieraan pääoman saadut ennakot – lyhytaikaisen vieraan pääoman saadut ennakot – lyhytaikaisen vieraan pääoman ostovelat – lyhytaikaisen vieraan pääoman siirtovelat.

Suhteellinen velkaantuneisuus (%) = (Vieras pääoma – saadut ennakot)/Käyttötulot

Tehtäväkohtaiset käyttökustannukset, käyttötuotot ja nettokustannukset on laskettu seuraavasti: Käyttökustannuksiin on käyttötalouden menoista laskettu yhteen toimintamenot, käyttöomaisuuden poistot ja vyörytyserät. Käyttötuottoihin on käyttötalouden tuloista laskettu yhteen toimintatulot ja vyörytyserät. Nettokustannukset ovat käyttökustannusten ja käyttötuottojen erotus.

Toimintakate muodostuu *toimintatuottojen* (=myyntitulot, maksutuotot, tuet ja avustukset, muut tuotot, valmisteverastojen lisäys tai vähennys, valmistus omaan käyttöön) ja *toimintakulujen* (=henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot, varastojen lisäys tai vähennys, avustukset, muut kulut) erotuksesta

Vuosikate muodostuu seuraavasti: *toimintakate* + verotulot ja valtionosuudet - arvonlisäveron takaisinperintä (=käyttökate) + korkotulot + osinkotulot + muut rahoitustuotot – korkokulut – muut rahoituskulut.

Yleishallintoon kuuluvat: Kunnan ylintä päätäntä- ja toimeenpanovaltaa käyttävien hallintoviranomaisten sekä niiden neuvoa antavien ja suunnitteluelinten tehtävät, niiden oheispalvelut, tilat jne, vaalit, yleinen taloushallinto, rahoituksen ja varainhoidon hallintotehtävät, verojen perintä ja tarkastustoimi. Yleishallintoon ei enää kuulu aikaisemmat tehtäväluokat Toimialapalvelut ja Muut sisäiset palvelut.

KUVALUETTELO

POHJOIS-SUOMI

1. Läänit ja maakunnat 2000
2. Taajama-asteeseen perustuva kuntaryhmittäminen 2000
3. Pohjois-Suomen kunnat ja maakunnat 2000
4. Seutukunnat Pohjois-Suomessa 2000

VÄESTÖ

Väestönmuutokset

5. Väkiluvun kehitys maakunnittain 1985 – 1999 (1985=100)
6. Väkiluku kunnittain 31.12.1999
7. Väkiluvun muutos kunnittain 1995 – 1999
8. Väkiluvun muutos kunnittain 1999
9. Väkiluvun muutos kunnittain 1999
10. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 1999
11. Väestönmuutokset maakunnittain 1980 – 1999

Luonnollinen väestönkasvu

12. Syntyneiden enemmisyys kunnittain 1999
13. Syntyneiden enemmisyys kunnittain 1999
14. Muuttotase kunnittain 1999

Muutot

15. Kuntien sisäinen muuttoliike maakunnittain 1990 – 1999
16. Muuttotase kunnittain 1999
17. Kunnassamuutto 1999
18. Maakuntien väliset muutot 1999

Ikä- ja sukupuolirakenne

19. Sukupuolirakenne kunnittain 1999
20. Alle 7-vuotiaat kunnittain 1999
21. 15 – 64-vuotiaat kunnittain 1999
22. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 1999
23. Väestön ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain 1999
24. Väestön keski-ikä kunnittain 1999
25. Väestön keski-ikä muutos kunnittain 1997 – 1999
26. Väestön keski-ikä muutos kunnittain 1980 – 1999

Saamelaiset

27. Saamenkieliset 1999

Ulkomaalaisväestö

28. Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 1999
29. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990 – 1999
30. Ulkomaalaiset kunnittain 1999

ELINKEINOELÄMÄ

Yritysten toimipaikat

31. Toimipaikat kunnittain 2000
32. Toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2000
33. Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 1998
34. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 1995 – 1998
35. Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 1995 – 1998
36. Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 1995 – 1998

Elinkeinorakenne

Alkutuotanto

37. Alkutuotannon työllistyvyys kunnittain 1998
38. Työllisen työvoima maakunnittain 1987 – 1998
39. Elinkeinorakenne maakunnittain 1998
40. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan
41. Tilojen keskimääräinen peltoala kunnittain 1998
42. Tilojen keskimääräinen metsäala kunnittain 1998
43. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa kunnittain 1998

44. Maatalouden velat tilaa kohti kunnittain 1998

Jalostus

45. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan
46. Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2000
47. Jalostuksen työllistyvyys kunnittain 1998
48. Teollisuuden jalostusarvo maakunnittain 1985 – 1998
49. Teollisuustoiminta maakunnittain ja toimialoittain 1998. Toimialojen osuudet teollisuustoiminnan henkilökunnasta, jalostusarvosta ja viennistä
50. Teollisuustoiminnan jalostusarvo kunnittain 1998
51. Teollisuustoiminnan henkilökunta kunnittain 1998
52. Teollisuustoiminnan vienti kunnittain 1998

Palvelut

53. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1990 – 1998
 54. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1995 – 1998
 55. Elinkeinorakenne kunnittain 1998. Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan
 56. Palvelutoimialojen työllistyvyys kunnittain 1998
- #### Tulonsaajien tulot
57. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1998
 58. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1998
 59. Valtionveron alaisten tulojen muutos kunnittain 1997 – 1998

Bruttokansantuote

60. Bruttokansantuote asukasta kohti suuralueittain 1997, EU=100
61. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1990 – 1997, EU=100
62. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1990 – 1997
63. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1997, milj. mk
64. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1997, %

TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS

65. Työpaikkaomavaraisuus kunnittain 1998
66. Työpaikkaomavaraisuuden muutos kunnittain 1996 – 1998
67. Työpaikkojen vuosimuutos maakunnittain 1988 – 1998
68. Avoimet työpaikat TE-keskuksittain 1991 – 2000
69. Taloudellinen huoltosuhte kunnittain 1990 ja 1998
70. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2000
71. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2000
72. Työttömyysaste TE-keskuksittain 1991 – 2000
73. Työttömien määrän muutos kunnittain 1998 – 1999
74. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2000 (osuus työvoimasta)
75. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2000 (osuus työttömistä)

KOULUTUS

76. Koulutustaso eri kuntaryhmissä maakunnittain 1999
77. Koulutustaso kunnittain 1999
78. Perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittanut väestö koulutusasteen mukaan maakunnittain 1999
79. Koulutustaso kunnittain 1999
80. Koulutusaste kunnittain 1999
81. Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 1999

TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT

82. Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö tehtävälueittain 1999
83. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 1999
84. Erikoissairaanhoidon nettokustannukset kunnittain 1999
85. Perusterveydenhuollon nettokustannukset kunnittain 1999
86. Lasten päivähoiton nettokustannukset kunnittain 1999
87. Kunnallinen lasten päivähoito kunnittain 1999
88. Lasten päivähoiton käyttökustannukset kunnittain 1999

RAKENTAMINEN JA ASUMINEN

89. Valmistuneet rakennukset maakunnittain 1995 – 1999
 90. Valmistuneet rakennukset kunnittain 1999
 91. Rakennusten keskimääräinen valmistumisvuosi kunnittain 1998
 92. Asuntotuotanto maakunnittain 1982 - 1999
 93. Asuntotuotanto kunnittain 1999
 94. Asuntojen hintojen kehitys alueittain 1985 - 2000
 95. Asuntojen hinnat kunnittain 1999
 96. Asuntokuntien keskikoko kunnittain 1998
 97. Ahtaasti asuvat asuntokunnat kunnittain 1998
 98. Vuokra-asuminen kunnittain 1998
 99. Omistusasuminen kunnittain 1998
- #### Vapaa-ajan asuinrakennukset
100. Valmistuneet vapaa-ajan asuinrakennukset maakunnittain 1988 – 1999
 101. Kesämökkit maakunnittain 1980, 1990 ja 1999
 102. Kesämökkit kunnittain 1999

LIIKENNE JA MATKAILU

103. Henkilöautot kunnittain 1999
104. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995 - 1999
105. Maahan saapuneet ja maasta lähteneet henkilöautot Pohjois-Suomen maaraja-aseilla 1999
106. Kotimaan lentoliikenne Pohjois-Suomen suurimmilla aseilla 1982 - 1999

Majoitus- ja ravitsemispalvelut

107. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat kunnittain 2000
108. Hotellien huonekapasiteetin käyttö alueittain 1987 – 1999
109. Yöpymisvuorokaudet maakunnittain 1995 – 1999
110. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1994 – 2000
111. Yöpymisvuorokaudet asuinmaan mukaan maakunnittain 1999
112. Yöpymiset majoitusliikkeissä matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 1999

ENERGIATALOUS

113. Sähkön tuotanto maakunnittain 1981 – 1999
114. Sähkön kulutus maakunnittain 1981 – 1999
115. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 1999
116. Yksityinen sähkön kulutus kunnittain 1999
117. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 1997 - 1999
118. Vesivoimalla tuotettu energia maakunnittain 1981 – 1999
119. Sähköomavaraisuus maakunnittain 1981 – 1999

YMPÄRISTÖN TILA

120. Teollisuuden ja energiahuollon typen oksidien päästöt maakunnittain 1992 - 1998
121. Teollisuuden ja energiahuollon rikkidioksidipäästöt maakunnittain 1992 - 1999
122. Teollisuuden ja energiahuollon hiukkaspäästöt maakunnittain 1992 - 1999
123. Typen oksidien päästöt (No_x) kunnittain 1999
124. Rikkidioksidipäästöt (SO₂) kunnittain 1999
125. Hiukkaspäästöt kunnittain 1999
126. Kansallis- ja luonnonpuistot 2000

OIKEUSTILASTOT

127. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilöstö maakunnittain 1999
128. Konkurssiin haettujen yritysten henkilökunnan määrä alueittain 1990 - 1999
129. Poliisin tietoon tulleet rikokset maakunnittain 1994 - 1999
130. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset kunnittain 1999
131. Poliisin tietoon tulleet rikokset kunnittain 1999

KUNNALLISTALOUS

132. Veroprosentti kunnittain 2000
133. Keskimääräisen äyrimäärän kehitys maakunnittain verovuosina 1980 - 1998
134. Verotulot kunnittain 1999
135. Verotulot kunnittain 1999
136. Vuosikate kunnittain 1999
137. Vuosikate kunnittain 1999
138. Lainakanta kunnittain 1999
139. Suhteellinen velkaantuneisuus kunnittain 1999
140. Lainakanta kunnittain 1999
141. Toimintakate kunnittain 1999
142. Kassan riittävyys kunnittain 1999
143. Kunnan henkilökunta kunnittain 1999
144. Kassan riittävyys kunnittain 1999
145. Yleishallinnon nettokustannukset kunnittain 1999

ALUEPOLITIikka

146. EU-alueohjelmien tavoitealueet Pohjois-Suomessa 2000 - 2006
147. Myönnetty kehitysalueen investointituet kunnittain 1999
148. Myönnetty pienyritys- ja pk-yritysten tuet kunnittain 1999
149. Myönnetty kansainvälistymistuet kunnittain 1999
150. Myönnetty toimintaympäristötuet kunnittain 1999

VAALIT

151. Äänestysaktiivisuus sukupuolen mukaan vuoden 2000 presidentinvaalien toisella kierroksella vaalipiireittäin
152. Äänestysaktiivisuus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa
153. Suomen Keskustan kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa
154. SDP:n kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa
155. Kansallisen Kokoomuksen kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa
156. Vasemmistoliiton kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa
157. Vihreän Liiton kannatus kunnittain vuoden 2000 kunnallisvaaleissa

LÄÄNIT

- B1. Läänit 2000
- B2. Väkiluku lääneittäin 31.12.1999
- B3. Väkiluvun muutos lääneittäin 1999
- B4. Muuttotase lääneittäin 1999
- B5. Syntyneiden enemmyys lääneittäin 1999
- B6. Yli 64-vuotiaat ja alle 15 -vuotiaat lääneittäin 1999
- B7. Väestön koulutusaste lääneittäin 1999
- B8. Työttömyysaste lääneittäin elokuussa 2000
- B9. Pitkäaikaistyöttömät lääneittäin elokuussa 2000
- B10. Valtionveron alaiset tulot lääneittäin 1998
- B11. Etelä-Suomen läänin profiili
- B12. Länsi-Suomen läänin profiili
- B13. Itä-Suomen läänin profiili
- B14. Oulun läänin profiili
- B15. Lapin läänin profiili
- B16. Ahvenanmaan profiili

Pohjois-Suomen katsaus 2000 antaa päättäjille ja muille tiedontarvitsijoille tuoretta ja valmiiksi muokattua aluetietoa Pohjois-Suomesta. Katsaus sisältää noin 160 havainnollista diagrammia ja kuntapohjaista teemakarttaa, joissa esitetään tietoa Pohjois-Suomen

- väestöstä
- elinkeinoelämästä
- bruttokansantuotteesta
- työllisyydestä
- koulutuksesta
- rakentamisesta ja asumisesta
- terveys- ja sosiaalipalveluista
- liikenteestä ja matkailusta
- rikollisuudesta
- energiataloudesta
- ympäristöstä
- kunnallistaloudesta
- aluepolitiikasta

Katsaus sisältää myös 18 diagrammikuvaa käsittävän läänien vertailun. Julkaisussa olevia kuvia tai kuvien pohjana olevaa tilastoaineistoa voi tilata Tilastokeskuksen aluepalvelutoimistoista. Kuvat on saatavana myös värikalvoina. Paperiversion ohella julkaisu on saatavana myös sähköisessä muodossa. Tutustu palveluun osoitteessa: www.tilastokeskus.fi/aluekatsaus.

Vastaavan tietosisältöisinä tuotetaan myös Etelä-Suomen, Itä-Suomen ja Länsi-Suomen katsaukset.

Katsauksen on tuottanut Tilastokeskuksen Oulun aluepalvelu.

www.tilastokeskus.fi/aluekatsaus

Julkaisujen myynti: Tilastokeskus

Aluepalvelut:	puhelin	faksi	sähköposti
Oulu	(08) 537 2046	(08) 537 2047	oulu.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
Seinäjoki	(06) 414 4539	(06) 423 3696	sjoki.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
Tampere	(03) 3141 5900	(03) 3141 5950	tampere.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
Turku	(02) 274 3430	(02) 274 3440	turku.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
Myyntipalvelu	(09) 1734 2011	(09) 1734 2474	myynti.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

ISSN 1238-9064
ISBN 951-727-746-6
Tuotenro: 9892

9 789517 277464